EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.6.2021.
COM(2021) 321 final

ANNEX

PRILOG

Prijedlogu provedbene odluke Vijeća

o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Portugala

{SWD(2021) 146 final}

PRILOG

DIO 1.: REFORME I ULAGANJA U OKVIRU PLANA ZA OPORAVAK I OTPORNOST

1. Opis reformi i ulaganja

A. KOMPONENTA 1.: Nacionalna zdravstvena služba

Ovom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost rješava se nekoliko izazova s kojima se portugalski zdravstveni sustav trenutačno suočava u pogledu trenutačnih i promjenjivih potreba zdravstvene skrbi i povezanih troškova. Prvo, nepovoljni demografski trendovi Portugala – obilježeni ubrzanim starenjem i naknadnim potrebama za dugotrajnom skrbi – podudaraju se s obrascima bolesti koji se mijenjaju, sve većim teretom kroničnih i degenerativnih bolesti te multimorbiditetom koji postupno postaje sve izraženiji. Drugo, u Portugalu je i dalje prisutna znatna smrtnost koja se može izbjeći te relativno mali broj godina zdravog života u dobi od 65 godina. Treće, ima prostora za stavljanje većeg naglaska na promicanje zdravlja i prevenciju bolesti, u kombinaciji s rješavanjem problema fragmentacije zdravstvenih usluga i nedostataka u pristupu zdravstvenoj skrbi. Četvrto, neposredna plaćanja za zdravstvenu skrb među najvišima su u EU-u, a prijavljeni financijski teret zdravstvene skrbi relativno je visok. Naposljetku, portugalska Nacionalna zdravstvena služba već se niz godina suočava s teškom financijskom situacijom. Konkretno, Portugal bilježi opetovane sanacije javnih bolnica koje provodi vlada, koje nisu uspjele riješiti sustavni ciklus zaduženosti bolnica, što je utjecalo na odnose u lancu opskrbe.

Glavni je cilj komponente jačanje kapaciteta za odgovor portugalskog Državnog zavoda za zdravstvo kako bi se odgovorilo na demografske i epidemiološke promjene u zemlji, na terapeutske i tehnološke inovacije te na trend povećanja potražnje za zdravstvenom skrbi i povezanih troškova. U tu se svrhu komponentom nastoji ojačati osnovna uloga usluga primarne zdravstvene zaštite u okviru cjelokupne strukture nacionalne zdravstvene službe, unaprijediti usluge dugotrajne i mentalne zdravstvene zaštite te povećati učinkovitost dovršavanjem reforme modela upravljanja javnim bolnicama i poticanjem digitalizacije usluga zdravstvene skrbi.

Komponentom se podupire preporuka za Portugal o jačanju kontrole ukupnih rashoda, troškovne učinkovitosti i odgovarajućeg proračuna, s naglaskom na trajno smanjenje zaostataka u plaćanju u bolnicama (preporuka za Portugal 1 2019.), kao i preporuka za Portugal o jačanju otpornosti zdravstvenog sustava i osiguravanju jednakog pristupa kvalitetnoj zdravstvenoj i dugotrajnoj skrbi (preporuka za Portugal 1 2020.). Komponenta pridonosi i provedbi preporuke za Portugal o usmjeravanju ulaganja na zelenu i digitalnu tranziciju (preporuka za Portugal 3, 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

A.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma RE-r01: Reforma primarne zdravstvene zaštite

Glavni je cilj reforme ojačati temeljnu ulogu usluga primarne zdravstvene zaštite u odgovaranju na zdravstvene potrebe stanovništva u okviru cjelokupne strukture nacionalne zdravstvene službe. U tu svrhu reforma je usmjerena na rješavanje šest prioriteta: i. povećanje kapaciteta za probir i ranu dijagnozu, posebno najčešćih patologija; ii. jačanje sposobnosti odgovora primarne zdravstvene zaštite osnivanjem proaktivnijih zdravstvenih centara s proširenim portfeljem usluga i područjima intervencije koji su integriraniji s drugim razinama skrbi te prilagodbom postupaka pojedinačnim značajkama svakog korisnika i povezanog životnog puta, smanjenjem velike varijabilnosti kliničkih praksi (među ostalim u pogledu izvanbolničkih lijekova), poboljšanjem kliničkog upućivanja između različitih razina zdravstvene skrbi i traženjem veće učinkovitosti ograničavanjem udvostručavanja usluga ili pružanjem neučinkovite ili neodgovarajuće skrbi ili skrbi male vrijednosti; iii. ispravljanje regionalnih i lokalnih asimetrija u pogledu objekata i opreme dostupnih u okviru usluga primarne zdravstvene zaštite; iv. podupiranje odgovora u zajednici i stvaranje programa potpore za korisnike i njihove obitelji, uz bolje uključivanje građana i zajednica, među ostalim i dovršavanjem primopredaje zdravstvenih odgovornosti sa središnjih na lokalne vlasti; v. poboljšanje vještina radne snage u zdravstvu, jačanje multidisciplinarnog timskog rada i povećanje broja stručnjaka, uključujući specijaliste; te vi. ostvarivanje digitalne tranzicije nacionalne zdravstvene službe i iskorištavanje njezina potencijala za modernizaciju i pojednostavnjenje uporabe zdravstvenih usluga. Tom se reformom pritom osiguravaju poboljšani okvirni uvjeti za povezana ulaganja u usluge primarne zdravstvene zaštite.

Reforma se sastoji od provedbe nekoliko zakonodavnih i regulatornih mjera sa sljedećim ciljevima: i. širenje odgovornosti i opsega intervencija skupina zdravstvenih centara, kao i tipologije funkcionalnih jedinica koje ih čine; ii. preispitivanje pravnog režima za organizaciju i funkcioniranje funkcionalnih jedinica, kao i programa poticaja koji se dodjeljuju elementima koji ih čine; iii. razvoj instrumenta za stratifikaciju rizika za potporu kliničkom upravljanju u funkcionalnim jedinicama skupina zdravstvenih centara; i iv. dovršetak prijenosa odgovornosti u području zdravstva sa središnjih na lokalne vlasti.

Ključna etapa i ciljne vrijednosti povezani s provedbom reforme moraju biti dovršeni do 31. prosinca 2023.

Reforma RE-r02: Reforma mentalnog zdravlja

Glavni je cilj te reforme poboljšati mentalno zdravlje u Portugalu. U tu svrhu reforma se temelji na pet osi intervencije: i. deinstitucionalizacija pacijenata koji borave u psihijatrijskim bolnicama ili ustanovama socijalnog sektora; ii. dovršetak nacionalne mreže lokalnih službi za mentalno zdravlje u području bolničke skrbi, ambulantne skrbi i skrbi u zajednici; iii. širenje nacionalne mreže integrirane kontinuirane skrbi s naglaskom na mentalnom zdravlju; iv. reorganizacija forenzičkih psihijatrijskih usluga; i v. provedba regionalnih zdravstvenih planova za demenciju.

Konkretno, reforma se sastoji od revizije važećeg Zakona o mentalnom zdravlju, kojim se utvrđuju opća načela politike mentalnog zdravlja u Portugalu i kojim se uređuje obvezno zapošljavanje osoba s psihijatrijskim poremećajima, i Uredbe o mentalnom zdravlju sa

zakonskom snagom, kojom se definiraju vodeća načela za organizaciju, upravljanje i ocjenjivanje službi za mentalno zdravlje. Među ostalim, u te se zakonske odredbe uvode sljedeće izmjene: i. uključivanje načela Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom; i ii. povećanje autonomije i dobrog upravljanja u lokalnim službama za mentalno zdravlje osnivanjem integriranih centara za odgovornost. Tom se reformom pritom osiguravaju poboljšani okvirni uvjeti za povezana ulaganja u usluge skrbi za mentalno zdravlje.

Ključne etape povezane s provedbom reforme moraju biti dovršene do 31. ožujka 2023.

Reforma RE-r03: Završetak reforme modela upravljanja javnim bolnicama

Glavni je cilj reforme povećati učinkovitost bolnica nacionalnih zdravstvenih službi. U tu svrhu cilj mu je: i. reforma organizacije i unutarnjeg upravljanja javnim bolnicama; ii. rekonfiguriranje bolničke mreže u skladu s planiranjem kapaciteta u smislu potražnje za uslugama te ponude ljudskih resursa i infrastrukture; iii. poboljšanje povezanosti s drugim elementima nacionalne zdravstvene službe, posebno s uslugama primarne medicine i uslugama za mentalno zdravlje, kao i s palijativnim i integriranim mrežama kontinuirane skrbi; iv. uključivanje zdravstvenih djelatnika i posredničkih struktura u upravljanje javnim bolnicama; i v. usmjeravanje odgovora na stvarne potrebe građana u pogledu zdravlja i dobrobiti.

Objektivni parametri za procjenu uspješnosti upravitelja bolnica uključuju se u ugovore o upravljanju kojima se procjenjuju kvaliteta usluge i financijska situacija javnih bolnica. Time se doprinosi osiguravanju dosljednosti s prioritetima državne zdravstvene politike i predvidljivijem upravljanju bolničkim resursima, pri čemu se autonomija kombinira s pojačanim praćenjem i odgovornošću. Provedba obnovljenih ugovora o upravljanju mora biti postupna i prioritetno određena u skladu s razinom učinkovitosti, dimenzijama i geografskom raspodjelom javnih bolnica. Nadalje, ojačat će se nadzorna uloga ministarstava zdravstva i financija kako bi se osigurao integriran i usklađen pristup procjeni uspješnosti bolnica i pravodobno ispravljanje odstupanja od odobrenih proračuna.

Osim toga, jača se centralizirana nabava kako bi se postigla daljnja ušteda učinkovitosti, posebno uzimajući u obzir preporuke iz nedavne neovisne evaluacije. Konkretno, centraliziranu nabavu treba proširiti na medicinsku opremu i uređaje. Nadalje, planira se poboljšanje unutarnjeg upravljanja javnim bolnicama, posebno osnivanjem integriranih centara za odgovornost i provedbom sustava naknada koji se temelje na uspješnosti i koji se primjenjuju na jedinice povezane s takvim centrima. S tim u vezi, na snagu stupa režim potpune posvećenosti zdravstvenih djelatnika Nacionalnoj zdravstvenoj službi.

Nadalje, mjera uključuje inicijative za preoblikovanje bolničke mreže kako bi se osigurala bolja povezanost usluga. Posebno se dodatno razvijaju bolničke reakcije u kući kako bi se u domu pacijenta pružila bolnička skrb, u bliskoj vezi s primarnim zdravstvenim uslugama, nacionalnom mrežom integriranih usluga kontinuirane skrbi, socijalnim sektorom i lokalnim zajednicama. Nadalje, potrebno je ojačati laboratorijsku sposobnost Nacionalne zdravstvene službe da dijagnosticira zarazne bolesti i povećati njezine kapacitete za intenzivnu medicinsku skrb.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C01-i01: Usluge primarne zdravstvene zaštite s više odgovora

Cilj je tog ulaganja proširiti primarne zdravstvene usluge i ojačati temeljnu ulogu usluga primarne zdravstvene zaštite u odgovoru na zdravstvene potrebe stanovništva u okviru

cjelokupne strukture nacionalne zdravstvene službe. Ulaganje se temelji na reformi usluga primarne zdravstvene zaštite.

Ulaganje uključuje sljedeće inicijative:

- Prvo, nekoliko podulaganja poboljšava pristup, kvalitetu i učinkovitost usluga primarne zdravstvene zaštite, čime se doprinosi dovršetku nacionalnog obuhvata programa probira i jačanju kapaciteta za ranu dijagnostiku. To obuhvaća: i. proširenje probira raka na sve zdravstvene centre, uključujući za rak debelog crijeva i rak vrata maternice; ii. proširenje probira dijabetičke retinopatije na sve zdravstvene centre; iii. osiguravanje svim zdravstvenim centrima kapaciteta za mjerenje C-reaktivnog proteina; iv. opremanje skupina zdravstvenih centara spirometrima za ranu dijagnostiku, praćenje i liječenje astme, kronične opstruktivne plućne bolesti i pušenje; v. pružanje zdravstvenih jedinica Holter opremom i ambulantnim nadzorom krvnog tlaka; vi. proširenje dijabetičkog savjetovanja na sve skupine zdravstvenih centara; vii. donošenje pojedinačnih planova skrbi za složene bolesnike i bolesnike s višestrukim oboljenjima; vi. utvrđivanje protokola za upućivanje u najtraženijim područjima skrbi, to jest oftalmologiji, otorinolaringologiji, ortopediji i urologiji; i vii. dovršenje integriranog informacijskog sustava koji olakšava upućivanje pacijenata između razina zdravstvene skrbi.

- Drugo, druga podulaganja usmjerena su na širenje područja intervencije skupina zdravstvenih centara, čime se povećava kapacitet za odgovor na tu razinu zdravstvene skrbi i jača ponuda medicinskih specijalizacija jačanjem specijaliziranog i timskog rada u zdravstvenim jedinicama. Detaljno, oni uključuju: i. postavljanje stomatoloških ordinacija u zdravstvenim centrima; ii. stvaranje integriranih dijagnostičkih centara (uključujući barem rendgenske i kliničke analize) u skupinama zdravstvenih centara; iii. stvaranje usluga rehabilitacije u zdravstvenim ustanovama (odgovarajući fizički prostori i rehabilitacija, multidisciplinarni i interdisciplinarni timovi); iv. osiguravanje za sve zdravstvene centre opreme (vreća za hitne slučajeve, defibrilator i monitor vitalnih znakova) za kvalificiranu hitnu pomoć (osnovna potpora životu); i v. jačanje zamaha programa za smanjenje neprimjerene uporabe hitnih zdravstvenih usluga i/ili uporabe koja se može izbjeći.

- Treće, daljnjim podulaganjem osigurava se nadogradnja objekata i opreme zdravstvenih centara, povećava energetska učinkovitost, osiguravaju uvjeti dostupnosti, kvalitete, udobnosti i sigurnosti za pacijente i stručnjake te ih se prilagođava novim modelima pružanja zdravstvene zaštite. One, među ostalim, uključuju: i. izgradnju 100 novih zdravstvenih centara; ii. obnovu ili prilagodbu 326 zdravstvenih ustanova kako bi se povećala energetska učinkovitost, uskladilo ih se s planovima za nepredviđene situacije i osigurali dostupnost, sanitarna sigurnost i udobnost; i iii. nadogradnju zdravstvene opreme.

- Četvrto, dodatna podulaganja usmjerena su na poboljšanje odgovora na blizinu, s naglaskom na kućnu njegu i skrb u zajednici, intervenciju u najrizičnijem stanovništvu i promicanje deinstitucionalizacije i ambulantne skrbi. Detaljno, oni uključuju: i. osiguravanje zdravstvenih centara električnim vozilima za potporu pružanju skrbi kod kuće; ii. proširenje broja mobilnih jedinica kako bi se obuhvatile regije s niskom gustoćom naseljenosti; iii. pružanje tehničkih uvjeta zdravstvenim centrima za telekonzultaciju i telepraćenje kroničnih bolesti, kao što su zatajenja srca; iv. jačanje jedinica za skrb u zajednici i timova integrirane kontinuirane skrbi; v. stvaranje timova

u zajednici za potporu palijativnoj skrbi u zdravstvenim ustanovama; i vi. stvaranje psihosocijalnih interventnih programa za česte mentalne bolesti (depresiju i anksioznost) u zdravstvenim centrima.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C01-i02: Nacionalna mreža integrirane stalne skrbi i nacionalna mreža palijativne skrbi

Cilj je ulaganja unaprijediti nacionalne mreže palijativne i integrirane stalne skrbi u pogledu bolničkog i ambulantnog liječenja te kućne njege. Ulaganje se temelji na reformi nacionalne strategije za uključivanje osoba s invaliditetom predstavljenoj u komponenti 3., koja se odnosi na socijalne odgovore, te je dio portugalske strategije deinstitucionalizacije i općenitog rada na rješavanju nepovoljnih demografskih trendova s kojima se ta zemlja suočava.

Ulaganje se sastoji od strukturiranog i postupnog programa za pružanje financijske potpore promotorima iz javnog, socijalnog ili privatnog sektora sa sljedećim ciljevima: i. proširiti nacionalnu mrežu integrirane kontinuirane skrbi za 5 500 kreveta izgradnjom 275 novih modula od 20 kreveta (u postojećim ili novim jedinicama); ii. stvoriti 20 dnevnih jedinica za promicanje samostalnosti u cilju praćenja 500 pacijenata; iii. uspostaviti 50 timova u kući s integriranom kontinuiranom njegom kako bi se odgovorilo na 1 000 pacijenata kod kuće (uključujući opremu i električna vozila); iv. proširiti integriranu mentalnu zdravstvenu skrb na 1 000 mjesta, u 50 rezidencija i društveno-profesionalnih jedinica (potpora za izgradnju novih odgovora ili proširenje postojećih odgovora); v. stvoriti do 100 mjesta u 10 kućnih timova za potporu mentalnom zdravlju (potpora za nabavu potrebnih materijalnih sredstava i električnih vozila za aktivnosti timova); vi. proširiti Nacionalnu mrežu palijativne skrbi za 20 bolničkih jedinica za palijativnu skrb s niskom kompleksnošću kako bi se odgovorilo na 400 pacijenata; i vii. stvoriti do 100 mjesta u 10 timova za palijativnu skrb zajednice (potpora za nabavu potrebnih materijalnih resursa i električnih vozila za aktivnosti timova).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C01-i03: Završetak reforme mentalnog zdravlja i provedba strategije demencije

Cilj je ulaganja poduprijeti provedbu reforme usluga skrbi za mentalno zdravlje, čime se doprinosi širenju i jačanju kapaciteta nacionalne zdravstvene službe za odgovor u području mentalnog zdravlja.

Ulaganje se sastoji od komplementarnih podulaganja u instrumente, strukture i ljudske resurse, i to: i. stvaranja usluga stanovanja u zajednici koje omogućuju deinstitucionalizaciju pacijenata koji borave u psihijatrijskim bolnicama ili u socijalnom sektoru, koji nemaju koristi od ponude nacionalne mreže integrirane stalne skrbi, uključujući povećanje za 500 mjesta za mentalnu zdravstvenu skrb u nacionalnoj mreži integrirane stalne skrbi u području skrbi za mentalno zdravlje; ii. izgradnje četiriju bolničkih jedinica u bolnicama općenito, ukidanja akutnog smještaja u psihijatrijskim bolnicama; iii. osnivanja 15 integriranih centara za odgovornost kako bi se prevladale prepreke pružanju izvanbolničke skrbi, uz veći stupanj autonomije i odgovornosti; iv. obnove 20 postojećih objekata lokalnih službi za mentalno zdravlje; v. formiranja 40 timova za mentalno zdravlje u zajednici; vi. preoblikovanja, širenja i obnove forenzičkih psihijatrijskih usluga; i vii. razvoja mjera za podizanje svijesti i osposobljavanje za „izgradnju putova za pacijente” u kontekstu demencije.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C01-i04: Oprema za nove bolnice u Seixalu, Sintri i istočnom Lisabonu

Cilj je ulaganja opremanje planiranih novih bolnica u Seixalu, Sintri i istočnom Lisabonu, čime se jača bolnička mreža i ponuda bolničke skrbi u vrlo naseljenoj regiji u kojoj postoji velika potražnja za uslugama zdravstvene skrbi. Time se želi osigurati bolji pristup zdravstvenoj skrbi za znatan dio stanovništva i doprinijeti smanjenju nejednakosti i socijalnoj koheziji u regiji.

Ulaganje se sastoji od kupnje opreme koja će se instalirati u novim bolnicama u Seixalu, Sintri i istočnom Lisabonu, uključujući: i. kliničku i medicinsku opremu te opremu visoke tehnologije; ii. opću opremu, uključujući specijalizirani namještaj; i iii. računalnu opremu.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C01-i05-RAM: Jačanje regionalne zdravstvene službe Madeire

Cilj je ovog ulaganja provedba strateškog plana za regionalni zdravstveni sustav Autonomne regije Madeire i Regionalne strategije za promicanje mentalnog zdravlja.

Ulaganje se sastoji od dva podulaganja. Prvo, uključuje podulaganje za širenje, razvoj i poboljšanje regionalne mreže integrirane kontinuirane skrbi, među ostalim povećanjem broja mjesta u svim njihovim tipologijama u skladu s načelom deinstitucionalizacije, u suradnji s privatnim i socijalnim sektorom te u područjima obilježenima ozbiljnijim demografskim starenjem i/ili manje instaliranim kapacitetom. Drugo, obuhvaća i podulaganje za jačanje kapaciteta za odgovor u području mentalnog zdravlja i demencije povezanih sa starenjem, uključujući poboljšanje infrastrukture i opreme u ustanovama za bolničku i primarnu skrb, osiguravanje novih mjesta za kućnu hospitalizaciju i dnevne bolničke usluge te uspostavu timova za mentalno zdravlje u zajednici.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C01-i06: Prelazak na digitalno zdravstvo

Cilj je ulaganja rješavanje uskih grla koja ometaju digitalnu tranziciju u Nacionalnoj zdravstvenoj službi, uključujući nedostatak odgovarajućeg hardvera i softvera koji su na raspolaganju zdravstvenim djelatnicima, jačanje standardizacije informacijskih sustava u nacionalnoj zdravstvenoj službi te poboljšanje korisničkog iskustva i pristupa podacima.

Ulaganje se sastoji od četiri podulaganja. Prvo, mreža zdravstvenih podataka poboljšat će se s ciljem poboljšanja kvalitete usluge i otpornosti računalnih sustava dostupnih u Državnoj zdravstvenoj službi, olakšavanja uporabe podataka u sustavima za potporu odlučivanju, osiguravanja interoperabilnosti između različitih informacijskih sustava i usklađenosti s odgovarajućim sigurnosnim načelima. Drugo, komunikacija između građana i zdravstvenih jedinica pojednostavnit će se, standardizirati i digitalizirati s pomoću elektroničkih alata, kao što su platforma usmjerena na građane i alati za telezdravlje kako bi se poboljšao pristup zdravstvenoj skrbi. Treće, unaprijeđeni i interoperabilni alati dostupni zdravstvenim djelatnicima (npr. platforme za praćenje na daljinu i za rehabilitaciju na daljinu te sustavi kojima se poboljšava prenosivost podataka između primarne zdravstvene zaštite, bolnica i integriranih ustanova za kontinuiranu skrb) i relevantno osposobljavanje o digitalnim vještinama. Četvrto, promiče se digitalizacija kliničke evidencije s ciljem provedbe aktivnosti za praćenje učinkovitosti nacionalne zdravstvene službe.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2024.

Ulaganje RE-C01-i07-RAM: Digitalizacija regionalne zdravstvene službe Madeire

Cilj je tih ulaganja poticanje digitalizacije regionalne zdravstvene službe Madeire uvođenjem digitalnih tehnologija za potporu kvaliteti i učinkovitosti zdravstvenih usluga te osnaživanjem zdravstvenih djelatnika i građana.

Ulaganje se sastoji od nekoliko podulaganja, uključujući: i. primjenu digitalnih tehnologija za potporu praćenju pacijenata, intenziviranje sastanaka u području zdravstva na daljinu i praćenje zdravstvenog stanja građana na daljinu; ii. jačanje digitalnih tehnologija i umjetne inteligencije za epidemiološki nadzor; iii. povećanje digitalizacije zdravlja i poboljšanje interoperabilnosti informacijskih sustava; iv. poboljšanje pristupa građana zdravstvenim informacijama i uslugama putem digitalnih sredstava; i v. osposobljavanje građana i dionika za korištenje digitalnih zdravstvenih resursa u području zdravstva.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2024.

Ulaganje RE-C01-i08-RAA: Digitalna bolnica na Azorima

Cilj je ulaganja povećati ponudu zdravstvene skrbi i osigurati bolji pristup zdravstvenoj skrbi na Azorima digitalizacijom njihove regionalne zdravstvene službe.

Ulaganje se sastoji od stvaranja elektroničke zdravstvene evidencije za svakog građanina, povećanja interoperabilnosti informacijskih sustava kako bi se omogućila razmjena kliničkih informacija među zdravstvenim djelatnicima, poboljšanja dostupnosti zdravstvene skrbi na najizloženijim otocima bez bolnice provođenjem telemedicinskog savjetovanja te osiguravanja potrebnog hardvera, softvera i informacijskih sustava.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. rujna 2025.

Ulaganje RE-C01-i09: Univerzalni sustav aktivne potpore životu

Cilj je ulaganja promicanje fizičke i emocionalne dobrobiti u Portugalu povećanjem niskih razina tjelesne aktivnosti u zemlji i doprinosom boljem sprečavanju bolesti i upravljanju teretom neprenosivih bolesti.

Ulaganje obuhvaća: i. nacionalnu kampanju i tehnološku platformu za promicanje tjelesne aktivnosti, povećanje znanja građana o koristima redovite tjelesne aktivnosti u svakoj životnoj dobi, propisivanje vježbi u skladu s njihovim sposobnostima i poticanje usvajanja zdravijih životnih stilova; ii. širenje školskih sportova na zajednicu promicanjem aktivne mobilnosti, od mlađe dobi i tijekom života, te sporta u obiteljskom kontekstu, kao sredstva za promicanje uspjeha učenika i zdravijeg načina života; i iii. poticanje prakse tjelesne aktivnosti na radnom mjestu, promicanje provedbe mjera i programa te osiguravanje prostora i opreme za obavljanje tjelesne aktivnosti.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. rujna 2025.

A.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
1.1	Re-C01-r01	Ključna etapa	Stupanje na snagu pravnih akata u području primarne zdravstvene zaštite	Stupanje na snagu revidiranih pravnih akata				2.	2023.	Revizija pravnih akata u području primarne zdravstvene zaštite, i to: i. zakonodavstva na kojem se temelje funkcionalne jedinice centara primarne zdravstvene zaštite (uključujući Uredbu sa zakonskom snagom br. 73/2017 za model B obiteljske zdravstvene jedinice, Uredbu Vlade br. 1368/2007, pravila i model naknade za obiteljske zdravstvene ustanove modela B i povezani pravni akt te pravne akte na kojima se temelji funkcioniranje drugih vrsta jedinica primarne zdravstvene zaštite); i ii. zakonodavstva na kojem se temelje skupine zdravstvenih centara (uključujući pravne akte na kojima se temelje skupine zdravstvenih centara, odnosno Uredbu sa zakonskom snagom br. 28/2008).
1.2	Re-C01-r01	Ciljna vrijednost	Omogućavanje pristupa instrumentu za stratifikaciju rizika radi potpore kliničkom upravljanju u funkcionalnim jedinicama skupina zdravstvenih centara		Broj	0	1 000	4.	2023.	Broj funkcionalnih jedinica zdravstvenih centara koje dobivaju pristup informacijama iz instrumenta za stratifikaciju rizika koji obuhvaća registrirane korisnike. Instrument za stratifikaciju rizika omogućuje proaktivnu intervenciju u populacijama s višim kliničkim rizikom i socijalnom osjetljivošću, osiguravajući programe probira i rane dijagnoze stanovništva diljem zemlje, kao i pravodobnu terapiju i odgovarajuće praćenje korisnika koji boluju od najčešćih bolesti (kardiovaskularnih bolesti, dijabetesa, raka, dišnog sustava, mentalnog i osteoartikulskog).

1.3	Re-C01-r01	Ciljna vrijednost	Završetak procesa decentralizacije odgovornosti u području zdravlja u općinama		Broj	0	201	4.	2022.	Broj novih općina u kojima je postupak decentralizacije nadležnosti u području zdravstva dovršen, u skladu s Uredbom sa zakonskom snagom br. 23/2019 od 30. siječnja, potpisivanjem obavijesti o prijenosu od strane Ministarstva zdravstva, regionalnih zdravstvenih uprava i općina. Prijenos odgovornosti obuhvaća: i. sudjelovanje općina u planiranju, upravljanju i ulaganjima jedinica primarne zdravstvene zaštite i odjela intervencija u ovisnim ponašanjima i ovisnostima, posebno u njihovoj izgradnji, opremi i održavanju; ii. upravljanje, održavanje i čuvanje druge opreme povezane s primarnom zdravstvenom zaštitom; iii. upravljanje zdravstvenim djelatnicima u kategoriji operativnog asistenta funkcionalnih jedinica skupina zdravstvenih centara i odjela intervencija u ovisnim ponašanjima i ovisnostima u kojima je integrirana Nacionalna zdravstvena služba; iv. upravljanje logističkim uslugama podrške skupinama zdravstvenih centara; v. strateško partnerstvo u programima prevencije bolesti, s posebnim naglaskom na promicanju zdravog načina života i aktivnog starenja.
1.4	RE-C01-r02	Ključna etapa	Stupanje na snagu nove Uredbe sa zakonskom snagom o mentalnom zdravlju kojom se utvrđuju načela organizacije usluga mentalne zdravstvene zaštite	Stupanje na snagu nove Uredbe sa zakonskom snagom o mentalnom zdravlju				4.	2021.	Nova Uredba sa zakonskom snagom odražava prijedloge izmjena koje je izradila radna skupina osnovana Odlukom Vlade br. 6324/2020 od 15. lipnja, kako je izmijenjena Odlukom Vlade br. 11485/2020 od 20. studenoga, s ciljem definiranja načela za organizaciju usluga zaštite mentalnog zdravlja.
1.5	RE-C01-r02	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog Zakona o mentalnom zdravlju kojim se utvrđuju načela koja se odnose na prava osoba s mentalnim bolestima i uređuje obvezna hospitalizacija ili liječenje	Stupanje na snagu novog Zakona o mentalnom zdravlju				1.	2023.	Novi Zakon o mentalnom zdravlju odražava prijedloge izmjena koje je izradila radna skupina osnovana Odlukom Vlade br. 6324/2020 od 15. lipnja, kako je izmijenjena Odlukom Vlade br. 11485/2020 od 20. studenoga, s ciljem utvrđivanja načela koja se odnose na prava osoba s mentalnim bolestima i reguliranja obvezne hospitalizacije ili liječenja.

1.6	RE-C01-r03	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju				2.	2022.	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju zajedničkim odobrenjem ministarstava zdravstva i financija. Novi predložak mora se poštovati u svim budućim ugovorima o upravljanju koje potpisuju svi javni upravitelji državnih poduzeća u zdravstvenom sustavu kako bi se povećala odgovornost i potaknule prakse upravljanja koje se temelje na uspješnosti.
1.7	RE-C01-r03	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog računovodstvenog plana upravljanja Nacionalne zdravstvene službe	Stupanje na snagu novog računovodstven og plana upravljanja				1.	2024.	Uspostava Računovodstvenog plana upravljanja za nacionalnu zdravstvenu službu kako bi se na nacionalnoj razini prikupile informacije o troškovima, prihodima i rezultatima bolničkih usluga, čime bi se poboljšala raspodjela sredstava u nacionalnoj zdravstvenoj službi, uspoređivanje i utvrđivanje područja za poboljšanje operativne učinkovitosti zdravstvenih subjekata. Središnja uprava zdravstvenog sustava širi novi računovodstveni plan za upravljanje normativnom okružnicom.
1.8	RE-C01-r03	Ciljna vrijednost	Uspostava novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama nacionalne zdravstvene službe		Broj	0	10	4.	2022.	Osnivanje novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama nacionalne zdravstvene službe sa sljedećim ciljevima: i. poboljšati pristup, kao i kvalitetu i učinkovitost u pružanju usluga zdravstvene skrbi; ii. ojačati kliničko upravljanje, autonomiju i odgovornost zdravstvenih usluga; iii. poticati zdravstvene djelatnike da nastave raditi u javnim bolnicama; iv. dijeliti rizike i koristi između zdravstvenih službi i bolnica; v. cijeniti misiju svake zdravstvene službe i bolnice u regionalnom i nacionalnom kontekstu nacionalne zdravstvene službe.
1.9	RE-C01-r03	Ciljna vrijednost	Uspostava novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama nacionalne zdravstvene službe		Broj	10	25	4.	2025.	Osnivanje novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama nacionalne zdravstvene službe sa sljedećim ciljevima: i. poboljšati pristup, kao i kvalitetu i učinkovitost u pružanju usluga zdravstvene skrbi; ii. ojačati kliničko upravljanje, autonomiju i odgovornost zdravstvenih usluga; iii. poticati zdravstvene djelatnike da nastave raditi u javnim bolnicama; iv. dijeliti rizike i koristi između zdravstvenih službi i bolnica; v. cijeniti misiju svake zdravstvene službe i bolnice u regionalnom i nacionalnom kontekstu nacionalne zdravstvene službe.
1.10	RE-C01-r03	Ciljna vrijednost	Jačanje bolničkih intervencija u bolnicama Državne zdravstvene službe		Broj	0	5 000	4.	2024.	Povećati kapacitet za odgovor u području kućnog bolničkog liječenja omogućavanjem pružanja, kod kuće, usluga zdravstvene skrbi s diferencijacijom, složenošću i intenzitetom na razini bolnica tijekom ograničenog razdoblja, u uskoj povezanosti s uslugama primarne zdravstvene zaštite, nacionalnom mrežom integrirane stalne zdravstvene skrbi, socijalnim sektorom i širom zajednicom, mjereno brojem novih bolničkih epizoda u

										kući (definiranim kao skup skrbi koja se pruža tijekom razdoblja u kojem je pacijent pod nadležnošću jedinice za kućnu hospitalizaciju koja se neprekidno odvija od datuma otpuštanja).
1.11	RE-C01-r03	Ključna etapa	Stupanje na snagu akcijskog plana za jačanje centraliziranih mehanizama nabave lijekova	Stupanje na snagu akcijskog plana za jačanje centraliziranih mehanizama nabave lijekova				2.	2024.	Stupanje na snagu akcijskog plana za jačanje centraliziranih mehanizama nabave lijekova kako bi se provele preporuke neovisne procjene centralizirane nabave lijekova u Portugalu koju je proveo Austrijski nacionalni institut za javno zdravstvo u okviru Programa potpore strukturnim reformama.
1.12	RE-C01-r03	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog sustava ekskluzivnog rada u Državnoj zdravstvenoj službi	Stupanje na snagu novog sustava ekskluzivnog rada				1.	2023.	Novi sustav ekskluzivnog rada za zdravstvene djelatnike u Državnoj zdravstvenoj službi, koji uključuje odgovarajuće mehanizme za organizaciju radnog vremena i tablica naknada.
1.13	RE-C01-i01	Ključna etapa	Stupanje na snagu uvjeta za upućivanje na hitne slučajeve pregledane u bijeloj, plavoj ili zelenoj boji u hitnim bolničkim službama za druge vrste zdravstvenih usluga, uključujući usluge primarne zdravstvene zaštite	Stupanje na snagu uvjeta za upućivanje na hitne slučajeve				1.	2022.	Stupanje na snagu postupaka i administrativnih pravila postupka upućivanja za korisnike s izvanrednim epizodama pregledanima u bijeloj, plavoj ili zelenoj boji u hitnim bolničkim službama za druge vrste zdravstvene skrbi, posebno za usluge primarne zdravstvene skrbi, uz izravno planiranje termina.
1.14	RE-C01-i01	Ciljna vrijednost	Izgradnja novih zdravstvenih jedinica		Broj	0	20	4.	2023.	Broj novih zdravstvenih jedinica izgrađenih kako bi zamijenile neodgovarajuće zgrade, čime se osigurava dostupnost, kvaliteta, udobnost i sigurnost za korisnike i zdravstvene djelatnike te ih se prilagođava novim modelima zdravstvene skrbi. Nove se jedinice grade tako da zamijene neodgovarajuće zgrade, a potrebe za primarnom energijom novih zgrada moraju biti najmanje 20 % niže od potreba zgrada približno nulte energije.
1.15	RE-C01-i01	Ciljna vrijednost	Izgradnja novih zdravstvenih jedinica		Broj	20	100	2.	2026.	Broj novih zdravstvenih jedinica izgrađenih kako bi zamijenile neodgovarajuće zgrade, čime se osigurava dostupnost, kvaliteta, udobnost i sigurnost za korisnike i zdravstvene djelatnike te ih se prilagođava novim modelima zdravstvene skrbi. Nove se jedinice grade tako da zamijene neodgovarajuće zgrade, a potrebe za primarnom energijom novih zgrada moraju biti najmanje 20 % niže od potreba zgrada približno nulte energije.

1.16	RE-C01-i01	Ključna etapa	Dovršiti nacionalnu pokrivenost programima probira i rane dijagnostike u primarnoj zdravstvenoj zaštiti	Izvješće o dovršetku pokrivenosti programima probira i rane dijagnostike u primarnoj zdravstvenoj zaštiti				1.	2026.	Ostvarenje te ključne etape uključuje: i. uvođenje cervikalnih probira u zdravstvene centre; ii. uvođenje provjera debelog crijeva i rektuma u zdravstvenim centrima; iii. uvođenje probira dijabetičke retinopatije u 300 zdravstvenih centara; iv. uvođenje testova Holter i ambulatornog praćenja krvnog tlaka u funkcionalnim jedinicama; v. uvođenje alata za dijagnosticiranje i liječenje za astmu, kronične opstruktivne plućne bolesti i pušenje (spirometri) u zdravstvenim centrima; i vi. uvođenje C-reaktivnog doziranja bjelančevina u zdravstvene centre.
1.17	RE-C01-i01	Ključna etapa	Povećanje kapaciteta centara primarne zdravstvene zaštite za odgovor i širenje njihovih područja intervencije	Izvješće o povećanju kapaciteta centara primarne zdravstvene zaštite za odgovor i proširenju njihovih područja intervencije				2.	2026.	Ostvarenje te ključne etape uključuje: i. proširenje dijabetičkog savjetovanja na skupine zdravstvenih centara; ii. osnivanje stomatoloških ordinacija u zdravstvenim centrima; iii. stvaranje integriranih dijagnostičkih centara (s manje složenim dopunskim sredstvima dijagnoze i terapije, rendgena i kliničkih analiza) u skupinama zdravstvenih centara; iv. stvaranje ureda za kretanje i rehabilitaciju u zdravstvenim ustanovama; v. osiguravanje opreme (vreća za hitne slučajeve, defibrilator i monitor vitalnih znakova) za kvalificiranu hitnu pomoć (osnovna potpora životu) u zdravstvenim centrima.
1.18	RE-C01-i01	Ključna etapa	Obnova zdravstvenih ustanova i opreme kako bi se osigurali dostupnost, kvaliteta i sigurnosni uvjeti u centrima za primarno zdravstvo	Izvješće o obnovi zdravstvenih ustanova i opreme				2.	2026.	Ostvarenje te ključne etape uključuje: i. izgradnju 100 zdravstvenih ustanova uz bespovratna sredstva u iznosu od 154 841 862 EUR za zamjenu neprikladnih zgrada; te nove zgrade imaju potražnju za primarnom energijom koja je najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije; ii. obnovu ili prilagodbu 326 zdravstvenih objekata kako bi se povećala energetska učinkovitost, uskladili s planovima za nepredviđene događaje i/ili osigurali pristupačnost, sigurnost i udobnost za korisnike i zdravstvene djelatnike, od kojih se bespovratna sredstva u iznosu od 133 509 208 EUR odnose na energetsku obnovu, a bespovratna sredstva u iznosu od 11 322 726 EUR odnose se na energetsku obnovu kako bi se u prosjeku postigla barem srednja razina dubinske obnove kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786 (zahtjevi za poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada moraju biti ugrađeni u natječajne specifikacije); i iii. modernizaciju opreme (uključujući, među ostalim, osnovnu kliničku opremu, opremu informacijske i komunikacijske tehnologije, opremu za energetsku učinkovitost i sigurnosnu opremu).

1.19	RE-C01-i01	MT	Jačanje skrbi u zajednici, intervencija u kući i zajednici	Izvješće o jačanju skrbi u zajednici te intervencijama u kući i zajednici				2.	2026.	Ostvarenje te ključne etape uključuje: i. osiguravanje najmanje 770 električnih vozila za potporu zdravstvenim ustanovama za pružanje kućne njege; i ii. povećanje broja novih mobilnih jedinica za najmanje dodatnih 34 kako bi se obuhvatile regije s niskom gustoćom naseljenosti.
1.20	RE-C01-i02	Ključna etapa	Stupanje na snagu uredbe o dodjeli financijske potpore od strane regionalnih zdravstvenih tijela	Stupanje na snagu uredbe o dodjeli financijske potpore				1.	2022.	Stupanje na snagu uredbe o dodjeli financijske potpore od strane regionalnih zdravstvenih tijela, kojom se definira model upravljanja programom i odgovarajući zahtjevi podnositelja zahtjeva.
1.21	RE-C01-i02	Ciljna vrijednost	Jačanje kapaciteta za odgovor nacionalnih mreža integriranih usluga kontinuirane skrbi i palijativne skrbi u bolničkoj i izvanbolničkoj skrbi		Broj	0	7 400	4.	2025.	Jačanje kapaciteta za odgovor nacionalnih mreža integriranih usluga kontinuirane skrbi i palijativne skrbi u bolničkoj i izvanbolničkoj skrbi stvaranjem sljedećih novih mjesta: i. novih 5 500 bolničkih kreveta u nacionalnoj mreži integriranih usluga kontinuirane skrbi u okviru opće mreže; ii. novih 500 mjesta u dnevnim jedinicama za promicanje autonomije unutar nacionalne mreže integriranih usluga kontinuirane skrbi; iii. novih 1 000 mjesta u integriranim uslugama kontinuirane skrbi o mentalnom zdravlju; i iv. novih 400 bolničkih kreveta niske složenosti u nacionalnoj mreži palijativne skrbi. To uključuje upotrebu bespovratnih sredstava u iznosu od 198 337 500 EUR za izgradnju nove zdravstvene infrastrukture. Te nove zgrade imaju potražnju za primarnom energijom koja je najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije.
1.22	RE-C01-i02	Ciljna vrijednost	Jačanje kapaciteta za odgovor nacionalnih mreža integriranih usluga kontinuirane skrbi i palijativne skrbi u kućnoj njezi		Broj	0	1 200	4.	2023.	Jačanje kapaciteta za odgovor nacionalnih mreža integriranih usluga kontinuirane skrbi i palijativne skrbi u kućnoj njezi stvaranjem sljedećih novih mjesta: i. 1 000 novih mjesta u integriranim timovima za kontinuiranu kućnu njegu; ii. 100 novih mjesta u timovima za potporu u domovima za mentalno zdravlje unutar nacionalne mreže integriranih usluga kontinuirane skrbi; i iii. 100 novih mjesta u timovima za potporu palijativnoj skrbi u zajednici.
1.23	RE-C01-i03	Ciljna vrijednost	Obnova forenzičkih psihijatrijskih jedinica i opreme		Broj	0	3	4.	2025.	Izgradnja nove forenzičke psihijatrijske jedinice (Sobral Cid) i obnova dviju drugih jedinica (Lisbon Psychiatric Hospital i Hospital de Magalhães Lemos) kako bi se osigurali uvjeti usklađeni s poštovanjem ljudskih prava, osobito privatnosti, udobnosti i humanizacije prostora, a da se pritom ne zanemaruju sigurnosni uvjeti povezani s ispunjavanjem sudskih naloga, sprečavajući daljnje osude portugalskih organizacija za prevenciju (Europski odbor za prevenciju).

1.24	RE-C01-i03	Ključna etapa	Razvoj mjera za podizanje svijesti i osposobljavanje za „izgradnju putova za pacijente” u kontekstu demencije	Izvješće o uvođenju novih mjera za podizanje svijesti i osposobljavanje te njihovu razvoju				4.	2022.	Mjere za podizanje svijesti i osposobljavanje o demenciji, s ciljem podupiranja reformi socijalnih i zdravstvenih usluga usmjerenih na osoblje socijalnih i zdravstvenih službi ili drugih subjekata koji rade s javnošću u području socijalne i zdravstvene politike, kao i korisnike socijalnih i zdravstvenih usluga.
1.25	RE-C01-i03	Ključna etapa	Dovršetak jačanja mreže za mentalnu zdravstvenu skrb	Izvješće o dovršetku svih opisanih inicijativa za jačanje mreže za mentalnu zdravstvenu skrb				4.	2025.	Dovršetak svih intervencija definiranih za jačanje mreže za mentalnu zdravstvenu skrb, uključujući: i. osnivanje četiriju novih jedinica za hospitalizaciju u bolnicama općenito; ii. osnivanje 15 integriranih centara za odgovornost u uslugama za mentalno zdravlje; iii. obnovu 20 postojećih lokalnih službi za mentalno zdravlje; iii. stvaranje 500 odgovora na potrebe institucionaliziranih osoba s kroničnim mentalnim bolestima; iv. nadogradnju triju forenzičkih psihijatrijskih objekata i opreme; vi. izgradnju tri forenzičke rezidencijalne prijelazne jedinice; i vi. razvoj aktivnosti osposobljavanja za „izgradnju putova pacijenata” u kontekstu demencije. To uključuje upotrebu bespovratnih sredstava u iznosu od 58 507 675 EUR za obnovu energetske učinkovitosti kako bi se u prosjeku provela barem srednja razina obnove kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786. Zahtjevi za poboljšanje energetskih svojstava zgrada ugrađeni su u postupke javne nabave i osiguravaju se u natječajnim specifikacijama.
1.26	RE-C01-i04	Ključna etapa	Nabava opreme za bolnice East Lisbon, Seixal i Sintra	Nabava opreme za bolnice East Lisbon, Seixal i Sintra u ukupnom iznosu od 178 740 000 EUR bespovratnih sredstava				2.	2026.	Kupnja opreme koja će se instalirati u novim bolnicama u Lisabonu, Seixalu i Sintri u ukupnom iznosu od 178 740 000 EUR bespovratnih sredstava, odnosno kliničke/medicinske i visokotehnološke opreme; opće opreme, koja se sastoji od namještaja prilagođenog zadacima koji se obavljaju u različitim prostorima i koja se lako čisti i ergonomski je oblikovana; i računalne opreme.
1.27	RE-C01-i05-RAM	Ciljna vrijednost	Povećanje broja dostupnih mjesta u sustavu kućnog bolničkog sustava regionalne zdravstvene službe Madeire		Broj	0	1 500	2.	2026.	Jačanje kapaciteta za odgovor regionalne zdravstvene službe Madeire povećanjem broja dostupnih mjesta u sustavu kućnog bolničkog liječenja, čime se omogućuje pružanje usluga zdravstvene skrbi kod kuće uz diferencijaciju, složenost i intenzitet na razini bolnica tijekom ograničenog razdoblja, u uskoj povezanosti s primarnom zdravstvenom zaštitom i drugim uslugama.

1.28	RE-C01-i05-RAM	Ciljna vrijednost	Osnivanje timova za mentalno zdravlje u zajednici u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire		Broj	0	11	2.	2026.	Jačanje kapaciteta za odgovor regionalne zdravstvene službe Madeire u području mentalnog zdravlja i demencije povezane sa starenjem stvaranjem timova zajednice za mentalno zdravlje.
1.29	RE-C01-i05-RAM	Ključna etapa	Uvođenje klasifikacijskog sustava, funkcionalnog profila i sustava upućivanja korisnika za regionalni model integriranih usluga kontinuirane skrbi na Madeiri	Izvješće o uvođenju klasifikacijskog sustava, funkcionalnog profila i sustava upućivanja korisnika				4.	2021.	Uvođenje klasifikacijskog sustava, funkcionalnog profila i sustava upućivanja korisnika s ciljem jačanja regionalnog modela integriranih usluga kontinuirane skrbi na Madeiri, kao i njegove koordinacije i tehničkog upravljanja.
1.30	RE-C01-i05-RAM	Ciljna vrijednost	Povećanje broja mjesta za integrirane usluge kontinuirane skrbi u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire		Broj	0	1 080	4.	2025.	Broj mjesta stvorenih u okviru integriranih usluga kontinuirane skrbi u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire, mjereno u smislu novih kreveta, općenito (uključujući jedinice za ozdravljenje, srednjoročno liječenje i rehabilitaciju te dugoročnu jedinicu i jedinicu za održavanje), usluge mentalnog zdravlja i pedijatrijske usluge. To uključuje upotrebu bespovratnih sredstava: i. 44 700 000 EUR za izgradnju nove zdravstvene infrastrukture; za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije; i ii. 23 300 000 EUR za obnovu radi povećanja energetske učinkovitosti.
1.31	RE-C01-i05-RAM	Ciljna vrijednost	Preuređenje usluga primarne zdravstvene zaštite u okviru regionalne zdravstvene službe Madeire		Broj	0	15	2.	2026.	Broj obnovljenih objekata primarne zdravstvene zaštite u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire.
1.32	RE-C01-i06	Ciljna vrijednost	Nadogradnja lokalnih mreža informacijske tehnologije		%	0	90	4.	2022.	Postotak poboljšanih lokalnih mreža informacijske tehnologije u Državnoj zdravstvenoj službi koje organizira i provodi tijelo za zajedničke usluge Ministarstva zdravstva, koje će tako moći djelovati u novom modelu jedinstvene komunikacije (glas preko internetskog protokola).
1.33	RE-C01-i06	Ciljna vrijednost	Uvođenje funkcionalnosti za telezdravlje i praćenje na daljinu		%	0	15	4.	2022.	Postotak korisnika s pristupom novim funkcijama telezdravstva i praćenja na daljinu, čime se omogućuje pružanje usluga zdravstvene skrbi na daljinu, čime se povećavaju razine pristupa zdravstvenoj skrbi i sudjelovanje građana u postupku prikupljanja i liječenja na daljinu.

1.34	RE-C01-i06	Ciljna vrijednost	Provedba administrativnih modula informacijske tehnologije, osnovnih kliničkih modula i kliničkih modula za hitne slučajeve		%	0	15	4.	2024.	Postotak zdravstvenih djelatnika s pristupom integriranim modulima informacijske tehnologije, osnovnim kliničkim modulima i hitnim kliničkim modulima za: i. evidentiranje i savjetovanje s kliničkim informacijama u okviru primarne, bolničke i kontinuirane zdravstvene skrbi kako bi se osigurala dostupnost i integracija zdravstvenih informacija te osigurala veća sigurnost korisnika i zdravstvenih djelatnika; i ii. registar hitnih službi, registar medicinskih sestara i praćenje usluga zdravstvene zaštite na daljinu.
1.35	RE-C01-i07-RAM	Ciljna vrijednost	Nova računalna oprema za regionalnu zdravstvenu službu Madeire.		Broj	0	3 600	4.	2024.	Broj nove računalne opreme za regionalnu zdravstvenu službu Madeire radi praćenja i osiguravanja veće blizine korisnicima regionalne zdravstvene službe Madeire, promicanja smanjenja rizika od pogrešaka te poticanja učinkovitosti i brzog pristupa korisničkim podacima.
1.36	Re-C01-i08-RAA	Ciljna vrijednost	Povećani pristup korisničkom portalu regionalne zdravstvene službe Azora		Broj	0	25 000	3.	2025.	Broj dodatnih pojedinačnih korisnika godišnje koji pristupaju korisničkom portalu regionalne zdravstvene službe Azora zahvaljujući proširenju digitalnih zdravstvenih usluga i medicinskih informacija dostupnih na tom portalu.
1.37	Re-C01-i08-RAA	Ciljna vrijednost	Uvođenje imenovanja za telemedicinu u regionalnu zdravstvenu službu Azora		Broj	0	1 000	3.	2024.	Broj godišnjih termina telemedicine u službama primarne zdravstvene zaštite i liječničkim specijalistima u regionalnoj zdravstvenoj službi Azora.
1.38	RE-C01-i09	Ciljna vrijednost	Završetak provedbe programa „Školska sportska zajednica” i „Školski sport na kotačima” u školama		Broj	0	1 980	3.	2025.	Broj škola drugog ciklusa u kojima su bicikli različitih veličina isporučeni učenicima s ciljem podučavanja vožnje bicikla, kao i javnih škola u kojima su bicikli za odrasle isporučeni u okviru programa „Zajednica za sport u školama”.
1.39	RE-C01-i09	Ključna etapa	Pokretanje nacionalne kampanje za univerzalni sustav aktivnog života i povezane tehnološke platforme	Novi komunikacijski kanali i platforma koji su u funkciji za nacionalnu kampanju za univerzalni sustav aktivnog životnog osiguranja				3.	2025.	Pokretanje nacionalne kampanje za univerzalni sustav aktivnog životnog osiguranja i povezanu tehnološku platformu kako bi se povećalo znanje građana o koristima redovite tjelesne aktivnosti, u svim dobnim skupinama i u skladu s njihovim sposobnostima, s ciljem poticanja usvajanja zdravijih životnih stilova.

B. KOMPONENTA 2.: Stanovanje

Ovom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost rješavaju se izazovi povezani sa strukturnim nedostatkom trajnih i privremenih stambenih rješenja za ranjivije skupine, kako u Portugalu tako i u autonomnim regijama Azorima i Madeiri, te se istodobno neizravno doprinosi jačanju sustava socijalne zaštite. Javni stanovi čine samo 2 % ukupnog broja stanova u Portugalu i smatraju se nedovoljnima za zadovoljavanje potreba najpotrebitijih i izloženih riziku od socijalne isključenosti.

Glavni su ciljevi politike: i. povećanje ponude socijalnog i cjenovno pristupačnog stanovanja (uključujući rješavanje drugih povezanih potreba, kao što su nedostatak osnovne infrastrukture i opreme, nezdrava i nesigurna mjesta boravka, nesigurnost ili nedostatak ugovornih veza, prenapučenost ili neprikladnost stambenog prostora za posebne potrebe stanovnika s invaliditetom ili smanjenom pokretljivošću); ii. stvaranje nacionalnog javnog odgovora na hitne i privremene potrebe za smještaj koje proizlaze iz neočekivanih ili nepredvidivih događaja kao što su prirodne katastrofe, požari, pandemije, migracije, zahtjevi za azil ili situacije u kojima postoji neposredna opasnost kao što su nasilje u obitelji, trgovanje ljudima, rizik od deložacija i drugo; i iii. povećanje ponude studentskog smještaja po pristupačnim cijenama. Ulaganja u komponentu podrazumijevaju izgradnju novih stambenih objekata i sanaciju postojećih.

Tom se komponentom pridonosi rješavanju preporuka izdanih Portugalu u okviru europskog semestra 2019. i 2020., konkretno: poboljšati učinkovitost i primjerenost socijalne sigurnosne mreže (preporuka za Portugal 2, 2019.); zajamčiti dostatnu i učinkovitu socijalnu zaštitu i potporu dohotku (preporuka za Portugal 2, 2020.); i povećati broj osoba s diplomom u visokom obrazovanju, posebno u području znanosti i informacijske tehnologije (putem ulaganja u studentski smještaj) (preporuka za Portugal 2, 2019.). Komponenta pridonosi i rješavanju preporuke za Portugal o klimatskoj tranziciji (preporuka za Portugal 3, 2020.). Komponenta pridonosi i provedbi nekoliko načela europskog stupa socijalnih prava (EPSR), kao što su: „Onima kojima je to potrebno omogućuje se pristup socijalnim stanovima ili kvalitetnoj pomoći za stanovanje” (EPSR, načelo 19.a).; „Ranjive osobe imaju pravo na primjerenu pomoć i zaštitu od prisilnih deložacija” (EPSR, načelo 19.b); „Osiguravaju se primjerena skloništa i usluge za beskućnike radi promicanja njihove socijalne uključenosti” (EPSR, načelo 19.c). „Socijalna zaštita” (EPSR, načelo 12); „Uključivanje osoba s invaliditetom” (EPSR, načelo 17); „Pristup osnovnim uslugama” (EPSR, načelo 20). Obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje Svi imaju pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje kako bi održali i stekli vještine s pomoću kojih mogu u cijelosti sudjelovati u društvu i uspješno ući na tržište rada (EPSR, načelo 1). Uključit će se i dimenzije okoliša, posebno promicanjem novih konstrukcija s visokim standardima energetske učinkovitosti.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

B.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma RE-r04: Nacionalni plan hitnog i privremenog stambenog zbrinjavanja.

Cilj je reforme stvoriti nacionalnu javnu mrežu za odgovor na hitne i privremene stambene potrebe u okviru obnove stambenih politika u Portugalu u cilju zaštite i osnaživanja utvrđenih ciljnih skupina te poticanja socijalne uključenosti i borbe protiv nejednakosti.

Reforma se sastoji od stvaranja strukturiranog i međusektorskog odgovora za osobe kojima su potrebna rješenja za hitni ili privremeni smještaj te se njome razvija potreban pravni i regulatorni okvir za uspostavu modela upravljanja bespovratnim sredstvima za nacionalni hitni i privremeni smještaj u okviru programa RE-C02-i02 te se njome uspostavljaju metodologije za označavanje i upućivanje na smještaj i socijalnu potporu za osobe koje primaju potporu.

Provedba reforme trebala je biti dovršena do 31. lipnja 2021.

Ulaganje RE-C02-i01: Program potpore za pristup stanovanju

Cilj je ulaganja osigurati pristojno i primjereno stanovanje za obitelji s najvećim potrebama i za najranjivije skupine.

Ulaganje se sastoji uglavnom od pružanja smještaja u socijalnim stanovima, ali i pružanja financijske potpore za obnovu ili izgradnju utvrđenim ciljnim skupinama koje nemaju financijsku sposobnost jamčiti adekvatnost vlastitog stambenog prostora za najmanje 26 000 kućanstava do 2026. Ulaganja se sastoje od izgradnje novih zgrada ili obnove postojećih stambenih objekata te, kad god je to potrebno, kupnje novih zgrada ili najma zgrada za podnajam.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C02-i02: Nacionalna bespovratna sredstva za izvanredne situacije i privremeni smještaj

Cilj je ovog ulaganja osigurati privremeni ili hitni smještaj ugroženim skupinama stanovništva u kontinentalnom Portugalu. Svrha je tog ulaganja provedba reforme nacionalnog hitnog i privremenog plana stanovanja koji je dio te komponente. Planiranim mjerama obuhvaćeni su sljedeći rizici ili socijalne krize: nepredvidljivi ili izvanredni događaji, potrebe za hitnim smještajem i osnaživanjem osoba koje su privremeno lišene smještaja, uključujući žrtve nasilja u obitelji, žrtve trgovine ljudima, osobe pod međunarodnom zaštitom, beskućnike; izvanredne i valjano utemeljene potrebe za hitnim i privremenim smještajem osoba za koje postoji neposredan i stvaran rizik da će ostati bez smještaja ili da su u postupku deinstitucionalizacije; potrebe za smještajem državnih dužnosnika i osoblja, privremene i nužne za javni interes.

Ulaganje se sastoji od izgradnje 2 000 smještajnih objekata za hitne slučajeve te 473 stambene jedinice, tri bloka i pet centara za privremeni smještaj sigurnosnih snaga (u slučajevima koji su opravdani javnim interesom).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C02-i03-RAM: Jačanje ponude socijalnog stanovanja u Autonomnoj regiji Madeiri.

Cilj je ovog ulaganja odgovoriti na stambene potrebe obitelji koje žive u teškim uvjetima i koje nemaju financijsku sposobnost podmiriti troškove pristupa odgovarajućem stanovanju u Autonomnoj regiji Madeiri.

Ulaganje se sastoji od izgradnje i/ili kupnje socijalnih stambenih objekata za 1 121 kućanstvo (ulaganje također uključuju studije, projekte, stjecanje i izgradnju zemljišta), potporu obnovi 325 privatnih stambenih objekata (uključujući energetsku učinkovitost). Ulaganjem se predviđa i nabava usluga za razvoj informacijskih sustava i rješenja e-uprave u stambenom sektoru.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-02-i04-RAA: Povećanje uvjeta stanovanja u stambenom fondu Autonomne regije Azora

Cilj je ulaganja ojačati stambene ponude na različitim razinama, nakon znatnog pogoršanja degradacije zgrada u Autonomnoj regiji Azorima i smanjenja ponude na tržištu nekretnina.

Ulaganje se na različitim otocima sastoji od:

- izgradnje 277 zgrada;
- dovršetka 77 stanova; i
- obnove zgrada (dubinska obnova 106 zgrada, srednja obnova 252 zgrade i male intervencije u 116 zgrada), za ukupno 551 intervenciju.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

B.2. Ključne etape, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
2.1	Re-C02-i01	Ciljna vrijednost	Program potpore za pristup stanovanju – potpisani sporazumi o suradnji ili financiranju		Broj	0	75	3.	2022.	Potpisivanje sporazuma o suradnji ili financiranju. Lokalne strategije smještaja predstavljaju općine. U tim se strategijama utvrđuju 1. sve potrebe prihvatljive u okviru ovog programa (kako je navedeno u Uredbi sa zakonskom snagom br. 37/2018 od 4. lipnja 2018.) i 2. subjekti koji promiču rješenja za stanovanje. Nakon što je IHRU (Institut za stanovanje i urbanu rehabilitaciju) potvrdio usklađenost lokalnih strategija smještaja s programom, potpisuju se sporazumi o suradnji s općinama ili sporazumi o financiranju s drugim korisnicima kojima se utvrđuju konkretna ulaganja koja treba promicati te se utvrđuje rok za njihovu provedbu.
2.2	Re-C02-i01	Ciljna vrijednost	Program potpore za pristup stanovanju – kupljeni, izgrađeni (visoka energetska učinkovitost) ili obnovljeni (s boljom energetskom učinkovitošću) stanovi za kućanstva		Broj	0	3 000	3.	2023.	Isporuka ugovorenog broja stambenih objekata kućanstvima koja su prethodno utvrđena u lokalnim strategijama smještaja koje su predstavile općine. Za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije (osim projekata koji su u tijeku i koji su predviđeni proračunom za 2021. i 2022., što predstavlja 70 000 000 EUR ukupnih dodijeljenih sredstava za tu mjeru). Za sanaciju referentna jedinica po stanu iznosi 73 kvadratna metra, a za nove zgrade 95 kvadratnih metara.
2.3	Re-C02-i01	Ciljna vrijednost	Program potpore za pristup stanovanju – kupljeni, izgrađeni		Broj	3 000	26 000	2.	2026.	Isporuka ugovorenog broja stambenih objekata kućanstvima koja su prethodno utvrđena u lokalnim strategijama smještaja koje su predstavile općine. Za

			(visoka energetska učinkovitost) ili obnovljeni (s boljom energetskom učinkovitošću) stanovi za kućanstva							nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije (osim projekata koji su u tijeku i koji su predviđeni proračunom za 2021. i 2022., što predstavlja 70 000 000 EUR ukupnih dodijeljenih sredstava za tu mjeru). Za sanaciju referentna jedinica po stanu iznosi 73 kvadratna metra, a za nove zgrade 95 kvadratnih metara.
2.4	RE-C02-i02		Nacionalna bespovratna sredstva za hitne slučajeve i privremeni smještaj – potpisivanje sporazuma o financiranju za hitni i prijelazni smještaj		Broj	0	500	3.	2022.	Broj stambenih objekata za koje su potpisani ugovori o financiranju. Subjekti podnose svoje zahtjeve za financiranje u pozivu na podnošenje ponuda koji je objavio IHRU (Institut za komunalnu i urbanu rehabilitaciju) koji, nakon procjene i traženja mišljenja ISS-a (Instituta za socijalnu sigurnost) o valjanosti i izvedivosti podnesenih prijava, ugovara financiranje i određuje rok za njegovu provedbu. Smještaj znači dio ili cijela zgrada s neovisnim pristupom koja se sastoji od jednog ili više odjeljaka za stanovanje i dodatnih privatnih prostora ili stambenih jedinica za više od jednog kućanstva.
2.5	RE-C02-i02	Ciljna vrijednost	Nacionalna bespovratna sredstva za hitne slučajeve i privremeni smještaj – potpisivanje sporazuma o financiranju za hitni i prijelazni smještaj		Broj	500	1 000	3.	2024.	Broj stambenih objekata za koje su potpisani ugovori o financiranju. Subjekti podnose svoje zahtjeve za financiranje u pozivu na podnošenje ponuda koji je objavio IHRU (Institut za komunalnu i urbanu rehabilitaciju) koji, nakon procjene i traženja mišljenja ISS-a (Instituta za socijalnu sigurnost) o valjanosti i izvedivosti podnesenih prijava, ugovara financiranje i određuje rok za njegovu provedbu. Smještaj znači dio ili cijela zgrada s neovisnim pristupom koja se sastoji od jednog ili više odjeljaka za stanovanje i dodatnih privatnih prostora ili stambenih jedinica za više od jednog kućanstva.

2.6	RE-C02-i02	Ciljna vrijednost	Nacionalna bespovratna sredstva za hitne slučajeve i privremeni smještaj – Stambeni objekti s građevinskim radovima započetima građevinskim objektima za hitne i prijelazne smještaje (koji će se izgraditi sa standardom energetske učinkovitosti ili obnoviti s boljom energetskom učinkovitošću) u izgradnji		Broj	0	700	3.	2023.	Stanovi za koje su započeli građevinski radovi. Nakon što je financiranje ugovoreno, iznos se vraća subjektima ovisno o izvršenju ugovora. Za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije (osim projekata koji su u tijeku i koji su predviđeni proračunom za 2021. i 2022., što predstavlja 14 800 000 EUR ukupnih dodijeljenih sredstava za tu mjeru). Referentna jedinica po stanu iznosi 73 kvadratna metra.
2.7	RE-C02-i02	Ciljna vrijednost	Nacionalna bespovratna sredstva za hitne slučajeve i privremeni smještaj – stvoreni hitni i prijelazni smještaj (izgrađeni sa standardom energetske učinkovitosti ili obnovljeni s boljom energetskom učinkovitošću) i isporučeni razvojnim inženjerima		Broj	0	2 000	2.	2026.	Isporuka smještaja tijelima sponzorima. Smještaj znači dio ili cijela zgrada s neovisnim pristupom koja se sastoji od jednog ili više odjeljaka za stanovanje i dodatnih privatnih prostora ili stambenih jedinica za više od jednog kućanstva. Za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije (osim projekata koji su u tijeku i koji su predviđeni proračunom za 2021. i 2022., što predstavlja 14 800 000 EUR ukupnih dodijeljenih sredstava za tu mjeru). Referentna jedinica po stanu iznosi 73 kvadratna metra.
2.8	RE-C02-i02	Ciljna vrijednost	Smještaj isporučen razvojnim inženjerima snaga sigurnosti		Broj	0	473	2.	2026.	Broj stanova isporučenih snagama sigurnosti (SSGNR – Socijalne usluge za nacionalnu stražu; SSPSP – Socijalne usluge za policiju javne sigurnosti) za potrebe privremenog smještaja, uključujući tri bloka i pet centara za privremeni smještaj sigurnosnih snaga (u slučajevima koji su opravdani javnim interesom). Za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije.
2.9	Re-C02-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Potpora stanovanju u autonomnoj regiji Madeiri		Broj	0	190	4.	2022.	Broj stambenih objekata dodijeljenih prihvatljivim kućanstvima u vezi s izgradnjom socijalnih stanova ili kupnjom stambenih objekata za socijalne stanove s primljenom potporom. Za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od

										zahtjeva za zgrade približno nulte energije. Referentna jedinica po stanu je 90 kvadratnih metara.
2.10	Re-C02-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Potpora stanovanju u autonomnoj regiji Madeiri		Broj	190	590	4.	2024.	Broj stambenih objekata dodijeljenih prihvatljivim kućanstvima u vezi s izgradnjom socijalnih stanova ili kupnjom stambenih objekata za socijalne stanove s primljenom potporom. Za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije. Referentna jedinica po stanu je 90 kvadratnih metara.
2.11	Re-C02-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Potpora stanovanju u autonomnoj regiji Madeiri		Broj	590	1 121	2.	2026.	Broj stambenih objekata dodijeljenih prihvatljivim kućanstvima u vezi s izgradnjom socijalnih stanova ili kupnjom stambenih objekata za socijalne stanove s primljenom potporom. Za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije. Referentna jedinica po stanu je 90 kvadratnih metara.
2.12	Re-C02-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Broj obnovljenih stambenih objekata u privatnom vlasništvu, uključujući poboljšanu energetsku učinkovitost		Broj	0	325	2.	2026.	Broj stambenih objekata u privatnom vlasništvu koji su obnovljeni za ciljne skupine kojima nedostaju financijska sredstva za izvođenje radova obnove.
2.13	RE-C02-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Intervencije u fondu javnih stanova u Autonomnoj regiji Azorima		Broj	0	24	4.	2021.	Broj intervencija, uključujući urbanizaciju zemljišta prema potrebi, s dovršenim radovima kako bi se povećao fond socijalnih stanova. Ako uključuje novu izgradnju, nove zgrade moraju imati potražnju za primarnom energijom koja je najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije. Veličina stambenih objekata u prosjeku iznosi oko 120 kvadratnih metara.
2.14	RE-C02-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Intervencije u javnom stambenom fondu		Broj	0	40	4.	2021.	Ulaganje uključuje obnovu ili finalizaciju zgrada i stanova, mjereno brojem intervencija.

			Autonomne regije Azora – obnova							Intervencije uključuju: — pretvaranje nestambenih javnih zgrada u stambene, — financijsku potporu za prenamjenu degradiranih socijalnih zgrada (Bairros Sociais) — obnovu javnih stambenih prostora radi usklađivanja s postojećim zakonodavstvom o stanovanju, uglavnom zahtjevima u pogledu energetske učinkovitosti. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednja razina temeljitosti obnove kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786. Veličina predmetnog stambenog objekta u prosjeku iznosi oko 100 kvadratnih metara.
2.15	RE-C02-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Intervencije u fondu javnih stambenih objekata Autonomne regije Azora – izgradnja zgrada		Broj	24	70	4.	2023.	Broj intervencija, uključujući urbanizaciju zemljišta prema potrebi, s dovršenim radovima kako bi se povećao fond socijalnih stanova. Ako uključuje novu izgradnju, nove zgrade moraju imati potražnju za primarnom energijom koja je najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije. Veličina stambenih objekata u prosjeku iznosi oko 120 kvadratnih metara.
2.16	RE-C02-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Intervencije u javnom stambenom fondu Autonomne regije Azora – obnova		Broj	40	318	4.	2023.	Ulaganje uključuje obnovu ili finalizaciju zgrada i stanova, mjereno brojem intervencija, s dovršenim radovima. Intervencije uključuju: — pretvaranje nestambenih javnih zgrada u stambene, — financijsku potporu za prenamjenu degradiranih socijalnih zgrada (Bairros Sociais) — obnovu javnih stambenih prostora radi usklađivanja s postojećim zakonodavstvom o stanovanju, uglavnom zahtjevima u pogledu energetske učinkovitosti. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednja razina temeljitosti obnove kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786. Veličina predmetnog stambenog objekta u prosjeku iznosi oko 100 kvadratnih metara.
2.17	RE-C02-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Intervencije u fondu javnih stambenih objekata Autonomne		Broj	70	277	4.	2025.	Broj intervencija, uključujući urbanizaciju zemljišta prema potrebi, s dovršenim radovima kako bi se povećao fond socijalnih stanova.

			regije Azora – izgradnja zgrada							Ako uključuje novu izgradnju, nove zgrade moraju imati potražnju za primarnom energijom koja je najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije. Veličina stambenih objekata u prosjeku iznosi oko 120 kvadratnih metara.
2.18	RE-C02-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Intervencije u javnom stambenom fondu Autonomne regije Azora – obnova		Broj	318	551	4.	2025.	Ulaganje uključuje obnovu ili finalizaciju zgrada i stanova, mjereno brojem intervencija. Intervencije uključuju: — pretvaranje nestambenih javnih zgrada u stambene, — operacionalizaciju plana za promicanje najma mladih (npr. prenamjena lokalnog smještaja – Alojamento Local – u dugoročni najam, obnova gradskih središta); — financijsku potporu za prenamjenu degradiranih socijalnih zgrada (Bairros Sociais) — obnovu javnih stambenih prostora radi usklađivanja s postojećim zakonodavstvom o stanovanju, uglavnom zahtjevima u pogledu energetske učinkovitosti. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednja razina temeljitosti obnove kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786. Veličina predmetnih stambenih objekata u prosjeku iznosi oko 100 kvadratnih metara.
2.19	RE-C02-r04	Ključna etapa	Stupanje na snagu Uredbe sa zakonskom snagom kojom se odobrava pravni okvir za Nacionalni plan hitnog i privremenog stambenog zbrinjavanja	Stupanje na snagu uredbe sa zakonskom snagom				2.	2021.	U uredbi sa zakonskom snagom utvrđuje se struktura plana i stambenog fonda, posebno u pogledu prihvatljivih korisnika, stambenih rješenja i modela financiranja. Uz pravni okvir, vladi se predstavlja i odobrava Nacionalni plan stanovanja koji uključuje strateško planiranje stambenih rješenja koja treba promicati i potrebnu potporu u tu svrhu, ovisno o lokalnim potrebama i posebnostima te društveno-teritorijalnoj koheziji.

B.3. Opis reformi i ulaganja za zajam

Ulaganje RE-C02-i05: Cjenovno pristupačne javne stambene jedinice

Cilj je ulaganja odgovoriti na trenutačnu dinamiku cijena stambenih nekretnina u odnosu na razine dohotka portugalskih kućanstava, posebno u velikim urbanim okruženjima, osiguravanjem javnih zaliha kuća koje se mogu iznajmiti po pristupačnim cijenama za određene ciljne skupine.

Ulaganje se sastoji od izgradnje, uključujući kupnju, novih zgrada i sanacije javnih stanova kako bi se osiguralo 6 800 smještajnih objekata i naknadnog najma po pristupačnim cijenama za utvrđene ciljne skupine.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C02-i06: Studentski smještaj po pristupačnim cijenama

Cilj je ovog ulaganja povećati nacionalnu ponudu cjenovno pristupačnog studentskog smještaja jer je to i dalje jedna od najvećih prepreka u pristupu tercijarnom obrazovanju. Ti smještajni objekti pomažu u smanjenju izravnih troškova studenata i njihovih obitelji, s posebnim naglaskom na socijalno najranjivije i ekonomski najosjetljivije studente. Postojeća ponuda podupire samo mali udio (oko 10 %) studenata kojima je potreban smještaj, u kontekstu znatnog povećanja troškova stanovanja, posebno u najvećim gradskim središtima u kojima su koncentrirane ustanove visokog obrazovanja.

Ulaganje se sastoji od osiguravanja dodatnih 15 000 kreveta za studente izgradnjom novih zgrada, sanacijom postojećih zgrada te modernizacijom i širenjem postojećih studentskih smještajnih jedinica.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

B.4. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa zajmova

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
2.20	RE-C02-i05	Ciljna vrijednost	Pristupačne javne stambene jedinice – stanovi sa započetim radom (izgrađeno s visokom energetskom učinkovitošću ili sanirano s poboljšanom energetskom učinkovitošću)		Broj	0	520	3.	2022.	Broj stanova za koje radovi počinju nakon natječajnog postupka i potpisivanja ugovora. Ako uključuje novu izgradnju, nove zgrade moraju imati potražnju za primarnom energijom koja je najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije.
2.21	RE-C02-i05	Ciljna vrijednost	Pristupačne javne stambene jedinice – stanovi sa započetim radom (izgrađeno s visokom energetskom učinkovitošću ili sanirano s poboljšanom energetskom učinkovitošću)		Broj	520	4 100	3.	2024.	Broj stanova za koje radovi počinju nakon natječajnog postupka i potpisivanja ugovora. Ako uključuje novu izgradnju, nove zgrade moraju imati potražnju za primarnom energijom koja je najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije.

2.22	RE-C02-i05	Ciljna vrijednost	Pristupačni javni stanovi – dodijeljeni stanovi (izgrađeno s visokom energetskom učinkovitošću ili sanirano s poboljšanom energetskom učinkovitošću)		Broj	0	1 700	3.	2024.	Broj stambenih objekata isporučenih prihvatljivim kućanstvima putem zamjene stanova po pristupačnoj cijeni (Uredba sa zakonskom snagom 82/2020 od 2. listopada) ili putem općinskog programa. Cjenovno pristupačno stanovanje definirano je kao ono koje je stavljeno na raspolaganje u skladu s programom pristupa zakupom, uspostavljenim Uredbom sa zakonskom snagom br. 68/2019 od 22. svibnja 1999., sustava zakupa koji je uspostavljen Zakonom br. 81/2014 od 19. prosinca 2006., kako je izmijenjen, sustava uvjetnih najamnina, uspostavljenog Zakonom br. 80/2014 od 19. prosinca 2006., sustava kontroliranih troškova, koji je uređen Provedbenom uredbom ministra br. 65/2019 od 19. veljače 2006., ili posebnih općinskih programa. Ako uključuje novu izgradnju, nove zgrade moraju imati potražnju za primarnom energijom koja je najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije.
2.23	RE-C02-i05	Ciljna vrijednost	Pristupačni javni stanovi – dodijeljeni stanovi (izgrađeno s visokom energetskom učinkovitošću ili sanirano s poboljšanom energetskom učinkovitošću)		Broj	1 700	3 970	3.	2025.	Broj stambenih objekata isporučenih prihvatljivim kućanstvima putem zamjene stanova po pristupačnoj cijeni (Uredba sa zakonskom snagom 82/2020 od 2. listopada) ili putem općinskog programa. Cjenovno pristupačno stanovanje definirano je kao ono koje je stavljeno na raspolaganje u skladu s programom pristupa zakupom, uspostavljenim Uredbom sa zakonskom snagom br. 68/2019 od 22. svibnja 1999., sustava zakupa koji je uspostavljen Zakonom br. 81/2014 od 19. prosinca 2006., kako je izmijenjen, sustava uvjetnih najamnina, uspostavljenog Zakonom br. 80/2014 od 19. prosinca 2006., sustava kontroliranih troškova, koji je uređen Provedbenom uredbom ministra br. 65/2019 od 19. veljače 2006., ili posebnih općinskih programa. Ako uključuje novu izgradnju, nove zgrade moraju imati potražnju za primarnom energijom koja je najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije.
2.24	RE-C02-i05	Ciljna vrijednost	Pristupačni javni stanovi – dodijeljeni stanovi		Broj	3 970	6 800	2.	2026.	Broj stambenih objekata isporučenih prihvatljivim kućanstvima putem zamjene stanova po pristupačnoj cijeni (Uredba sa zakonskom snagom 82/2020 od 2. listopada) ili putem općinskog programa. Cjenovno pristupačno stanovanje definirano je kao ono koje je

			(izgrađeno s visokom energetskom učinkovitošću ili sanirano s poboljšanom energetskom učinkovitošću)							stavljeno na raspolaganje u skladu s programom pristupa zakupom, uspostavljenim Uredbom sa zakonskom snagom br. 68/2019 od 22. svibnja 1999., sustava zakupa koji je uspostavljen Zakonom br. 81/2014 od 19. prosinca 2006., kako je izmijenjen, sustava uvjetnih najamnina, uspostavljenog Zakonom br. 80/2014 od 19. prosinca 2006., sustava kontroliranih troškova, koji je uređen Provedbenom uredbom ministra br. 65/2019 od 19. veljače 2006., ili posebnih općinskih programa. Ako uključuje novu izgradnju, nove zgrade moraju imati potražnju za primarnom energijom koja je najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije.
2.25	RE-C02-i06	Ciljna vrijednost	Studentski smještaj uz prihvatljive troškove – broj smještajnih mjesta za studente s objavljenim natječajima		Broj	0	7 000	3.	2022.	Broj smještajnih mjesta za studente višeg obrazovanja za koje su objavljeni javni natječaji. Za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednja razina temeljitosti obnove kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.
2.26	RE-C02-i06	Ciljna vrijednost	Studentski smještaj po pristupačnim cijenama		Broj	0	7 000	3.	2023.	Broj dodatnih mjesta koja studenti višeg obrazovanja stavljaju na raspolaganje u gradskim ili mješovitim zgradama, a koja su namijenjena, u cijelosti ili djelomično, za privremeni smještaj studenata koji studiraju u mjestu koje nije njihovo prebivalište i kojima je potreban smještaj u svrhu visokog obrazovanja, uključujući studentske rezidencije visokog obrazovanja, koje se nužno sastoje od spavaćih soba, kupaonica, kuhinja i mjesta za obroke, a mogu uključivati mjesta studiranja i smještaja, parkirališta i opremu; Za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednja razina temeljitosti obnove kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.
2.27	RE-C02-i06	Ciljna vrijednost	Studentski smještaj po pristupačnim cijenama		Broj	7 000	12 500	3.	2024.	Broj dodatnih mjesta koja studenti višeg obrazovanja stavljaju na raspolaganje u gradskim ili mješovitim zgradama, a koja su namijenjena, u cijelosti ili djelomično, za privremeni smještaj studenata koji studiraju u mjestu koje nije njihovo prebivalište i kojima

										je potreban smještaj u svrhu visokog obrazovanja, uključujući studentske rezidencije visokog obrazovanja, koje se nužno sastoje od spavaćih soba, kupaonica, kuhinja i mjesta za obroke, a mogu uključivati mjesta studiranja i smještaja, parkirališta i opremu; Za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednja razina temeljitosti obnove kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.
2.28	RE-C02-i06	Ciljna vrijednost	Studentski smještaj po pristupačnim cijenama		Broj	12 500	15 000	1.	2026.	Broj dodatnih mjesta koja studenti višeg obrazovanja stavljaju na raspolaganje u gradskim ili mješovitim zgradama, a koja su namijenjena, u cijelosti ili djelomično, za privremeni smještaj studenata koji studiraju u mjestu koje nije njihovo prebivalište i kojima je potreban smještaj u svrhu visokog obrazovanja, uključujući studentske rezidencije visokog obrazovanja, koje se nužno sastoje od spavaćih soba, kupaonica, kuhinja i mjesta za obroke, a mogu uključivati mjesta studiranja i smještaja, parkirališta i opremu; Za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednja razina temeljitosti obnove kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.

C. KOMPONENTA 3.: Socijalni odgovori

Portugal se već dugi niz godina suočava s važnim demografskim i socioekonomskim izazovima koji su pojačani zbog pandemije bolesti COVID-19. Ovom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost rješavaju se sljedeći izazovi: starenje stanovništva, prava osoba s invaliditetom i drugih osoba koje ovise o njima te situacije siromaštva i socijalne isključenosti među zajednicama i skupinama u nepovoljnom položaju.

U tom se kontekstu ovom komponentom rješavaju izazovi povezani sa strukturnom socijalnom politikom i manjak pokrivenosti socijalnih usluga stanovništvu/regijama kojima je potrebna pomoć, i u kontinentalnom Portugalu i u autonomnim regijama Azora i Madeire.

Glavni su ciljevi politike: i. poboljšanje ustanova za socijalnu skrb i osiguravanje bolje teritorijalne pokrivenosti; ii. jačanje i širenje mreže socijalnih odgovora s pomoću inovativnih rješenja te pilot-projekata i intervencija; iii. razvoj novih odgovora potpore na razini zajednice, čime se doprinosi promicanju samostalnog života, sprečavanju ovisnosti i razvoju odgovora za neinstitucionalizaciju; iv. osiguravanje pristupa osoba s invaliditetom uključivom životu i sudjelovanju u društvu i gospodarstvu; i v. promicanje iskorjenjivanja siromaštva razvijanjem sveobuhvatne nacionalne strategije usmjerene na najugroženije zajednice i zajednice u najnepovoljnijem položaju.

Tom se komponentom podupire preporuka za Portugal o jačanju otpornosti zdravstvenog sustava i osiguravanju jednakog pristupa kvalitetnoj zdravstvenoj i dugotrajnoj skrbi (preporuka za Portugal 1, 2020.). Osim toga, njome se pridonosi rješavanju preporuke za Portugal o poboljšanju učinkovitosti i primjerenosti socijalne sigurnosne mreže i poboljšanju razine vještina stanovništva (preporuka za Portugal 2, 2019.) te jamčenju dostatne socijalne zaštite i potpore dohotku te osiguravanju jednakog pristupa kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju (preporuka za Portugal 2, 2020.). Komponenta neizravno pridonosi i provedbi preporuke za Portugal o usmjeravanju ulaganja na zelenu i digitalnu tranziciju (preporuka za Portugal 3, 2020.).

Očekuje se da će ta komponenta pridonijeti zelenoj i digitalnoj tranziciji. Projekti povezani s izgradnjom, širenjem i obnovom objekata za socijalne odgovore usmjereni su na energetsku učinkovitost, uporabu obnovljive energije za vlastitu potrošnju te smanjenje troškova energije i goriva. Ekološke dimenzije ugrađuju se promicanjem novih konstrukcija s visokim standardima energetske učinkovitosti. Osim toga, uključeni subjekti opremljeni su lakim vozilima s niskim emisijama. Naposljetku, ta komponenta uključuje mjere kojima se poboljšava upotreba digitalnih alata, posebno socijalnih službi koje pružaju potporu starijim osobama i vlade stvaranjem alata IKT-a i e-usluga namijenjenih osobama s invaliditetom.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

C.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma RE-r05: Reforma instrumenata i ponude socijalnih odgovora

Cilj je ove mjere proširiti, nadograditi i rehabilitirati mrežu socijalnih usluga i objekte javnih i privatnih socijalnih ustanova. Mjera je posebno usmjerena na ranjive skupine u gospodarskom, socijalnom i zdravstvenom smislu, kao što su osobe i obitelji koje su siromašne ili imaju niske prihode, starije osobe i osobe u položaju ovisnosti, osobe s invaliditetom te djeca i mladi. Nadalje, integriranim intervencijama zdravstvene i socijalne potpore predviđenima ovom mjerom promiče se autonomija uzdržavanih osoba njihovom

rehabilitacijom i društvenom reintegracijom u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom[1] i Europskom strategijom za prava osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.–2030.[2] i Zelenom knjigom o starenju – Poticanje međugeneracijske solidarnosti i odgovornosti[3].

Ta se reforma sastoji od pokretanja Programa nove generacije opreme i socijalnih odgovora stupanjem na snagu pojednostavnjenja režima instalacija socijalne opreme. Program je usmjeren na mjere kao što su:

- Poboljšanje socijalne skrbi i personaliziranih usluga koje se pružaju u domovima za starije osobe (ERPI), nakon evaluacije potreba;
- Promicanje licenciranja i/ili legalizacije domova za starije osobe (ERPI) izvan službenog sustava;
- Preispitivanje zakonodavnog okvira za licenciranje socijalnih ustanova;
- Promicanje inovativnih socijalnih rješenja kao što je zajedničko stanovanje malih razmjera;
- Razvoj inovativnog modela kućne potpore;
- Jačanje socijalne potpore osobama u situaciji socijalne izolacije osnivanjem multidisciplinarnih timova i mehanizmom za mapiranje i praćenje socijalno osjetljivih situacija (radni socijalni projekti);
- Povećanje razine radne snage i kvalitete pružanja socijalnih odgovora, uglavnom u područjima s niskom razinom pokrivenosti;
- Jačanje socijalnih usluga i potpore namijenjene osobama s invaliditetom ili osobama koje uzdržavaju te promicanje njihove autonomije i neovisnog života.

Ulaganje RE-C03-i01 – Nova generacija opreme i socijalni odgovori – pridonosi provedbi ove reforme.

Ključna etapa povezana s provedbom reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma RE-r06: Nacionalna strategija za uključivanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.–2025.

Cilj je ove mjere olakšati i produbiti uključivanje osoba s invaliditetom u sva područja života, promicati njihovu autonomiju, neovisnost i samoodređenje te osigurati jednake mogućnosti za sve građane, bez obzira na njihove sposobnosti.

Ta se reforma sastoji od donošenja Nacionalne strategije za uključivanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.–2025. Strategija odražava obveze Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom[4] i omogućuje pokretanje niza mjera, kao što su:

- Preoblikovanje postojećeg regulatornog okvira kad god je to potrebno;
- Preoblikovanje sustava procjene i certificiranja osoba s invaliditetom;
- Sveobuhvatne dijagnoze osoba s invaliditetom razvojem sustava za prikupljanje podataka i praćenje pokazatelja kojima se podupire donošenje odluka;
- Intervencije na javnim mjestima kako bi se osobama s invaliditetom olakšao pristup;
- Prilagodba sustava osposobljavanja, zapošljavanja i kvalifikacija za osobe s invaliditetom;
- Razvoj inovativnih socijalnih usluga i pristupa koji se temelje na zajednici;

[1] https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html.
[2] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes
[3] https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/1_en_act_part1_v8_0.pdf
[4] https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html.

- Sudjelovanje osoba s invaliditetom u sportskim, kulturnim i slobodnim aktivnostima.
- Proširenje modela potpore za samostalan život, kojim se pruža osobna pomoć osobama s invaliditetom;

Ulaganja RE-C03-i02: Dostupnost 360°, RE-C03-i05: Platforma i pristup, i RE-C01-i02: Nacionalna mreža integrirane stalne skrbi i nacionalna mreža palijativne skrbi, pridonose provedbi ove reforme.

Ključna etapa povezana s provedbom reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma RE-r07: Ugovaranje integriranih programa potpore za zajednice u nepovoljnom položaju u metropolskim područjima

Cilj je ove mjere borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti u općinama koje su u najnepovoljnijem položaju u metropolskim područjima Lisabona i Porta.

Ta se reforma sastoji od skupa integriranih pilot-mjera koje treba razviti nakon procjene i utvrđivanja posebnih potreba zajednice. Nakon te faze dijagnoze integrirane intervencije osmišljavaju se i usmjeravaju na dva područja:

- Intervencije u javnom prostoru i društvenim infrastrukturama kao što su jaslice i osnovne škole, zdravstvene ustanove i ustanove za socijalna i kulturna događanja, radionice i/ili tečajevi osposobljavanja; i
- Nematerijalne intervencije za promicanje socijalne kohezije, kao što su aktivno uključivanje zajednica u njihovo osmišljavanje i provedbu, promicanje poduzetništva malih lokalnih poduzeća, osmišljavanje projekata za borbu protiv neuspjeha u školi i napuštanja školovanja, ponuda strukovnog osposobljavanja i promicanje sporta.

Ta se reforma temelji i strukturira u skladu s prvom nacionalnom strategijom Portugala za suzbijanje siromaštva (ENCP) i tematskim intervencijama za posebne skupine utvrđene u toj strategiji.

Reforma se provodi ulaganjem RE-C03-i06 – Integrirane operacije u ugroženim zajednicama u metropolitanskim područjima Lisabona i Porta.

Ključna etapa povezana s provedbom reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma RE-r08: Nacionalna strategija za suzbijanje siromaštva

Cilj je ove mjere borba protiv siromaštva razvojem višedimenzionalnog, integriranog, srednjoročnog i dugoročnog pristupa.

Reforma se sastoji od donošenja nacionalne strategije za suzbijanje siromaštva (ENCP). Strategijom se osigurava okvir za tematske intervencije usmjerene na određene skupine, od djece do starijih osoba, uključujući najranjivije skupine. U njemu se utvrđuju uvjeti za razvoj i provedbu integriranih politika usmjerenih na specifičnosti socijalne isključenosti i siromaštva na lokalnoj razini. Osim toga, njime se također nalaže stvaranje jedinstvenog okvira za praćenje pokazatelja povezanih sa siromaštvom.

Ulaganje RE-C03-i06 – Integrirane operacije u ugroženim zajednicama u metropolitanskim područjima Lisabona i Porta – pridonosi provedbi ove reforme.

Ključna etapa povezana s provedbom reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2021.

Ulaganje RE-C03-i01: Nova generacija opreme i socijalni odgovori

Cilj je te mjere unaprijediti i proširiti mrežu usluga socijalne skrbi kako bi se razvile učinkovitije metode pružanja usluga, ostvarila šira nacionalna teritorijalna pokrivenost i poboljšali radni uvjeti stručnjaka u tim strukturama i kvaliteta skrbi koja se pruža korisnicima.

To ulaganje sastoji se od sljedećeg:

- obnova i proširenje postojećih socijalnih usluga te izgradnja novih, kao što su jaslice, domovi za starije osobe (ERPI) i centri za aktivnosti i osnaživanje za uključivanje (CACIS);
- širenje mreža za socijalne odgovore autonomnih rezidenata (ReTVAI) i usluga kućne podrške povećanjem broja korisnika koji bi mogli biti obuhvaćeni;
- širenje mreže socijalnih odgovora novim tipologijama kao što je zajedničko stanovanje;
- kupnja tehničke i digitalne opreme, uključujući kupnju električnih vozila; i
- pokretanje pilot-projekta pod nazivom „Radar Social”, čiji je cilj na nacionalnoj razini testirati gotovo proaktivan i inovativan model integrirane socijalne potpore. Taj je model već ispitan u općini Lisabon i obuhvaća samo jednu ciljnu skupinu (starije), a sada je namijenjen pokrivanju cijelog kopna sa širim područjem primjene u pogledu ciljne skupine (svaka osoba izložena riziku od socijalne isključenosti, s nedovoljnom socijalnom i/ili obiteljskom potporom). Projekt uključuje utvrđivanje i mapiranje potreba, promicanje građanskog sudjelovanja, promicanje upotrebe digitalnih i informatičkih alata za pristup osnovnim uslugama zajednice i promicanje sporta. U tu svrhu osniva se 278 timova za socijalne intervencije u općinama kontinentalnog Portugala. Timovi su odgovorni za utvrđivanje starijih i drugih ranjivih osoba kojima prijeti opasnost od socijalne isključenosti i pružanje potpore na temelju njihovih pojedinačnih potreba.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

Ulaganje RE-C03-i02: Dostupnost 360°

Cilj je ove mjere poboljšati uvjete pristupačnosti za osobe s invaliditetom u javnim prostorima, javnim zgradama i stambenim objektima diljem državnog područja.

To ulaganje u potpunosti je u skladu s Europskom strategijom za prava osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.–2030.[5] i sastoji se od tri područja:

- interventni program javnog puta 2021.–2025. (PIVP) koji uključuje radove i građevinske radove u najmanje 200 000 m² javnog prostora kao što su pločnici i parkovi;
- interventni program u javnim zgradama 2021.–2025. (PiEP), koji uključuje djelatnosti i građevinske radove u najmanje 1 500 zgrada javnih službi; i
- interventni program za stanovanje 2021.–2025. (PIH), koji uključuje renovacije i građevinske radove u najmanje 1 000 postojećih stambenih objekata osoba s invaliditetom.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C03-i03-RAM: Jačanje socijalnih odgovora u Autonomnoj regiji Madeiri

Cilj je te mjere ojačati mrežu socijalnih usluga u Autonomnoj regiji Madeiri.

To ulaganje sastoji se od intervencija u domovima za starije osobe (ERPI) i širenja struktura socijalne potpore za beskućnike. Te intervencije uključuju izgradnju novih i obnovu i nadogradnju postojećih objekata te kupnju potrebne tehničke, digitalne i informatičke opreme, uključujući kupnju električnih vozila kako bi se olakšao i poboljšao doseg socijalnih službi u udaljenim područjima.

[5] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes

Intervencije uključuju obnovu i proširenje stambenih struktura za starije osobe, koje su namijenjene smještaju osoba u dobi od 65 godina i više koje ne mogu ostati u svojem boravištu. U opravdanim iznimnim situacijama mogu smjestiti i odrasle osobe mlađe od 65 godina.

Intervencije usmjerene na beskućnike uključuju stvaranje noćnog prihvata radi rješavanja hitnih situacija i osiguravanja smještaja, stvaranje kupaonica i praonica radi promicanja osobne higijene, obnovu prostora za obroke i aktivnosti slične radionicama kako bi se razvile društvene vještine i kompetencije među korisnicima.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. rujna 2025.

Ulaganje RE-C03-i04-RAA: Provedba Regionalne strategije za suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti – Mreže socijalne potpore (Autonomne regije Azori)

Cilj je ove mjere provedba prioriteta Regionalne strategije za suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje 2018.–2028. (ERCPES) Autonomne regije Azora. U Strategiji su definirana četiri strateška prioriteta koja se međusobno nadopunjuju:

- P1 – Osiguravanje potpunog i uključivog razvojnog procesa za svu djecu i mlade od početka života;
- P2 – Jačanje socijalne kohezije u regiji;
- P3 – Promicanje teritorijalnih intervencija; i
- P4 – Osigurati odgovarajuće poznavanje fenomena siromaštva u regiji.

To ulaganje sastoji se od niza intervencija kojima se povećava pristup djece i mladih socijalnim i obrazovnim uslugama te jača socijalna kohezija pružanjem potpore obiteljima kojima je potrebna pomoć i osobama s invaliditetom da ih integriraju u društvo i tržište rada. To uključuje barem uspostavu centara za potporu studiranju radi borbe protiv ranog napuštanja školovanja, subvencije kućanstvima s niskim primanjima kao poticaj za promicanje sudjelovanja predškolskih i dječjih vrtića, izgradnju dvaju dječjih vrtića i stvaranje dodatnih (fizičkih) mjesta u jaslicama i centrima za dnevni boravak, stvaranje novih mjesta za osobe s invaliditetom u centrima za strukovno obrazovanje, kupnju automobila za obnovu voznog parka Instituições Particulares de Solidariedade Social te osposobljavanje za obitelji koje primaju dohodak za socijalnu uključenost kako bi im se pružile dopunske osnovne vještine koje im omogućuju ulazak na tržište rada.

Naposljetku, to ulaganje uključuje i pokretanje pilot-programa pod nazivom „Starenje u vlastitom domu” čiji je cilj promicanje neinstitucionalne skrbi o starijim osobama i/ili osobama s invaliditetom.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C03-i05: Platforma + pristup

Cilj je ove mjere poticanje uključivanja osoba s invaliditetom pružanjem niza digitalnih informacijskih alata i usluga kako bi se olakšalo zadovoljavanje njihovih potreba i olakšalo njihovo sudjelovanje u društvu.

Ulaganje se sastoji od pet programa:

- Georeferenciranje lokacije i uvjeta pristupačnosti javnih zgrada;
- Globalni sustavi informiranja i pozicioniranja (GPS) za velike javne zgrade i omogućivanje uključivanja privatnih zgrada;
- Georeferenciranje parkirnih mjesta za osobe smanjene pokretljivosti;
- Digitalna informacijska platforma;
- Stvaranje pozivnog centra za tumačenje portugalskog znakovnog jezika.

Ti su programi osmišljeni kako bi se osigurala rješenja georeferenciranja za uvjete pristupačnosti na javnim cestama, javnim i privatnim zgradama i parkirališnim mjestima za osobe smanjene pokretljivosti, kako bi se stvorila digitalna informacijska platforma kojom se objedinjuju i pojednostavnjuju informacije o relevantnom zakonodavstvu i podupiru resursi za osobe s invaliditetom te da se gluhim građanima pruži pozivni centar kojim se jamči tumačenje u stvarnom vremenu na portugalskom znakovnom jeziku (LGP) u cijeloj javnoj upravi.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C03-i06: Integrirane operacije u ugroženim zajednicama u metropolitanskim područjima Lisabona i Porta

Cilj ove široke i inovativne pilot-mjere jest borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti u najugroženijim općinama u metropolskim područjima Lisabona i Porta. Pod uvjetom da su intervencije uspješne, mogu se povećati.

To ulaganje sastoji se od niza mjera povezanih s posebnim potrebama tih općina. Te mjere uključuju osnaživanje zajednica, razvoj novih i inovativnih pristupa za socijalnu koheziju te intervencije u javnom prostoru, društvenim i sportskim infrastrukturama i stambenim objektima. Glavni su ciljevi tih mjera sljedeći:

- Promicanje zdravlja i kvalitete života zajednica podupiranjem projekata koje podnose udruge lokalnih vlasti, nevladine organizacije, građanski pokreti i organizacije stanovnika, zdravstvena tijela ili druga javna tijela;
- Fizička nadogradnja javnog prostora i socijalne, zdravstvene, stambene ili sportske infrastrukture;
- Obnova socijalno ugroženih područja, promicanje socijalne kohezije u velegradskim područjima;
- Poticanje poduzetništva malih lokalnih poduzeća;
- Poboljšanje pristupa zdravstvu i borba protiv ovisnosti;
- Razvoj programa aktivnog i zdravog starenja;
- Osmišljavanje projekata za borbu protiv neuspjeha u školi i napuštanja školovanja;
- Poboljšanje kvalifikacija odraslih osoba i potvrđivanje njihovih vještina;
- Dijagnosticiranje potreba stanovništva i razvoja pismenosti odraslih, učenja portugalskog jezika i programa digitalne uključenosti;
- Strukovno osposobljavanje i politike za promicanje zapošljivosti prilagođene lokalnim okolnostima i dinamici;
- Pristup kulturi i kreativnosti te vrednovanje međukulturalnosti;
- Poticanje sudjelovanja zajednice u upravljanju samim programom;
- Osnaživanje lokalnih aktera u partnerskim mrežama;
- Rješenja za borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti;
- Promicanje sporta kao jednog od socijalnih instrumenata koji okupljaju članove zajednice, promiču vrijednosti i suzbijaju društvene nejednakosti;
- Građanstvo, pristup pravima i građansko sudjelovanje.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim

gorivima, uključujući naknadnu uporabu[6]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[7]; iii. djelatnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[8] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[9]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

6 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01).

7 Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

8 To se izuzeće ne primjenjuje na aktivnosti u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, u kojima su aktivnosti u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

9 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

C.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
3.1	Re-C03-i01	Ciljna vrijednost	Isporuka električnih vozila		Broj	0	2 500	1.	2026.	Dostava pružateljima socijalne i kućne podrške Instituições Particulares de Solidariedade Social (IPSS) ili sličnim prihvatljivim socijalnim ustanovama, novih električnih vozila prilagođenih za pomoć kod kuće i/ili za prijevoz osoba sa smanjenom pokretljivošću.
3.2	Re-C03-i01	Ciljna vrijednost	Osnivanje timova za socijalnu intervenciju (Radar Social)		Broj	0	278	4.	2024.	Osnivanje 278 timova za socijalne intervencije u općinama kontinentalnog Portugala.
3.3	Re-C03-i01	Ključna etapa	Dodjela ugovora o potpori tijelima za promicanje stvaranja i širenja mreže socijalnih ustanova/socijalnih odgovora.	Dodjela ugovora o potpori tijelima koja promiču mrežu socijalnih ustanova/odgovora				2.	2022.	Dodjela ugovora o potpori tijelima za promicanje koja su se prijavila za otvaranje i širenje mreže socijalnih ustanova/socijalnih odgovora (koja obuhvaćaju djecu, starije osobe, osobe s invaliditetom i druge) i za koja je utvrđeno da su u skladu s utvrđenom Uredbom, u okviru dostupne omotnice. U slučaju nove izgradnje zgrada, natječajnim postupkom osigurava se da nove zgrade imaju potražnju za primarnom energijom za najmanje 20 % nižu od zahtjeva za zgrade približno nulte energije.

3.4	Re-C03-i01	Ciljna vrijednost	Stvaranje novih mjesta i obnova postojećih mjesta u socijalnim ustanovama		Broj	0	28 000	1.	2026.	Stvaranje najmanje 15 000 novih mjesta i obnova preostalih mjesta za djecu, starije osobe, osobe s invaliditetom i druge ranjive osobe u jaslicama, domovima za starije osobe (ERPI), službama za potporu u kućanstvima (DAS), centrima za aktivnosti i osnaživanje za uključivanje (CACIS) i autonomnim rezidencijama (ReTVAI). U slučaju izgradnje novih zgrada, potrebe za primarnom energijom novih zgrada moraju biti najmanje 20 % niže od potreba zgrada približno nulte energije.
3.5	Re-C03-i01	Ciljna vrijednost	Korisnici i osoblje usluga kućne podrške koji primaju tablete, opremu za tehničku pomoć ili pristup osposobljavanju.		Broj	0	35 400	1.	2026.	Broj korisnika ili osoblja usluga kućne podrške koji primaju barem tablet, opremu za tehničku pomoć ili osposobljavanje.
3.6	RE-C03-i02		Stambeni objekti s poboljšanom pristupačnošću za osobe smanjene pokretljivosti		Broj	0	190	2.	2023.	Broj stambenih objekata (prosječne površine 40 m²) koji imaju koristi od intervencija za poboljšanje uvjeta pristupačnosti za osobe smanjene pokretljivosti.
3.7	RE-C03-i02	Ciljna vrijednost	Stambeni objekti s poboljšanom pristupačnošću za osobe smanjene pokretljivosti		Broj	190	1 000	4.	2025.	Broj stambenih objekata (prosječne površine 40 m²) koji imaju koristi od intervencija za poboljšanje uvjeta pristupačnosti za osobe smanjene pokretljivosti.
3.8	RE-C03-i02	Ciljna vrijednost	Javni prostor s poboljšanom pristupačnošću za osobe smanjene pokretljivosti		Broj	0	200 000	4.	2025.	Površina javnog prostora (kvadrati, bočni zidovi itd.) u kvadratnim metrima koja ima koristi od intervencija (uglavnom izravnavanje prolaza, prolaz kroz kolosijeke, reguliranje prometa, premještanje infrastrukture i opreme za uređenje javnih površina, poboljšanje pristupa zgradama) kako bi se poboljšali uvjeti pristupačnosti za osobe sa smanjenom pokretljivošću.
3.9	RE-C03-i02	Ciljna vrijednost	Javne usluge s poboljšanom pristupačnošću za osobe s ograničenom pokretljivošću		Broj	0	1 500	4.	2025.	Broj objekata javnih službi koji imaju koristi od intervencija (uglavnom rampe i vrata za pristup zgradama, šalterima i sanitarnim čvorovima za osobe s invaliditetom) kako bi se poboljšali uvjeti pristupačnosti za osobe sa smanjenom pokretljivošću.
3.10	Re-C03-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Nova mjesta u domovima za njegu		Broj	0	910	3.	2025.	Broj novih mjesta dostupnih u domovima za stambenu njegu u autonomnoj regiji Madeiri. Nove zgrade imaju potražnju za primarnom energijom koja je najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije, a sanirane zgrade imaju poboljšanu energetsku učinkovitost.

3.11	Re-C03-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Dovršeni projekti za integraciju beskućnika.		Broj	0	20	4.	2022.	Broj dovršenih integracijskih projekata za beskućnike koji obuhvaćaju ukupno 90 mjesta.
3.12	RE-C03-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Osposobljavanje obitelji obuhvaćenih dohotkom za socijalnu uključenost		Broj	0	13 000	4.	2025.	Broj obitelji koje su obuhvaćene dohotkom za socijalnu uključenost, a koje se osposobljavaju kako bi im se omogućio ulazak na tržište rada.
3.13	RE-C03-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Nova mjesta za osobe s invaliditetom u centrima za profesionalne aktivnosti		Broj	0	207	4.	2024.	Broj novih mjesta za osobe s invaliditetom u centrima za profesionalne aktivnosti (CAO). To uključuje izgradnju četiriju zgrada i prilagodbu triju drugih zgrada. U slučaju novih konstrukcija, potreba za primarnom energijom novih zgrada mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije.
3.14	RE-C03-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Vozila kupljena za Instituições Particulares de Solidariedade Social		Broj	0	100	4.	2025.	Broj novih električnih vozila isporučenih voznom parku vozila Instituições Particulares de Solidariedade Social (IPSS).
3.15	RE-C03-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Projekt starenja u vlastitom domu		Broj	0	250	4.	2025.	Broj starijih osoba ili osoba s invaliditetom obuhvaćenih projektom starenja u vlastitom domu u autonomnoj regiji Azorima.
3.16	RE-C03-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Mjere za borbu protiv ranog napuštanja školovanja djece i mladih.		Broj	0	11 561	4.	2025.	Djeca i mladi obuhvaćeni mjerama za suzbijanje napuštanja školovanja i promicanje sudjelovanja u visokom obrazovanju s pomoću sljedećeg: i. subvencije kućanstvima s niskim prihodima kao poticaj za promicanje pohađanja vrtića; ii. uspostava centara za potporu studiranju; iii. plaćanje visokih školarina studentima iz obitelji s niskim primanjima; iv. stvaranje novih mjesta za djecu u jaslicama i vrtićima.
3.17	RE-C03-i05	Ključna etapa	Objava ponude za „Izgradnju digitalne infrastrukture za dostupnost 360°”	Objava obavijesti o natječaju za stjecanje digitalne infrastrukture za dostupnost 360° u službenom listu – Diario da Republica				4.	2021.	Objavljivanje poziva na podnošenje ponuda za izgradnju digitalne infrastrukture koji obuhvaća i. georeferencirane informacije o javnim i privatnim zgradama, ii. globalne informacijske sustave i sustave za određivanje položaja (GPS), iii. georeferenciranje parkirnih mjesta.

3.18	RE-C03-i05	Ključna etapa	Digitalna informacijska platforma za osobe s invaliditetom	Početak rada platforme				4.	2024.	Početak rada digitalne informacijske platforme koja objedinjuje i pojednostavnjuje informacije o relevantnom zakonodavstvu i pomoćnim resursima za osobe s invaliditetom.
3.19	RE-C03-i05	Ključna etapa	Pozivni centar za portugalski znakovni jezik	Početak rada službe pozivnog centra za portugalski znakovni jezik				4.	2025.	Početak rada pozivnog centra kojim se gluhim građanima osigurava zajamčeno usmeno prevođenje u stvarnom vremenu na portugalskom znakovnom jeziku (LGP) u cijeloj javnoj upravi.
3.20	RE-C03-r08	Ključna etapa	Donošenje nacionalne strategije za suzbijanje siromaštva	Donošenje nacionalne strategije za suzbijanje siromaštva				3.	2021.	Nacionalnom strategijom za suzbijanje siromaštva (ENCP) pruža se okvir za tematske intervencije za posebne skupine, od djetinjstva do starosti, uključujući najranjivije skupine. Njome se utvrđuju uvjeti za razvoj i provedbu integriranih politika usmjerenih na specifičnosti socijalne isključenosti i siromaštva na lokalnoj razini. Osim toga, njime se također nalaže stvaranje jedinstvenog okvira za praćenje pokazatelja povezanih sa siromaštvom.
3.21	RE-C03-r06	Ključna etapa	Donošenje nacionalne strategije za uključivanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.–2025.	Donošenje nacionalne strategije za uključivanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.–2025.				4.	2021.	Nacionalnom strategijom za uključivanje osoba s invaliditetom stvaraju se uvjeti za: • novi sustav procjene i certificiranja invaliditeta; • novi sustav za prikupljanje podataka i postupanje s njima te organizaciju informacija koje se odnose na invaliditet kako bi se podržalo donošenje odluka; • kvalifikaciju intervencija u javnim prostorima; • uključivanje osoba s invaliditetom u odluke, mjere, programe i projekte; • proširenje modela potpore za samostalan život, kojim se pruža osobna pomoć osobama s invaliditetom; • prilagodba sustava osposobljavanja, zapošljavanja i kvalifikacija za osobe s invaliditetom.
3.22	RE-C03-r05	Ključna etapa	Stupanje na snagu pojednostavnjenog režima ugradnje socijalne opreme	Stupanje na snagu pojednostavnjenog režima ugradnje socijalne opreme				4.	2021.	Stupanje na snagu pojednostavnjenog režima ugradnje socijalne opreme sa sljedećim karakteristikama**:** • Uvođenje zahtjeva za licenciranje i reguliranje nezakonitih smještajnih struktura za osobe starije životne dobi; • Uvođenje kriterija kvalitete u usluge i socijalne ustanove za skrb; • Stvaranje okvira za uvođenje novih vrsta socijalnih

										odgovora, kao što su suradničko stanovanje i novi modeli kućne potpore kako bi se zadovoljile različite potrebe starijih osoba.
3.23	RE-C03-r07	Ključna etapa	Odobrenje akcijskih planova za zajednice u nepovoljnom položaju u velegradskim područjima Lisabona i Porta	Odobrenje akcijskih planova za zajednice u nepovoljnom položaju u metropolskim područjima Lisabona i Porta za dotična područja.				4.	2021.	Odobrenje akcijskih planova za zajednice u nepovoljnom položaju u metropolskim područjima Lisabona i Porta. Akcijski planovi usmjereni su na dva glavna područja: i. intervencije u javnom prostoru i društvenim infrastrukturama kao što su jaslice i osnovne škole, zdravstvene ustanove i ustanove za kulturna događanja, radionice i/ili tečajevi osposobljavanja; ii. nematerijalne intervencije za promicanje socijalne kohezije, kao što su aktivno uključivanje zajednica u njihovo osmišljavanje i provedbu, promicanje poduzetništva malih lokalnih poduzeća, osmišljavanje projekata za borbu protiv neuspjeha u školi i napuštanja školovanja, ponuda strukovnog osposobljavanja i promicanje sporta. Uspostavlja se model upravljanja koji se temelji na načelima višerazinskog upravljanja i uključuje različite aktere, od središnje vlasti do lokalnih područja/susjedstava. Isto tako, postoje lokalne tehničke jedinice koje su operativno predvodnice tog modela za promicanje vlasništva i blizine u upravljanju ugovorima i njihovoj provedbi.
3.24	RE-C03-i06	Ključna etapa	Potpisivanje sporazuma između općina Lisabon/Porto i lokalnih tehničkih jedinica kojima se utvrđuje područje primjene mjera koje treba podržati.	Potpisivanje sporazuma o planovima za 12 područja intervencije				1.	2022.	Potpisivanje sporazuma između metropolskih područja Porto i Lisabon i lokalnih tehničkih jedinica nadležnih za svako od 12 područja intervencija (tj. susjedstva) kojima se utvrđuje područje primjene mjera kojima će se pružiti potpora, vremenski okvir njihove provedbe, dodijeljena proračunska potpora u iznosu od 225 milijuna EUR i odabrani pokazatelji uspješnosti. Mjere koje se podupiru pripadaju sljedećim kategorijama: • Promicanje zdravlja i kvalitete života zajednica • Fizička nadogradnja javnog prostora ili jačanje socijalne, zdravstvene, stambene ili sportske infrastrukture • Gospodarska obnova socijalno ugroženih područja • Poduzetništvo malih, lokalnih poduzeća • Pristup zdravlju, razvoj zdravlja zajednice i borba protiv ovisnosti • Programi aktivnog i zdravog starenja • Projekti za borbu protiv neuspjeha u školi i napuštanja

										školovanja • Kvalifikacija odraslih osoba i certifikacija vještina • Dijagnosticiranje potreba stanovništva i razvoj pismenosti odraslih, programa učenja portugalskog jezika i digitalne uključenosti; • Strukovno osposobljavanje i politike • Pristup kulturi i kreativnosti • Sudjelovanje zajednice u upravljanju programom • Osnaživanje lokalnih aktera u partnerskim mrežama • Rješenja za borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti • Promicanje sporta • Građanstvo te pristup pravima i građanskom sudjelovanju Opis poslova za buduće pozive na podnošenje projekata uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava da su odabrani projekti u skladu s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
3.25	RE-C03-i06	Ključna etapa	Objava izvješća o praćenju metropolitanskih područja Porta i Lisabona u pogledu mjera poduzetih u svakom od 12 područja intervencije.	Objava izvješća o praćenju za velegradska područja Porto i Lisabon				2.	2024.	Objava izvješća o praćenju metropolskih područja Porto i Lisabon u kojem se opisuje napredak ostvaren u provedbi mjera koje se financiraju iz programa u svakom području intervencije, uključujući izvršenje proračuna i uspješnost u odnosu na odabrane pokazatelje za svaku mjeru.
3.26	RE-C03-i06	Ciljna vrijednost	Potpuna provedba najmanje 90 % mjera		%	0	90	4.	2025.	Potpuna provedba najmanje 90 % mjera dogovorenih u sporazumima potpisanima za 12 područja intervencije za izvršenje proračuna od najmanje 225 000 000 EUR.

D. KOMPONENTA 4.: Kultura

Tom su komponentom obuhvaćeni i izazovi povezani s posljedicama pandemije bolesti COVID-19 i problemi koji proizlaze iz kroničnog nedostatka sredstava za održavanje, obnovu i modernizaciju kulturnih objekata i opreme.

Glavni su ciljevi komponente kulture obnova zgrada i nacionalnih spomenika; zaštita obrtničkih tehnika i zanimanja; modernizacija tehnološke infrastrukture i kulturnih instalacija; digitalizacija umjetničkih djela i kulturne baštine; internacionalizacija, modernizacija i digitalna tranzicija knjižara i izdavaštva knjiga.

Komponenta pridonosi provedbi preporuka po državama članicama za poduzimanje svih potrebnih mjera za djelotvoran odgovor na pandemiju, održavanje gospodarstva i potporu oporavku (preporuka za Portugal 1., 2020.); te podržavanje upotrebe digitalnih tehnologija za poticanje konkurentnosti poduzeća (preporuka za Portugal 2, 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

D.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje RE-C04-i01: Kulturne mreže i digitalna tranzicija

Ciljevi su mjere nadogradnja tehnološke infrastrukture javnih kulturnih objekata i poticanje njihove digitalne tranzicije. Točnije, to uključuje buduće očuvanje umjetničkih djela i kulturne baštine; poboljšanje kulturnog iskustva; povećanje potražnje za kulturnim aktivnostima i dopiranje do nove publike, posebno zahtjevnijih novih generacija; Očekuje se povećanje otpornosti sektora promicanjem novih poslovnih modela poput pretplate i *streaminga* te podupiranjem kulturnih područja sa snažnom tehnološkom komponentom, kao što je produkcija 3D filmova.

Ulaganje se sastoji od sljedećih intervencija:

- modernizacija tehnološke infrastrukture kulturnih ustanova:
    - nabava informatičke opreme, stvaranje internetskih mobilnih knjižnica, informacijskih sustava i integriranih kataloga za 239 javnih knjižnica;
    - instalacija bežičnog interneta u 50 muzeja, palača i spomenika;
    - nabava opreme za digitalnu projekciju i videoprojekciju za 155 kina/kazališta i javnih centara za suvremenu umjetnost;
    - tehnološka modernizacija i održavanje javnih laboratorija;
    - tehnološka modernizacija Nacionalnog arhiva pokretnih slika (ANIM);
    - uspostava nacionalnog arhiva zvuka.
- digitalizacija i virtualizacija zbirki Glavne uprave za knjige, arhive i knjižnice (DGLAB), portugalske nacionalne knjižnice, javne knjižnice Évora, kinematografije (Cinematheque) i zbirki kojima upravljaju Glavna uprava za kulturnu baštinu (DGPC) i regionalne uprave za kulturu:
    - digitalizacija i virtualizacija zbirki javnih knjižnica (20 000 000 slika);
    - digitalizacija i virtualizacija zbirki nacionalnih arhiva (19 500 000 dokumenata);
    - digitalizacija 59 500 zapisa javnih muzeja;
    - virtualni posjeti muzejima; i
    - digitalizacija 1 000 filmova (Cinematheque).
    - Internacionalizacija, modernizacija i digitalna tranzicija knjiga i autora:
    - potpora za prevođenje knjiga na strane jezike.

- potpora za prevođenje i izdavanje književnih djela, uključujući zvučne knjige i e-knjige;
- potpora modernizaciji i digitalnoj tranziciji knjižara za kupnju opreme i tehnologije.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C04-i02: Kulturna baština

Cilj je ove mjere obnova kulturnih objekata klasificiranih kao kulturna baština. Jedan je od glavnih ciljeva prilagodba tih postrojenja novim ekološkim normama. To podrazumijeva mjere kao što su smanjenje potrošnje primarne energije u zgradama, zajedno s intervencijom u povijesne zelene parkove s jedinstvenom florom i faunom radi promicanja prilagodbe klimatskim promjenama i ublažavanja njihovih posljedica učinkovitom ponovnom uporabom vode za navodnjavanje.

Ulaganje se sastoji od sljedećih intervencija:

- stvaranje repozitorija informacija i dokumentacije o domaćoj zanatskoj proizvodnji, identifikaciji i mapiranju sirovina;
- postavljanje laboratorija i putova inicijative tehnološkog centra „Saber Fazer" (zaštita zanatskih tehnika i zanimanja), uključujući stavljanje proizvoda na tržište;
- izrada kataloga aktivnosti (pedagoških i informativnih o tradicionalnim tehnikama) koje se provode u tehnološkom centru „Saber Fazer";
- završetak radova u muzejima, spomenicima, državnim palačama i nacionalnim kazalištima, uključujući obnovu i/ili adaptaciju.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

D.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
4.1	Re-C04-i01	Ključna etapa	Tehnološke specifikacije za mrežu kulturnih ustanova	Izvješće o tehnološkim specifikacijama mreže kulturnih ustanova				2.	2022.	Detaljna definicija tehnoloških specifikacija za mrežu kulturnih ustanova
4.2	Re-C04-i01	Ciljna vrijednost	Financijska potpora digitalnoj tranziciji knjižara		Broj	0	200	4.	2025.	Broj knjižara koje su primile financijsku potporu za digitalnu tranziciju knjižara, čime se subvencionira 60 % troška košarice tehničke opreme i usluga po knjižari (npr. skener za knjige, Wi-fi i VPN mreže, internetska stranica za knjižare, integrirani računovodstveni sustav itd.)
4.3	Re-C04-i01	Ključna etapa	Digitalizacija i virtualizacija javnih zbirki	Digitalizacija i virtualizacija javnih zbirki				4.	2025.	Digitalizacija i virtualizacija zbirki: • Glavne uprave za knjige, arhive i knjižnice, • Portugalske nacionalne knjižnice, • Javne knjižnice Évora, • Kinoteke i muzeja (pod upravom DGPC-a i regionalnih uprava za kulturu) • Javnih knjižnica (20 000 000 slika) • Nacionalnog arhiva (19 500 000 dokumenata) • Javnih muzeja (59 500 zapisa) • Virtualnih posjeta muzejima (65 muzeja) • Kinematografije (Cinematheque) (1000 filmova)

4.4	Re-C04-i01	Ključna etapa	Izgradnja modernizirane tehnološke infrastrukture za mrežu kulturnih ustanova	Izgradnja modernizirane tehnološke infrastrukture za kulturne objekte				4.	2024.	Isporuka računalne opreme i integriranih informacijskih i kataloških sustava za 239 javnih knjižnica; instalacija bežičnog interneta u 50 muzeja, palača i spomenika; nabava opreme za projekcije za videozapise i kinematografe za 155 kina/kazališta i javnih centara za suvremenu umjetnost.
4.5	Re-C04-i01	Ciljna vrijednost	Financijska potpora za prevođenje i izdavanje književnih djela		Broj		5 200	4.	2025.	Broj književnih djela kojima je pružena financijska potpora za prevođenje književnih djela i izdavanje audioknjiga i e-knjiga financiranjem 60 – 70 % troškova prevođenja i izdavaštva.
4.6	RE-C04-i02	Ključna etapa	Uspostava mreže „Saber Fazer”	Stvaranje repozitorija informacija i dokumentacije o domaćoj zanatskoj proizvodnji, identifikaciji i mapiranju sirovina				4.	2022.	Uspostava mreže „Saber Fazer”: stvaranje repozitorija informacija i dokumentacije o domaćoj zanatskoj proizvodnji; te identifikacija i mapiranje sirovina koje se upotrebljavaju u zanatskoj proizvodnji.
4.7	RE-C04-i02	Ciljna vrijednost	Potpisani ugovori za obnovu i očuvanje zgrada kulturne baštine i nacionalnih kazalištima	Broj potpisanih ugovora	Broj	0	49	3.	2023.	Broj kulturnih lokaliteta za koje su potpisani ugovori za obnovu i očuvanje muzeja, spomenika, državnih palača i nacionalnih kazališta.

4.8	RE-C04-i02	Ciljna vrijednost	Dovršeni radovi na obnovi i očuvanju zgrada kulturne baštine i nacionalnih kazališta	Završetak radova	Broj	0	49	4.	2025.	Broj kulturnih lokaliteta za koje su dovršeni radovi za obnovu i očuvanje muzeja, spomenika, državnih palača i nacionalnih kazališta.

E. KOMPONENTA 5.: Ulaganja i inovacije

Ovom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost rješavaju se izazovi povezani s relativno skromnom razinom istraživanja i inovacija, posebno poticanjem veza između poduzeća i znanosti te s posebnim naglaskom na inovacijama u području zelene tranzicije, te izazovima povezanima s kroničnom nedovoljnom kapitalizacijom portugalskog poslovnog sektora koja se dodatno pogoršala zbog pandemije bolesti COVID-19.

Cilj je komponente povećati konkurentnost i otpornost portugalskog gospodarstva mjerama namijenjenima jačanju istraživanja poticanjem prijenosa njegovih rezultata u poslovni sektor, čime se promiču inovacije i ulaganja. Cilj je dijela komponente koji se odnosi na istraživanje i inovacije poboljšati suradnju između akademske zajednice i poduzeća, ojačati znanstveni i tehnološki potencijal Portugala i poduprijeti provedbu ambicioznih i sveobuhvatnih programa istraživanja i inovacija kojima se rješavaju glavni društveno-gospodarski i okolišni izazovi. Očekuje se da će se to postići povećanim i učinkovitijim ulaganjima u istraživanje, razvoj i inovacije, ciljanom potporom za bolje pretvaranje rezultata istraživanja u ulaganja, diversifikaciju i specijalizaciju proizvodne strukture, iskorištavanjem stvarnog potencijala za konkurentnu afirmaciju postojećih industrijskih sektora i područja u nastajanju te doprinosom dvostrukoj tranziciji. Konkretno, tom se komponentom nastoji povećati izvoz robe i usluga s visokom dodanom vrijednošću, povećati ulaganja u istraživanje i inovacije (i novim radnim mjestima za visokokvalificirane radnike i povećanjem troškova poduzeća u području istraživanja i razvoja) te pridonijeti smanjenju emisija CO2.

U skladu s potrebom za podupiranjem solventnosti proizvodnog sustava i rješavanjem tržišnih nedostataka u pristupu financiranju, ta komponenta uključuje reformu i ulaganja kojima se pridonosi poboljšanju portugalskog tržišta korporativnog financiranja osnivanjem i povećanjem kapitala Nacionalne razvojne banke, banke Banco Português de Fomento (BPF) i razvoja novih financijskih instrumenata. Tom se komponentom uvode i reforme tržišta kapitala radi dugoročnog jačanja tržišta kapitala u Portugalu revizijom postojećeg pravnog okvira i donošenjem novih zakona, s posebnim naglaskom na društvima za investicije u vrijednosne papire radi razvoja gospodarstva (SIMFE), subjektima za zajednička ulaganja i reviziji oznake vrijednosnih papira.

Tom se komponentom podupire preporuka za pojedinu zemlju o ulaganjima u klimatsku tranziciju (preporuka za Portugal 3, 2020.), preporuka za Portugal o usmjeravanju gospodarske politike povezane s ulaganjima u inovacije (preporuka za Portugal 3, 2019.) i preporuka za Portugal 3, 2020. (usmjeravanje ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju). Komponenta pridonosi rješavanju preporuke za Portugal o provedbi privremenih mjera kojima je cilj osigurati pristup likvidnosti za poduzeća, posebno mala i srednja poduzeća, te promicati privatna ulaganja radi poticanja gospodarskog oporavka (preporuka za Portugal 3, 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

E.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma RE-r09: Promicanje istraživanja, inovacija i razvoja te inovativnih ulaganja u poduzeća

Cilj je reforme poticanje ulaganja u istraživanje i inovacije, posebno osiguravanjem povoljnih okvirnih uvjeta za povećanje učinkovitosti i djelotvornosti ulaganja u istraživanje, razvoj i

inovacije u javnom i privatnom sektoru. Reforma je dio ažuriranja Strategije za tehnološke inovacije i inovacije u poduzećima za razdoblje 2018.–2030. Ovim se ažuriranjem nastoji olakšati financiranje i operacionalizacija javno-privatnih partnerstava kao potpora ambicioznim istraživačkim i inovacijskim programima. Cilj je reforme pojednostavniti pristup instrumentima financiranja za aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija te pridonijeti povećanju predvidljivosti i stabilnosti financiranja uspostavom višegodišnjeg programskog okvira za javna ulaganja u istraživanje i inovacije, uz potporu neovisnog sustava praćenja ulaganja u istraživanje i inovacije. Ulaganja koja će se provesti u vezi s tom reformom su RE-C05-i01.01 i RE-C05-i01.02.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma RE-r11: Proširenje i konsolidacija mreže institucija sučelja.

Cilj je reforme poboljšati veze između akademske zajednice i poduzeća kako bi se poboljšali tokovi znanja i prijenos tehnologije.

Reforma se sastoji od revizije i standardizacije zakonodavnog i regulatornog okvira sustava tehnoloških sučelja, posebno tehnoloških centara i centara INTERFACE osnovanih u okviru programa INTERFACE. Tehnološki centri i centri INTERFACE povezuju istraživačke organizacije (uključujući visoka učilišta) i poduzeća kako bi poduprli prijenos znanja i tehnologije. Reformom se utvrđuje postupak osnivanja tih subjekata te njihov model upravljanja i financiranja.

Radna skupina za razvoj tehnoloških infrastruktura koju je osnovala vlada zadužena je za pripremu zakonodavnog prijedloga.

Ulaganja koja će se provesti u vezi s tom reformom su RE-C05-i01.01 i RE-C05-i01.02.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma RE-r12: Program istraživanja i inovacija za održivu poljoprivredu, hranu i poljoprivrednu industriju.

Cilj je reforme ojačati poljoprivredni sektor u Portugalu i osigurati sigurnost opskrbe hranom i ishrane, doprinijeti zdravlju i dobrobiti, poboljšati upravljanje ruralnim područjima, unaprijediti očuvanje biološke raznolikosti, suočiti se s posljedicama klimatskih promjena, uz potrebne prilagodbe i doprinose ublažavanju njihovih učinaka te poticanju drugih gospodarskih djelatnosti, kao što su, među ostalim, poljoprivredne usluge, pa čak i ugostiteljstvo i turizam.

Reformom se podupire provedba Inovacijskog programa za poljoprivredu 20|30. Sastoji se od osiguravanja potrebnih sredstava za ažuriranje i pripremu postojeće infrastrukture te promicanje funkcionalnih saveza u poljoprivredno-prehrambenom lancu, poduzećima i istraživanju kako bi se promicali razvoj i integracija istraživanja i inovacija usmjerenih na potrebe poljoprivrednog sektora s ciljem zelene i digitalne tranzicije.

Provedba reforme trebala je biti dovršena do 31. prosinca 2020.

Ulaganje RE-C05-i01.01: Mobilizacija programâ/savezâ za poslovne inovacije.

Cilj je ovog ulaganja mobilizirati i ojačati znanstvene i tehnološke kapacitete Portugala uvođenjem ambicioznih programa za istraživanje i inovacije koji se temelje na konzorcijima poduzeća i sveučilišta.

Ulaganje se prvenstveno sastoji od bespovratnih sredstava za provedbu programâ/savezâ za poslovne inovacije s pomoću dvaju komplementarnih instrumenata: i. paktovi o inovacijama kojima se promiče suradnja i koji vode razvoju inovacijskih projekata te ii. pokretanje

projekata usmjerenih na istraživanje i razvoj i njegovu pretvorbu u nove proizvode i usluge putem ulaganja. Planovi za mobiliziranje odabiru se putem otvorenih konkurentnih poziva na podnošenje strateških planova koje predlažu konzorciji poslovnih i akademskih zajednica. To ulaganje temelji se na strateškom okviru koji se treba provesti u okviru programa RE-r09 i jača ulogu institucija sučelja i konsolidaciju te mreže.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu[10]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[11]; iii. djelatnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[12] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[13]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C05-i01.02: Zeleni programi/savezi za poslovne inovacije

Cilj je ovog ulaganja provedba istih instrumenata kao u programu RE-C05-i01.01, no specijalizirano je za ograničeni skup zelenih programa preko konzorcija poduzeća i akademske zajednice za potporu inovacijama (s naglaskom na zelenoj tranziciji, područje 022 iz Priloga Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost).

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu[14]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od

10 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01).

11 Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

12 To se izuzeće ne primjenjuje na aktivnosti u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, u kojima su aktivnosti u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

13 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

14 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01).

relevantnih referentnih vrijednosti[15]; iii. djelatnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[16] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[17]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C05-i02: Misija sučelja – obnova mreže znanstvene i tehnološke potpore i smjernice za produktivnu strukturu

Cilj je ulaganja ojačati i osnažiti nacionalni znanstveni i tehnološki sustav te poboljšati veze poslovne akademske zajednice kako bi se osigurao učinkovit prijenos tehnologije i prijenos rezultata istraživanja u inovacije. Ulaganje se sastoji od konsolidiranja novog modela financiranja centara za sustave tehnoloških sučelja i suradničkih laboratorija COLAB privatnih neprofitnih udruga ili poduzeća čiji je cilj otvaranje kvalificiranih radnih mjesta, izravno ili neizravno, provedbom programa istraživanja i inovacija) na temelju strukture 1/3 temeljnog financiranja, 1/3 konkurentnog financiranja i 1/3 tržišnog financiranja osiguravanjem 1/3 temeljnog financiranja Misije sučelja. Ulaganje se sastoji od dopiranja do 500 društava koja ostvaruju korist od ovog programa i usluga koje pružaju subjekti INTERFACE. Očekuje se da će se kombiniranim djelovanjem reforme RE-r11 i ulaganja RE-C05-i02 ostvariti prethodno navedeni ciljevi.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu[18]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[19]; iii. djelatnosti povezane s odlagalištima otpada,

---

15 Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

16 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, u kojima su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

17 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

18 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01).

19 Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

spalionicama[20] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[21]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C05-i03: Program istraživanja i inovacija za održivu poljoprivredu, hranu i poljoprivrednu industriju [Inovacijski program za poljoprivredu 20|30].

Cilj je tih ulaganja potaknuti istraživanje i inovacije kako bi se postigla održivija poljoprivreda.

Ulaganje se sastoji od bespovratnih sredstava za javne i privatne subjekte za potporu Inovacijskom programu za poljoprivredu 20|30. Program je strukturiran u 15 vodećih inicijativa kojima se podupiru istraživanje, razvoj i inovacije. Ti istraživački i inovacijski projekti odgovaraju potrebama utvrđenima u portugalskom strateškom planu za zajedničku poljoprivrednu politiku. Različite inicijative uključuju mjere za kružno biogospodarstvo i preciznu poljoprivredu. Pri odabiru projekata uzimaju se u obzir različiti proizvodni sustavi i sektori. Očekuje se potpora za 100 istraživačkih i inovacijskih projekata. Osim toga, ulaganje uključuje oporavak i nadogradnju znanstvenih objekata i opreme u 24 eksperimentalna poljoprivredna gospodarstva i laboratorija (inovacijska središta).

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu[22]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[23]; iii. djelatnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[24] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[25]; i iv. aktivnosti u kojima

---

20 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, u kojima su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

21 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

22 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01).

23 Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

24 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, u kojima su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u

dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C05-i04-RAA: Dokapitalizacija poslovnog sustava Azora

Cilj je mjere rješavanje strukturnog problema nedovoljne kapitalizacije poduzeća u Autonomnoj regiji Azorima.

To ulaganje sastoji se od osnivanja subjekta posebne namjene koji će uložiti 125 000 000 EUR u održiva azorska poduzeća uglavnom u obliku vlasničkog kapitala. Ulaganjem se dopunjuju nacionalna ulaganja usmjerena na kapitalizaciju poduzeća s regionalnom omotnicom i namjenskim instrumentima koji odgovaraju posebnostima poslovne strukture te autonomne regije. Nadalje, to se ulaganje temelji na osiguravanju kapitala s konvertibilnom komponentom u nepovratna bespovratna sredstva. Pretvorba u bespovratna sredstva uvjetovana je izradom instrumenata dokapitalizacije od strane banke Banco Português de Fomento, rezultatima poduzeća korisnika i povezanim programima državnih potpora.

Svi projekti provode se potpuno u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Osim toga, Portugal se obvezao da će se u dokumentu o ulagačkoj politici koji se odnosi na instrument u vrijednosti od 125 000 000 EUR, koji će donijeti Banco Português de Fomento kao upravljačko tijelo subjekta posebne namjene, detaljno opisati kriterije za odabir/prihvatljivost za poduzeća kojima se pruža potpora, osiguravajući poštovanje klimatskih i okolišnih zahtjeva Mehanizma za oporavak i otpornost, uključujući usklađenost s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01) za podržanu imovinu/aktivnosti i/ili društva te navodeći ciljeve ulaganja i željeni povrat. Radi usklađenosti s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01) društava koja primaju potporu, politikom ulaganja zahtijeva se sljedeće:

- primjena provjere održivosti,
- popis isključenja koji sadržava sljedeće elemente:
    - Djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu[26];
    - Aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[27];

---

okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

25 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

26 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01).

27 Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

- Djelatnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[28] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[29];
- Djelatnosti kod kojih dugoročno odlaganje otpada može uzrokovati dugoročnu štetu okolišu, kao što je nuklearni otpad; i
- Istraživanje, razvoj i inovacije posvećeni gore navedenim sredstvima i aktivnostima.

- obvezne provjere poštovanja zakonodavstva putem banke Banco Português de Fomento i/ili njezinih odabranih financijskih posrednika za transakcije izuzete od provjere održivosti, i
- korisnici potpore vlasničkog kapitala koji najmanje 50 % svojih prihoda ostvaruju od aktivnosti navedenih na popisu za isključenje trebaju donijeti i objaviti planove za zelenu tranziciju.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C05-i05-RAA: Gospodarski oporavak azorske poljoprivrede

Cilj je ulaganja potaknuti poljoprivredu na Azorima, uz snažan naglasak na održivosti i promicanju lokalne proizvodnje. Poljoprivreda na Azorima ima veliku gospodarsku, socijalnu i teritorijalnu važnost za regionalnu koheziju s obzirom na rascjepkanost tog regionalnog područja koje karakteriziraju otoci s posebnim obilježjima. Tim se ulaganjem želi i. pridonijeti otpornosti i održivom rastu regionalnog proizvodnog potencijala, ii. ublažiti gospodarski i socijalni učinak krize na poljoprivredni i poljoprivredno-prehrambeni sektor na Azorima i iii. pridonijeti klimatskoj i digitalnoj tranziciji u poljoprivrednom i poljoprivredno-prehrambenom sektoru na Azorima.

Ulaganje se sastoji od i. potpore projektima ulaganja u inovacije proizvoda i proizvodnih procesa za regionalna poljoprivredna poduzeća, ii. javnih ulaganja u inovacije i dvostruku tranziciju (uključujući program za poboljšanje vještina poljoprivrednika za dvostruku tranziciju i održivu potrošnju, uključujući certifikaciju) i iii. javnih ulaganja u restrukturiranje, uključujući ulaganja u inovacije proizvodnih procesa i u zelenu tranziciju regionalne mreže za klanje i certifikaciju kvalitete mlijeka.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

[28] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, u kojima su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[29] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

E.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
5.1	Re-C05-r09	Ključna etapa	Ažuriranje smjernica za strategiju za tehnološke i poslovne inovacije za Portugal 2030.	Objava ažuriranih smjernica za strategiju za tehnološke i poslovne inovacije za Portugal 2030.				4.	2021.	Ažuriranje Odluke Vijeća ministara o odobravanju smjernica za strategiju za tehnološke i poslovne inovacije za Portugal za razdoblje 2018.–2030., uzimajući u obzir nedavno donesenu strategiju Portugala do 2030. i nove izazove gospodarskog oporavka.
5.2	RE-C05-r11	Ciljna vrijednost	Proširenje mreže priznatih suradničkih laboratorija		Broj	26	35	1.	2021.	Priznavanje i dodjela kvalifikacija za nove suradničke laboratorije – Proširenje mreže suradničkih laboratorija priznavanjem i dodjelom titule novim subjektima, koja proizlazi iz postupka prijave i ocjenjivanja koje provodi neovisna ocjenjivačka skupina stručnjaka priznatih međunarodnih zasluga koje je imenovao Upravni odbor FCT-a, I.P (Zaklada za znanost i tehnologiju)
5.3	RE-C05-r11	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog pravnog režima za tehnološke i inovacijske centre	Stupanje na snagu novog pravnog režima za tehnološke i inovacijske centre				4.	2021.	Zakonodavstvom se revidira i standardizira zakonodavni i regulatorni okvir subjekata koji čine dio znanstvenog i tehnološkog sustava, utvrđujući njegov model financiranja i evaluacije.

5.4	RE-C05-r12	Ključna etapa	Odobrenje Inovacijskog programa za poljoprivredu	Odobrenje Inovacijskog programa za poljoprivredu				4.	2020.	Objava Odluke Vijeća ministara o potpori inovacijskom programu za poljoprivredu. Odluka Vijeća ministara objavljena 15.10.2020.
5.5	RE-C05-i01.01	Ciljna vrijednost	Sklapanje ugovora za razvoj nove robe i usluga u relevantnim strateškim područjima (programi inovacija).		Broj	0	6	4.	2022.	Sklapanje šest ugovora (paktova za inovacije ili pokretanje projekata) s konzorcijima, koji uključuju: • Utvrđivanje sastavnih subjekata konzorcija; • Poslovni plan/ulaganje; • Iznos financiranja; • Ciljeve za koje je korisnik obvezan; • Oblik praćenja. Ugovorima se podupire ukupno najmanje 60 projekata. Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
5.6	RE-C05-i01.01	Ciljna vrijednost	Završetak provedbe 6 ugovora (paktovi o inovacijama ili pokretanje projekata)		Broj	0	6	4.	2025.	Dovršetak proizvoda, procesa ili usluga u relevantnim strateškim područjima kao rezultat provedbe šest ugovora (paktova za inovacije ili pokretanje projekata) sklopljenih s konzorcijima.
5.7	RE-C05-i01.02	Ciljna vrijednost	Sklapanje ugovora za razvoj nove robe i usluga u strateškim područjima relevantnima za niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim		Broj	0	4	4.	2022.	Sklapanje četiriju ugovora (paktova za inovacije ili pokretanje projekata) s konzorcijima, koji uključuju: • Utvrđivanje sastavnih subjekata konzorcija; • Poslovni plan/ulaganje; • Iznos financiranja; • Ciljeve za koje je korisnik obvezan; • Oblik praćenja.

			promjenama.							Ugovorima se podupire ukupno najmanje 40 projekata i odražava usklađenost s područjem intervencije 022 (Procesi istraživanja i inovacija, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima usmjerenima na niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu na klimatske promjene). Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
5.8	RE-C05-i01.02	Ciljna vrijednost	Dovršeni proizvodi, postupci ili usluge relevantni za niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama		Broj	0	4	4.	2025.	Dovršetak proizvoda, procesa ili usluga koji su rezultat provedbe četiriju ugovora (paktova za inovacije ili pokretanje projekata) sklopljenih s konzorcijima, što odražava usklađivanje s područjem intervencije 022 (Procesi istraživanja i inovacija, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima usmjerenima na niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu na klimatske promjene).
5.9	RE-C05-i02	Ciljna vrijednost	Sklopljeni ugovori sa subjektima za sučelje, uključujući suradničke laboratorije (*Colab*)		Broj	0	20	4.	2022.	Nakon poziva na podnošenje ponuda, odabir subjekata kojima će se pružiti potpora. Ovaj je poziv ograničen na predlagatelje koji su priznati kao „sučelja" ili kao suradnički laboratoriji. Ugovori odražavaju usklađenost s područjima intervencija 021 (Prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima, istraživačkim centrima i sektorom visokog obrazovanja) i 022 (Procesi istraživanja i inovacija, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima usmjerenima na niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu na klimatske promjene). Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

5.10	RE-C05-i02	Ciljna vrijednost	Poduzeća koja imaju koristi od usluga koje pružaju subjekti sučelja, uključujući kolaborativne laboratorije (*colab*)		Broj	0	500	4.	2025.	Izvješća o provedbi koja subjekti sučelja podnose svake godine omogućuju mjerenje kvantitativnog napretka u odnosu na posebne ciljeve poduzete prilikom dodjele osnovnog financiranja, posebno broj poduzeća koja imaju koristi od pruženih usluga.
5.11	RE-C05-i03	Ključna etapa	Postupak nadmetanja za istraživačke i inovacijske projekte	Objava obavijesti za otvaranje natječajnog postupka za istraživačke i inovacijske projekte				3.	2021.	Pokretanje natječaja za istraživačke i inovacijske programe/projekte koji će se financirati u okviru inicijativa Inovacijskog programa za poljoprivredu do 2030. Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Kriterijima odabira osigurava se da su projekti usmjereni na: — u pogledu niskougljičnog gospodarstva, otpornosti i prilagodbe na klimatske promjene smanjenjem emisija, povećanjem sekvestracije ugljika ili jačanjem otpornosti i prilagodbe klimatskim promjenama u skladu sa zahtjevima za područje intervencije 022 kako je navedeno u Prilogu VI. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost. — ili o projektima u području istraživanja i razvoja u području digitalizacije, kao što su jedinstveni portal za poljoprivredu, prelazak na digitalnu tehnologiju i projekti istraživanja i inovacija povezani s lancima vrijednosti, u kojima se odražavaju zahtjevi za područje intervencije 009.
5.12	RE-C05-i03	Ciljna vrijednost	Završetak inovacijskih i istraživačkih projekata usmjerenih na zelene aspekte inovacijskog programa za poljoprivredu do 2030.		Broj	0	100	3.	2025.	Ukupno 100 financiranih i dovršenih projekata u području istraživanja i inovacija. Potpora istraživačkim i inovacijskim projektima i programima kojima se pridonosi barem jednoj od 15 inicijativa iz Inovacijskog programa i koji su usmjereni na niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama.

5.13	RE-C05-i03	Ciljna vrijednost	Završetak inovacijskih i istraživačkih projekata usmjerenih na digitalne aspekte inovacijskog programa za poljoprivredu do 2030.		Broj	0	5	3.	2025.	Ukupno 5 financiranih i dovršenih projekata za strukturiranje inovacija. Potpora za inovacijske projekte kojima se pridonosi barem jednoj od 15 inicijativa Inovacijskog programa i koji su usmjereni na digitalizaciju.
5.14	RE-C05-i03	Ciljna vrijednost	Obnova/modernizacija inovacijskih središta u poljoprivredi		Broj	0	24	4.	2025.	Stvaranje nacionalne inovacijske mreže za poljoprivredu, hranu i ruralni razvoj s pomoću nadogradnje 24 inovacijska centra. To ulaganje uglavnom obuhvaća obnovu infrastrukture i kupnju znanstvene laboratorijske opreme.
5.15	RE-C05-i04-RAA	Ključna etapa	Donošenje Uredbe o instrumentu dokapitalizacije poduzeća na Azorima	Donošenje uredbe Regionalne vlade Azora kojom se uspostavlja mjera kapitalizacije i kojom se nalaže da Banco Portugues de Fomento donese politiku ulaganja				3.	2021.	Donošenje uredbe Regionalne vlade Azora kojom se uspostavlja mjera kapitalizacije i kojom se nalaže da Banco Portugues de Fomento donese politiku ulaganja kojom se, među ostalim, definiraju kriteriji prihvatljivosti i odabira poduzeća korisnika za svaku vrstu financijskih instrumenata. Uredbom se zahtijeva da politika ulaganja sadržava kriterije odabira/prihvatljivosti za usklađenost s tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01) za poduzeća koja primaju potporu, kojima se zahtijeva sljedeće: — upotreba provjere održivosti, — popis isključenja koji sadržava sljedeće elemente: — ulaganja povezana s fosilnim gorivima (uključujući naknadnu uporabu), osim za toplinsku energiju na bazi prirodnog plina koja je u skladu s uvjetima utvrđenima u Prilogu III. smjernicama DNSH-a — aktivnosti u okviru ETS-a s predviđenim emisijama ekvivalenta CO2 koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti utvrđenih za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica

										— ulaganja u postrojenja za zbrinjavanje otpada na odlagalištima, u postrojenja za mehaničku biološku obradu (MBT) i spalionice za obradu otpada. Popis za isključenje ne primjenjuje se na postrojenja isključivo namijenjena za obradu opasnog otpada koji se ne može reciklirati te na postojeća postrojenja, ako je cilj ulaganja povećanje energetske učinkovitosti, hvatanje ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva ulaganja ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja. — Aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može uzrokovati dugoročnu štetu okolišu (npr. nuklearni otpad) — istraživanje, razvoj i inovacije posvećeni gore navedenim sredstvima i aktivnostima. — obvezne provjere usklađenosti zakonodavstva putem BPF-a i/ili njegovih odabranih financijskih posrednika za transakcije izuzete od provjere održivosti —korisnici potpore vlasničkog kapitala koji najmanje 50 % svojih prihoda ostvaruju od aktivnosti navedenih na popisu za isključenje trebaju donijeti i objaviti planove za zelenu tranziciju.
5.16	RE-C05-i04-RAA	Ključna etapa	Donošenje ulagačke politike za instrument dokapitalizacije poslovanja na Azorima	BPF donosi politiku ulaganja kojom su obuhvaćeni svi financijski instrumenti predviđeni mjerom.				3.	2021.	BPF donosi politiku ulaganja kojom su obuhvaćeni svi financijski instrumenti predviđeni mjerom. Politiku ulaganja razvija i donosi BPF kao upravljačko tijelo subjekta koji drži udjele koji proizlaze iz financijskih instrumenata koji se provode za potporu trgovačkim društvima odabranima kao korisnici. Politika ulaganja odražava kriterije odabira/prihvatljivosti i primjenjive obveze/ciljeve utvrđene u Uredbi za instrument dokapitalizacije poduzeća na Azorima.
5.17	RE-C05-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Isporuka ukupno 125 000 000 EUR nefinancijskim društvima u regiji u obliku vlasničkog i kvazivlasničkog kapitala, u skladu s politikom ulaganja instrumenta. Okvirno se procjenjuje da se najmanje 300		EUR	0	125 000 000	4.	2025.	Isporuka ukupno 125 000 000 EUR nefinancijskim društvima u regiji u obliku vlasničkog i kvazivlasničkog kapitala, u skladu s politikom ulaganja donesenom za instrument dokapitalizacije poslovanja na Azorima. Banco Portugues de Fomento odgovoran je za izvješćivanje o provedenim operacijama. U tom izvješću, osim financijskih kretanja, objavljuje se popis društava korisnika, njihov PIB i CAE, datum ugovora, dodijeljena financijska sredstva, vrsta financijskog subjekta o kojem je riječ.

			poduzeća podupire dovršenjem plana.							
5.18	RE-C05-i05-RAA	Ključna etapa	Objava Programa za inovacije i digitalizaciju u poljoprivredi na Azorima	Objava Programa za inovacije i digitalizaciju u poljoprivredi na Azorima				2.	2022.	Objava Programa za inovacije i digitalizaciju u poljoprivredi na Azorima, uključujući plan za razvoj mreže za praćenje i obavijesti o poljoprivredi na otočnoj razini, kao i plan za prijelaz na digitalnu stvarnost i preciznu poljoprivredu.
5.19	RE-C05-i05-RAA	Ciljna vrijednost	Nove (zamjena za zastarjele) ili prekvalificirane strukture odgovorne za klanje životinja i certificiranje kvalitete mlijeka i sigurnosti hrane		Broj	0	3	2.	2024.	Dovršetak radova na novim (zamjena za zastarjele) ili prekvalificiranim strukturama odgovornima za klanje životinja i certificiranje kvalitete mlijeka i sigurnost hrane kako bi se odgovorilo na razvoj i sve veće potrebe tržišta, uključujući ulaganja u inovacije proizvodnih i organizacijskih procesa, u zelenu tranziciju, digitalnu tranziciju i dobrobit životinja.
5.20	RE-C05-i05-RAA	Ciljna vrijednost	Projekti koji primaju potporu u okviru programa potpore za restrukturiranje poduzeća u sektoru prerade i marketinga		Broj	0	9	4.	2025.	Projekti odobreni i ugovoreni u okviru programa potpore za inovacije u proizvodima i procesima proizvodnje i organizacije, zelenoj tranziciji i digitalnoj tranziciji, čiji je cilj restrukturiranje poduzeća u sektoru prerade i stavljanja na tržište poljoprivrednih proizvoda.
5.21	RE-C05-i05-RAA	Ciljna vrijednost	Projekti koji primaju potporu u okviru programa potpore za restrukturiranje poljoprivrednih gospodarstava		Broj	0	200	4.	2025.	Projekti odobreni i ugovoreni u okviru programa potpore za inovacije u proizvodima i procesima proizvodnje i organizacije, zelenoj tranziciji i digitalnoj tranziciji usmjereni na restrukturiranje poljoprivrednih gospodarstava.
5.22	RE-C05-i05-RAA	Ciljna vrijednost	Poljoprivredna gospodarstva koja primaju specijaliziranu tehničku potporu u okviru programa za jačanje položaja poljoprivrednika		Broj	0	2 000	4.	2025.	Poljoprivredna gospodarstva koja primaju specijaliziranu tehničku potporu kao dio djelovanja koja će se provoditi u okviru programa za jačanje položaja poljoprivrednika.

E.3. Opis reformi i ulaganja za zajam

Reforma RE-r10: Osnivanje i razvoj banke Banco Português de Fomento.

Cilj je mjere olakšati pristup financiranju portugalskih poduzeća smanjenjem složenosti javno podupiranih korporativnih financijskih proizvoda i omogućavanjem projekata od nacionalnog strateškog interesa. U tu je svrhu 7. rujna 2020. osnovana banka Banco Português de Fomento, a u studenome 2020. počela je poslovati kao nacionalna razvojna banka u državnom vlasništvu. Osim svoje osnovne i trajne zadaće, banka je ključni subjekt u procesu nastavka gospodarske aktivnosti nakon pandemije bolesti COVID-19, posebno jer se portugalskim poduzećima omogućuje da iskoriste nacionalne i europske strateške mjere za oporavak.

Reforma se sastoji od pravne uspostave banke Banco Português de Fomento.

Provedba reforme dovršena je do 31. prosinca 2020.

Reforma RE-r13: Razvoj tržišta kapitala i promicanje kapitalizacije nefinancijskih društava.

Cilj je mjere potaknuti portugalsko tržište kapitala i kapitalizaciju društava, s posebnim naglaskom na društva za investicije u vrijednosne papire radi razvoja gospodarstva (SIMFE), subjekte za zajednička ulaganja i reviziju zakona o vrijednosnim papirima.

Ta se reforma sastoji od revizije postojećeg pravnog okvira i donošenja novih zakona koji će biti dio vladinog sveobuhvatnog pristupa kako bi se stvorilo povoljnije poslovno okruženje i pružili stvarni poticaji za ulaganja, kapitalizaciju poslovanja i sektorsku konsolidaciju. Provedba te reforme sastoji se od sljedećih mjera:

- razvoj tržišta kapitala;
- poticanje poduzeća za ulaganja u vrijednosne papire za razvoj gospodarstva (SIMFE);
- regulatorno i administrativno pojednostavnjenje;
- revizija pravnog okvira za subjekte za zajednička ulaganja; i
- poticaji kapitalizaciji (odbici za zadržanu i reinvestiranu dobit).

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje RE-C05-i06: Kapitalizacija društava i financijska otpornost/Banco Português de Fomento

Cilj je mjere rješavanje strukturnog problema nedovoljne kapitalizacije poduzeća. Ulaganjem se banci Banco Português de Fomento, čiji je cilj postati partner u provedbi programa InvestEU, osigurava zaštitni sloj kapitala u iznosu od 250 000 000 EUR. Osim toga, osniva se subjekt posebne namjene koji zatim ulaže 1 300 000 000 EUR u održiva portugalska poduzeća u obliku vlasničkog i kvazivlasničkog kapitala.

Portugal se obvezao da će se u dokumentu o ulagačkoj politici koji se odnosi na instrument u vrijednosti od 1 300 000 000 EUR, koji će donijeti Banco Português de Fomento kao upravljačko tijelo subjekta posebne namjene, detaljno opisati kriteriji odabira/prihvatljivosti za društva koja primaju potporu, osiguravajući poštovanje zahtjeva u pogledu klime i okoliša iz Instrumenta za oporavak i otpornost, uključujući usklađenost s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01) za imovinu/aktivnosti i/ili poduzeća te navodeći ciljeve ulaganja i ciljane povrate. Radi usklađenosti s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01) društava koja primaju potporu, politikom ulaganja zahtijeva se sljedeće:

- primjena provjere održivosti,
- popis isključenja koji sadržava sljedeće elemente:
  - Djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu[30];
  - Aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[31];
  - Djelatnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[32] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[33];
  - Djelatnosti kod kojih dugoročno odlaganje otpada može uzrokovati dugoročnu štetu okolišu, kao što je nuklearni otpad; i
  - Istraživanje, razvoj i inovacije posvećeni gore navedenim sredstvima i aktivnostima.
- Obvezne provjere poštovanja zakonodavstva putem banke Banco Português de Fomento i/ili njezinih odabranih financijskih posrednika za transakcije izuzete od provjere održivosti; i
- korisnici potpore vlasničkog kapitala koji najmanje 50 % svojih prihoda ostvaruju od aktivnosti navedenih na popisu za isključenje trebaju donijeti i objaviti planove za zelenu tranziciju.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

30 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01).

31 Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

32 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, u kojima su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

33 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

E.4. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa zajmova

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
5.23	RE-C05-r10	Ključna etapa	Stupanje na snagu uredbe o utvrđivanju djelatnosti i statuta banke Banco Português de Fomento	Stupanje na snagu Uredbe sa zakonskom snagom br. 63/2020 o utvrđivanju djelatnosti i statuta BPF-a				4.	2020.	Objava od strane Vlade Portugalske Republike i stupanje na snagu Uredbe sa zakonskom snagom br. 63/2020 kojom se uređuju djelatnost i djelovanje BPF-a i odobrava njegov statut.
5.24	RE-C05-r13	Ključna etapa	Stupanje na snagu revizije pravnog okvira za subjekte za zajednička ulaganja	Stupanje na snagu revizije pravnog okvira za subjekte za zajednička ulaganja				3.	2022.	Stupanje na snagu Zakona nakon što ga Skupština Republike donese. Skupština preispituje pravni okvir za subjekte za zajednička ulaganja s ciljem regulatornog i administrativnog pojednostavnjenja.
5.25	RE-C05-r13	Ključna etapa	Stupanje na snagu revidiranog Zakonika o vrijednosnim papirima	Stupanje na snagu revidiranog Zakonika o vrijednosnim papirima				3.	2022.	Stupanje na snagu Zakonika nakon što ga Skupština Republike donese. Cilj revizije Zakonika o vrijednosnim papirima jest regulatorno i administrativno pojednostavnjenje kako bi se nacionalni okvir uskladio s pravom Unije u pogledu cilja povećanja konkurentnosti portugalskog tržišta kapitala.
5.26	RE-C05-r13	Ključna etapa	Razvoj tržišta kapitala – stupanje na snagu zakonodavstva	Stupanje na snagu zakonodavstva o razvoju tržišta kapitala				4.	2023.	Nakon doprinosa sudionika na tržištu, stupanje na snagu zakonodavstva o razvoju tržišta kapitala. Uz očuvanje slobode rada radne skupine za jačanje tržišta kapitala (koju su osnovali Ministarstvo gospodarstva i digitalne tranzicije i državni tajnik za financije), predviđeno je da se zakonodavstvo usmjeri na stvaranje poticaja za, među ostalim, i. pristup kapitalu putem tržišta kapitala, ii. stvaranje okruženja pogodnog za rast poslovanja, iii. financiranje duga na tržištu, iv. sudjelovanje ulagača.

5.27	RE-C05-i06	Ključna etapa	Stupanje na snagu uredbe sa zakonskom snagom kojom se uređuje mjera kapitalizacije BPF-a	Stupanje na snagu uredbe sa zakonskom snagom kojom se uređuje mjera kapitalizacije BPF-a				3.	2021.	Stupanje na snagu uredbe kojom se uređuje mjera kapitalizacije, kojom se utvrđuje potreba za uspostavljanjem politike ulaganja kojom se, među ostalim, definiraju kriteriji prihvatljivosti i odabira poduzetnika korisnika potpore
5.28	RE-C05-i06	Ključna etapa	Razvoj politike ulaganja (kapitalizacija) i donošenje od strane upravitelja vozila	Investicijska politika (kapitalizacija) koju je razvio BPF i donio subjekt uspostavljen za upravljanje udjelima koji proizlaze iz provedenih financijskih instrumenata				3.	2021.	Razvoj politike ulaganja (kapitalizacija) i donošenje od strane upravitelja vozila. BPF razvija i donosi politiku ulaganja kao upravljačko tijelo subjekta osnovanog za upravljanje udjelima koji proizlaze iz financijskih instrumenata provedenih radi potpore trgovačkim društvima odabranima kao korisnici i u njoj se detaljno navode kriteriji odabira/prihvatljivosti za poduzeća kojima se pruža potpora, uz osiguravanje poštovanja zahtjeva Mehanizma za oporavak i otpornost u pogledu klime i okoliša, uključujući usklađenost s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01) za imovinu/aktivnosti i/ili poduzeća kojima je dodijeljena potpora te utvrđivanje ciljeva ulaganja i ciljanih povrata. Radi usklađenosti s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01) društava koja primaju potporu, politikom ulaganja zahtijeva se sljedeće: — upotreba provjere održivosti, — popis isključenja koji sadržava sljedeće elemente: Ulaganja povezana s fosilnim gorivima (uključujući naknadnu uporabu), osim za toplinsku energiju na bazi prirodnog plina koja je u skladu s uvjetima utvrđenima u Prilogu III. smjernicama DNSH-a Aktivnosti u okviru ETS-a s predviđenim emisijama ekvivalenta CO2 koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti utvrđenih za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica.

										Ulaganja u postrojenja za zbrinjavanje otpada na odlagalištima, u postrojenja za mehaničku biološku obradu (MBT) i spalionice za obradu otpada. Popis za isključenje ne primjenjuje se na postrojenja isključivo namijenjena za obradu opasnog otpada koji se ne može reciklirati te na postojeća postrojenja, ako je cilj ulaganja povećanje energetske učinkovitosti, hvatanje ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva ulaganja ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja. Aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može uzrokovati dugoročnu štetu okolišu (npr. nuklearni otpad). Istraživanje, razvoj i inovacije posvećeni gore navedenim sredstvima i aktivnostima.
										— obvezne provjere usklađenosti zakonodavstva putem BPF-a i/ili njegovih odabranih financijskih posrednika za transakcije izuzete od provjere održivosti — korisnici potpore vlasničkog kapitala koji najmanje 50 % svojih prihoda ostvaruju od aktivnosti navedenih na popisu za isključenje trebaju donijeti i objaviti planove za zelenu tranziciju
5.29	RE-C05-i06	Ciljna vrijednost	Isporuka instrumenta kapitalizacije u ukupnom iznosu od 1 300 000 000 EUR portugalskim nefinancijskim društvima u obliku potpore vlasničkog i kvazivlasničkog kapitala, u skladu s njegovom		EUR	0	1 300 000 000	4.	2023.	Isporuka ukupno 1 300 000 000 EUR portugalskim nefinancijskim društvima u obliku vlasničkog i kvazivlasničkog kapitala, u skladu s prethodno utvrđenom investicijskom politikom koju je izradio BPF i donio subjekt osnovan za upravljanje udjelima koji proizlaze iz provedenih financijskih instrumenata. Okvirno se procjenjuje da će se dovršetkom plana poduprijeti 1 300 poduzeća.

			politikom ulaganja							
5.30	RE-C05-i06	Ključna etapa	Obavijest Europskoj komisiji o uspješnom donošenju ocjene na temelju stupova BPF-a	Obavijest Europskoj komisiji o uspješnom donošenju ocjene na temelju stupova BPF-a				1.	2022.	Obavijest Europskoj komisiji o uspješnom donošenju ocjene na temelju stupova BPF-a
5.31	RE-C05-i06	Ključna etapa	Kapitalni transfer u iznosu od 250 000 000 EUR od portugalske vlade BPF-u i donošenje politike ulaganja za BPF	Povećanje kapitala i razvoj politike ulaganja za BPF radi provedbe fonda InvestEU, uspostavljanje skupa kriterija prihvatljivosti kako bi se osiguralo ispunjavanje ciljeva Mehanizma za oporavak i otpornost				1.	2022.	Kapitalni transfer u iznosu od 250 000 000 EUR od portugalske vlade BPF-u i donošenje politike ulaganja za BPF radi provedbe fonda InvestEU, čime se utvrđuje niz kriterija prihvatljivosti u skladu s ciljevima Mehanizma za oporavak i otpornost, uključujući načelo DNSH-a, u kontekstu potpisivanja „sporazuma o jamstvu InvestEU”.
5.32	RE-C05-i06	Ciljna vrijednost	Potpisano je 100 % jamstava stavljenih na raspolaganje povećanjem kapitala.		%	0	100	4.	2025.	Potpisano je 100 % jamstava stavljenih na raspolaganje povećanjem kapitala.

F. KOMPONENTA 6.: Kvalifikacije i vještine

U Portugalu je 44,5 % stanovništva u dobi od 25 do 64 godine 2020. imalo nisku razinu obrazovanja, što je znatno iznad prosjeka EU-a od 25,0 %. Osim toga, udio stanovništva s osnovnim digitalnim vještinama ili koji se nikada nije koristio internetom vrlo je visok. Isto tako, segmentacija tržišta rada i rodna neravnoteža u plaćama i prilikama za razvoj karijere i dalje su visoke prema standardima EU-a.

Ovom komponentom rješavaju se višestruki izazovi povezani s relativno niskim razinama obrazovanja i stjecanja kvalifikacija, sudjelovanjem u cjeloživotnom učenju, segmentacijom tržišta rada, uklanjanjem administrativnih prepreka u području strogo reguliranih profesija, pripremanjem za izazove povezane s budućnošću rada te rodnom ravnopravnošću i jednakim mogućnostima.

Ciljevi komponente su široki i obuhvaćaju vještine i usavršavanje, određena uska grla u poslovnom okruženju, segmentaciju tržišta rada, rodnu ravnotežu i jednake mogućnosti. Kad je riječ o proizvodnom potencijalu, ova je komponenta usmjerena na mjere za podizanje niskih razina kvalifikacija i poboljšanje sudjelovanja u cjeloživotnom učenju reformom sustava obrazovanja i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, poticanje prijenosa znanja između sveučilišta/javnih istraživačkih organizacija i poduzeća te smanjenje ograničenja u strogo reguliranim profesijama, uz istodobno povećanje konkurentnosti u pružanju poslovnih usluga. U toj su komponenti predstavljene i mjere za rješavanje različitih načela europskog stupa socijalnih prava, kao što su radni odnosi i prava na pristup radnika s netipičnim ugovorima o radu, financijska potpora za promicanje uključivanja nezaposlenih osoba sa stalnim kvalitetnim radnim mjestima i razvoj portugalskog standarda za sustav upravljanja jednakim plaćama.

Ta je komponenta usklađena s glavnim inicijativama politike EU-a, kao što su Europski program vještina, Preporuka Vijeća o oblicima usavršavanja: nove prilike za odrasle (Preporuka Vijeća 2016/C 484/01), Preporuka Vijeća o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost (Preporuka Vijeća 2020/C 417/01) i Garancija za mlade te inicijative za europski prostor obrazovanja i europski istraživački prostor.

Komponenta se odnosi na preporuke za Portugal da poduzme sve potrebne mjere za učinkovit odgovor na pandemiju, održavanje gospodarstva i pružanje potpore oporavku koji će uslijediti (Preporuka za Portugal 1, 2020.); donese mjere za rješavanje problema segmentacije tržišta rada (preporuka za Portugal 2, 2019.); poveća razinu vještina stanovništva, posebno njihovu digitalnu pismenost, među ostalim prilagođavanjem obrazovanja odraslih potrebama na tržištu rada. (preporuka za Portugal 2, 2019.); poveća broj visokoobrazovanih osoba, posebno u području znanosti i informacijske tehnologije (preporuka za Portugal 2, 2019.); potakne upotrebu digitalnih tehnologija radi jednakog pristupa kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju te povećanja konkurentnosti poduzeća (preporuka za Portugal 2, 2020.); poveća konkurentnost poduzeća (preporuka za Portugal 2, 2020.); usmjeri gospodarske politike povezane s ulaganjima na istraživanja i inovacije te kvalitetu infrastrukture (preporuka za Portugal 3, 2019.); i izradi plan za smanjenje ograničenja u strogo reguliranim profesijama (preporuka za Portugal 4, 2019.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

F.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma RE-r14: reforma strukovnog obrazovanja i osposobljavanja

Cilj je te reforme modernizacija sustava obrazovanja i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kako bi se poboljšala niska razina obrazovanja i kvalifikacija te velika učestalost radnika koji nemaju osnovne i digitalne vještine, prilagodila ponuda vještina trenutačnim i budućim potrebama tržišta rada te proširile mogućnosti obrazovanja, osposobljavanja i cjeloživotnog učenja.

Reforma se sastoji od mjera za:

- jačanje opće koordinacije politika obrazovanja i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja;
- modernizaciju ponude strukovnog obrazovanja i osposobljavanja uređene katalogom nacionalnih kvalifikacija (CNQ) na temelju sustava predviđanja potreba za kvalifikacijama, buduće dijagnoze za potporu ažuriranju CNQ-a i racionalizaciji sektorskih vijeća za kvalifikacije;
- uzeti u obzir potrebe tržišta rada i pojavu novih vještina/zanimanja;
- poboljšati izglede niskokvalificiranog stanovništva osmišljavanjem ponude osposobljavanja usmjerene na pismenost odraslih;
- poticati lokalni razvoj i teritorijalnu koheziju te smanjiti socioekonomske nejednakosti preraspodjelom mreže strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Reforma RE-r15: Reforma suradnje između ustanova visokog obrazovanja i javne uprave i poduzeća

Cilj je te reforme potaknuti javno-privatna suradnička rješenja u programima obrazovanja i osposobljavanja kako bi se odgovorilo na potrebe tržišta rada i dvostruku tranziciju, uključujući razvoj poslijediplomskih stručnih studija (stručni diplomski studiji) isključivo za studente s prethodnim profesionalnim iskustvom i ponudu kratkih tercijarnih tečajeva u politehnici (poznati kao viši strukovni tehnički tečajevi).

Reforma obuhvaća:

- zakonodavni akt kojim se uspostavljaju posebni natječaji za pristup visokom obrazovanju za osobe s dvojnim srednjoškolskim obrazovanjem i specijaliziranim umjetničkim tečajevima;
- reviziju pravnog i institucionalnog okvira kojim se uređuje suradnja visokih učilišta s javnom upravom i poduzećima, uključujući korake za:
    - poticanje međuinstitucijske suradnje između visokih učilišta i poduzeća, kao i privlačenje odraslih studenata i proširenje pokrivenosti na kopnena područja;
    - suradnička partnerstva kojima se potiče široka ponuda tečajeva visokog obrazovanja, uključujući kratke tečajeve osposobljavanja, preddiplomske studije, magistarske i doktorske studije;
    - povećanje ponude kratkoročnih stručnih tečajeva visoke razine kojima upravljaju politehničke ustanove visokog obrazovanja, u bliskoj suradnji s javnim i privatnim subjektima;

- dodatno povećanje potpore tercijarnom obrazovanju olakšavanjem pristupa visokim učilištima za srednjoškolce iz stručnih i umjetničkih područja;
- jačanje upisa u programe visokog obrazovanja u digitalnim područjima, posebno u okviru programa Portugal Digital InCoDe2030, u bliskoj suradnji s javnim i privatnim subjektima;
- poticanje modularnog osposobljavanja kojim se promiče kontinuirano učenje i stjecanje novih vještina s pomoću „mikrokvalifikacija/mikrodiploma”, u bliskoj suradnji s javnim i privatnim subjektima;
- proširenje suradnje između visokih učilišta i laboratorija te centara za tehnološka sučelja;
- izmjena pravnog statusa kako bi se pojasnili uvjeti pod kojima vanjski stručnjak može obavljati dužnosti poučavanja ili upravljanja u visokoškolskim ustanovama kako bi se promicala mobilnost između akademskog i poslovnog svijeta; i
- jačanje pravnog okvira konzorcija uz podijeljeno upravljanje između visokih učilišta i poduzeća.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. lipnja 2021.

Reforma RE-r16: Smanjenje ograničenja u strogo reguliranim profesijama

Cilj je te reforme smanjiti ograničenja u strogo reguliranim profesijama, uglavnom radi poticanja tržišnog natjecanja u pružanju poslovnih usluga.

OECD je 2018. u suradnji s portugalskim tijelom za tržišno natjecanje (AdC) proveo procjenu ograničenog broja samoreguliranih profesija, kao što su odvjetnici, pravni savjetnici, inženjeri, arhitekti, revizori, računovođe, ekonomisti, farmaceuti i nutricionisti. Na temelju provedene evaluacije sastavljen je popis preporuka. Portugal ovom reformom postupa u skladu s preporukama OECD-a i AdC-a.

Reformom se mora barem: i. razdvojiti funkcije reguliranja i zastupanja u strukovnim udruženjima; Pristup profesijama može se ograničiti samo radi zaštite ustavnih interesa, u skladu s načelima nužnosti i proporcionalnosti; iii. ukidanje ograničenja vlasništva i upravljanja poduzećima za pružanje poslovnih usluga, pod uvjetom da upravitelji poštuju pravni režim za sprečavanje „sukoba interesa”; i iv. omogućiti poduzeća za multidisciplinarne poslovne usluge.

Odbor za procjenu rizika također će biti zadužen za sastavljanje izvješća o učinkovitosti novog zakona o reguliranim profesijama.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma RE-r17: Program za promicanje dostojanstvenog rada

Cilj je te reforme nadovezati se na mjere donesene posljednjih godina (kao što su mjere koje se odnose na segmentaciju tržišta rada i poticanje kolektivnog pregovaranja) radi zaštite radničkih prava.

Vlada je naručila objavu zelene knjige o budućnosti rada s ciljem utvrđivanja glavnih izazova koje predstavljaju tehnologija, okoliš, društvena i gospodarska preobrazba koja dovodi do novih oblika zapošljavanja i ugovornih aranžmana. Cilj je utvrditi moguće smjerove djelovanja i smjernica za javne politike, posebno u pogledu organizacije rada i industrijskih odnosa, kao što su rad na daljinu i pravo na isključivanje, proširenje socijalne zaštite na nove oblike rada, uključujući rad na platformama, poboljšanje zastupljenosti radnika i socijalnog

dijaloga, zdravlje i sigurnost na radu i novi psihosocijalni rizici te usklađivanje poslovnog i obiteljskog života.

Nakon predstavljanja zelene knjige ta reforma obuhvaća zakonodavni akt kojim se uređuje rad putem platforma kako bi se odgovorilo na nove izazove koji proizlaze iz netipičnih radnih odnosa, u skladu s načelima europskog stupa socijalnih prava. Njime se jača kvaliteta radnih odnosa i poboljšava pristup pravima i socijalnoj zaštiti.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. ožujka 2023.

Reforma RE-r18: Borba protiv nejednakosti između žena i muškaraca

Cilj je te reforme promicanje ravnopravnosti u plaćama među spolovima, jednakih mogućnosti za razvoj karijere te suzbijanje rodnih stereotipa i segregacije u odabiru profesionalnih karijera. Uvelike se temelji na postojećem zakonodavstvu, posebno Zakonu o jednakoj plaći (br. 60/2018) i Zakonu o uravnoteženoj zastupljenosti u upravama (br. 62/2017 i br. 26/2019).

Zakonodavstvom o jednakoj plaći stvoreni su mehanizmi za provedbu načela jednake plaće za jednak rad ili rad jednake vrijednosti, čime se poduzeća prisiljava da imaju transparentne politike primitaka. Od 2021. godine odjel ministarstva zapošljavanja i socijalne sigurnosti sastavlja izvješće o razlikama u plaćama između spolova za svako poduzeće s više od 50 radnika, koje obuhvaća razlike u plaćama između spolova. Od 2025. poduzeća s više od 50 radnika koja imaju znatne razlike u plaćama između spolova za ista radna mjesta imaju obvezu podnijeti plan djelovanja Upravi inspektorata rada kako bi se te razlike uklonile provedbom akcijskog plana.

Reforma uključuje i dobrovoljni program koji se temelji na islandskoj normi ÍST 85: 2012. i koji podrazumijeva javno priznanje poduzećima koja su učinkovito provela politike jednakih plaća. Potvrda je sastavljena tako da se potvrdi da se odluke o plaćama u potpunosti temelje na relevantnim razmatranjima.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2024.

Ulaganje RE-C06-i01: Modernizacija ustanova za strukovno obrazovanje i osposobljavanje

Ciljevi tog ulaganja uključuju uspostavu i modernizaciju specijaliziranih tehnoloških centara u javnim srednjim školama sa strukovnim tečajevima i strukovnim školama. Osim toga, ciljevi uključuju proširenje i modernizaciju mreže centara za stručno osposobljavanje javne službe za zapošljavanje (IEFP) kako bi osposobljavanje postalo relevantnije za tržište i usklađeno s potrebama industrije 4.0.

To ulaganje obuhvaća sljedeće:

- postavljanje i modernizacija 365 specijaliziranih tehnoloških centara u srednjim školama koje nude stručne tečajeve i strukovnim školama, od čega 115 (industrijski centri), 30 (centri za obnovljivu energiju), 195 (računalski znanstveni centri) i 25 (digitalni i multimedijski centri). Specijaliziranim tehnološkim centrima upravljaju ravnatelji javnih škola ili privatnih subjekata. To ulaganje uključuje modernizaciju i obnovu postojećih objekata i infrastrukture te stjecanje tehnoloških obrazovnih resursa (oprema). Očekuje se da će svaki tehnološki centar primiti dva razreda od najviše 25 učenika, čime bi se omogućilo da svake godine diplomira 20 000 polaznika;
- proširenje i modernizacija mreže centara za strukovno osposobljavanje javne službe za zapošljavanje (IEFP), bilo izravno ili putem koncesija. Dvije trećine ukupnog

podulaganja odnose se na izgradnju ili modernizaciju objekata, a jedna trećina na kupnju opreme za radionice, laboratorije i druga područja osposobljavanja. Rashodi za postrojenja podijeljeni su na 17 % za nove zgrade i 83 % za obnovu. Plan modernizacije opreme mreže centara za strukovno osposobljavanje IEFP uključuje kupnju sljedećih vrsta opreme: i. obnovljiva energija, ii. digitalizacija industrije; iii. aeronautika; iv. digitalizacija trgovine; i v. simulatori „kopna”. Očekuje se da će se tim podulaganjem omogućiti modernizacija 22 000 mjesta za osposobljavanje.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C06-i02: Obveza održivog zapošljavanja

Ciljevi su ovog ulaganja sklapanje trajnih i kvalitetnih ugovora o radu u okviru programa obveza za održivo zapošljavanje te smanjenje segmentacije tržišta rada među svim skupinama, uključujući mlade.

Kako bi se ubrzao povratak na posao, poslodavcima se dodjeljuju privremene subvencije u zamjenu za ponude ugovora na neodređeno vrijeme na temelju kojih se isplaćuju primjerene plaće. Poslodavac prima najmanje 5 266 EUR (indeks socijalne potpore, koji služi kao referentna vrijednost za izračun različitih naknada iz sustava socijalne sigurnosti, pomnožen s 12) za svako otvoreno radno mjesto, što se može povećati za 25 % u dvije okolnosti: zapošljavanje radnika mlađih od 35 godina i poslovi koji plaćaju najmanje dvostruku minimalnu plaću (665 EUR u 2021.). Osim toga, financijska potpora mogla bi se dodatno povećati za zapošljavanje osobe podzastupljenog spola u toj profesiji. Dodatna su sredstva kumulativna. Osim toga, poslodavci primaju potporu u iznosu od 50 % njihova doprinosa za socijalno osiguranje tijekom razdoblja od jedne godine (14 mjeseci). Očekuje se da će se tom mjerom poduprijeti otvaranje 30 000 stalnih radnih mjesta. Očekuje se da će mjera trajati godinu dana, ali bi se mogla produljiti za još godinu dana. S obzirom na potrebu da se osigura sudjelovanje privatnog sektora u programu, njegova provedba počinje u trenutku gospodarskog oporavka.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje RE-C06-i03: Poticaj za odrasle

Cilj je ovog ulaganja provedba višestrukog pristupa povećanju kvalifikacija odraslog stanovništva od 23 godine ili više, uključujući: i. promicanje obrazovanja odraslih s pomoću nadogradnje nacionalnog plana za pismenost odraslih kako bi se poboljšala osnovna pismenost, matematička pismenost i digitalne vještine; ii. povećanje stope sudjelovanja i dovršetka odraslih osoba u postupcima priznavanja, potvrđivanja i certificiranja kompetencija (RVCC); i iii. razvoj ponuda tercijarnog obrazovanja za odrasle, kao što su kratkotrajni tečajevi.

To ulaganje sastoji se od sljedećeg:

- u okviru programa Qualifica, nadogradnja nacionalnog plana za pismenost odraslih provođenjem 225 lokalnih projekata koji vode do razina B1/B2/B3. Tom mjerom upravlja Nacionalna agencija za kvalifikacije i strukovno obrazovanje i osposobljavanje (ANQEP). Svaki projekt ima kapacitet za otvaranje 100 slobodnih radnih mjesta, što ukupno čini oko 22 500 sudionika. Osim kupnje pedagoške opreme i potrošnog materijala te plaća osoblja za osposobljavanje, tim podulaganjem mogu se, prema potrebi, osigurati određene subvencije sudionicima, njihovim poslodavcima i posrednicima u zajednici;
- u okviru programa Qualifica, Acelerador Qualifica nova je mjera za pružanje financijske potpore odraslima u naprednim fazama njihovih RVCC procesa. Tom mjerom upravlja Nacionalna agencija za kvalifikaciju i strukovno obrazovanje i osposobljavanje (ANQEP). Svaka odrasla osoba koja sudjeluje prima financijsku potporu do 1,25 IAS-a (548,5 EUR u 2021.). Procjenjuje se da ukupan broj sudionika u RVCC procesima iznosi 100 000 osoba;
- poticanje mreža suradnje među visokim učilištima, poduzećima i drugim dionicima pružanjem potpore novim poslijediplomskim školama/programima/savezima u smislu zajedničkih programa suradnje koji uključuju aktivnosti u području obrazovanja, istraživanja i inovacija te inicijativa za razvoj tečajeva visokog obrazovanja u kratkom trajanju usmjerenih na poboljšanje cjeloživotnog učenja (prekvalificiranje i usavršavanje). Ulaganje se sastoji od bespovratnih sredstava za provedbu integriranih programa kako bi se uključilo ukupno 23 000 studenata u razdoblju od 2021. do 2025., što obuhvaća troškove smještaja i opreme, potporu studentima i rashode visokih učilišta povezane s pružanjem tečajeva. Konzorciji se odabiru putem otvorenog natječaja.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C06-i04: Poticaj za mlade – STEAM

Cilj je ovog ulaganja:

- povećanje stope upisa u tečajeve iz područja znanosti, tehnologije, inženjerstva, umjetnosti i matematike (STEAM), uključujući tečajeve u području informacijske tehnologije; i
- osigurati odgovarajuće objekte za znanstveno obrazovanje u netercijarnim školama kako bi se povećao interes za znanost i povezane teme.

Ova je mjera usmjerena na visoka učilišta (i sveučilišta i politehničke ustanove). Dodjela sredstava proizlazi iz otvorenog natječaja. To ulaganje sastoji se od sljedećeg:

- provedba programa od strane visokih učilišta, u partnerstvu ili konzorciju s javnim i/ili privatnim poslodavcima i drugim dionicima, uključujući srednje škole. Mogu imati oblik škola/programa/saveza, u smislu zajedničkih suradničkih programa koji uključuju aktivnosti i inicijative u području obrazovanja, istraživanja i inovacija, čiji je cilj poboljšanje početnog visokog obrazovanja i povećanje broja osoba s diplomom STEAM-a, ponudom preddiplomskog i drugog početnog visokog obrazovanja (npr. više tehničke strukovne tečajeve u slučaju politehničkih ustanova). Programi mogu obuhvaćati modernizaciju i proširenje objekata kako bi se uzeli u obzir porast broja studenata, studentski poticaji i drugi troškovi visokih učilišta povezani s pružanjem tečajeva:
    - osiguravanje godišnje stipendije od 697 EUR po studentu za 10 000 studenata tijekom trogodišnjeg programa STEAM-a. Financijska potpora studentima u

programima STEAM može se povećati za studente iz kopnenih regija i područja socijalnih prioriteta te za žene;

- davanje 7 900 EUR visokim učilištima za svakog novog studenta upisanog u programe STEAM kako bi djelomično pokrila troškove modernizacije i proširenja objekata kako bi se odgovorilo na porast broja studenata; i
- poboljšanje vještina u područjima STEAM-a proširenjem mreže klubova „Ciência Viva”, klubova u školama (od osnovnih do srednjih škola), s naglaskom uglavnom na područjima STEAM-a, digitalnom sadržaju i materijalima; poticanje partnerstava između škola i civilnog društva, sveučilišta i istraživačkih centara te organiziranje seminara i radionica. Očekuje se da će se njime poduprijeti najmanje 650 projekata.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C06-i05-RAA: Kvalifikacije odraslih i cjeloživotno učenje (Autonomna regija Azori)

Cilj je ovog ulaganja riješiti ozbiljan problem niskih razina kvalifikacija u Autonomnoj regiji Azorima u usporedbi s Portugalom u cjelini i s Europskom unijom. Niske razine kvalifikacija predstavljaju veliku prepreku za nastanak i diversifikaciju novih poduzeća i za održivi razvoj, što je povezano s niskom produktivnošću i plaćama te nedostatkom otpornosti tijekom gospodarske krize. Ulaganja u rješavanje posebnih potreba u području obrazovanja i osposobljavanja u Autonomnoj regiji Azorima dopunjuju djelovanja u okviru ESF-a plus, što će se odraziti u relevantnom operativnom programu o kojem se trenutačno pregovara za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.

Ulaganje obuhvaća:

- povećanje broja odraslih osoba upisanih u postsekundarno i tercijarno obrazovanje, uključujući procijenjeni ukupni broj od 200 novih sudionika godišnje; i
- modernizaciju 17 profesionalnih škola sa strukturama i opremom u skladu s tehnološkim razvojem kako bi se obnovile radionice, laboratoriji i informacijske prostorije, čime bi se omogućilo usklađivanje s potražnjom na tržištu rada i dodatno povećanje broja pripravnika.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

F.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
6.1	Re-C06-i01	Ciljna vrijednost	Specijalizirani tehnološki centri obnovljeni ili izgrađeni		Broj	0	310	1.	2025.	Broj specijaliziranih tehnoloških centara obnovljenih ili izgrađenih za stručne tečajeve srednjoškolskog obrazovanja, uključujući financijsku opremu, tehnološku infrastrukturu i moguću prekvalifikaciju prostora i radionica za prilagodbu novim tečajevima.
6.2	Re-C06-i01	Ciljna vrijednost	Specijalizirani tehnološki centri obnovljeni ili izgrađeni		Broj	310	365	4.	2025.	Broj specijaliziranih tehnoloških centara obnovljenih ili izgrađenih za stručne tečajeve srednjoškolskog obrazovanja, uključujući financijsku opremu, tehnološku infrastrukturu i moguću prekvalifikaciju prostora i radionica za prilagodbu novim tečajevima
6.3	Re-C06-i01	Ciljna vrijednost	Poboljšane stanice za osposobljavanje		Broj	0	14 100	4.	2023.	Broj obnovljenih ili izgrađenih stanica za strukovno osposobljavanje u okviru mreže javnih službi za zapošljavanje (IEFP) (bilo izravno ili putem koncesije). To uključuje obnovu i izgradnju novih zgrada te kupnju različitih vrsta opreme za potrebe osposobljavanja. Za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednja razina temeljitosti obnove kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.
6.4	Re-C06-i01	Ciljna vrijednost	Poboljšane stanice za osposobljavanje		Broj	14 100	22 000	4.	2025.	Broj obnovljenih ili izgrađenih stanica za strukovno osposobljavanje u okviru mreže javnih službi za zapošljavanje (IEFP) (bilo izravno ili putem koncesije). To uključuje obnovu i izgradnju novih zgrada te kupnju različitih vrsta opreme za potrebe osposobljavanja. Za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti

										najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednja razina temeljitosti obnove kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.
6.5	RE-C06-i02	Ciljna vrijednost	Financijska potpora za ugovore na neodređeno vrijeme		Broj		30 000	4.	2023.	Broj ugovora za koje se isplaćuje financijska potpora poslodavcima u zamjenu za ugovore na neodređeno vrijeme kojima se isplaćuju primjerene plaće na tržištu rada u okviru mjere obveze održivog zapošljavanja.
6.6	RE-C06-i03	Ciljna vrijednost	Dodatni sudionici u mjerama za potporu usavršavanju vještina odraslih		Broj	0	145 500	4.	2025.	Dodatni broj odraslih (23 godine ili više) sudionika koji su sudjelovali u jednom od sljedećih tečajeva: i. osnovni tečajevi obrazovanja i osposobljavanja za odrasle na razinama B1/B2/B3 koje provode lokalni projekti koji imaju koristi od rastućeg opsega Nacionalnog plana za pismenost odraslih; ii. načini osposobljavanja za priznavanje, vrednovanje i certifikaciju kompetencija za niskokvalificirane odrasle osobe (RVCC); i iii. kratkotrajni tercijarni obrazovni programi koje organiziraju konzorciji ustanova visokog obrazovanja i poduzeća.
6.7	RE-C06-i04	Ciljna vrijednost	Dodatni klubovi „Ciência Viva”		Broj	0	650	3.	2025.	Broj novih klubova dodanih mreži klubova „Ciência Viva”, usmjerenih na područja STEAM-a, čiji je cilj širenje znanstvenih vrijednosti u mreži srednjih škola, među ostalim putem partnerstava sa sveučilištima i istraživačkim centrima te organiziranjem seminara i radionica.
6.8	RE-C06-i04	Ciljna vrijednost	Dodatni broj studenata sa završenim tercijarnim obrazovanjem u području STEAM-a		Broj	0	7 500	1.	2025.	Dodatni broj osoba s diplomom u području STEAM-a (tj. znanost, tehnologija, inženjerstvo, umjetnost i matematika): preddiplomski i kratkoročni programi (1 i 2 godine), u usporedbi s 2020.
6.9	RE-C06-i04	Ciljna vrijednost	Dodatni broj studenata sa završenim tercijarnim obrazovanjem u području STEAM-a		Broj	7 500	10 000	4.	2025.	Dodatni broj osoba s diplomom u području STEAM-a (tj. znanost, tehnologija, inženjerstvo, umjetnost i matematika): preddiplomski i kratkoročni programi (1 i 2 godine), u usporedbi s 2020.
6.10	Re-C06-i05-RAA	Ciljna vrijednost	Dodatni broj odraslih osoba upisanih u postsekundarno i tercijarno obrazovanje u autonomnoj regiji		Broj	0	1 145	4.	2025.	Dodatni broj odraslih osoba upisanih u postsekundarno i tercijarno obrazovanje u autonomnoj regiji Azorima.

			Azorima							
6.11	Re-C06-i05-RAA	Ciljna vrijednost	Unaprijeđene stručne škole u autonomnoj regiji Azorima		Broj	0	17	4.	2025.	Broj strukovnih škola koje su imale koristi od obnove radionica, laboratorija i računalnih prostorija te kupnje nove opreme u skladu s tehnološkim razvojem. Ako modernizacija infrastrukture uključuje obnovu zgrada, energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem obnova srednje razine kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.
6.12	RE-C06-r14	Ključna etapa	Otvaranje slobodnih radnih mjesta za osposobljavanje		Broj	0	20 000	4.	2025.	Broj novih slobodnih radnih mjesta otvorenih na stručnim tečajevima nakon nadogradnje nacionalnog kataloga kvalifikacija (CNQ) u novim područjima na temelju dijagnoze predviđanja vještina (SANQ).
6.13	RE-C06-r15	Ključna etapa	Stupanje na snagu zakona o posebnim natječajima za pristup visokom obrazovanju	Stupanje na snagu zakona o posebnim natječajima za pristup visokom obrazovanju				2.	2020.	Stupanje na snagu zakona o posebnim natječajima za pristup visokom obrazovanju za studente koji su završili srednjoškolsko obrazovanje profesionalnim kanalima i specijaliziranim umjetničkim tečajevima.
6.14	RE-C06-r15	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog pravnog okvira kojim se uređuje suradnja visokih učilišta s javnom upravom i poduzećima	Stupanje na snagu novog pravnog okvira kojim se uređuje suradnja visokih učilišta s javnom upravom i poduzećima				2.	2021.	Stupanje na snagu novog pravnog okvira kojim se uređuje suradnja visokih učilišta s javnom upravom i poduzećima, uključujući: i. stvaranje mreža za suradnju visokih učilišta u partnerstvu s poslodavcima, među ostalim promicanjem početnog visokog obrazovanja, inovacijskih projekata i usluga za poduzeća, ii. izmjenom pravnog statusa kako bi se pojasnili uvjeti pod kojima vanjski stručnjak može obavljati dužnosti poučavanja ili upravljanja u visokim učilištima kako bi se promicala mobilnost između akademskog i poslovnog svijeta; ii. jačanje konzorcija uz podijeljeno upravljanje između visokih učilišta i poduzeća.
6.15	RE-C06-r16	Ključna etapa	Stupanje na snagu zakona o reguliranim profesijama	Stupanje na snagu zakona o reguliranim profesijama				4.	2022.	Stupanje na snagu zakona čiji je cilj, među ostalim: i. razdvojiti funkcije reguliranja i zastupanja u strukovnim udruženjima; ii. smanjiti popis rezerviranih profesija. Pristup profesijama može se ograničiti samo radi zaštite ustavnih interesa, u skladu s načelima nužnosti i proporcionalnosti; iii. ukidanje ograničenja vlasništva i upravljanja poduzećima za pružanje poslovnih usluga, pod uvjetom da upravitelji poštuju pravni režim za

										sprečavanje „sukoba interesa”; i iv. omogućiti multidisciplinarne poslovne usluge.
6.16	RE-C06-r17	Ključna etapa	Stupanje na snagu zakona kojim se uređuje rad putem platforme	Stupanje na snagu zakona kojim se uređuje rad putem platforme				1.	2023.	Stupanje na snagu zakona kojim se uređuje rad putem platforme kako bi se odgovorilo na nove izazove koji proizlaze iz netipičnih radnih odnosa, u skladu s načelima europskog stupa socijalnih prava. Cilj mu je jačanje radnih odnosa i pristupa pravima.
6.17	RE-C06-r18	Ključna etapa	Uspostaviti portugalsku normu za sustav upravljanja jednakim plaćama.	Objava norme				4.	2024.	Norma je dobrovoljni program koji se temelji na islandskoj normi ÍST 85: 2012. i koji podrazumijeva javno priznanje poduzećima koja su učinkovito provela politike jednakih plaća. Potvrde se dodjeljuju tako da se potvrdi da se odluke o plaćama u potpunosti temelje na relevantnim razmatranjima.
6.18	RE-C06-r18	Ključna etapa	Obavješćivanje poduzeća s više od 50 radnika u kojima postoje znatne razlike u plaćama među spolovima	Obavješćivanje poduzeća s više od 50 radnika u kojima postoje znatne razlike u plaćama među spolovima				4.	2024.	Obavješćivanje poduzeća s više od 50 radnika u kojima postoje znatne razlike u plaćama među spolovima za ista radna mjesta o obvezi podnošenja akcijskog plana Upravi inspektorata rada radi rješavanja razlika u plaćama između spolova provedbom akcijskog plana

G. KOMPONENTA 7.: Infrastruktura

Ova komponenta portugalskog plana za oporavak i otpornost bavi se izazovom niske teritorijalne kohezije i niske konkurentnosti poduzeća u unutarnjim regijama uzrokovanim neprimjerenim vezama s cestovnom mrežom. To dovodi do troškova za poduzeća, kao što su troškovi prijevoza zbog niske cestovne povezanosti ili poteškoće u privlačenju kvalificiranog osoblja. Još jedan izazov je potreba za smanjenjem emisija u prometnom sektoru i u poslovnim parkovima.

Ciljevi komponente su povećanje teritorijalne kohezije i poboljšanje konkurentnosti kako bi se promicao gospodarski razvoj unutarnjih regija. Uvođenjem stanica za punjenje nastoji se promicati dekarbonizacija cestovnog prometa.

U tu svrhu cilj je komponente učiniti poslovne parkove održivijima i digitalnijima te im omogućiti bolji pristup cestovnoj mreži. Njome se također nastoji poboljšati povezanost cestovnog prometa širenjem cestovne mreže, primjerice uklanjanjem veza koje nedostaju, među ostalim na Azorima, i pružanjem prekograničnih veza. Ubrzavanjem širenja mreže javno dostupnih stanica za punjenje električnih vozila pridonosi se smanjenju ugljičnog otiska sektora cestovnog prometa u Portugalu i njegovoj većoj održivosti. To je ulaganje popratna mjera za proširenje cestovne infrastrukture, u skladu s Komisijinim Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

Komponenta podupire provedbu preporuke za pojedinu zemlju o usmjeravanju ulaganja na zelenu tranziciju, uzimajući u obzir regionalne razlike (preporuka za Portugal 3, 2019., i preporuka za Portugal 3, 2020.) i podupiranju upotrebe digitalnih tehnologija za poticanje konkurentnosti poduzeća (preporuka za Portugal 2, 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

G.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje RE-C07-i00: Proširenje mreže za punjenje električnih vozila

Cilj je mjere unaprijediti dekarbonizaciju cestovnog prometa promicanjem električne mobilnosti.

Ulaganje se sastoji od osiguravanja da 15 000 javno dostupnih stanica za punjenje bude operativno u Portugalu. To je popratna mjera za ulaganja u cestovnu infrastrukturu u C07-I02, I03, I04 i I05 kako bi se osigurala usklađenost s načelom DNSH u pogledu ciljeva ublažavanja klimatskih promjena te sprečavanja i kontrole onečišćenja. Privatni subjekti postali su glavni akteri u širenju mreže. Portugalska država usmjerava svoja ulaganja na platformu za upravljanje mrežom Mobi.E i na pokrivanje tržišnih nedostataka podupiranjem ulaganja u regijama u kojima privatni sektor ne osigurava potrebnu pokrivenost.

Provedba ulaganja mora biti dovršena 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C07-i01: Područja poslovnog prihvata

Cilj je mjere modernizacija područja poslovnog prihvata, odnosno zemljišta razvijenog kao lokacija za urede, tvornice i druga poduzeća. Modernizacija poslovnih parkova utvrđena je i kao potreba za ulaganjem u portugalski nacionalni infrastrukturni plan do 2030. (PNI 2030.).

Ulaganje se sastoji od intervencija u odabranim poslovnim parkovima koje obuhvaćaju promicanje sustava proizvodnje i skladištenja obnovljive energije, pokusne intervencije za

poboljšanje energetske stabilnosti, postavljanje električnih stanica i stanica za punjenje vodikom, bolju pokrivenost 5G tehnologijom i aktivne mjere za sprečavanje požara. Te intervencije za ekološku održivost i digitalizaciju provode se u 10 područja poslovnog prihvata, koja se odabiru javnim natječajem.

Očekuje se da će provedba ulaganja biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C07-i02: Nedostatak veza i povećanje kapaciteta mreže

Cilj je mjere poboljšati teritorijalnu koheziju i konkurentnost rješavanjem problema „veza koje nedostaju" u cestovnoj mreži. Te veze koje nedostaju smanjuju učinkovitost cestovne mreže i dovode do gubitka konkurentnosti za poduzeća. Cilj je ulaganja i rješavanje zagušenja, poboljšanje sigurnosti na cestama i kvalitete zraka te smanjenje buke na lokacijama u blizini cesta.

Ulaganje se sastoji od izgradnje i nadogradnje cesta. Intervencije uključuju uklanjanje gradskih prijelaza i osiguravanje adekvatnosti kapaciteta kolosijeka, povećanje pristupa glavnim prometnim koridorima i multimodalnim sučeljima. Intervencije uključuju nadogradnju cesta koje su dio mreže TEN-T, kao što je istočna obilaznica IP2 u Évori ili ulaganja u IP8.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i olakšavajuće korake utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, usklađenost s DNSH-om osigurava se ulaganjem C07-I0 (proširenje mreže za punjenje električnih vozila) kao popratnom mjerom. Svaki cestovni projekt koji bi mogao imati značajne negativne učinke na okoliš podliježe procjeni utjecaja na okoliš (EIA) u skladu s Direktivom 2011/92/EU kako bi se osigurala integracija u projekt i strogo poštovanje načela DNSH u fazama izgradnje, rada i razgradnje infrastrukture.

Ukupno se gradi ili modernizira 111 kilometara cesta. Planiraju se sljedeće intervencije u cestovnom prometu:

- EN14: sučelje ceste i željeznice u Trofi/Santani, uključujući novi most preko rijeke Ave;
- EN14: Maia (Via Diagonal)/cestovno/željezničko sučelje u Trofi;
- EN4: obilaznica Atalaia;
- IC35 : Penafiel (EN15)/Rans;
- IC35: Rans/Entre-os Rios;
- IP2: istočna obilaznica u Évori;
- veza od Baiãa do mosta Ermida;
- cestovna os Aveiro – Águeda;
- EN344: 67. km do 75. km – Pampilhosa da Serra;
- EN125: istočna obilaznica Olhão;
- IC2 (EN1): Meirinhas (136. km)/Pombal (148. km);
- IP8 (EN121): Ferreira do Alentejo/Beja, uključujući obilaznicu Beringel;
- IP8 (EN259): Sta. Margarida do Sado/Ferreira do Alentejo, uključujući obilaznicu Figueira de Cavaleiros;
- IP8 (A26): Povećanje kapaciteta spoja između Sinesa i A2;
- EN211 – obilaznica Quintã/Mesquinhata.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C07-i03: Prekogranične veze

Ciljevi su mjere potaknuti razvoj prekogranične mobilnosti i poboljšati konkurentnost poduzeća, primjerice poticanjem mobilnosti radne snage. Jačanjem koridora visokog kapaciteta također se namjerava omogućiti zajedničko korištenje infrastrukture, kao što je željeznička pruga velikih brzina u Sanabriji ili aerodrom Bragança, te poboljšati sigurnost na cestama.

Ulaganje se sastoji od izgradnje i nadogradnje cestovne infrastrukture radi jačanja prekograničnih veza sa Španjolskom.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i olakšavajuće korake utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, usklađenost s DNSH-om osigurava se ulaganjem C07-I0 (proširenje mreže za punjenje električnih vozila) kao popratnom mjerom. Svaki cestovni projekt koji bi mogao imati značajne negativne učinke na okoliš podliježe procjeni utjecaja na okoliš (EIA) u skladu s Direktivom 2011/92/EU kako bi se osigurala integracija u projekt i strogo poštovanje načela DNSH u fazama izgradnje, rada i razgradnje infrastrukture. Ukupno se gradi ili modernizira 30 kilometara cesta. Planiraju se sljedeće intervencije u cestovnom prometu:

- EN103: Vinhais/Bragança (obilaznica);
- poveznica od Bragançe do Pueble de Sanabria (Španjolska);
- međunarodni most preko rijeke Sever;
- most Alcoutim – Saluncar de Guadiana (Španjolska).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C07-i04: Područja poslovnog prihvata – pristupačnost cesta

Cilj je mjera poboljšati konkurentnost poslovnih parkova poboljšanjem njihove povezanosti cestovne mreže, čime se doprinosi reindustrijalizaciji ruralnih područja.

Ulaganje se sastoji od ulaganja u proširenje i modernizaciju cestovne infrastrukture. Njime se nadopunjuju ulaganja u okviru programa RE-CCT-C7-I1, čiji je cilj modernizacija poslovnih parkova.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i olakšavajuće korake utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, usklađenost s DNSH-om osigurava se ulaganjem C07-I0 (proširenje mreže za punjenje električnih vozila) kao popratnom mjerom. Svaki cestovni projekt koji bi mogao imati značajne negativne učinke na okoliš podliježe procjeni utjecaja na okoliš (EIA) u skladu s Direktivom 2011/92/EU kako bi se osigurala integracija u projekt i strogo poštovanje načela DNSH u fazama izgradnje, rada i razgradnje infrastrukture. Ukupno se gradi ili modernizira 42 kilometra cesta. Planiraju se sljedeće intervencije u cestovnom prometu:

- Povezivanje s industrijskim parkom Mundão: uklanjanje ograničenja na EN229 Viseu/Sátão;
- Povezivanje s industrijskim parkom Mundão: EN229 – bivši IP5/industrijski park Mundão;
- Pristup industrijskoj zoni u Riachosu;
- Pristup IC8 (Ansião) poslovnom parku Camporês;
- EN10-4: Setúbal/Mitrena;
- Povezivanje s industrijskim parkom Fontiscos i sanacija čvora Ermida (Santo Tirso);
- Povezivanje A8 s industrijskim parkom Palhagueiras u Torresu Vedrasu;
- Povezivanje A11 s industrijskom zonom Cabeça de Porca (Felgueiras);

- Povezivanje EN114 s industrijskom zonom Rio Maior;
- Bolji pristup poslovnom području Lavagueiras (Castelo de Paiva);
- Poboljšanje pristupačnosti industrijskog područja Campo Maiora;
- Obilaznica EN248 (Arruda dos Vinhos);
- Obilaznica Aljustrel – poboljšanje pristupa rudarskom području i poslovnom području;
- Obilaznica od Via do Tâmega do EN210 (Celorico de Basto);
- Povezivanje IC2 s industrijskim parkom Casarão;
- Novi prijelaz Rio Lime između EN203 – Deocriste i EN202 – Nogueira;
- Kružni tok na EN246 za pristup industrijskoj zoni Portalegre;
- Pristup Aveparku – znanstveno-tehnološkom parku u Taipasu (Guimarães);
- Pristup industrijskoj zoni Vale do Neiva na čvoru A28.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C07-i05-RAA: Logistički krugovi – Regionalna mreža Azora

Cilj je mjere stvoriti uvjete za uravnoteženiji gospodarski razvoj promicanjem gospodarskih subjekata izvan većih gradskih središta. Intervencije su usmjerene i na smanjenje udaljenosti, trajanja putovanja i prometnih gužvi.

Ulaganje se sastoji od širenja i modernizacije cestovne infrastrukture na Azorima. Cilj mu je poboljšati pristup populacijskim centrima i centrima gospodarske aktivnosti te glavnim ulaznim infrastrukturama na svakom otoku. Cilj mu je i intervenirati u izgradnji kružnih cesta prema glavnim gradskim središtima, uz smanjenje broja gradskih prijelaza.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i olakšavajuće korake utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, usklađenost s DNSH-om osigurava se ulaganjem C07-I0 (proširenje mreže za punjenje električnih vozila) kao popratnom mjerom. Svaki cestovni projekt koji bi mogao imati značajne negativne učinke na okoliš podliježe procjeni utjecaja na okoliš (EIA) u skladu s Direktivom 2011/92/EU kako bi se osigurala integracija u projekt i strogo poštovanje načela DNSH u fazama izgradnje, rada i razgradnje infrastrukture. Ukupno se gradi ili modernizira 34 kilometra cesta. Planiraju se sljedeće intervencije u cestovnom prometu:

- Ilha de Santa Maria
  - Obilaznica Vila do Porto
- Ilha de São Miguel
  - Poboljšanje pristupačnosti Furnas/Povoação – 1. faza: obilaznica Furnas
  - Obilaznica Capelas
  - Obilaznica São Roque
  - Obilaznica Portal Do Vento
- Ilha Terceira
  - Promicanje pristupačnosti, mobilnosti i uvjeta sigurnosti na cestama – veza između Via Vitorino Nemésio i kružne ceste Angra
- Ilha Graciosa
  - Veza između E.R. 3-2ª i E.R. 4-2ª
- Ilha de São Jorge
  - Promicanje pristupačnosti, mobilnosti i uvjeta sigurnosti na cestama – veza sjevera i juga
- Ilha do Pico
  - Izgradnja kružne ceste prema Vili da Madaleni
- Ilha do Faial

- Izgradnja 2. faze obilaznice Cidade da Horta

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

G.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
7.1	Re-C07-i00	Ciljna vrijednost	Dodatne javno dostupne stanice za punjenje električnih vozila		Broj	3 520	5 250	4.	2022.	Broj javno dostupnih stanica za punjenje električnih vozila (u usporedbi s polaznim vrijednostima iz četvrtog tromjesečja 2021.)
7.2	Re-C07-i00	Ciljna vrijednost	Dodatne javno dostupne stanice za punjenje električnih vozila		Broj	5 250	10 450	4.	2024.	Broj javno dostupnih stanica za punjenje električnih vozila (u usporedbi s polaznim vrijednostima iz četvrtog tromjesečja 2022.)
7.3	Re-C07-i00	Ciljna vrijednost	Dodatne javno dostupne stanice za punjenje električnih vozila		Broj	10 450	15 000	4.	2025.	Broj javno dostupnih stanica za punjenje električnih vozila (u usporedbi s polaznim vrijednostima iz četvrtog tromjesečja 2024.)
7.4	RE-C07-i01	Ključna etapa	Odabir područja poslovnog prihvata za intervencije za poboljšanje okolišne održivosti i digitalizacije	Potpisivanje javnog protokola kojim se potvrđuje odabir područja poslovnog prihvata				2.	2021.	Područja poslovnog prihvata odabiru se u konkurentnom natječajnom postupku. Komisiji se dostavlja potpisani javni protokol kojim se potvrđuje da je odabran odabir područja poslovnog prihvata i utvrđuju odabrana područja poslovnog prihvata.
7.5	RE-C07-i01	Ciljna vrijednost	Završetak intervencija u odabranim područjima poslovnog prihvata		Broj	0	10	4.	2025.	Broj poslovnih prihvatnih područja u kojima su dovršeni radovi na poboljšanju njihove ekološke održivosti i digitalizacije. Područja poslovnog prihvata za intervenciju odabrana u konkurentnom natječajnom postupku.
7.6	RE-C07-i02	Ključna etapa	Potpisan ugovor za 1 cestovni projekt	Ugovor potpisan s izvođačem radova za				4.	2021.	Potpisivanje od strane stranaka dokumenta kojim se uređuju njihove obveze u vezi s izvođenjem radova, nakon postupka javnog nadmetanja.

				cestovni projekt						
7.7	RE-C07-i02	Ključna etapa	Potpisan ugovor za 2 cestovna projekta	Potpisan ugovor s izvođačem za cestovne projekte				3.	2022.	Potpisivanje od strane stranaka dokumenta kojim se uređuju njihove obveze u vezi s izvođenjem radova, nakon postupka javnog nadmetanja.
7.8	RE-C07-i02	Ciljna vrijednost	Izgrađene ili obnovljene ceste		km	0	111	4.	2025.	Kilometri cesta izgrađenih ili obnovljenih u skladu s tehničkim specifikacijama natječaja i u potpunosti uključujući sve rezultate i uvjete iz procjene utjecaja na okoliš.
7.9	RE-C07-i03	Ključna etapa	Dovršena je prva procjena utjecaja na okoliš	Dovršetak procjene utjecaja na okoliš				3.	2022.	Dovršena je procjena utjecaja na okoliš jednog cestovnog projekta.
7.10	RE-C07-i03	Ciljna vrijednost	Izgrađene ili obnovljene ceste		km	0	30	4.	2025.	Kilometri cesta izgrađenih ili obnovljenih u skladu s tehničkim specifikacijama natječaja i u potpunosti uključujući sve rezultate i uvjete iz procjene utjecaja na okoliš.
7.11	RE-C07-i04	Ključna etapa	Potpisan ugovor za 10 cestovnih projekata	Potpisan ugovor s izvođačem radova za cestovne projekte				2.	2023.	Potpisivanje od strane stranaka dokumenta kojim se uređuju njihove obveze u vezi s izvođenjem radova po određenoj cijeni, nakon postupka javnog nadmetanja.
7.12	RE-C07-i04	Ciljna vrijednost	Izgrađene ili obnovljene ceste		km	0	42	4.	2025.	Kilometri cesta izgrađenih ili obnovljenih u skladu s tehničkim specifikacijama natječaja i u potpunosti uključujući sve rezultate i uvjete iz procjene utjecaja na okoliš.
7.13	Re-C07-i05-RAA	Ključna etapa	Potpisan ugovor za 2 cestovna projekta	Potpisan ugovor s izvođačem radova za cestovne projekte				4.	2021.	Potpisivanje od strane stranaka dokumenta kojim se uređuju njihove obveze u vezi s izvođenjem radova po određenoj cijeni, nakon postupka javnog nadmetanja.
7.14	Re-C07-i05-RAA	Ključna etapa	Potpisan ugovor za 8 cestovnih projekata	Potpisan ugovor s izvođačem radova za cestovne projekte				2.	2023.	Potpisivanje od strane stranaka dokumenta kojim se uređuju njihove obveze u vezi s izvođenjem radova po određenoj cijeni, nakon postupka javnog nadmetanja.

7.15	Re-C07-i05-RAA	Ciljna vrijednost	Izgrađene ili obnovljene ceste		km	0	34.38	4.	2025.	Kilometri cesta izgrađenih ili obnovljenih u skladu s tehničkim specifikacijama natječaja i u potpunosti uključujući sve rezultate i uvjete iz procjene utjecaja na okoliš.

H. KOMPONENTA 8.: Šume

Komponenta se bavi sljedećim izazovima: socioekonomski i demografski pad u ruralnim područjima, postojanje velikih područja bez aktivnog upravljanja kako bi se spriječili požari ili zaštitila biološka raznolikost te vrlo rascjepkano privatno vlasništvo nad zemljištem. Iseljavanje stanovništva u glavna urbana središta i postupno starenje ruralnog stanovništva doveli su do napuštanja ruralnih područja i tradicionalnih primarnih gospodarskih sektora. To je dovelo do postupnog širenja šumskih područja, neplaniranih i neuređenih, na kojima se nalaze velike količine gorivog materijala. Ta su područja snažno izložena opasnosti od požara u ruralnim područjima, što može dovesti do gubitka ljudskih života, velike štete na zemljištu i imovini te uništavanja šuma i dobara i usluga koje oni proizvode. Portugal je zemlja južne Europe s najvećim udjelom izgorjelih površina u ruralnim područjima i najvećim prosječnim brojem požara. Prema podacima Europskog informacijskog sustava za šumske požare (EFFIS), između 2015. i 2019. prosječno je godišnje izgorjelo oko 169 000 hektara.

Ciljevi su ove komponente:

- promicati aktivno planiranje i upravljanje osjetljivim poljoprivrednim i šumskim zemljištem visoke ekološke vrijednosti;
- zaštititi biološku raznolikost podupiranjem obnove poljoprivrednih i šumskih ekosustava, posebno u opožarenim područjima;
- pridonijeti teritorijalnoj koheziji i otvaranju radnih mjesta revitalizacijom gospodarskih aktivnosti ruralnih područja; i
- povećati otpornost tih područja smanjenjem rizika od požara djelotvornim i učinkovitim sprečavanjem požara te, u slučaju požara, smanjenjem štete djelotvornim i učinkovitim gašenjem požara.

Komponenta pridonosi rješavanju preporuke za Portugal o poboljšanju kvalitete javnih financija davanjem prednosti rashodima kojima se potiče rast (preporuka za Portugal 1, 2019.). Javnom potrošnjom povezanom s nadogradnjom registra ruralnih posjeda promicalo bi se odgovarajuće upravljanje ruralnom imovinom, a gospodarska aktivnost u ruralnim područjima mogla bi se učiniti dinamičnijom. Osim toga, tom se komponentom znatno pridonosi rješavanju preporuka za Portugal o usmjeravanju ulaganja na zelenu i digitalnu tranziciju, uzimajući u obzir regionalne razlike (preporuka za Portugal 3, 2019., i preporuka za Portugal 3, 2020.).

Očekuje se da će ta komponenta pridonijeti zelenoj i digitalnoj tranziciji. Kad je riječ o zelenoj dimenziji, komponenta izravno pridonosi prilagodbi klimatskim promjenama jer joj je cilj povećati otpornost ruralnih područja na požare. Nadalje, aktivnim održivim upravljanjem tim područjima doprinosi se sprečavanju erozije tla, kontroli invazivnih vrsta i nametnika te sekvestraciji ugljika u šumama. Naposljetku, kad je riječ o digitalnoj dimenziji, istaknute su planirane mjere za katastar vlasništva nad zemljištem, sustav praćenja pokrova zemljišta (SMOS), uključujući LIDAR (Light Detection and Ranging) i satelitske snimke visoke razlučivosti, jer se njima promiču e-uprava i digitalne javne usluge.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

H.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma RE-r19: Preobrazba krajolika u ranjivim šumskim područjima

Cilj je ove mjere preobraziti krajolik ranjivih šumskih područja s velikim površinama neupravljanih monokultura i visokim rizikom od požara kako bi se spriječili požari u ruralnim područjima i povećala otpornost klime i gospodarstva.

Ta se reforma provodi putem ulaganja RE-C08-i01 (Preobrazba krajolika u ranjivim šumskim područjima). Reforma se sastoji od četiri mjere koje se međusobno nadopunjuju i koje su opisane u nastavku:

- Programi planiranja i upravljanja (PRGP);
- Integrirano područje upravljanja krajolikom (AIGP);
- Integrirani program potpore za ruralna sela smještena na šumskim područjima (Zajednica za selo); i
- Program *Emparcelar para Ordenar*.

Reforma se temelji na Programu preobrazbe krajolika (*Programa de Transformação da paisagem* — PTP) s potrebnim pravnim okvirom i podupire ga. Taj pravni okvir uključuje barem zakonodavstvo za prenamjenu krajobraza programima prostornog planiranja i upravljanja (PRGP) i područja integriranog upravljanja krajobrazom, zakonodavstvo kojim se odobrava razgraničenje ranjivih područja na koja se mogu primjenjivati programi planiranja i upravljanja krajobrazom i područja integriranog upravljanja krajobrazom te zakonodavstvo o obveznom zakupu ruralnog zemljišta u šumskim područjima.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2021.

Reforma RE-r20: Reorganizacija sustava zemljišnih knjiga i sustava praćenja pokrova zemljišta

Cilj je te mjere nadvladati nepostojanje višenamjenskih zemljišnih knjiga uvođenjem i razvojem sustava za utvrđivanje i provjeru granica vlasništva nad zemljištem i naknadno upisivanje vlasništva nad zemljištem. Time se omogućuje usklađen, ažuriran i sveobuhvatan pregled područja kojim će se povećati vrijednost zemljišta za njegove vlasnike i omogućiti državi da razvije konkretne, održive i višesektorske javne politike.

Reforma se sastoji od pilot-projekta za stvaranje pojednostavnjenog nacionalnog katastarskog informacijskog sustava u kojem će se utvrditi zemljišna struktura i vlasništvo nad zemljištem na ruralnim područjima, početak rada Sustava za praćenje zemljišne pokrivenosti (SMOS) i razvoj platforme BUPI (Digitalni zemljišni registar), fizički i virtualni brojač s georeferenciranim informacijama o nekretninama koji objedinjuje informacije potrebne za njihovu registraciju i olakšava interakciju građana s javnom upravom u okviru zemljišnih knjiga. Reformom se uspostavlja i potreban pravni okvir za operacionalizaciju ulaganja RE-C08-i02: Sustav za registraciju ruralnog vlasništva i sustav praćenja pokrova zemljišta. Reforma uključuje:

- donošenje zakona o uspostavi strukture misije za proširenje pojednostavnjenog katastarskog informacijskog sustava, javnog tijela koje nadzire širenje pojednostavnjenog nacionalnog katastarskog informacijskog sustava i razvoj platforme BUPI;
- donošenje akta o uspostavi sustava za rad i financiranje modela organizacije i razvoja pojednostavnjenog katastarskog informacijskog sustava;
- donošenje zakona kojim se odobrava pravni režim za zemljišne knjige, kojim se uspostavlja Nacionalni sustav katastarskog informacijskog sustava, u skladu s pojednostavnjenim katastarskim informacijskim sustavom i kojim se katastarska povelja utvrđuje kao nacionalna karta zemljišta u zemljišnim knjigama;

- Donošenje pravnog akta o izmjeni Regulatornog dekreta br. 9-A/2017 od 3. studenoga[34] kojim se pojašnjava rad pojednostavnjenog katastarskog informacijskog sustava i platforme BUPI i donose mjere za neposredno utvrđivanje strukture zemljišta i vlasništva nad poljoprivrednim i mješovitim zemljištem; i
- izradu prijedloga zakona o uspostavi izvanrednog sustava za registraciju ruralnog zemljišta i izmjeni Zakona o zemljišnim knjigama.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma RE-r21: Sprečavanje i suzbijanje požara u ruralnim područjima

Cilj je ove mjere povećati sprečavanje i poboljšati borbu protiv požara u ruralnim područjima stvaranjem primarne mreže prekida za gospodarenje gorivom i jačanjem tijela odgovornih za upravljanje požarima u ruralnim područjima i zaštitu od njih.

Reforma se sastoji od sljedećeg:

- donošenje akta kojim se odobrava Nacionalni plan za integrirano upravljanje ruralnim požarima (PNGIFR);
- donošenje zakona o uspostavi integriranog sustava upravljanja za ruralne požare (SIGIFR); i
- donošenje akta kojim se odobrava Nacionalni akcijski program Nacionalnog plana za integrirano upravljanje ruralnim požarima.

Sustav integriranog upravljanja za ruralne požare (SIGIFR) pruža, na nacionalnoj razini, makropolitike i strateške smjernice koje doprinose smanjenju rizika od požara u ruralnim područjima i promjeni ponašanja vlasnika, korisnika te izravnih i neizravnih korisnika ruralnog područja. Sustav definira međuministarske koordinacijske modele, razgraničujući nadležnosti i opseg djelovanja svakog subjekta unutar SIGIFR-a, uz model veće odgovornosti za različite sudionike u postupku donošenja odluka. Njime se utvrđuje model upravljanja, praćenja i evaluacije koji doprinosi stalnom unaprjeđenju javnih politika i programa.

Uspostavlja se sustav informiranja o požarima u ruralnim područjima radi objedinjavanja i širenja svih relevantnih tehničkih informacija iz SIGIFR-a. Nadalje, definira se model koji se temelji na prevenciji rizika i minimiziranju rizika, bilo putem aktivnosti podizanja svijesti ili uspostavom regionalnih obrambenih mreža, u kojem upravljanje gorivom ima vodeću ulogu u režimu sankcioniranja.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2021.

Ulaganje RE-C08-i01: Preobrazba krajolika u ranjivim šumskim područjima

Cilj je ove mjere povećati otpornost ranjivih područja na rizike povezane s klimatskim promjenama, posebno ruralnim požarima i gubitkom biološke raznolikosti, te promicati održivi rast i teritorijalnu koheziju. To se postiže preobrazbom krajolika, povećanjem prosječne veličine poljoprivrednog zemljišta, prenamjenom zemljišta i planiranjem novih gospodarskih djelatnosti.

Ulaganje se sastoji od sljedećih programa:

- programi planiranja i upravljanja krajobrazom u kojima će se oblikovati poželjno okruženje i definirati tranzicijska matrica u srednjoročnom do dugoročnom razdoblju uz potporu modela financiranja kojim se osigurava njegova provedba;
- integrirana područja upravljanja krajobrazom koja će povećati veličinu šumskog područja kojim se upravlja kako bi se promicalo otpornost na požare i vrednovanje

[34] Decreto Regulamentar n.º 9-A/2017: https://dre.pt/application/conteudo/114152782

prirodnog kapitala te stvorili potrebni uvjeti za razvoj operacija integriranog upravljanja krajolikom kojima se definira programiranje intervencija, operativni model, financijska sredstva koja se dodjeljuju te sustav upravljanja i praćenja;

- integrirani program potpore ruralnim selima smještenima na šumskim područjima kojim se podupire niz mjera kojima se osigurava prenamjena u korištenju i zauzetosti zemljišta te upravljanje gorivom oko ruralnih sela; i
- Program Emparcelar para Ordenar, kojim se povećava prosječna veličina poljoprivrednog zemljišta i na taj način doprinosi održivosti i gospodarskoj održivosti poljoprivrednih gospodarstava koja su postavljena ili će se ondje izgraditi.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. rujna 2025.

Ulaganje RE-C08-i02: Registar ruralnog vlasništva i sustav praćenja pokrova zemljišta.

Cilj je te mjere portugalskoj državi pružiti široku bazu znanja o tom području, osobito u pogledu vrste i granica ruralnih posjeda, čime se omogućuje utvrđivanje vlasnika zemljišta. To je ključno za planiranje, upravljanje i podupiranje odluka o zauzetosti i uporabi teritorija.

To ulaganje sastoji se od proširenja pojednostavnjenog katastarskog informacijskog sustava, razvoja platforme BUPI i izrade referentnog kartiranja za sustav praćenja pokrivenosti kopnom (SMOS), uključujući digitalni 3-D prikaz zemljišta putem pokrivenosti svjetlom i rasponom (LiDAR), karte vegetacije, karte biomase i obujma drvne sirovine, karte pokrova zemljišta i upotrebe te pokrivenosti satelitskim slikama. Te se mjere međusobno nadopunjuju i omogućuju potpunu operacionalizaciju platforme BUPI, osiguravajući pritom interoperabilnost svih različitih informacijskih sustava koji se odnose na katastarsku geometriju, zemljišne knjige i matrice poreza kojima trenutačno upravljaju različita tijela, uključujući Poreznu i carinsku upravu, Institut za registraciju i javnobilježnička pitanja i Opću upravu za teritorij. Građani, poduzeća i sva javna tijela dobivaju jedinstveni identifikacijski broj (NIP) za svoje posjede, uključujući informacije o njihovim granicama i značajkama. Kako bi se osigurala uspješna provedba prethodno navedenih mjera, ulaganje će uključivati i aktivnosti osposobljavanja ovlaštenog tehničkog osoblja općina, voditelja registara i zastupnika poreznih tijela.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2025.

Ulaganje RE-C08-i03: Prekidi za gospodarenje gorivom – primarna mreža

Cilj je ove mjere stvoriti horizontalne diskontinuitete u krajoliku putem primarne mreže prekida za gospodarenje gorivom (RPFGC). Ta mreža izolira izbijanje požara, štiti komunikacijske putove, socijalnu infrastrukturu i opremu, smanjuje prosječnu površinu koja je uništena požarima kompartmentalizacijom krajobraza, olakšava aktivnosti gašenja požara i osigurava sigurnost vatrogasaca stvaranjem putova za bijeg.

Ulaganje uključuje sljedeće mjere:

- mapiranje i procjena uporabe zemljišta uključenog u mrežu za restrukturiranje primarnih prekida za gorivo;
- utvrđivanje vlasnika, procjenu i izračun visine naknade i druge elemente koji vode do proglašenja javne komunalne službe, obavješćivanje vlasnika zemljišta, sklapanje sporazuma i plaćanje povezanih naknada;
- uključivanje u platformu BUPI georeferenciranog grafičkog prikaza ruralnog zemljišta uključenog u formiranje administrativne služnosti kako bi se omogućili naknadni posebni postupci registracije; i

- uvođenje mreže primarnih prekida za gospodarenje gorivom na nacionalnoj razini.

U pogledu stvaranja diskontinuiteta u velikim područjima monokultura morskog bora i, prije svega, eukaliptusa, Portugal se obvezao da će proizvodno područje eukaliptusa u programu planiranja i upravljanja krajolikom Serras de Monchique e Silves (PRGPSMS) biti vrlo ograničeno. Radi toga se ulaganjem RE-C08-i01 (Preobrazba krajolika u ranjivim šumskim područjima) omogućuje zamjena područja eukaliptusa drugim vrstama, posebno autohtonim vrstama kao što su hrast, trešnja, stablo jagode, i drugim neautohtonim vrstama u Portugalu, kao što su stabla kestena ili oraha.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C08-i04: Sredstva za sprečavanje i suzbijanje požara u ruralnim područjima

Cilj je te mjere jačanje državnih tijela uključenih u sprečavanje i suzbijanje šumskih požara u ruralnim područjima. Točnije, tom se mjerom iskorištava kapacitet, u smislu infrastrukture i opreme, portugalskih zračnih snaga i Instituta za zaštitu prirode i šuma (ICNF) kako bi se povećala njihova djelotvornost i učinkovitost u sprečavanju i suzbijanju šumskih požara u ruralnim područjima. Nadalje, tom se mjerom poboljšava procjena rizika standardiziranjem i ažuriranjem radarske mreže Portugalskog instituta za more i atmosferu (IPMA).

To ulaganje sastoji se od kupnje šest lakih i šest srednjih vatrogasnih helikoptera, izgradnje novih i obnove postojećih zgrada (operativnog centra i hangara za održavanje), kupnje vozila, strojeva i opreme potrebnih za gašenje požara kao što su osobna zaštitna oprema, vatrogasna vozila, buldožeri i traktori te standardizacije i nadogradnje mreže meteoroloških radara.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i olakšavajuće korake utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, kako bi se osigurala usklađenost s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01), vozila, strojevi i oprema koji se kupuju moraju biti bez emisija. Ako ne postoje alternative s nultom stopom emisija, vozila, strojevi i oprema koji se kupuju predstavljaju najbolje raspoložive razine ekološke učinkovitosti u tom sektoru.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C08-i05: Program za više šuma

Ciljevi su mjere unaprijediti sustav za sprečavanje požara i gašenje požara, prijelaz s modela borbe protiv požara na model prevencije, te ojačati djelovanje organizacija proizvođača šuma (OPF) i centara stručnosti u šumarskom sektoru uključivanjem stručnjaka i jačanjem tehničkih kvalifikacija svih sudionika uključenih u te subjekte.

Ulaganje se sastoji od sljedećih mjera:

- proširenje programa „Sigurno selo” i „Sigurna osoba” čiji je cilj promicanje aktivnosti podizanja svijesti u cilju sprečavanja rizičnog ponašanja stanovništva, mjera samozaštite i simulacija evakuacijskih planova, u suradnji s lokalnim vlastima;
- jačanje operativnog kapaciteta Nacionalnog tijela za hitnu i civilnu zaštitu (ANEPC) i Nacionalne žandarmerije u borbi protiv požara u ruralnim područjima, posebno kupnjom vozila i osobne zaštitne opreme, obnovom postojeće infrastrukture i stvaranjem novih regionalnih i podregionalnih struktura ANEPC-a;
- osposobljavanje i kvalifikacije operativnog osoblja uključenog u gašenje požara i tehničara OPF-a; i

- jačanje organizacija vlasnika šuma i centara stručnosti u područjima koja su ključna za održivost šumskih resursa.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

H.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
8.1	Re-C08-i01	Ciljna vrijednost	Razvoj programa prostornog planiranja i upravljanja (PRGP) na područjima koja su definirana kao ranjiva.		Broj	0	20	3.	2025.	Odobrenje programa vlade za prostorno planiranje i upravljanje (PRGP) za 20 homogenih ranjivih područja ili područja pogođenih velikim požarima, uzimajući u obzir Povelju o prostornim jedinicama kontinentalnog Portugala i teritorijalni model nacionalnog programa za politiku prostornog planiranja.
8.2	Re-C08-i01	Ciljna vrijednost	Objava operacija integriranog upravljanja krajolikom (OIGP) u Diário da Republica		Broj	0	60	3.	2025.	Odobrenje i objava 60 operacija integriranog upravljanja krajolikom (OIGP) u Diário da Republica u kojima se definira programiranje intervencija, operativni model, financijska sredstva koja se dodjeljuju te sustav upravljanja i praćenja.
8.3	Re-C08-i01	Ciljna vrijednost	Sela s projektima gospodarenja gorivom		Broj	0	800	3.	2025.	Sklapanje ugovora kojima se utvrđuju posebni uvjeti za financiranje projekata gospodarenja gorivom između Fonda za zaštitu okoliša i korisnika (općine, međuopćinske zajednice, udruženja za lokalni razvoj) u najmanje 800 ruralnih sela koja se nalaze na šumskim područjima (zajednica za sela).
8.4	RE-C08-i02	Ključna etapa	Prijelaz na platformu BUPI 2.0	Početak proizvodnje platforme BUPI 2.0				1.	2022.	Pružanje platforme BUPI 2.0 koja se temelji na oblaku i kojom će se nadograditi i proširiti funkcionalnosti koje već postoje u pilot-projektu BUPI. BUPI 2.0 osigurava pokrivenost na nacionalnoj razini i interoperabilnost različitih sustava kojima trenutačno upravljaju različita tijela, uključujući porezna i carinska tijela. BUPI 2.0 omogućuje postupnu primjenu jedinstvenih identifikacijskih brojeva (NIP-ova).

8.5	RE-C08-i02	Ciljna vrijednost	Osposobljavanje o BUPI-ju		Broj	0	10	4.	2023.	Broj tromjesečnih osposobljavanja u vezi s BUPI-jem za nacionalno kvalificirane tehničare koji provode postupke grafičkog prikaza (RGG), osoblje Instituta za registre i javne bilježnike (IRN), agente poreznih tijela i službenike registra.
8.6	RE-C08-i02	Ključna etapa	Karte pokrova i uporabe zemljišta (COS) 2023.	Objava karata pokrova i uporabe zemljišta (COS)				1.	2025.	Izrada i objava karata pokrova i uporabe zemljišta (COS) 2023. na temelju informacija koje su potvrdila nadležna tijela. Karte pokrova i uporabe zemljišta prikazuju zemljopisnu zastupljenost zemlje i pružaju informacije o upotrebi i zauzimanju zemljišta, kao i o vrstama usjeva i pošumljavanju.
8.7	RE-C08-i03	Ključna etapa	Objava ugovora o mreži za strukturiranje primarnih prekida za gospodarenje gorivom (RPFGC)	Objava ugovora o mreži za strukturiranje primarnih prekida za gospodarenje gorivom (RPFGC) u BASE.govu				1.	2022.	Dodjela ugovora od strane nadležnog tijela za provedbu mreže za strukturiranje primarnih prekida za gospodarenje gorivom (RPFGC) radi stvaranja horizontalnih diskontinuiteta u krajoliku radi izolacije izbijanja požara.
8.8	RE-C08-i03	Ciljna vrijednost	Utvrđeno područje služnosti		ha	0	21 727	3.	2025.	Područje služnosti uspostavljeno u okviru strukturnih primarnih mrežnih pregrada za gorivo
8.9	RE-C08-i03	Ciljna vrijednost	Provedba mreže za strukturiranje primarnih prekida za gospodarenje gorivom (RPFGC)		Broj	0	37 500	4.	2025.	Područje provedbe (u ha) mreže za strukturiranje primarnih prekida za gospodarenje gorivom (RPFGC) – stvaranje horizontalnih diskontinuiteta (područja upravljanja gorivom) u krajoliku radi izolacije izbijanja požara.
8.10	RE-C08-i04	Ciljna vrijednost	Isporuka vozila, strojeva i opreme		Broj	0	179	1.	2023.	Isporuka vatrogasnih vozila, strojeva i opreme nakon potvrde da ispunjavaju tehničke specifikacije i druge ugovorne zahtjeve, u skladu s natječajnim postupkom.
8.11	RE-C08-i04	Ciljna vrijednost	Isporuka lakih i srednjih vatrogasnih helikoptera		Broj	0	12	4.	2025.	Isporuka šest lakih vatrogasnih helikoptera (HEBL) i šest srednjih vatrogasnih helikoptera (HEBM) nakon potvrde da ispunjavaju tehničke specifikacije i druge ugovorne zahtjeve.
8.12	RE-C08-i04	Ciljna vrijednost	Ugradnja radara s dvojnom polarizacijom		Broj	0	2	2.	2023.	Ugradnja dvaju dvojnih polarizacijskih radara s potrebnim računalnim sustavom i sustavom arhiviranja, dvaju detektora munja i dviju meteoroloških postaja. Postrojenje dovršeno nakon potvrde da odgovara tehničkim specifikacijama i drugim ugovornim zahtjevima.

8.13	RE-C08-i05	Ciljna vrijednost	Jačanje tijela Ministarstva unutarnjih poslova (MAI) vozilima i operativnom opremom		Broj	0	62	4.	2024.	Pojačanje za 62 subjekta MAI-ja (ANEPC, GNR i vatrogasne postrojbe) novim vozilima u iznosu od najmanje 20 000 000 EUR i operativna oprema u iznosu od najmanje 14 000 000 EUR.
8.14	RE-C08-i05	Ciljna vrijednost	Stvaranje regionalnih i podregionalnih struktura Nacionalnog tijela za hitnu i civilnu zaštitu (ANEPC)		Broj	0	6	2.	2022.	Početak rada dvaju podregionalnih i četiriju podregionalnih zapovjedništva za hitne slučajeve i civilnu zaštitu (kako je utvrđeno u Uredbi sa zakonskom snagom br. 45/2019 od 1. travnja 2019.)
8.15	RE-C08-i05	Ključna etapa	Objava početnog izvješća Instituta za očuvanje prirode i šume, I.P	Objava izvješća o programskim ugovorima između Instituta za očuvanje prirode i šume, I.P., i organizacija vlasnika šuma (OPF) i centara za stručnost				2.	2022.	U izvješću se navode pojedinosti o programskim ugovorima između Instituta za očuvanje prirode i šume, I.P., i organizacija vlasnika šuma te centara stručnosti, uključujući informacije o ciljevima koje treba ostvariti svake godine. Nakon početnog izvješća, provedba i napredak programskih ugovora objavljuju se svakog polugodišta.
8.16	RE-C08-i05	Ciljna vrijednost	Provedba nacionalnog programa osposobljavanja		Broj	0	150	4.	2025.	Broj tečaja osposobljavanja za tehničare 150 organizacija vlasnika šuma (OPF) s trajanjem osposobljavanja od najmanje 684 sata. Osposobljavanje se usredotočuje na sljedeće teme: upravljanje organizacijom, sprečavanje šumskih požara, kontrolirano čišćenje vatre, zdravlje bilja, certificiranje održivog upravljanja šumama, multifunkcionalnost šumskih područja, nedrveni šumski proizvodi, naknada za usluge ekosustava, bioraznolikost, šumska infrastruktura, šumarski projekti, inventar šuma ili zemljišni registar.
8.17	RE-C08-r19	Ključna etapa	Pravni okvir o obveznom zakupu ruralnog zemljišta u šumskim područjima	Stupanje na snagu pravnog okvira o obveznom zakupu ruralnog zemljišta u šumskim područjima.				3.	2021.	Stupanje na snagu pravnog okvira kojim se provodi obvezno posjedovanje ruralnog zemljišta u šumskim područjima. Obvezno posjedovanje primjenjuje se isključivo ako vlasnici zemljišta ne izraze svoju obvezu izvršavanja mjera definiranih u integriranoj operaciji upravljanja krajobrazom (OIGP) postavljenoj za integrirano područje upravljanja krajobrazom (AIGP) gdje žele da se njihova imovina nalazi.

										Zakonom br. 68/2020 od 5. studenoga vlada se ovlašćuje za izmjenu Zakona br. 31/2014 od 30. svibnja i utvrđuju se opće osnove za javnu politiku o prostornom, urbanističkom i prostornom planiranju kako bi se odobrio pravni režim obveznog zakupa
8.18	RE-C08-r20	Ključna etapa	Sustav praćenja kopnenog pokrova (SMOS)	Stupanje na snagu sustava praćenja kopnenog pokrova (SMOS)				4.	2022.	Stupanje na snagu sustava praćenja kopnenog pokrova (SMOS), koji obuhvaća pokrivenost LiDAR-om, model digitalnog terena, model usjeva i vegetacije, karte usjeva i vegetacije, objavljivanje karata pokrova zemljišta i pokrivenosti satelitskim slikama.
8.19	RE-C08-r21	Ključna etapa	Zakon o uspostavi integriranog sustava upravljanja za ruralne požare (SGIFR)	Stupanje na snagu zakona o uspostavi integriranog sustava upravljanja za šumske požare u ruralnim područjima (SIGIFR) i utvrđivanju njegovih operativnih pravila.				3.	2021.	Integrirani sustav upravljanja u slučaju požara u ruralnim područjima (SGIFR) pruža, na nacionalnoj razini, makropolitike i strateške smjernice koje doprinose smanjenju rizika od požara u ruralnim područjima i promjeni ponašanja vlasnika, korisnika te izravnih i neizravnih korisnika ruralnog područja. Sustav definira međuministarske koordinacijske modele, razgraničujući nadležnosti i opseg djelovanja svakog subjekta unutar SIGIFR-a. Njime se definira sadržaj različitih alata za integrirano planiranje upravljanja požarima u ruralnim područjima na nacionalnoj, regionalnoj, podregionalnoj i općinskoj razini. Uspostavlja se ruralni sustav informiranja o požarima kako bi se objedinile i širile sve relevantne tehničke informacije iz SIGIFR-a te postoji jasna obveza definiranja modela koji se temelji na prevenciji rizika i minimiziranju rizika, bilo putem aktivnosti podizanja svijesti ili uspostavom regionalnih obrambenih mreža, u kojima upravljanje gorivom ima vodeću ulogu u režimu sankcioniranja. Konačno, njime se utvrđuje model upravljanja, praćenja i evaluacije kojim se doprinosi stalnom poboljšanju javnih politika i programa.

I. KOMPONENTA 9.: Gospodarenje vodama

Komponenta se bavi sljedećim izazovima: nošenje s velikim pritiskom na sustave za skladištenje vode koji pružaju opskrbu vodom i poboljšati vodnu učinkovitost kako bi se suzbila ograničenja uzrokovana očekivanim godišnjim smanjenjem padalina, većom učestalošću suša, sezonalnošću i povećanjem gubitaka vode

Ciljevi komponente su ublažavanje nestašice vode i osiguravanje otpornosti regija s najvećim problemom suše i ključnom potrebom za učinkovitom intervencijom kako bi se osigurala opskrba vodom u Algarveu, Alenteju i Madeiri.

Povećana otpornost u pogledu vode od ključne je važnosti za razvoj tih triju regija, što predstavlja i obvezni uvjet za turizam i ekosustave (posebno u Algarveu i Madeiri), poljoprivredu (Alentejo i Madeira), rekonfiguraciju gospodarskih aktivnosti (Alentejo) i suočavanje s kombiniranim pritiscima na vrhunce u pogledu potreba za navodnjavanjem i ljudske potrošnje (Madeira).

Komponenta pridonosi rješavanju preporuke za Portugal o ulaganjima u klimatsku tranziciju (preporuka za Portugal 3, 2020.).

I.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje RE-C09-i01: Regionalni plan za učinkovitost vode u Algarveu

Cilj je tih ulaganja odgovoriti na nestašicu vode u Algarveu, koja se i dalje pogoršava zbog klimatskih promjena. Potreban je odgovor za nastavak i razvoj gospodarske aktivnosti te za diversifikaciju gospodarstva Algarvea.

Ulaganje se sastoji od mjera za smanjenje gubitka vode u urbanim i poljoprivrednim sektorima u Algarveu učinkovitijim tehnologijama navodnjavanja te promicanjem ponovne uporabe pročišćenih otpadnih voda. Na razini opskrbe, mjerama se razmatra iskorištavanje postojećeg kapaciteta i poboljšanje otpornosti postojećih spremnika povećanjem dotoka u rezervoar Odeleite zahvaćanjem rijeke Guadiana, jačanjem strateških rezervi i postavljanjem desalinatora. Konkretno, ti novi izvori vode moraju djelovati kao dopuna kako bi se zadovoljila postojeća upotreba kako bi se suočilo s predvidljivim učincima klimatskih promjena. Ona se također sastoji od mjera za jačanje praćenja, licenciranja i provedbe.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01) te ključne etape i ciljne vrijednosti koje Portugal treba ispuniti. Konkretno, svi projekti koji bi mogli imati značajne učinke na okoliš podliježu procjeni utjecaja na okoliš (EIA), koja se mora izraditi u skladu s Direktivom 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš, kao i relevantnim procjenama u kontekstu Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike, tj. Okvirne direktive EU-a o vodama, uključujući provedbu potrebnih mjera ublažavanja, osiguravajući usklađenost s tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Sve mjere utvrđene u okviru procjene utjecaja na okoliš i procjene u skladu s Direktivom 2000/60/EZ, prema potrebi, kako bi se osigurala usklađenost s načelom DNSH-a integriraju se u projekt i strogo se poštuju u fazama izgradnje, rada i razgradnje infrastrukture.

Ako se voda zahvaća, relevantno tijelo izdaje odgovarajuću dozvolu navodeći uvjete za izbjegavanje pogoršanja i osiguravanje dobrog ekološkog stanja zahvaćenih vodnih tijela, u skladu sa zahtjevima Okvirne direktive o vodama 2000/60/EZ.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

Ulaganje RE-C09-i02: Hidrauličko višenamjensko poduzeće Crato

Ciljevi su te mjere osigurati opskrbu pitkom vodom, boriti se protiv dezertifikacije regije, diversificirati poljoprivredu i doprinijeti rekonfiguraciji proizvodnje energije u tom području. Mjera se sastoji od sljedećih koraka: izgradnja brane u dolini Crato kako bi se osigurala opskrba vodom za ljudsku potrošnju i rekonfiguracija poljoprivrede, pri čemu se nudi povlašteno mjesto za postavljanje plutajućih fotonaponskih ploča (koje se ugrađuju u vodno zrcalo s pomoću sredstava izvan postrojenja za obnovu i otpornost) i proizvodnja električne energije iz planirane minihidroelektrane. Za instalirani kapacitet od 75 MW fotonaponsko postrojenje mora zadovoljiti više od 60 % trenutačnih energetskih potreba regije i smanjiti emisije ugljikova dioksida za više od 80 000 tona godišnje (u skladu s površinom jezera koja će se stvoriti – 7,24 km^2 — i najvećom površinom koja bi se mogla upotrijebiti za fotonaponske instalacije, čak 200 MW). Također doprinosi diversifikaciji poljoprivredne djelatnosti i privlačenju stanovnika u to demografski ugroženo područje zemlje, uvodeći učinkovit sustav upravljanja vodom.

Razvoj se odvija u riječnom slivu Tagusa u području blizu granice riječnog sliva Guadiane. Osim rijeke Seda, to ulaganje utječe i na dvije pritoke iz kojih se voda odvodi i crpi u rezervoar iza brane. Ulaganje uključuje sljedeće korake:

- Brana: Postaviti puni rezervoar na nadmorskoj visini od 248 m (visine 48 m), s poplavljenim područjem od 7,24 km^2, skladišnim kapacitetom od 116,1 hm^3 i prosječnom godišnjom količinom od 57,83 hm^3/god., čime se omogućuje 50,3 hm^3/god. za javne zalihe pitke vode, što je ključno za osiguravanje redundantnosti u opskrbi, tj. dovoljno vode za opskrbljivanje stanovništva (oko 55 000 osoba) Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira, Gavião, Nisa, Ponte de Sor i Sousel.

- Minihidroelektrana: Za potrošnju energije u tokovima koji će se ispuštati za navodnjavanje u dolini nizvodno, čemu pogoduje pad koji proizlazi iz visine brane. Instalirani kapacitet iznosi 1,0 MW.

- Poboljšani sustav dotoka: Mobilizira vodne resurse dviju vodnih linija koje se spajaju nizvodno od dijela brane Pisão (tok Chocanal na desnoj obali i tok Linhares na lijevoj obali) te crpi vodu u rezervoar, povećavajući učinkovitost i otpornost cjelokupnog vodoopskrbnog sustava. Sustav se sastoji od obilazne cijevi, postaje za dizanje i linije elevacije nizvodno.

- Sustav za jačanje opskrbe brana Póvoa i Meadas iz brane Pisão: Priključak od rezervoara koji će se postaviti do postrojenja za pročišćavanje vode u Póvoi i Meadasu kako bi se zadovoljile potrebe općina Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira, Gavião, Nisa, Ponte de Sor i Sousel.

- Infrastruktura za navodnjavanje za potporu postojećim poljoprivrednim područjima: to uključuje postaje za dizanje za navodnjavanje, kanale, rezervoare za uravnoteženje i distribucijske mreže, mreže za navodnjavanje i poboljšanje pristupa poljoprivredi, a očekuje se da će stvoriti 5 078 ha novih blokova za navodnjavanje (Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira i Sousel). Područje navodnjavanja dijeli se na dijelove površine do 100 ha.

- Solarna fotonaponska elektrana (solarne ploče, inverteri, plutajuće, niskonaponske i srednjenaponske instalacije): ugradnja fotonaponskih ploča u zrcalo za vodu u spremniku. Financiranje se provodi izvan plana za oporavak i otpornost.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01) te ključne etape i ciljne vrijednosti koje Portugal treba ispuniti. Dokazuje se potpuna i suštinska usklađenost s primjenjivim pravnim odredbama. Pri objavi nacrta procjene utjecaja na okoliš za javno savjetovanje on obuhvaća 1. projicirane tokove vode u pogođenom vodenom tijelu u osnovnom scenariju (bez ulaganja) te nakon ulaganja, potpuno uzimajući u obzir negativne učinke klimatskih promjena na temelju najboljih dostupnih znanstvenih predviđanja, uključujući mogući najgori scenarij; i 2. opravdanje svrhe ulaganja u usporedbi s alternativama s potencijalno manjim utjecajima na okoliš, u smislu njihovih ciljeva (opseg navodnjavanog zemljišta u odnosu na održivu ruralnu regeneraciju) i njihovih sredstava (smanjenje potražnje za vodom i prirodnih rješenja). Konkretno, svi projekti koji bi mogli imati značajne učinke na okoliš podliježu procjeni utjecaja na okoliš (EIA), koja se mora izraditi u skladu s Direktivom 2011/92/EU, kao i relevantnim procjenama u kontekstu Direktive 2000/60/EZ, uključujući provedbu potrebnih mjera ublažavanja, osiguravajući usklađenost s tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

Sve mjere utvrđene u okviru procjene utjecaja na okoliš i procjene u skladu s Direktivom 2000/60/EZ, prema potrebi, kako bi se osigurala usklađenost s načelom DNSH-a integriraju se u projekt i strogo se poštuju u fazama izgradnje, rada i razgradnje infrastrukture.

Procjena utjecaja na okoliš temelji se na najnovijim, sveobuhvatnim i najtočnijim podacima, uključujući podatke o praćenju bioloških elemenata kvalitete koji su posebno osjetljivi na hidromorfološke promjene i na očekivanom stanju vodnog tijela kao rezultat novih aktivnosti, u usporedbi s trenutačnim stanjem. Posebno se procjenjuju kumulativni učinci tog novog projekta s drugom postojećom ili planiranom infrastrukturom u riječnom slivu.

Nadležno tijelo izdaje dozvolu za projekt, navodeći sve tehnički izvedive i ekološki relevantne mjere koje se provode kako bi se ublažili utjecaji i osiguralo postizanje dobrog ekološkog stanja/potencijala u zahvaćenim vodnim tijelima te osiguralo praćenje učinkovitosti tih mjera, u skladu sa zahtjevima Okvirne direktive o vodama 2000/60/EZ.

Kako bi bio u skladu s Direktivom 2000/60/EZ, dokazuje se da na temelju procjene svih mogućih utjecaja na stanje vodnih tijela unutar istog riječnog sliva te na zaštićena staništa i vrste koje izravno ovise o vodi, posebno uzimajući u obzir trenutačne pritiske povezane s zahvaćanjem vode, ta mjera:

i. ne utječe znatno ili nepovratno na zahvaćena vodna tijela niti sprečava da određeno vodno tijelo na koje se odnosi i druga vodna tijela u istom riječnom slivu postignu dobro stanje ili potencijal do četvrtog tromjesečja 2025.; i

ii. ne uzrokuje znatan negativan učinak na zaštićena staništa i vrste koje izravno ovise o vodi.

Nadležno tijelo mora izdati dozvolu za projekt, navodeći sve tehnički izvedive i ekološki relevantne mjere koje se provode kako bi se ublažili učinci i osiguralo postizanje dobrog ekološkog stanja i potencijala u zahvaćenim vodnim tijelima do četvrtog tromjesečja 2025. te osiguralo praćenje učinkovitosti tih mjera, u skladu sa zahtjevima Okvirne direktive o vodama 2000/60/EZ.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C09-i03-RAM: Plan za vodnu učinkovitost i jačanje sustava opskrbe i navodnjavanja na Madeiri

Cilj je mjere povećati otpornost vodnih resursa na otoku Madeiri.

Ulaganje se sastoji od stavljanja na raspolaganje vodnih resursa na gušće naseljenom jugu otoka optimiziranjem uporabe postojećih resursa, zahvaćanjem viška vode bez utjecaja na ekosustave, uspostavom i širenjem strateških rezervi i međusobnim povezivanjem različitih izvora vode.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01) te ključne etape i ciljne vrijednosti koje Portugal treba ispuniti. Konkretno, svi projekti koji bi mogli imati značajne učinke na okoliš nužno moraju biti podvrgnuti procjeni utjecaja na okoliš (EIA) u skladu s Direktivom 2011/92/EU, kao i relevantnim procjenama u kontekstu Direktive 2000/60/EZ i Direktive 92/43/EEZ, uključujući provedbu potrebnih mjera ublažavanja.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

I.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
9.1	Re-C09-i01	Ciljna vrijednost	Dodatne instalirane točke za praćenje resursa podzemnih voda (SM3)		Broj	32	82	1.	2024.	Postavljanje točaka za praćenje i nadzor resursa podzemnih voda (uključujući piezometre i brojila telemetrije). Uz postojećih 32, ugrađuje se dodatnih 50 piezometara.
9.2	Re-C09-i01	Ciljna vrijednost	Završetak mrežnih intervencija za smanjenje gubitka vode (SM1)		Km	0	125	1.	2026.	Završetak mrežnih intervencija za optimizaciju pritiska i obnovu mreže sljedećim mjerama: 1) optimizacija pritiska i mjerenje protoka, 2) obnova mreže u urbanim/povijesnim područjima 3) obnova mreže u ruralnim ili srednje ruralnim područjima.
9.3	Re-C09-i01	Ciljna vrijednost	Modernizacija zemljišta za kolektivnu uporabu u hidropoljoprivrednoj uporabi i pojedinačno navodnjavanje (SM2)		Ha	0	10 300	1.	2026.	Područje na koje se odnosi uvođenje učinkovitijih distribucijskih sustava zamjenom kanala cijevima, poboljšanim mrežnim pritiskom, uvođenjem sustava daljinskog istraživanja i kontrole potrošnje te uvođenjem sustava za otkrivanje propuštanja za kolektivna hidropoljoprivredna postrojenja i za ugradnju učinkovitijih i nadziranih sustava navodnjavanja u pojedinačnim navodnjavanju

9.4	Re-C09-i01	Ciljna vrijednost	Broj uređaja za pročišćavanje kako bi se osigurala proizvodnja i pročišćavanje pročišćenih otpadnih voda (SM4)		Broj	0	4	1.	2026.	Broj uređaja za pročišćavanje koji su otvoreni kako bi se osigurala proizvodnja pročišćenih otpadnih voda spremnih za ponovnu uporabu
9.5	Re-C09-i01	Ključna etapa	Donošenje ažuriranog plana (ako je potrebno) mjere zahvaćanja u Guadiani, koji u potpunosti uključuje sve rezultate i uvjete iz procjene utjecaja na okoliš (SM5)	Donošenje ažuriranog plana (ako je potrebno)				2.	2024.	Donošenje ažuriranog plana mjere (ako je potrebno) kojim se u potpunosti uključuju potrebni rezultati i uvjeti iz procjene utjecaja na okoliš, koja se mora izraditi u skladu s Direktivom 2011/92/EU, kao i relevantne procjene u kontekstu Direktive 2000/60/EZ, uključujući provedbu potrebnih mjera ublažavanja, čime se osigurava usklađenost s tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Sve mjere utvrđene u okviru procjene utjecaja na okoliš i procjene u skladu s Direktivom 2000/60/EZ, prema potrebi, kako bi se osigurala usklađenost s načelom DNSH-a integriraju se u projekt i strogo se poštuju u fazama izgradnje, rada i razgradnje infrastrukture. Ako se voda zahvaća, relevantno tijelo mora izdati odgovarajuću dozvolu u kojoj se navode uvjeti za izbjegavanje pogoršanja i osiguravanje dobrog ekološkog stanja zahvaćenih vodnih tijela, u skladu sa zahtjevima Direktive 2000/60/EZ.
9.6	Re-C09-i01	Ključna etapa	Početak rada zahvaćanja u Guadiani uz potpuno poštovanje rezultata i uvjeta utvrđenih procjenom utjecaja na okoliš (SM5)	Puštanje u rad zahvaćanja vode				4.	2025.	Početak rada zahvaćanja u Guadiani, uz potpuno poštovanje ishoda procjene utjecaja na okoliš koja se mora dovršiti u skladu s Direktivom 2011/92/EU, uključujući provedbu potrebnih mjera ublažavanja, čime se osigurava usklađenost s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01)

9.7	Re-C09-i01	Ključna etapa	Donošenje ažuriranog plana (ako je potrebno) mjere desalinizacije, koji u potpunosti uključuje sve rezultate i uvjete iz procjene utjecaja na okoliš (SM6)	Donošenje ažuriranog plana (ako je potrebno)				2.	2024.	Donošenje ažuriranog plana mjere desalinizacije (ako je potrebno) kojim se u potpunosti uključuju potrebni rezultati i uvjeti iz procjene utjecaja na okoliš, koja se mora izraditi u skladu s Direktivom 2011/92/EU, kao i relevantne procjene u kontekstu Direktive 2000/60/EZ, uključujući provedbu potrebnih mjera ublažavanja, čime se osigurava usklađenost s tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Sve mjere utvrđene u okviru procjene utjecaja na okoliš i procjene u skladu s Direktivom 2000/60/EZ, prema potrebi, kako bi se osigurala usklađenost s načelom DNSH-a integriraju se u projekt i strogo se poštuju u fazama izgradnje, rada i razgradnje infrastrukture.
9.8	Re-C09-i01	Ključna etapa	Početak primjene mjere desalinizacije uz potpuno poštovanje rezultata i uvjeta utvrđenih procjenom utjecaja na okoliš (SM6)	Početak rada desalinatora				1.	2026.	Početak rada desalinatora, uz potpuno poštovanje ishoda procjene utjecaja na okoliš koja se mora dovršiti u skladu s Direktivom 2011/92/EU, uključujući provedbu potrebnih mjera ublažavanja, čime se osigurava usklađenost s tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01)
9.9	RE-C09-i02	m	Objava planske dokumentacije o mjeri, u koju su u potpunosti uključeni svi rezultati i uvjeti iz procjene utjecaja na okoliš	Objava planske dokumentacije o mjeri, u koju su u potpunosti uključeni svi rezultati i uvjeti iz procjene utjecaja na okoliš				1.	2022.	Ovisno o pozitivnoj procjeni utjecaja na okoliš koja je u potpunosti i sadržajno usklađena s pravnim kriterijima, objava planske dokumentacije mjere, uz potpuno uključivanje svih rezultata i uvjeta iz procjene utjecaja na okoliš ako je to potrebno za postizanje usklađenosti s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Procjena utjecaja na okoliš objavljuje se i dovršava u skladu s Direktivom 2011/92/EU, kao i relevantne procjene u kontekstu Direktive 2000/60/EZ, uključujući provedbu potrebnih mjera ublažavanja. Sve mjere utvrđene u okviru procjene utjecaja na okoliš i procjene u skladu s Direktivom 2000/60/EZ koje su potrebne kako bi se osigurala usklađenost s tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01) integriraju se u projekt i poštuju u fazama izgradnje, rada i razgradnje infrastrukture.

9.10	RE-C09-i02	Ključna etapa	Ovisno o pozitivnoj procjeni utjecaja na okoliš koja je u potpunosti i sadržajno u skladu s pravnim kriterijima, donošenje ažuriranog plana proizvodnje i navodnjavanja brane, hidroenergije i sunca, pri čemu su u potpunosti uključeni svi rezultati i uvjeti iz procjene utjecaja na okoliš.	Donošenje ažuriranog plana				3.	2025.	Ovisno o procjeni utjecaja na okoliš u kojoj se zaključuje da nije nanesena bitna šteta, donošenje ažuriranog plana proizvodnje i navodnjavanja brane, hidroenergije i sunca, uz potpuno uključivanje svih rezultata i uvjeta iz sveobuhvatne i kumulativne procjene utjecaja na okoliš ako je to potrebno za postizanje usklađenosti s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Procjena utjecaja na okoliš dovršena je u skladu s Direktivom 2011/92/EU, kao i relevantne procjene u kontekstu Direktive 2000/60/EZ, uključujući provedbu potrebnih mjera ublažavanja. Sve mjere utvrđene u okviru procjene utjecaja na okoliš i procjene u skladu s Direktivom 2000/60/EZ koje su potrebne kako bi se osigurala usklađenost s tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01) integriraju se u projekt i poštuju u fazama izgradnje, rada i razgradnje infrastrukture.
9.11	RE-C09-i02	Ključna etapa	Početak rada brane, hidroenergije i solarne energije te navodnjavanje, uz potpuno poštovanje rezultata i uvjeta utvrđenih procjenom utjecaja na okoliš te postizanje dobrog stanja relevantnih vodnih tijela	Početak rada brane				4.	2025.	Početak rada brane, jedinica za proizvodnju hidroenergije i solarne energije te sustava navodnjavanja, uz potpuno poštovanje rezultata i uvjeta utvrđenih sveobuhvatnom i kumulativnom procjenom utjecaja na okoliš koja se mora dovršiti u skladu s Direktivom 2011/92/EU, kao i relevantne procjene u kontekstu Direktive 2000/60/EZ, uključujući provedbu potrebnih mjera ublažavanja. Osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Mjerom se osigurava ispunjavanje potreba za urbanom vodom za populacije Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira, Gavião, Nisa, Ponte de Sor i Sousel. Povećanje kapaciteta proizvodnje čiste energije u skladu s kapacitetom solarne jedinice koja će se instalirati plus 1,0 MW godišnje od minihidroelektrane; postavljanje infrastrukture za navodnjavanje radi osiguravanja novog navodnjavanog područja od 5 078 ha pogodnog za ekološke i raznolike usjeve. Postignuto je i certificirano dobro ekološko stanje/potencijal relevantnih vodnih tijela u skladu sa zahtjevima Okvirne direktive o vodama 2000/60/EZ.
9.12	Re-C09-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Dodatni kilometri obnovljenih kanala		km	0	53	2.	2024.	Dužina, u km, obnovljenih vodenih cijevi

9.13	Re-C09-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Dodatna količina vode koja je dostupna na južnom dijelu otoka Madeire za javnu opskrbu i navodnjavanje		hm3	N.P.	4	4.	2025.	Dodatna količina vode koja se stavlja na raspolaganje za javnu opskrbu i navodnjavanje; to će se postići jačanjem, obnovom, povećanjem i izgradnjom novih cjevovoda, kanala, ribnjaka i spremnika.

J. KOMPONENTA 10.: More

Komponenta se bavi izazovom otvaranja puta za konkurentnije, povezanije i uključivije te, nadalje, dekarbonizirano i održivije gospodarstvo mora, u kojem Portugal ima velik potencijal. Komponenta pomaže u iskorištavanju prilika koje proizlaze iz klimatske i digitalne tranzicije u morskom gospodarstvu. Cilj je ove komponente poduprijeti ostvarivanje nacionalnih ciljeva povezanih s proizvodnim potencijalom morskog gospodarstva. Konkretno, tom se komponentom nastoji osigurati održivost i konkurentnost poslovnog sustava povezanog s morem. Osim toga, tom se komponentom nastoji riješiti, barem djelomično, siromaštvo u obalnim zajednicama, istodobno osiguravajući konkurentno i kohezivno područje u kontekstu prilagodbe klimatskim i digitalnim tranzicijama, među ostalim s naglaskom na vještinama relevantnima za morske sektore. Komponenta doprinosi i očuvanju vrijednosti usluga oceanskog ekosustava.

Komponenta podupire preporuke po državama članicama o usmjeravanju gospodarske politike povezane s ulaganjima u luke i inovacije (preporuka za Portugal 3, 2019.) i o usmjeravanju ulaganja na zelenu tranziciju (preporuka za Portugal 3, 2020.). Osim toga, komponenta pridonosi rješavanju preporuke za pojedinu zemlju o poboljšanju razine vještina stanovništva (preporuka za Portugal 2, 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

J.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TC-r23: Reforma ekosustava infrastrukture plavoga gospodarstva.

Cilj je te reforme revidirati zakonodavstvo mreže lučkih tehnoloških klastera (koje je 2017. odobrilo Vijeće ministara) kojim Portugal nastoji ojačati gospodarske aktivnosti povezane s morem stvaranjem poslovnih prilika, otvaranjem novih radnih mjesta, podupiranjem izvoza, podupiranjem rasta pomorskog prometa i promicanjem održivog iskorištavanja potencijala mora. Reformom se mreža lučkih tehnoloških klastera proširuje na dodatna područja s pristupom moru te se postavljaju novi ciljevi kao što su jačanje kapaciteta financiranja gospodarstva mora s pomoću revidiranog Plavog fonda, podupiranje upotrebe oceana za poboljšanje otpornosti radi ublažavanja klimatskih promjena, promicanje razvoja vještina povezanih s morskim gospodarstvom i dvostrukom tranzicijom te jačanje javne potpore inovacijama za održivi razvoj morskog gospodarstva.

Reformom se uspostavlja model upravljanja novim plavim centrom, koji bi trebao biti pokretač prijenosa tehnologije među različitim akterima u vrijednosnom lancu novog, otpornijeg i održivijeg morskog gospodarstva čiji bi učinak trebao biti trajan i znatan na promjenu paradigme prema pametnom, održivom i uključivom gospodarskom razvoju dotičnih sektora.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Ulaganje TC-C10-i01: Plavi centar, mreža infrastrukture za plavo gospodarstvo

Cilj je ovog ulaganja stvoriti nacionalnu mrežu infrastruktura za plavo gospodarstvo diljem zemlje i ojačati inovacijski ekosustav plavog gospodarstva.

Ulaganje se sastoji od izgradnje ili obnove nove ili postojeće infrastrukture te ulaganja u opremu povezanu s pomorskim gospodarstvom. Ulaganje uključuje stvaranje novih plavih klastera diljem zemlje i nadogradnju ili obnovu postojećih plavih klastera, kao i ulaganje u

osposobljavanje i vještine putem novog koncepta plave škole. Ulaganje se sastoji od izgradnje novih zgrada ili obnove i nadogradnje zgrada i opreme povezanih s gospodarstvom mora. Ulaganjem se omogućuje prijenos rezultata istraživanja u produktivnu specijalizaciju u gospodarstvu u različitim klasterima u Portugalu (uključujući Lisabon, Oeiras, Peniche, Aveiro, Porto, Algarve). Uključuje i ulaganja u jedan plavi centar u kojem se objedinjuje znanje stečeno u različitim klasterima i podupire umrežavanje u njima. U plavom centru odražava se najsuvremenija metodologija gospodarskog razvoja u skladu s portugalskom strategijom pametne specijalizacije, koja je snažno usmjerena na gospodarstvo oceana. Uključuje i projekt „škole plavog centra", koji prvenstveno uključuje ulaganja u infrastrukturu i opremu, koji uključuje znatnu dimenziju razvoja vještina, posebno osmišljavanjem kurikuluma u suradnji s Nacionalnom agencijom za kvalifikaciju i strukovno obrazovanje i osposobljavanje (ANQEP) i s naglaskom na digitalnim platformama i osposobljavanju.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TC-C10-i02: Zelena i digitalna tranzicija i sigurnost u ribarstvu

Cilj je ovog ulaganja poduprijeti financiranje projekata usmjerenih na inovacije, modernizaciju procesa, smanjenje ugljičnog otiska i kružno gospodarstvo ribarske industrije i organizacija. Ulaganje se provodi uskim vezama između poduzeća, udruženja koja predstavljaju sektor, organizacija proizvođača, znanstvenih tijela i središnjih državnih tijela kako bi se ostvarila najveća moguća društvena korist od ulaganja. Ulaganje se sastoji od poziva na podnošenje ponuda za 70 projekata koji se odnose na inovacije, modernizaciju procesa, kružno gospodarstvo i smanjenje ekološkog otiska poduzeća u ribarskoj industriji.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TC-C10-i03: Atlantski centar za obrambene operacije i pomorska platforma

Cilj je ovog ulaganja pridonijeti rješavanju niza izazova, uključujući praćenje biogeokemijske dimenzije oceana i atmosfere; mapirati i procjenjivati mineralnih resursa i svih drugih neobnovljivih resursa morskog tla i podzemlja pod portugalskom jurisdikcijom; kontinuirano mapirati žive resurse (obnovljive resurse) i pratiti njihov razvoj; boriti se protiv nepravilnosti i nezakonitosti u vezi s oceanima portugalskih jurisdikcija u vrijednosnim lancima oceanske industrije; odgovor na prirodne katastrofe i katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem; doprinos ublažavanju štetnih ljudskih djelovanja u oceanima (rješavanje učinaka onečišćenja kao što je makroplastika); povećati sposobnost bilježenja svih podataka proizvedenih na moru; stvarati nova znanja i stvarati znanje objedinjavanjem informacija i razvojem modela predviđanja s različitim vremenskim i prostornim mjerilima.

Ulaganje se sastoji od razvoja sustava koji se temelji na tri ključna stupa: I. stup – višenamjenska pomorska platforma s višestrukim prednostima koja služi za sljedeće svrhe: praćenje oceana, oceanografska istraživanja, praćenje morske ekologije, integracija novih tehnologija za praćenje oceana i intervencije oceana, uključujući sustave zračne i podmorske robotike; II. stup – operativni centar, koji se temelji na sustavu za podizanje svijesti koji se temelji na nacionalnoj bazi podataka o moru i digitalnom povezivanju te mreži centara za istraživanje, razvoj, eksperimentiranje i inovacije, s ciljem jačanja sredstava za promatranje oceana, doprinosa cilju stvaranja digitalnog oceana, poticanja znanja i pružanja rješenja za intervencije u oceanima, kao što su prikupljanje podataka iz zraka, nautičkih i podmorskih podataka, poznavanje fenomena oceana i mapiranje oceana u znanstvene svrhe; III. stup – akademija Alfeite Arsenal (Akademija 4.0). I. stup sastoji se od izgradnje višenamjenske platforme, integriranja pionirske tehnologije i proširenja funkcionalnosti plovila za oceanski nadzor i oceanografskog istraživačkog plovila na druge scenarije kao što su hitni scenariji kao

što su izlijevanje nafte ili cvjetanje plastike, alge ili meduze) ili aktivnosti praćenja ekologije u moru te integriranje novih tehnoloških sredstava za promatranje oceana, praćenje i intervenciju, kao što su robotski zrakoplovni ili podmorski sustavi. Platforma provodi nekoliko mjera, kao što su: hitne operacije, nadzor, znanstveno i tehnološko istraživanje te praćenje okoliša i meteorološko praćenje. U okviru II. stupa operativni centar nastoji ojačati sredstva za promatranje oceana doprinosom cilju stvaranja „digitalnog oceana" kako bi se omogućilo stvaranje znanja i, nadalje, pružila rješenja kojima se jačaju nacionalni i međunarodni kapaciteti za intervenciju u oceanima. III. stup ima za cilj biti inovativan projekt za osposobljavanje ljudskih resursa u pomorskom sektoru, i to kvalifikacijama i razmjenom iskustava već zaposlenih u poduzećima te privlačenjem stručnjaka u području pomorskog inženjeringa. Akademija Arsenal nastoji se usredotočiti na osposobljavanje u disruptivnim područjima kao što su robotika, telekomunikacije, biotehnologija, nanotehnologija, povezivost, umjetna inteligencija, velika količina podataka i strojno učenje.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TC-C10-i04-RAA: Razvoj klastera „Cluster do Mar dos Açores".

Cilj je ovog ulaganja unaprijediti fiksnu i mobilnu infrastrukturu istraživanja mora u autonomnoj regiji Azorima. Jedna se mjera sastoji od zamjene plovila „Archipelago", koje završava svoj radni vijek, modernim plovilom s visokim tehnološkim standardima u pogledu kapaciteta i opreme te visokom energetskom učinkovitošću kako bi se zadovoljile trenutačne potrebe u istraživanju i praćenju mora ili promicanju održivog korištenja oceana. Druga mjera sastoji se od stvaranja eksperimentalnog centra za istraživanje i razvoj povezanog s morem, koji se dijeli s institucijama Znanstvenog i tehnološkog sustava Azora (SCTA) i poduzećima, što vodi do istraživanja i razvoja u tradicionalnim i novim područjima, kao što su ribarstvo i dobiveni proizvodi, morska biotehnologija, biomaterijali i mineralni resursi ili pomorske tehnologije i alati, uključujući „plavi inkubator", akvakulturni centar na Azorima.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

J.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
10.1	TC-C10-r23	Ključna etapa	Stupanje na snagu revizije akata Ministarstva mora povezanih s jačanjem financijskih kapaciteta za morsko gospodarstvo i inovacije putem Plavog fonda	Stupanje na snagu revidiranih akata Ministarstva mora povezanih s jačanjem financijskih kapaciteta za morsko gospodarstvo i inovacije putem Plavog fonda				4.	2021.	Revidiraju se sljedeći akti: Uredba sa zakonskom snagom br. 16/2016 od 9. ožujka 2009. Rješenje br. 343/2016 od 30. prosinca 2009.; Rezolucija Vijeća ministara br. 175/2017. Revizija tih akata sastoji se od ažuriranja strateške mreže Port Tech Clusters Network kako bi se proširilo njezino područje primjene na dekarbonizaciju morskog gospodarstva; revizija i prilagodba načina rada plavog fonda i organskog načina rada kako bi ga se prilagodilo za upravljanje ulaganjima u komponentu; stvaranje modela upravljanja čvorištem.
10.2	TC-C10-i01	Ciljna vrijednost	Završetak modernizacije škole plavog centra i jačanje opskrbe i opreme		%	0	100	4.	2025.	Dovršetak radova na modernizaciji, jačanje ponude za osposobljavanje i preuređenje opremom škole plavog centra. Dovršetak gore navedenog slijedi nakon potvrde usklađenosti s tehničkim specifikacijama i ugovornim obvezama. On obuhvaća: — Ulaganje u infrastrukturu i sustave Escole Superior Náutica Infante D. Henrique (ENIDH), uključujući modernizaciju 16 laboratorija i nabavu simulatora (za pozicioniranje plovila, usluge pomorskog prometa te logistiku i lučke operacije)

										— Modernizacija programa For-MAR: nadogradnja 6 centara za osposobljavanje, pomoćna oprema za strukovno osposobljavanje, modernizacija informatičkih i komunikacijskih sustava, digitalizacija procesa osposobljavanja i osmišljavanje e-učenja. Za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednja razina temeljitosti obnove kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.
10.3	TC-C10-i01	Ciljna vrijednost	Završetak instalacije i/ili nadogradnje plavih centara		Broj	0	7	4.	2025.	Završetak radova (izgradnja, obnova i oprema) za 7 plavih centara. Novi ili poboljšani plavi centri uključuju: 1. Centar poduzeća i zajednički laboratorij za oceane u Lisabonu: izgradnja zgrade za laboratorij za oceane s, među ostalim, laboratorijskim infrastrukturnim prostorima, biorafinerijskim jedinicama, prostorom za nacionalnu biobanku morskih resursa i uredskim prostorom za tehnička poduzeća. 2. Centar IPMA/Sea Oeiras za poboljšanje sposobnosti praćenja oceana: uključujući izgradnju hangara za jedinicu oceanskog inženjeringa, uključujući tračni most, prostore radionica, arhivsku zgradu s rotirajućim policama za uzorke koje je potrebno čuvati u tekućem mediju, opremu za istraživanje ribarstva. Uključuje i radarsku opremu za praćenje u stvarnom vremenu. 3. Centar Pametni ocean Peniche: uključujući izgradnju infrastrukture, znanstveno-tehnološkog parka koji se nalazi na području ribarske luke Peniche, izgradnju i provedbu sustava za prikupljanje i pročišćavanje slanih voda, otvoren prostor za širenje znanja o moru. 4. Centar Aveiro: uključujući obnovu starog sustava za skupljanje, obradu i distribuciju morske vode, nacionalni laboratorij za razvoj i testiranje proizvoda ribarstva i akvakulture, laboratorij za proizvodnju 5.0 za alge i školjke.

										5. Centar Ocean.Plus u Portu, Leixões I: uključujući skup zajedničke infrastrukture za znanstvenu zajednicu za potporu istraživačima u svim fazama znanstvenog i tehnološkog razvoja, od osmišljavanja do razvoja prototipa, primjene ispitivanja na terenu, provjere tehnologije i prijenosa znanja, uključujući logistiku i oceanske platforme s lakim pristupom znanstvenoj i inovativnoj zajednici. 6. Centar Porto/Leixões II: Centar za zapovjedništvo i nadzor bespilotnih vozila za potporu moru: uključujući multifunkcionalna bespilotna vozila (podzemna, površinska i leteća za velike udaljenosti) opremljena senzorima za mjerenje osnovnih oceanskih varijabli (EOV), centar za upravljanje te računalne i komunikacijske sustave. 7. Centar Algarve: uključuje uspostavu nove infrastrukture i opreme, laboratorija i ureda, prostora za nova poduzeća (kapacitet 15 poduzeća i 90 radnih mjesta) s naglaskom na plavoj biotehnologiji, akvakulturi, hrani i morskim bioresursima, razvoju proizvoda vrednovanja i stvaranju znanja. Poslovni model i stručni privremeni tim za poslovno upravljanje za plavi centar ponovno se uspostavljaju i zapošljavaju (koji obuhvaća i školu plavog centra). Ta inicijativa dio je provedbe Nacionalne strategije za oceane 2021.–2030. u okviru strateških ciljeva 1, 2, 3, 6, 7 i 9. Dovršetak gore navedenog slijedi nakon potvrde usklađenosti s tehničkim specifikacijama i ugovornim obvezama. Za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednja razina temeljitosti obnove kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.

10.4	TC-C10-i02	Ciljna vrijednost	Odobrenje završnih izvješća za 70 projekata kojima se podupiru inovacije, energetska tranzicija i smanjenje utjecaja na okoliš subjekata u sektoru ribarstva		Broj	0	70	4.	2025.	DGRM-IFAP (Glavna uprava za prirodne resurse, sigurnost i pomorske usluge) odobrio završna izvješća o provedbi 70 projekata za potporu inovacijama, energetskoj tranziciji i smanjenju utjecaja na okoliš za subjekte u sektoru ribarstva. GURM-IFAP mjeri kvantitativni napredak u odnosu na posebne ciljeve dogovorene prilikom dodjele osnovnih sredstava nakon dva poziva na podnošenje ponuda koje je organizirao DGRM-IFAP i koji su predviđeni za 2021. i 2022.
10.5	TC-C10-i03	Ključna etapa	Potpisivanje ugovora za višenamjensku pomorsku platformu i operativni centar	Potpisivanje ugovora za višenamjensku pomorsku platformu i operativni centar				3.	2022.	Potpisivanje ugovora o izgradnji nakon pokretanja javnog natječaja – stupovi I. i II.: Stup I. – Višefunkcionalna pomorska platforma, Uključuje izgradnju višenamjenske pomorske platforme od približno 100 metara s dinamičkim automatskim određivanjem položaja, integriranim sustavom upravljanja platformom, zapovjednim mostom i operativnim centrom, podvodnim akustičkim sustavom pozicioniranja, objektom za lansiranje podmornica i/ili iskrcavanjem autonomnih sustava, dizalicama, helikopterom itd.), Uključeni su i motorni kabel koji radi do 6 000 metara dubine, parkiranje autonomnih površinskih vozila i dodatna pomorska sredstva (uključujući autonomna plovila za površine oceana, autonomna podvodna vozila, autonomna zračna vozila, bespilotne letjelice). Stup II. – Operativni centar To uključuje obnovu postojećih zgrada i struktura, objekata za računalne i komunikacijske sustave za operativni centar i laboratorijsku mrežu, računalnih sustava visokih performansi i sustava za pohranu informacija, komunikacijskih sustava (uključujući terminal za vertikalno upravljanje (VSAT), sustave za prijam TV signala (TVRO) i sustave interoperabilnosti s drugim pomorskim sustavima, razvoj softvera i imerzivne sustave).
10.6	TC-C10-i03	Ključna etapa	Dovršetak akademije	Dovršetak				4.	2023.	Dovršetak akademije Alfeite Arsenal

			Alfeite Arsenal	akademije Alfeite Arsenal						(uključujući nadogradnju infrastrukture i nabavu opreme (računala; laboratorijska oprema, tehnološka infrastruktura, oprema za industriju 4.0 i digitalnu tranziciju), dijagnoza potreba za osposobljavanjem, razvoj tečajeva osposobljavanja, osiguravanje prvih tečajeva osposobljavanja već prije završetka škole)
10.7	TC-C10-i03	Ključna etapa	Primanje i prihvaćanje višenamjenske pomorske platforme i operativnog centra	Primanje i prihvaćanje višenamjenske pomorske platforme i operativnog centra				4.	2025.	Primanje i prihvaćanje višenamjenske pomorske platforme i operativnog centra
10.8	TC-C10-i04-RAA	Ključna etapa	Početak ugovora o javnim radovima za tehnički centar MARTEC	Početak građevinskih radova za tehnički centar MARTEC				4.	2022.	Početak građevinskih radova na infrastrukturi za Technopolo MARTEC (uključujući kupnju zemljišta i rušenje postojeće infrastrukture) na otoku Faial, koji se moraju dovršiti 2025. kao dio eksperimentalnog i razvojnog centra povezanog s morem na Azorima. Uključuje plavi inkubator (s najmanje 6 500 m²), centar za akvakulturu (najmanje 2 000 m²) i potrebnu opremu (opća oprema te postavljanje eksperimentalnog centra i stanice za istraživanje u akvakulturi, među ostalim). Za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije.
10.9	TC-C10-i04-RAA	Ključna etapa	Isporuka istraživačkog plovila	Isporuka istraživačkog plovila				1.	2025.	Isporuka modernog istraživačkog plovila. Mora moći raditi na velikim dubinama, uključivati modernu opremu za istraživanje i komunikaciju podataka, dinamičko pozicioniranje, upravljanje vozilima za daljinsku kontrolu, pelagijske mreže, dredže, kutije u boji itd., tehnološke standarde u pogledu sposobnosti i opreme visoke energetske učinkovitosti kako bi se zadovoljile trenutačne potrebe u područjima istraživanja mora i praćenja ili promicanja održivog korištenja oceana.
10.10	TC-C10-i04-RAA	Ključna etapa	Završetak eksperimentalnog centra za istraživanje i razvoj povezanog s morem na Azorima (centar MARTEC)	Završetak eksperimentalnog centra za istraživanje i razvoj povezanog s morem na Azorima (centar MARTEC)				4.	2025.	Stvaranje eksperimentalnog centra za istraživanje i razvoj povezanog s morem, koji se može podijeliti s institucijama znanstvenog i tehnološkog sustava Azora i poduzećima, koji je odgovoran za istraživanje i razvoj u tradicionalnim područjima i područjima u nastajanju, kao što su ribarstvo i proizvodi ribarstva, akvakultura, morska biotehnologija, biomaterijali i mineralni resursi ili pomorske tehnologije i uređaji. Operacionalizacija centra (tehnički centar MARTEC), koji se nalazi na otoku Faial.

										Za nove zgrade potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade približno nulte energije.

K. KOMPONENTA 11.: Dekarbonizacija industrije

Komponenta portugalskog plana za oporavak i otpornost bavi se izazovom doprinosa industrije i industrijskih procesa postizanju ciljeva ugljične neutralnosti, kako je utvrđeno u Planu za neutralizaciju ugljika do 2050. i Nacionalnom energetskom i klimatskom planu do 2030. To zahtijeva strukturnu preobrazbu koja se temelji na preoblikovanju industrijske aktivnosti, promjenama u proizvodnim procesima i načinu na koji se resursi upotrebljavaju.

Cilj je mjere ove komponente promicati dekarbonizaciju, energetsku učinkovitost i učinkovitost resursa te upotrebu alternativnih izvora energije u industrijskim procesima. Projekti koji će se podupirati također su povezani s novim tehnologijama, inovacijama i digitalizacijom industrije, nastojeći postići veću učinkovitost u različitim proizvodnim i organizacijskim procesima.

Komponenta doprinosi klimatskoj tranziciji portugalske industrije i podupire njezinu konkurentnost. Njime se pridonosi provedbi preporuka za Portugal o ulaganjima u zelenu tranziciju, posebno o čistoj i učinkovitoj proizvodnji i uporabi energije (preporuka za Portugal 3, 2020.) te o ulaganjima u istraživanje i inovacije (preporuke za Portugal 3, 2019. i 2020.).

K.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje TC-C11-i01: Dekarbonizacija industrije

To ulaganje sastoji se od promicanja i financijske potpore za inovacijske projekte u industrijama u četiri područja:

- niskougljični procesi i tehnologije: cilj je poduprijeti uvođenje novih tehnologija ili poboljšanih proizvodnih procesa za njihovu dekarbonizaciju, primjerice uključivanjem novih sirovina i mjera kružnog gospodarstva, inovacijskim mjerama, zamjenom i/ili prilagodbom opreme, povećanjem elektrifikacije konačne potrošnje energije;
- mjere za energetsku učinkovitost; projekti koji primaju potporu imaju za cilj smanjenje potrošnje energije i emisija stakleničkih plinova, primjerice optimizacijom ili zamjenom motora i opreme, optimizacijom procesa, usvajanjem sustava za praćenje potrošnje i upravljanje potrošnjom;
- uključivanje obnovljive energije i skladištenje, primjerice postavljanjem solarnih sustava, proizvodnjom topline iz obnovljivih izvora, visokoučinkovitom kogeneracijom, proizvodnjom i uporabom vodika iz obnovljivih izvora i plina iz obnovljivih izvora ako su tehnološke mogućnosti za dekarbonizaciju, među ostalim elektrifikacijom, ograničenije;
- razvoj planova za dekarbonizaciju i inicijativa za izgradnju kapaciteta, kao što su utvrđivanje i širenje učinkovitih tehnoloških rješenja, aktivnosti osposobljavanja, platforme za razmjenu informacija.

Potpora se dodjeljuje putem godišnjih postupaka nadmetanja (2021.–2024.) malim i srednjim poduzećima i velikim poduzećima u područjima industrije i proizvodnje energije, uključujući tijela za upravljanje industrijskim područjima, operatore prijenosnih i distribucijskih sustava, udruženja industrije i energetike te druga tijela. Cilj je ulaganja poduprijeti najmanje 300 projekata različitih veličina: mali (prosječno 1 000 000 EUR), srednji (prosječno 5 000 000 EUR) i veliki (prosječno 10 000 000 EUR). Natječaj je usmjeren na sektore s najvećim emisijama stakleničkih plinova, ali je otvoren za cijeli industrijski sektor, uključujući postrojenja ETS-a i postrojenja izvan ETS-a. Projekti odabrani u okviru područja intervencije 024.b dovode do smanjenja emisija stakleničkih plinova od najmanje 30 % u dotičnim industrijskim postrojenjima, čime se doprinosi klimatskim ciljevima Portugala u okviru provedbe nacionalnog energetskog i klimatskog plana.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu[35]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[36]; iii. djelatnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[37] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[38]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

35 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01).

36 Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

37 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, u kojima su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

38 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

K.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
11.1	TC-C11-i01	Ključna etapa	Prvi poziv na podnošenje ponuda za projekte dekarbonizacije industrije	Prvi otvoreni poziv na podnošenje ponuda				4.	2021.	Otvaranje prvog poziva na podnošenje prijedloga za projekte industrijske dekarbonizacije koji se odnose na barem jedno od sljedećih područja: niskougljične procese i tehnologije; donošenje mjera energetske učinkovitosti; uključivanje obnovljivih izvora energije i skladištenje energije; i osnaživanje poduzeća. Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Ovim pozivom na podnošenje ponuda osigurava se prosječno smanjenje izravnih i neizravnih emisija stakleničkih plinova od 30 % za industrijska postrojenja koja primaju potporu za projekte koji odgovaraju području intervencije 024.b. Prednost se daje projektima s najvećom dekarbonizacijom.
11.2	TC-C11-i01	Ključna etapa	Potpisivanje ugovora o dodjeli financijske potpore	Potpisivanje ugovora o dodjeli financijske potpore				4.	2023.	Najmanje 383 000 000 EUR dodijeljeno je za projekte dekarbonizacije industrije koji se odnose na barem jedno od sljedećih područja: niskougljične procese i tehnologije; donošenje mjera energetske učinkovitosti; uključivanje obnovljivih izvora energije i skladištenje energije; i osnaživanje poduzeća.

										Dodjelom ugovora projektima odabranima u okviru natjecateljskih poziva na podnošenje prijedloga navedenih u prethodno navedenoj ključnoj etapi osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
11.3	TC-C11-i01	Ciljna vrijednost	Financijska potpora za projekte dekarbonizacije industrije		Broj	0	300	4.	2025.	Broj projekata koji su primili financijsku potporu za dekarbonizaciju industrije koji se odnose na barem jedno od sljedećih područja: niskougljične procese i tehnologije; donošenje mjera energetske učinkovitosti; i uključivanje obnovljivih izvora energije i skladištenje energije. Za industrijska postrojenja koja primaju potporu osigurava se smanjenje od prosječno 30 % izravnih i neizravnih emisija stakleničkih plinova za projekte koji odgovaraju području intervencije 024.b i usklađenost s tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01), uključujući za postrojenja obuhvaćena sustavom EU-a za trgovanje emisijama kako bi se osiguralo da postrojenja koja primaju potporu ostvare predviđene emisije stakleničkih plinova koje su ispod referentne vrijednosti utvrđene za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

L. KOMPONENTA 12.: Biogospodarstvo

Ova komponenta bavi se izazovom razvoja održivog, kružnog i konkurentnog biogospodarstva. Očekuje se da će se takvom tranzicijom poduprijeti modernizacija i konsolidacija industrije stvaranjem novih vrijednosnih lanaca i zelenijih industrijskih procesa.

Cilj je ove komponente promicati i ubrzati proizvodnju proizvoda visoke dodane vrijednosti iz bioloških resursa kao alternative materijalima koji se temelje na fosilnim gorivima.

Mjere ove komponente usmjerene su na podupiranje strukturnih promjena povezanih s tom tranzicijom i doprinose rješavanju trenutačnih globalnih i lokalnih izazova, uključujući klimatske promjene, smanjenje ovisnosti o fosilnim resursima i održivi razvoj. Tri sektora (tekstil i odjeća, obuća i prirodna smola) posebno se podupiru za razvoj proizvoda dobivenih od bioloških sirovina i za učinkovitije korištenje resursa. Komponenta podupire preporuke za Portugal o ulaganjima u zelenu tranziciju, posebno u čistu i učinkovitu proizvodnju i uporabu energije (preporuka za Portugal 3, 2020.), te u istraživanje i inovacije (preporuke za Portugal 3, 2019. i 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

L.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TC-r25: Održivo biogospodarstvo

Cilj je reforme promicanje i poticanje očuvanja i učinkovite uporabe bioloških resursa. Reforma je u skladu s portugalskim akcijskim planom za održivo biogospodarstvo, koji podliježe javnom savjetovanju i služi kao strateški okvir za nacionalni održivi razvoj. U okviru napora za promicanje biogospodarstva Portugal ocjenjuje i fiskalne poticaje kojima bi se mogla poboljšati zamjena neobnovljivih prirodnih resursa drugim biološkim resursima.

Reforma se sastoji od novog općeg sustava gospodarenja otpadom (RGGR) i uključivanja kriterija za kupnju održivih proizvoda dobivenih od bioloških sirovina u reviziju nacionalne strategije za zelenu javnu nabavu. Tom se reformom nastoje ukloniti glavne prepreke i ograničenja utvrđena u vrednovanju bioloških resursa za razvoj održive i kružne bioindustrije, uz poštovanje kaskadnog načela.

Provedbom novog Općeg programa gospodarenja otpadom uklanjaju se barem ograničenja u pogledu uporabe nusproizvoda ili otpada za nove proizvode pojednostavnjenjem postupaka za razvrstavanje tvari ili predmeta kao nusproizvoda, uključujući iz drugih zemalja EU-a. Novi opći program gospodarenja otpadom donesen je u prosincu 2020.

Nacionalna strategija za zelenu javnu nabavu revidira se kako bi se njome obuhvatila barem obvezna ekološka mjerila povezana s nabavom usluga i proizvoda (osobito u području graditeljstva), integriranjem održivih proizvoda na biološkoj osnovi.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2022.

Ulaganje TC-C12-i01: Biogospodarstvo

Cilj je ulaganja poduprijeti uključivanje biomaterijala u proizvodne procese u tri sektora: tekstil i odjeću, obuću i prirodnu smolu.

Glavni instrument sastoji se od financijske potpore koja se dodjeljuje putem programskih ugovora s konzorcijima, što uključuje institucije IRI-ja, poduzeća i krajnje korisnike i koja se odabire natjecateljskim postupkom. Aktivnosti koje se podupiru uključuju projekte

istraživanja, razvoja i produktivnih inovacija, projekte digitalizacije i napredne proizvodne tehnologije, namjenske programe osposobljavanja i osnaživanja, proizvodnju domaće prirodne smole i mjere podizanja svijesti za održivu proizvodnju i potrošnju. Odabranim projektima doprinosi se barem razvoju kružnog gospodarstva i ciljevima smanjenja emisija u Portugalu. Projekti imaju sljedeće ciljeve:

- razvoj novih proizvodnih procesa u stvaranju proizvoda s većom dodanom vrijednošću koji uključuju i iskorištavaju biološke resurse (šumsku biomasu, poljoprivredne i poljoprivredno-industrijske ostatke i nusproizvode);
- razvoj tehnoloških postupaka za poboljšanje kružnosti sektora tekstila i odjeće, obuće i prerade smole; i
- doprinos gospodarenju otpadom u tim sektorima.

Podupiru se istraživački, razvojni i inovacijski projekti s ciljem razvoja novih proizvodnih procesa u pogledu stvaranja proizvoda s većom dodanom vrijednošću koji uključuju i iskorištavaju biološke resurse (šumsku biomasu, poljoprivredne i poljoprivredno-industrijske ostatke i nusproizvode), tehnoloških procesa za poboljšanje kružnosti sektora tekstila i odjeće, obuće i prerade smole te za doprinos gospodarenju otpadom u tim sektorima. Odabrani projekti doprinose smanjenju emisija stakleničkih plinova.

Te se mjere dopunjuju posebnim i dodatnim natječajima za aktivnosti gospodarenja šumama i proizvodnje prirodne smole. To uključuje potporu aktivnostima za sprečavanje požara koje provode stručnjaci za proizvodnju smole, kupnju strojeva i opreme od strane Instituta za prirodu i očuvanje šuma (ICNF) te aktivnosti zaštite i obnove šuma morskih borova. Promicanjem gospodarenja šumskim zemljištem, ovo ulaganje doprinosi sprečavanju i ublažavanju učinaka požara u ruralnim područjima te smanjenju emisija onečišćujućih tvari u atmosferu.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i olakšavajuće korake utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, kako bi se osigurala usklađenost s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01), vozila, strojevi i oprema koje kupuje Institut za prirodu i očuvanje šuma (ICNF) moraju biti bez emisija. Ako ne postoje alternative s nultom stopom emisija, vozila, strojevi i oprema koji se kupuju predstavljaju najbolje raspoložive razine ekološke učinkovitosti u tom sektoru. Osim toga, kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu poslova za predstojeće pozive za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu[39]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[40]; iii. djelatnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[41] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[42]; i iv. aktivnosti u

[39] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01).

[40] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[41] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, u kojima su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u

kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[42] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

L.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
		ciljna vrijednost			Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
12.1	TC-C12-i01	Ključna etapa	Potpisivanje Protokola za 2021. za program „Resineiros vigilantes”	Potpisivanje Protokola za 2021. za program „Resineiros vigilantes”				3.	2021.	Sklapanje protokola između Instituta za prirodu i očuvanje šuma, I.P., i nacionalnog strukovnog udruženja proizvođača smole (Resipinus) za nadziranje i otkrivanje šumskih požara u ruralnim područjima.
12.2	TC-C12-i01	Ključna etapa	Odobrenje projekata koje je konzorcij podnio za razvoj novih proizvoda biogospodarstva, tehnologija i postupaka u tekstilnom sektoru i sektoru odjeće, obuće i prirodne smole	Odobravanje projekata za razvoj novih proizvoda, tehnologija i procesa biogospodarstva				2.	2022.	Povjerenstvo za odabir odobrava projekte koje je konzorcij podnio za razvoj novih proizvoda, tehnologija i postupaka biogospodarstva u sektorima tekstila i odjeće, obuće i prirodne smole. Projekti koje konzorcij predstavi za potporu obuhvaćeni su jednim od sljedećih programa: „promicanje održivog i kružnog biogospodarstva u tekstilu i odjeći”, „promicanje održivog i kružnog biogospodarstva u sektoru obuće” i „promicanje i vrednovanje prirodnog potencijala”. Usmjereni su na niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu na klimatske promjene primjenom čistih tehnoloških rješenja, alternativa s malim učinkom i najboljih raspoloživih tehnika. Kriterijima odabira projekata zahtijeva se da se svim podržanim projektima istraživanja i inovacija osigura smanjenje izravnih i neizravnih emisija ugljika. Odabrani projekti moraju biti u skladu s tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

12.3	TC-C12-i01	Ciljna vrijednost	Novi proizvodi, tehnologije i pilot-procesi koji uključuju biološke resurse		Broj	0	15	4.	2025.	Novi proizvodi, tehnologije i pilot-procesi koji uključuju biološke resurse. To uključuje najmanje 10 novih proizvoda ili tehnologija (razina tehnološke spremnosti 6–7) i najmanje pet industrijskih pilot-procesa (razina tehnološke spremnosti 7–9) u sljedećim sektorima: proizvodnja tekstila, obuće i smole.
12.4	TC-C12-i01	Ciljna vrijednost	Razvoj morskih borovih šuma s potencijalom za proizvodnju smole		ha	0	8 500	4.	2025.	Područje morskih borovih šuma razvijeno je primjenom tehnika prirodne regeneracije i obrezivanjem smolastih grana.
12.5	TC-C12-r25	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog općeg sustava gospodarenja otpadom	Stupanje na snagu novog općeg sustava gospodarenja otpadom				3.	2021.	Stupanje na snagu novog općeg sustava gospodarenja otpadom (RGGR) kojim se pojednostavnjuje administrativni postupak i smanjuju troškovi povezani s uporabom nusproizvoda.
12.6	TC-C12-r25	Ključna etapa	Stupanje na snagu revidirane nacionalne strategije za zelenu javnu nabavu	Stupanje na snagu revidirane nacionalne strategije za zelenu javnu nabavu				3.	2022.	Stupanje na snagu revidirane nacionalne strategije za zelenu javnu nabavu kojom se utvrđuju ekološki kriteriji povezani s nabavom usluga i proizvoda u koje su integrirani održivi materijali na biološkoj osnovi, među ostalim uvođenjem obveznih ekoloških kriterija.

M. KOMPONENTA 13.: Energetska učinkovitost zgrada

Komponenta se bavi sljedećim izazovima: Na stambeni sektor otpada 18 % potrošnje energije, a na uslužni sektor dodatnih 14 %. Zgrade stoga imaju važnu ulogu za Portugal u postizanju ciljeva ugljične neutralnosti. Mjerama u tom području, a posebno u segmentu stambenih zgrada, može se pridonijeti i smanjenju energetskog siromaštva, koje je i dalje važan problem u Portugalu jer u 2019. postotak kućanstava koja nisu u mogućnosti adekvatno zagrijati domove još uvijek iznosi 19 %. Portugal se obvezao na postizanje ugljične neutralnosti do 2050. te stoga mora promicati dekarbonizaciju svojeg fonda zgrada, uz istodobno poboljšanje uvjeta stanovanja (udobnost i kvaliteta u zatvorenim prostorima) i cjenovne pristupačnosti. To se postiže povećanjem energetske učinkovitosti zgrada kombiniranjem energetske učinkovitosti i obnovljive energije s elektrifikacijom te usmjeravanjem na kućanstva s niskim prihodima kako bi se riješio problem energetskog siromaštva.

Utvrđen je niz „tržišnih nedostataka” koji odgovaraju nizu problema koji često usporavaju preobrazbu fonda zgrada i iskorištavanje potencijalne uštede energije, kao što su:

- manjak razumijevanja o uporabi energije i potencijalnim uštedama;
- ograničene mjere obnove i izgradnje nakon financijske krize;
- manjak atraktivnih financijskih proizvoda;
- ograničene informacije o fondu zgrada; i
- ograničeno iskorištavanje učinkovitih i pametnih tehnologija.

Ciljevi su komponente obnova javnih i privatnih zgrada kako bi se poboljšala njihova energetska učinkovitost i udobnost, uz istodobno smanjenje portugalskih računa za energiju i ovisnosti, emisija stakleničkih plinova i energetske ovisnosti, kako bi se smanjilo energetsko siromaštvo i uključili obnovljivi izvori energije u izgrađeni okoliš. Time će se osigurati brojne društvene, ekološke i gospodarske koristi za ljude i poduzeća, kao što su otvaranje lokalnih radnih mjesta i smanjenje onečišćenja zraka.

Tom se komponentom podupire preporuka za Portugal o ulaganjima u klimatsku tranziciju, posebno o čistoj i učinkovitoj proizvodnji i uporabi energije (preporuka za Portugal 3, 2020.). Povezana je s vodećom inicijativom Obnova i dio je zelene tranzicije.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

M.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje TC-C13-i01: Energetska učinkovitost stambenih zgrada

Cilj je ovog ulaganja promicanje energetske obnove stambenih zgrada u privatnom vlasništvu, usvajanje energetski učinkovitih rješenja, zamjena neučinkovite opreme i povećanje instaliranih kapaciteta za promicanje energetske učinkovitosti i učinkovitosti resursa, povećanje potrošnje vlastite energije iz obnovljivih izvora i rješavanje problema energetskog siromaštva.

Ulaganje se sastoji od sljedećih mjera:

- Financiranje troškova projekata (obično između 50 % i 70 % ukupnog troška) kojim se promiču obnova, energetska učinkovitost, dekarbonizacija, učinkovitost potrošnje vode i kružno gospodarstvo u zgradama. To se obavlja putem obavijesti koje se

objavljuju svake godine.

- Za kućanstva s niskim prihodima pogođena energetskim siromaštvom (za koja se može subvencionirati do 100 % troškova), za takve mjere potrebna je bliža suradnja između središnjih i lokalnih vlasti i drugih aktera kao što su lokalna udruženja. Takozvani *Vales eficiência*, odnosno vaučeri energetske učinkovitosti, u vrijednosti od prosječno 1 300 EUR, izdaju se i dostavljaju kućanstvima koja su pogođena energetskim siromaštvom, što primatelju daje pravo na određene radove, energetski učinkovita rješenja, opremu i elektrifikaciju potrošnje energije.
    - Pomoćni materijal dostavlja se kako bi se pomoglo u donošenju odluka o najboljim mjerama energetske učinkovitosti koje treba poduzeti.
    - Komunikacijski kanali i jedinstvene kontaktne točke također se stavljaju na raspolaganje kako bi se razjasnile sumnje u pogledu načina dobivanja te potpore, u koordinaciji s različitim nacionalnim i lokalnim subjektima, kako bi potrošači mogli donositi najbolje odluke o ulaganju.

Cilj je planiranih ulaganja ostvariti prosječnu uštedu primarne energije od oko 200 ktoe i smanjenje emisija CO2 za oko 150 kt.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TC-C13-i02: Energetska učinkovitost zgrada središnje vlasti

Cilj je ovog ulaganja promicati energetsku obnovu zgrada središnje vlasti, promicati energetsku učinkovitost i učinkovitost resursa te povećati vlastitu potrošnju obnovljive energije.

To ulaganje sastoji se od mjera kojima se promiču obnova, energetska učinkovitost, dekarbonizacija, učinkovitost potrošnje vode i kružno gospodarstvo u zgradama.

- Godišnje se objavljuju obavijesti za različite vrste intervencija u vezi s nekretninama koje treba utvrditi u planovima učinkovitosti koje treba izraditi u okviru europskog akcijskog plana za ekološke inovacije ECO.AP 2030. ECO.AP 2030. bit će dostupan i za pružanje tehničke potpore središnjim javnim tijelima u utvrđivanju projekata i promicanju njihove provedbe.
- Pomoćni materijal dostavlja se službenicima javne uprave kako bi im se pomoglo u odlučivanju o najboljim mjerama energetske učinkovitosti koje treba poduzeti.

Cilj je planiranih ulaganja ostvariti prosječnu uštedu primarne energije od oko 185 ktoe i smanjenje emisija CO_2 za oko 140 kt.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TC-C13-i03: Energetska učinkovitost zgrada koje se koriste u uslužnom sektoru

Cilj je ovog ulaganja promicanje energetske obnove zgrada koje se koriste u uslužnom sektoru, promicanje energetske učinkovitosti i učinkovite uporabe resursa te povećanje vlastite proizvodnje energije iz obnovljivih izvora.

Ulaganje se sastoji od sljedećih mjera:

- Godišnje se pokreću obavijesti za podnošenje zahtjeva za potporu (obično između 50 % i 70 % ukupnih troškova) kako bi se ti troškovi podijelili u različitim vrstama intervencija u zgradama radi poboljšanja njihove energetske i ekološke učinkovitosti.
- Pomoćni materijal dostavlja se kako bi se pomoglo u donošenju odluka o najboljim mjerama energetske učinkovitosti koje treba poduzeti.
- Komunikacijski kanali također se stavljaju na raspolaganje kako bi se razjasnile sumnje u pogledu načina dobivanja te potpore, u koordinaciji s različitim nacionalnim i lokalnim subjektima, kako bi potrošači mogli donositi najbolje odluke o ulaganju.

Cilj je planiranih ulaganja ostvariti prosječnu uštedu primarne energije od oko 50 ktoe i smanjenje emisija CO_2 za oko 30 kt.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

M.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
13.1	TC-C13-i01	Ciljna vrijednost	Obnova privatnih stambenih zgrada radi povećanja energetske učinkovitosti		m²	0	830 000	2.	2024.	Područje obnovljenih privatnih stambenih zgrada. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednja razina temeljitosti obnove kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.
13.2	TC-C13-i01	Ciljna vrijednost	Obnova privatnih stambenih zgrada radi povećanja energetske učinkovitosti		m²	830 000	1 020 000	2.	2025.	Područje obnovljenih privatnih stambenih zgrada. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednja razina temeljitosti obnove kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.
13.3	TC-C13-i01	Ciljna vrijednost	„Vaučeri za učinkovitost" koji se raspodjeljuju kućanstvima u energetskom siromaštvu kako bi zamijenili staru opremu i usvojili energetski učinkovita rješenja		Broj	0	100 000	3.	2025.	Broj „vaučera za učinkovitost" u vrijednosti u prosječnom iznosu od 1 300 EUR, koji se raspodjeljuju kućanstvima koja su pogođena energetskim siromaštvom (među kućanstvima koja imaju pravo na socijalne tarife za energiju), za kupnju energetski učinkovite opreme, kao što su toplinske crpke, te za izvođenje radova za poboljšanje energetske učinkovitosti samog kućanstva. Uključuje instalacijske usluge i prikupljanje prethodne opreme (proslijeđuje je krajnjem odredištu odgovornom za okoliš).

13.4	TC-C13-i01	Ciljna vrijednost	Dodatni kapacitet za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju i za uporabu u zajednicama energije iz obnovljivih izvora u privatnom stambenom sektoru		MW	0	35	4.	2025.	Dodatni kapacitet za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora (kao što su fotonaponske ploče i baterije jer ta tehnologija sazrijeva) instaliran za vlastitu potrošnju i za uporabu u zajednicama energije iz obnovljivih izvora u privatnom stambenom sektoru.
13.5	TC-C13-i02	Ciljna vrijednost	Energetska obnova zgrada središnje vlasti		m²	0	1 065 000	1.	2025.	Područje obnovljenih zgrada središnje vlasti. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednja razina temeljitosti obnove kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.
13.6	TC-C13-i02	Ciljna vrijednost	Energetska obnova zgrada središnje vlasti		m²	1 065 000	1 255 000	4.	2025.	Područje obnovljenih zgrada središnje vlasti. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednja razina temeljitosti obnove kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.
13.7	TC-C13-i02	Ciljna vrijednost	Dodatni kapacitet za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju i za uporabu u zajednicama energije iz obnovljivih izvora u zgradama središnje vlasti		MW	0	28	4.	2025.	Dodatni kapacitet za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora (kao što su fotonaponske ploče i baterije jer ta tehnologija sazrijeva) za vlastitu potrošnju i za uporabu u zajednicama energije iz obnovljivih izvora u zgradama središnje vlasti.
13.8	TC-C13-i03	Ciljna vrijednost	Energetska obnova zgrada za privatne usluge		m²	0	315 000	1.	2025.	Površina obnovljenih zgrada koju upotrebljavaju privatne službe. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednja razina temeljitosti obnove kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.

13.9	TC-C13-i03	Ciljna vrijednost	Energetska obnova zgrada za privatne usluge		m²	315 000	360 000	4.	2025.	Područje obnovljenih zgrada koje se koriste u sektoru privatnih usluga. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednja razina temeljitosti obnove kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.
13.10	TC-C13-i03	Ciljna vrijednost	Dodatni kapacitet za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju i za uporabu u zajednicama energije iz obnovljivih izvora u sektoru privatnih usluga		MW	0	30	4.	2025.	Dodatni kapacitet za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora (kao što su fotonaponske ploče i baterije jer ta tehnologija sazrijeva) za vlastitu potrošnju i za uporabu u zajednicama energije iz obnovljivih izvora u sektoru privatnih usluga.

N. KOMPONENTA 14.: Vodik i obnovljivi izvori energije

Portugal se obvezao da će do 2050. postići ugljičnu neutralnost te se pozicionirao među onima koji preuzimaju vodeću ulogu u borbi protiv klimatskih promjena u skladu s Pariškim sporazumom. Planom za neutralizaciju ugljika do 2050. utvrđeni su ciljevi dekarbonizacije koje treba postići smanjenjem emisija za više od 85 % u usporedbi s emisijama iz 2005. i kapacitet za sekvestraciju ugljika od 13 000 000 tona. Komponenta je usmjerena na takozvane sektore koje je teško smanjiti promicanjem uvođenja vodika iz obnovljivih izvora.

Ciljevi komponente su promicanje energetske tranzicije i dekarbonizacije industrije i prijevoza s jakim naglaskom na proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora i drugih plinova iz obnovljivih izvora. U slučaju autonomnih regija naglasak je stavljen na uporabu obnovljive energije (geotermalna energija, energija vjetra, fotonaponska energija i hidroenergija) i skladištenje. Ta je komponenta ključna za smanjenje nacionalne energetske ovisnosti proizvodnjom energije iz lokalnih izvora, poboljšanje trgovinske bilance i jačanje otpornosti domaćeg gospodarstva.

Tom se komponentom podupire preporuka za pojedinu zemlju da se ulaganja usmjere na klimatsku tranziciju, s naglaskom na proizvodnji energije iz obnovljivih izvora (preporuka za Portugal 3, 2019. i 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

N.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TC-r29: Nacionalna strategija za vodik (EN-H2)

Cilj je te mjere uvođenje elementa poticaja i stabilnosti za energetski sektor promicanjem postupnog uvođenja vodika iz obnovljivih izvora kao održivog stupa sveobuhvatnije strategije za prijelaz na dekarbonizirano gospodarstvo. Tom se strategijom utvrđuje trenutačna i buduća uloga vodika u energetskom sustavu te se predlaže niz mjera i ciljeva za uključivanje vodika u različite sektore gospodarstva. To uključuje i stvaranje potrebnih uvjeta za tu promjenu, uključujući, među ostalim, zakonodavstvo i propise, sigurnost, norme, inovacije i razvoj te financiranje. Mjera se odnosi na izmijenjenu Uredbu o nacionalnoj mreži za transport plina i Uredbu o nacionalnoj mreži za distribuciju plina, koje odobrava Glavna uprava za energetiku i geologiju. Izmijenjenom uredbom omogućuje se uspostava uvjeta za priključivanje na infrastrukturu za transport plina, posebno za ubrizgavanje plinova iz obnovljivih izvora, uključujući obnovljivi vodik i plinove s niskim udjelom ugljika, kao i utvrđivanje minimalnih i maksimalnih postotaka ubrizgavanja tih plinova u mreže. Osim toga, izmijenjena uredba uključuje potrebne revizije tehničkih standarda kojima se osigurava kvaliteta usluge i sigurna uporaba tih infrastruktura za sve korisnike.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2021.

Ulaganje TC-C14-i01: Vodik i plinovi iz obnovljivih izvora

Cilj je mjere poduprijeti privatne projekte za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora i drugih plinova iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju ili ubrizgavanje u mrežu.

Ulaganje se sastoji od mjera za poticanje proizvodnje, skladištenja, prijevoza i distribucije obnovljivih plinova s ciljem povećanja doprinosa obnovljivih plinova potrošnji energije, smanjenja emisija stakleničkih plinova, smanjenja energetske ovisnosti i poboljšanja sigurnosti opskrbe energijom. Podupiru se različite primjene, kao što su upotreba obnovljivih plinova za prijevoz i ubrizgavanje obnovljivih plinova u mrežu prirodnog plina.

Za proizvodnju plinova iz obnovljivih izvora, kao što su obnovljivi vodik ili biometan, isključivo iz obnovljivih izvora energije, može se upotrebljavati niz tehnologija kao što su: Elektroliza; Termokemijski i hidrotermalni procesi; Biološki procesi (biofotoliza i fermentacija); Obogaćivanje bioplina anaerobnom razgradnjom materijala iz biomase (ne uključujući proizvodnju bioplina); i Metanacija (obnovljivi vodik u kombinaciji s recikliranim ugljikovim dioksidom).

Ulaganja su vrlo specifična i usmjerena na povećanje instaliranog kapaciteta za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora i drugih obnovljivih plinova, uključujući instalirani kapacitet u elektrolizatorima za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora. Projekt se provodi putem tri otvorena i nediskriminirajuća poziva na podnošenje ponuda s ciljem potpore projektima u iznosu od najviše 15 000 000 EUR po projektu.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TC-C14-i02-RAM: Potenciranje električne energije iz obnovljivih izvora u arhipelagu Madeire

Cilj je mjere potpora proizvodnji, skladištenju, prijenosu i distribuciji energije iz obnovljivih izvora. Projekti uključeni u to ulaganje omogućuju povećanje udjela električne energije iz obnovljivih izvora koji će biti dostupan na svakom otoku. Tim se ulaganjem pridonosi strategiji dekarbonizacije proizvodnje električne energije kojom se jača otpornost domaćeg gospodarstva.

Ulaganje se sastoji od sljedećih podulaganja:

- Potpuna obnova hidroelektrane Water Serra i hidroelektrane Calheta I, revitalizacija instalirane snage od 6,2 MW i povećanje instaliranog kapaciteta dodavanjem 4 MW;
- Povećati instalirani kapacitet u sustavima za pohranu baterija dodavanjem skladišnog kapaciteta od najmanje 21 MW/27MWh;
- Ugraditi novi sinkroni kompenzator snage od najmanje 15 MVAr;
- Povećati kapacitet elektroenergetske mreže za integraciju nove instalirane snage od najmanje 48 MW u obnovljive izvore energije u elektroenergetskim sustavima (40 MW Madeira + 8 MW Porto Santo);
- Postavljanje 130 000 povezanih pametnih brojila i zamjena 8 750 uličnih rasvjetnih točaka rješenjima za nisku potrošnju energije (uključujući modernizaciju upravljanja uličnom rasvjetom).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TC-C14-i03-RAA: Energetska tranzicija na Azorima

Ciljevi su mjere razvoj najsuvremenije elektroenergetske infrastrukture i provedba projekata s inovativnim tehničkim rješenjima za povećanje energetske samodostatnosti. Na Azorima proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora trenutačno čini oko 40 % ukupne vrijednosti regije, od čega približno 24 % dolazi iz geotermalne energije na dva najveća otoka otočja. Preostalih 60 % električne energije proizvodi se iz fosilnih goriva, loživog ulja i dizela, što predstavlja visoku godišnju cijenu, ne samo zbog kupovne vrijednosti goriva, nego i zbog njihova pomorskog prijevoza od kopna do otoka i međuotočne distribucije. Ta vrsta proizvodnje, osim s time povezanih visokih troškova, predstavlja snažnu vanjsku ovisnost koja, u situacijama nacionalne ili međunarodne krize, može ugroziti sposobnost zadovoljavanja energetskih potreba arhipelaga.

Ulaganje se sastoji od sljedećih podulaganja:

- Povećanje instaliranog kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uglavnom geotermalnih, za 12 MW i revitalizacija već instalirane geotermalne elektrane za 5 MW;
- Povećanje instaliranog kapaciteta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora na otoku Corvu postavljanjem fotonaponskih i vjetroelektrana za 850 kW;
- Postavljanje novih sustava za pohranjivanje električne energije na otocima Santa Maria, São Jorge, Pico, Faial, Flores i Corvo za najmanje 20 MW;
- Uspostava novih malih jedinica za proizvodnju fotonaponske električne energije za decentraliziranu proizvodnju i potrošnju u ukupnom ekvivalentu od 12,6 MW.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

N.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
14.1	TC-C14-r29	Ključna etapa	Stupanje na snagu Uredbe o nacionalnoj transportnoj mreži plina i Uredbe o nacionalnoj distribucijskoj mreži plina	Stupanje na snagu Uredbe o nacionalnoj transportnoj mreži plina i Uredbe o nacionalnoj distribucijskoj mreži plina				3.	2021.	Stupanje na snagu izmijenjene Uredbe o nacionalnoj transportnoj mreži plina i Uredbe o nacionalnoj mreži za distribuciju plina. Izmjene Uredbe nacionalne transportne mreže plina i propisa nacionalne distribucijske mreže odobrava Glavna uprava za energetiku i geologiju. Uredbama se omogućuje utvrđivanje uvjeta za priključivanje na infrastrukturu za transport plina, posebno za ubrizgavanje plinova iz obnovljivih izvora, uključujući obnovljivi vodik, te utvrđivanje minimalnih i maksimalnih postotaka utiskivanja tih plinova u mreže. Osim toga, one uključuju potrebne revizije tehničkih standarda kojima se osigurava kvaliteta usluge i sigurna uporaba tih infrastruktura za sve korisnike.
14.2	TC-C14-i01	Ključna etapa	Prvi poziv na podnošenje ponuda za projekte proizvodnje plina iz obnovljivih izvora	Prvi otvoreni poziv na podnošenje ponuda				3.	2021.	Otvaranje prvog poziva na odabir projekata kojima će se pružiti potpora za najmanje 88 MW novog instaliranog kapaciteta za energiju vodika iz obnovljivih izvora i obnovljive plinove s nultim ili gotovo nultim emisijama stakleničkih plinova u životnom ciklusu.
14.3	TC-C14-i01	Ciljna vrijednost	Dodatni kapacitet za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora i plina iz obnovljivih izvora		MW	0	264	4.	2025.	Dodatni kapacitet za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora i plinova iz obnovljivih izvora s nultim ili gotovo nultim emisijama stakleničkih plinova u životnom vijeku.
14.4	TC-C14-i02-RAM	Ključna etapa	Ugradnja novog sinkronog kompenzatora	Ugradnja novog sinkronog kompenzatora				4.	2023.	Nabava i ugradnja jednog novog sinkronog kompenzatora s najmanje 15 MVAr.
14.5	TC-C14-i02-RAM	Ciljna vrijednost	Dodatni instalirani kapacitet za proizvodnju hidroenergije		MW	0	4	4.	2023.	Povećanje instalirane snage obnovljene hidroelektrane Serra.

14.6	TC-C14-i02-RAM	Ciljna vrijednost	Obnovljeni i instalirani kapacitet za proizvodnju hidroenergije		MW	0	6.2	4.	2024.	Potpuna obnova sljedećih hidroelektrana: Hidroelektrana Serra: zamjena i nadogradnja električne i mehaničke opreme, održavanje samo zgrade. Hidroelektrana Calheta I: zamjena većine imovine, posebno dvaju proizvodnih agregata instaliranog kapaciteta 0,5 MW i drugih električnih sustava, osim zgrade. Radovi uključuju i restauraciju kanala koji vode do postrojenja u ukupnoj duljini od približno 13 km.
14.7	TC-C14-i02-RAM	Ciljna vrijednost	Dodatni instalirani kapacitet u sustavu za pohranu baterija		MW	0	21	4.	2024.	Povećanje skladištenja električne energije dodavanjem instaliranog kapaciteta u baterijskim sustavima. Dodatni kapacitet iznosi najmanje 21 MW/27 MWh.
14.8	TC-C14-i02-RAM	Ciljna vrijednost	Dodatni kapacitet za integraciju nove instalirane snage u elektroenergetski sustav		MW	0	48	2.	2025.	Povećanje kapaciteta za integraciju obnovljivih izvora energije u elektroenergetski sustav Autonomne regije Madeire. Nadogradnja iznosi 8 MW u Portu Santu i 40 MW na Madeiri.
14.9	TC-C14-i02-RAM	Ciljna vrijednost	Ugradnja pametnih brojila		Broj	0	130 000	4.	2025.	Pružanje i ugradnja novih pametnih brojila (električna brojila koja bilježe informacije o potrošnji i koja su priključena na komunikacijsku mrežu)
14.10	TC-C14-i02-RAM	Ciljna vrijednost	Zamjena točaka za uličnu rasvjetu		Broj	0	8 750	4.	2025.	Zamjena mreže javne rasvjete LED rasvjetom niske energije i sustav upravljanja
14.11	TC-C14-i03-RAA	Ciljna vrijednost	Dodatni i obnovljeni instalirani geotermalni proizvodni kapacitet		MW	0	17	4.	2025.	Povećanje kapaciteta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, posebno geotermalne energije. Dodatni kapacitet (12 MW) ugrađuje se u geotermalnu elektranu Pico Alto i geotermalnu elektranu Pico Vermelho. Obnova geotermalne elektrane Ribeira Grande provodi tri nove geotermalne bušotine, a učinkovitija proizvodna jedinica od 5 MW zamjenjuje postojeće proizvodne jedinice od 2 x 2,5 MW.
14.12	TC-C14-i03-RAA	Ciljna vrijednost	Dodatna proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora u Corvu		kW	0	850	4.	2023.	Povećati instalirani kapacitet za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora na otoku Corvu postavljanjem fotonaponskih elektrana i vjetroelektrana.
14.13	TC-C14-i03-RAA	Ciljna vrijednost	Novi sustavi za pohranu energije iz baterija i sustavi za upravljanje energijom u Autonomnoj regiji Azorima		MW	0	20	4.	2025.	Ugradnja novih baterijskih sustava za pohranu energije i sustava za upravljanje energijom na šest otoka kako bi se omogućila veća integracija obnovljivih izvora energije uz istodobnu zaštitu sigurnosti opskrbe i kvalitete usluge, s rasponom snage između 20 MW i 30 MW zajedno. ·

14.14	TC-C14-i03-RAA	Ciljna vrijednost	Ugradnja malih fotonaponskih postrojenja za lokalnu proizvodnju i potrošnju električne energije		MW	0	11.2	4.	2025.	Postavljanje novih instaliranih kapaciteta za proizvodnju električne energije ulaganjem u difuzne male fotonaponske instalacije uglavnom za vlastitu potrošnju, uz pretpostavku da korisnici ne sufinanciraju.

O. KOMPONENTA 15.: Održiva mobilnost

Ova komponenta portugalskog plana za oporavak i otpornost usmjerena je na nekoliko izazova u prometnom sektoru: potreba za smanjenjem emisija stakleničkih plinova i onečišćujućih tvari, potreba za smanjenjem ovisnosti o privatnom automobilu i potreba da se zajamči bolja socijalna kohezija u urbanim područjima.

Cilj je ove komponente smanjiti emisije i poboljšati javni prijevoz širenjem mreže, povećanjem njezine dostupnosti i jačanjem kapaciteta planiranja javnog prijevoza. Očekuje se da će to dovesti do većeg broja korisnika javnog prijevoza, potaknuti modalni prijelaz s privatnog na javni prijevoz te promicati bolje upravljanje prometom i sposobnosti planiranja. U tu svrhu ova se komponenta sastoji od reformi i ulaganja kojima se promiče održiv javni prijevoz proširenjem podzemne željeznice u Lisabonu i Portu, gradnje sustava lake željeznice u Lisabonu, sustava brzog autobusnog prijevoza u Portu i kupnje autobusa bez emisija za javni prijevoz.

Komponenta pridonosi provedbi preporuke za Portugal o usmjeravanju ulaganja na zelenu tranziciju (preporuka za Portugal 3, 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

O.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TC-r30: Reforma prometnog ekosustava

Cilj je reforme ojačati tijela javnog prijevoza, njihove sposobnosti i vještine te tako povećati njihovu sposobnost za bolje planiranje prometnih sustava kojima upravljaju i povećati uporabu javnog prijevoza. Njome se promiče izgradnja kapaciteta tijela javnog prijevoza potporom za nabavu alata za planiranje prometnih sustava i upravljanje njima, novim digitalnim rješenjima kojima se olakšava uporaba javnog prijevoza te potporom modernizaciji sustava za izdavanje karata i praćenjem operacija, među ostalim. Podupire tijela za upravljanje prometom u pripremi, sklapanju i provedbi ugovaranja usluga javnog prijevoza putnika u svim metropolitanskim područjima (AM) i međuopćinskim zajednicama (CIM), u skladu s Uredbom (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o uslugama javnog željezničkog i cestovnog prijevoza putnika i stavljanju izvan snage uredaba Vijeća (EEZ) br. 1191/69 i 1107/70. Njome se poboljšavaju uvjeti pristupa javnom prijevozu provedbom programa za smanjene tarife (*Programa de Apoio à Redução do tarifário dos Transportes Públicos,* PART) te boljim i klimatski prihvatljivijim uslugama prijevoza (*Programa de Apoio à Densificação e Reforço da Oferta de Transporte Público*, PROTransP) te provedbom fiskalnih mjera koje pogoduju korisnicima javnog prijevoza, kao što su karte povezane s fiskalnim smanjenjem mjesečne dodane vrijednosti javnog prijevoza.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje TC-C15-i01: Proširenje mreže podzemne željeznice u Lisabonu – crvena linija do Alcântare

Cilj je mjere povećati privlačnost javnog prijevoza u Lisabonu i privući više korisnika širenjem mreže podzemne željeznice.

Ulaganje se sastoji od proširenja mreže podzemne željeznice u Lisabonu do Alcântare, dodajući mreži 3,7 km i četiri postaje. Time se Alcântara pretvara u veliko novo prometno

sučelje koje omogućuje vezu između mreže podzemne željeznice i prigradskih željezničkih usluga.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TC-C15-i02: Proširenje mreže podzemne željeznice u Portu – Casa da Música-Santo Ovídio

Cilj je mjere povećati privlačnost javnog prijevoza u Portu i privući više korisnika. Cilj mu je proširiti teritorijalnu pokrivenost mreže podzemne željeznice i riješiti probleme zagušenja na osi Porto – Vila Nova de Gaia.

Ulaganje se sastoji od proširenja mreže podzemne željeznice u Portu izgradnjom nove dvotračne pruge od 6,74 km s osam novih postaja između Boavista/Casa da Música u Portu i nove postaje koja će se izgraditi u Santo Ovídio (veza s linijom Amarela) u Vili Nova de Gaia.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TC-C15-i03: Laki željeznički prijevoz Odivelas – Loures

Cilj je mjere povećati privlačnost javnog prijevoza u Lisabonu i privući više korisnika. Trenutačno je privatni cestovni promet dominantan između Louresa i Lisabona, što uzrokuje znatne emisije stakleničkih plinova i onečišćujućih tvari te probleme sa zagušenjem. Cilj je mjere potaknuti prelazak s pojedinačnog cestovnog prijevoza na javni prijevoz.

Ulaganje se sastoji od izgradnje 12 km dugačkog sustava za laku željeznicu koji povezuje općinu Loures s lisabonskom mrežom podzemne željeznice.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TC-C15-i04: Brzi autobusni prijevoz Boavista – Império

Cilj je mjere povećati privlačnost javnog prijevoza u Portu i privući više korisnika. Cilj joj je smanjiti emisije stakleničkih plinova i onečišćujućih tvari te potaknuti prelazak s cesta na druge načine prijevoza.

To ulaganje sastoji se od stvaranja novog sustava brzog autobusnog prijevoza (autobusni prometni trakovi) od 3,8 km i 7 postaja između trga Praça do Império i trga Praça Mouzinho de Albuquerque u Portu, čime se osigurava veza s mrežom podzemne željeznice Porto. Brzi sustav autobusa obuhvaća električne autobuse.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje TC-C15-i05: Dekarbonizacija javnog prijevoza

Cilj je mjere obnoviti i dekarbonizirati vozni park javnog prijevoza u Portugalu osiguravanjem autobusa s nultim emisijama.

Ulaganje se sastoji od financijske potpore za kupnju 145 autobusa s nultim emisijama (električni i na vodik) za javni prijevoz i infrastrukture za punjenje za njihov rad. Potpora se pruža u obliku nepovratnog iznosa razlike između kupovnih troškova autobusa s nultim emisijama (električni ili na vodik) i vozila ekvivalentnog dizelu (EURO VI). Autobusi se koriste za pružanje usluga javnog prijevoza putnika na temelju ugovora o obavljanju javnih usluga u metropolitanskim područjima Lisabona i Porta.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

O.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
15.1	TC-C15-i01	Ključna etapa	Potpisivanje ugovora o proširenju mreže podzemne željeznice u Lisabonu	Potpisivanje ugovora o proširenju mreže podzemne željeznice u Lisabonu				3.	2022.	Potpisivanje ugovora o provedbi projekta između javnih tijela i izvođača odabranog u natječajnom postupku. Svrha je ugovora proširenje mreže podzemne željeznice u Lisabonu (crvena linija do Alcântare).
15.2	TC-C15-i01	Ključna etapa	Izvješće o napretku proširenja lisabonske podzemne mreže	Izvješće o napretku u kojem se navodi da radovi napreduju prema rasporedu				2.	2023.	Razvoj radova na proširenju lisabonske podzemne mreže i usklađenost s rasporedom njihove provedbe mjeri se redovitim izvješćima o napretku tijekom izvođenja radova. Uključuju procjenu razvoja radova u skladu s planiranim rasporedom, uključujući utvrđivanje već završenih aktivnosti, utvrđivanje aktivnosti koje treba provesti i analizu rizika predloženih rokova provedbe uz, prema potrebi, plan ublažavanja i djelovanja u nepredvidivim okolnostima kako bi se osiguralo da ugovor bude dovršen u predloženim rokovima. Ključna etapa postiže se ako se u izvješću o napretku navede da radovi u trenutku ključne etape napreduju prema rasporedu.
15.3	TC-C15-i01	Ciljna vrijednost	Dovršeno proširenje mreže podzemne željeznice u Lisabonu		Km	0	3,7	4.	2025.	Završetak građevinskih radova za proširenje mreže podzemne željeznice u Lisabonu (3,3 km u tunelu i 0,4 km u vijaduktu) produljenjem crvene linije do Alcântare. Produljena linija podzemne željeznice spremna je za neposredno pružanje planiranih usluga prijevoza.
15.4	TC-C15-i02	Ključna etapa	Potpisivanje ugovora o proširenju mreže podzemne željeznice Porto	Potpisivanje ugovora o proširenju mreže podzemne željeznice Porto	—			2.	2023.	Potpisivanje ugovora o provedbi projekta između javnih tijela i izvođača odabranog u natječajnom postupku. Svrha ugovora je proširenje podzemne mreže u Portu (Casa da Música–Santo Ovídio).

15.5	TC-C15-i02	Ključna etapa	Izvješće o napretku proširenja mreže podzemne željeznice Porto	Izvješće o napretku u kojem se navodi da radovi napreduju prema rasporedu				2.	2024.	Razvoj radova na proširenju podzemne mreže u Portu i usklađenost s rasporedom njihove provedbe mjeri se redovitim izvješćima o napretku tijekom izvođenja radova. Uključuju procjenu razvoja radova u skladu s planiranim rasporedom, uključujući utvrđivanje već završenih aktivnosti, utvrđivanje aktivnosti koje treba provesti i analizu rizika predloženih rokova provedbe uz, prema potrebi, plan ublažavanja i djelovanja u nepredvidivim okolnostima kako bi se osiguralo da ugovor bude dovršen u predloženim rokovima. Ključna etapa postiže se ako se u izvješću o napretku navede da radovi u trenutku ključne etape napreduju prema rasporedu.
15.6	TC-C15-i02	Ciljna vrijednost	Dovršeno širenje mreže podzemne željeznice Porto		Km	0	6,7	4.	2025.	Trajanje građevinskih radova dovršenih za proširenje mreže podzemne željeznice Porto izgradnjom nove pruge između Casa da Música (Porto) i Santo Ovídio (Vila Nova de Gaia). Nova linija podzemne željeznice spremna je za neposredno pružanje planiranih usluga prijevoza.
15.7	TC-C15-i03	Ključna etapa	Potpisivanje ugovora o izgradnji linije za laki željeznički prijevoz između Odivelasa i Louresa	Potpisivanje ugovora o izgradnji linije za laki željeznički prijevoz između Odivelasa i Louresa				1.	2023.	Potpisivanje ugovora o provedbi projekta između javnih tijela i izvođača odabranog u natječajnom postupku. Svrha ugovora je izgradnja lake željezničke pruge između Odivelasa i Louresa.
15.8	TC-C15-i03	Ključna etapa	Izvješće o napretku u izgradnji linije za laki željeznički prijevoz između Odivelasa i Louresa	Izvješće o napretku u kojem se navodi da radovi napreduju prema rasporedu				2.	2024.	Razvoj radova na izgradnji linije za laki željeznički prijevoz između Odivelasa i Louresa i usklađenost s rasporedom njihove izvedbe mjeri se redovitim izvješćima o napretku tijekom izvođenja radova. Uključuju procjenu razvoja radova u skladu s planiranim rasporedom, uključujući utvrđivanje već završenih aktivnosti, utvrđivanje aktivnosti koje treba provesti i analizu rizika predloženih rokova provedbe uz, prema potrebi, plan ublažavanja i djelovanja u nepredvidivim okolnostima kako bi se osiguralo da ugovor bude dovršen u predloženim rokovima. Ključna etapa postiže se ako se u izvješću o napretku navede da radovi u trenutku ključne etape napreduju prema rasporedu.
15.9	TC-C15-i03	Ciljna vrijednost	Dovršena izgradnja lake željezničke pruge između Odivelasa i Louresa		Km	0	12	4.	2025.	Završeni građevinski radovi na tranzitnoj liniji lake željeznice za povezivanje Louresa s lisabonskom mrežom podzemne željeznice u Odivelasu. Nova tranzitna linija lake željeznice spremna je za trenutačno pružanje planiranih usluga prijevoza.

15.10	TC-C15-i04	Ključna etapa	Potpisivanje ugovora o izgradnji brze tranzitne linije između trga Praça do Império i trga Praça Albuquerque Mouzinho u Portu	Potpisivanje ugovora o izgradnji brze tranzitne linije između trga Praça do Império i trga Praça Albuquerque Mouzinho u Portu				1.	2022.	Potpisivanje ugovora o provedbi projekta između javnih tijela i izvođača odabranog u natječajnom postupku. Svrha ugovora izgradnja je brze tranzitne linije koja povezuje trg Praça do Império s trgom Praça Albuquerque Mouzinho u Portu.
15.11	TC-C15-i04	Ciljna vrijednost	Dovršena izgradnja brze tranzitne linije između trga Praça do Império i trga Praça Albuquerque Mouzinho u Portu		Km	0	3,8	4.	2023.	Završetak građevinskih radova za brzu tranzitnu liniju autobusa koja povezuje trg Praça do Império s trgom Praça Albuquerque Mouzinho u Portu. Nova brza autobusna linija spremna je za trenutačno pružanje planiranih usluga prijevoza.
15.12	TC-C15-i05	Ključna etapa	Potpisan ugovor o kupnji čistih autobusa u okviru Programa dekarbonizacije javnog prijevoza	Potpisan ugovor za kupnju 145 čistih autobusa u okviru Programa dekarbonizacije javnog prijevoza.				3.	2022.	Potpisivanje ugovora između korisnika i upravljačkog tijela, na temelju konkurentnog natječajnog postupka, kojim se preuzima obveza kupnje novih autobusa s nultim emisijama (električni i hidrogenski autobusi).

15.13	TC-C15-i05	Ciljna vrijednost	Kupnja novih autobusa s nultim emisijama (električnih ili hidrogenskih) koji se upotrebljavaju za javni prijevoz		Broj	0	145	4.	2023.	Broj novih autobusa s nultim emisijama (električnih ili hidrogenskih) koji su kupljeni i u funkciji za pružanje usluga javnog prijevoza putnika u metropolitanskim područjima Lisabona i Porta.
15.14	TC-C15-r30	Ciljna vrijednost	Potpisani ugovori za usluge javnog prijevoza putnika u velegradskim područjima i međuopćinskim zajednicama		Broj	0	23	4.	2023.	Broj tijela za upravljanje prometom s potpisanim ugovorima za sve usluge javnog željezničkog i cestovnog prijevoza putnika te prijevoza unutarnjim plovnim putovima u skladu s Uredbom (EZ) br. 1370/2007.

P. KOMPONENTA 16.: Poduzeća 4.0

Komponenta se bavi izazovima povezanima s niskom digitalizacijom poduzeća. Prema rezultatima indeksa digitalnoga gospodarstva i društva (DESI 2020.) Portugal je na 19. mjestu u EU-u i ispod prosjeka EU-a. Najosjetljivije dimenzije u slučaju Portugala jesu dimenzije „Ljudskog kapitala" i „Upotrebe internetskih usluga" i neke dimenzije „Integriranja digitalnih tehnologija", a sve to odražava ograničenja u pogledu digitalnog kapaciteta i uspješnosti poduzeća.

Ciljevi komponente usmjereni su na poslovni sektor, posebno na MSP-ove i njihove zaposlenike, uz ulaganja u cilju ubrzavanja digitalne tranzicije uz jačanje digitalnih vještina zaposlene radne snage. Ulaganjima se predviđaju sljedeće mjere:

- Jačanje digitalnih vještina zaposlenika u poslovnom sektoru;
- Modernizacija poslovnog modela poduzeća i njihovih proizvodnih postupaka, uključujući digitalizaciju radnih procesa kao što su poslovno upravljanje, inovativni proizvodi i izdavanje računa;
- Stvaranje novih digitalnih marketinških kanala za proizvode i usluge;
- Inovacije i uključivanje naprednih digitalnih tehnologija u poslovni model poduzeća; i
- Poticanje digitalnog poduzetništva.

Tom se komponentom podupiru preporuke za Portugal koje se odnose na potporu upotrebi digitalnih tehnologija, osiguravanje jednakog pristupa kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju, jačanje konkurentnosti poduzeća te podupiranje zapošljavanja i davanje prednosti mjerama za očuvanje radnih mjesta (preporuka za Portugal 2, 2020.). Tom se komponentom podupiru i preporuke za Portugal za poboljšanje razine vještina stanovništva, posebno njihovu digitalnu pismenost, među ostalim povećanjem relevantnosti obrazovanja odraslih s potrebama tržišta rada (preporuka za Portugal 2, 2019.) i usmjeravanje ulaganja u digitalnu tranziciju (preporuka za Portugal 3, 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

P.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TD-r31: Digitalna tranzicija poslovnog okruženja

Ciljevi su mjere jačanje rasta poslovnog okruženja kako bi ono postalo digitalno konkurentnije i otpornije u trenutačnom globalnom gospodarskom i socijalnom kontekstu. Ta je reforma dio šireg akcijskog plana za digitalnu tranziciju (PATD) koji je Portugal donio u travnju 2020.

Reforma se sastoji od sljedećih elemenata:

- Pregled formativnog sadržaja sadržanog u katalogu nacionalnih kvalifikacija, koji se posebno odnosi na digitalne vještine za upotrebu u profesionalnom kontekstu. Ta je obnova u skladu s najnovijim tehnološkim razvojem i najhitnijim potrebama poduzeća u različitim gospodarskim sektorima. U tu svrhu od 2021. mogu biti dostupni novi načini osposobljavanja i kratkotrajni tečajevi osposobljavanja.
- Uspostava pravnog i regulatornog okvira potrebnog za stvaranje digitalnih pečata u područjima kibersigurnosti, privatnosti, održivosti i upotrebljivosti. Taj okvir i promicanje digitalnog povjerenja preduvjet su za provedbu ulaganja u digitalne pečate predviđenih ovom komponentom.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. ožujka 2022.

Ulaganje TD-C16-i01: Digitalno osnaživanje poduzeća

Ciljevi su mjere povećanje digitalnih vještina zaposlene radne snage, uključujući zaposlenike i rukovoditelje, s posebnim naglaskom na poduzeća u sektoru industrije, trgovine, usluga, turizma i poljoprivrede, kako bi se povećao broj digitalno kvalificiranih radnika te poboljšala konkurentnost i otpornost poduzeća, čime se doprinosi i očuvanju i otvaranju radnih mjesta. To ulaganje doprinosi povećanju broja kvalificiranih radnih mjesta u postojećim poduzećima i potiče stvaranje novih poduzeća.

Ulaganje se sastoji od dvaju međusobno povezanih programa osposobljavanja koji se uspostavljaju kako bi se uklonili nedostaci u digitalnim vještinama radnika (zaposlenika i rukovoditelja) i poduzeća. Očekuje se da će ulaganje utjecati na nove politike i doprinijeti razvoju cjeloživotnih strukovnih vještina i praksi osposobljavanja. Očekuje se i da će se ulaganjima poboljšati sposobnost poduzeća da se suoče s izazovima i iskoriste prilike koje pruža tehnologija. Riječ je o sljedećim dvjema mjerama:

- Academy Portugal Digital: s ciljem da dopre do 800 000 sudionika u osposobljavanju na internetu, kombiniranom osposobljavanju ili osposobljavanju uživo u području digitalnih vještina
- Zapošljavanje + Digital 2025.: s ciljem da se 200 000 sudionika pruži intenzivnije osposobljavanje uživo i kombinirano osposobljavanje u području digitalnih vještina

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. rujna 2025.

Ulaganje TD-C16-i02: Digitalna tranzicija poduzeća

Ciljevi su mjere pridonijeti transformaciji poslovnih modela portugalskih MSP-ova i njihovoj digitalizaciji. To je posebno važno s obzirom na činjenicu da u portugalskom gospodarstvu prevladavaju mikropoduzeća, koja su manje digitalno aktivna od većih poduzeća. Stoga je uključivanjem MSP-ova u digitalizaciju poduzeća cilj ulaganja preobraziti poslovni model portugalskog gospodarstva i pridonijeti većoj konkurentnosti i otpornosti.

Ulaganje se sastoji od četiri skupine aktivnosti:

- „Nacionalna mreža ispitnih blokova”: stvaranje nacionalne mreže ispitnih blokova nastojalo je stvoriti uvjete u kojima poduzeća mogu razvijati i testirati nove proizvode i usluge te ubrzati proces digitalne transformacije, bilo fizičkom opremom i opremom za testiranje infrastrukture ili virtualnim/digitalnim simulatorima. Cilj je uspostaviti 30 infrastruktura za testiranje i testirati najmanje 3 600 pilot-projekata.
- Digitalna trgovina: program za digitalizaciju MSP-ova, s naglaskom na mikropoduzećima u komercijalnom sektoru, za aktiviranje njihovih digitalnih trgovinskih kanala, uvođenje tehnologije u poslovne modele i dematerijalizaciju postupaka s kupcima i dobavljačima upotrebom informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Sastoji se od tri projekta: i. „akceleratori digitalne trgovine” osnivanjem 25 lokalnih, regionalnih ili sektorskih akceleratora (subjekti koji pružaju trening, mentorstvo i financijsku potporu novoosnovanim poduzećima i MSP-ovima kako bi im se pomoglo da rastu) i sustav financijskih poticaja za digitalizaciju poslovnih modela MSP-ova (cilj je 30 000 MSP-ova); ii. „područja digitalne trgovine” kojima se podupire digitalizacija (uz lokalne platforme i platforme za e-trgovinu i dostavu) 50 trgovačkih područja smještenih u gradskim središtima, prigradskim ili ruralnim područjima kako bi se potaknula ta područja i promicala teritorijalna kohezija i lokalno gospodarstvo; iii. „internacionalizacija putem e-trgovine” kako bi se

poduzećima pomoglo u razvoju novih kanala prodaje u inozemstvu putem internetske prodaje.

- Potpora digitalnoj tranziciji poslovnih modela: Mentorstvo 4.0, program za potporu poduzećima u uvođenju naprednih digitalnih tehnologija.
- Poduzetništvo: s pomoću mjera kao što je i. „Vaučeri za novoosnovana poduzeća – novi zeleni i digitalni proizvodi" program vaučera usmjeren na potporu novoosnovanim poduzećima koja žele razviti digitalne i zelene poslovne modele; ii. „Jačanje nacionalne poduzetničke strukture – novoosnovana poduzeća u Portugalu" ulaganjima u mapiranje okruženja za novoosnovana poduzeća kako bi se utvrdili izazovi i rješenja povezani s poduzetničkim programom i provedbom odgovarajućih akcijskih planova; i iii. „Vaučeri za novoosnovana poduzeća/akceleratore" za potporu inkubatorima i akceleratorima u njihovu razvoju, uključujući prihvaćanje novih digitalnih tehnologija, poboljšanje resursa koji su im na raspolaganju i jačanje njihova znanja i sposobnosti kako bi se novoosnovanim poduzećima pružila potpora digitalnim poslovnim modelima.

Kad je riječ o financijskim instrumentima, u okviru mjere „Akceleratori digitalne trgovine" kojima se osiguravaju financijska potpora i financijski poticaji kako bi se osiguralo da mjera bude u skladu s tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01), pravni sporazum između portugalskih tijela i zaduženog subjekta ili financijskog posrednika zaduženog za financijski instrument i naknadna ulagačka politika financijskog instrumenta:

- zahtijevaju primjenu tehničkih smjernica Komisije o provjeri održivosti za fond InvestEU; i
- isključuju sljedeći popis aktivnosti i imovine iz prihvatljivosti: i. djelatnosti i imovine povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[43]; ii. aktivnosti i imovina u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[44]; iii. djelatnosti i imovina povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[45] i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu[46]; i iv. djelatnosti i imovina kod kojih dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu; i

[43] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01).

[44] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[45] To se izuzeće ne primjenjuje na aktivnosti u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, u kojima su aktivnosti u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[46] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

- zahtijevaju da ovlašteni subjekt/financijski posrednik provjeri usklađenost projekata s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu za sve transakcije, uključujući one izuzete od provjere održivosti.

Kad je riječ o natječajima, kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu zadataka za buduće pozive na podnošenje projekata isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu[47]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[48]; iii. djelatnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[49] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[50]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. rujna 2025.

Ulaganje TD-C16-i03: Katalizator za digitalnu tranziciju poduzeća

Ciljevi su mjere doprinos digitalnoj i ekološkoj tranziciji društva i poduzeća.

Ulaganje se sastoji od sljedeće tri mjere:

- „Dematerijalizacija izdavanja računa" s projektom usmjerenim na smanjenje uporabe papira putem digitalne platforme za slanje računa;
- „Pečati certifikacije za kibersigurnost, privatnost, upotrebljivosti i održivost" – ulaganje u: stvaranje četiriju novih pečata za certifikaciju u području kibersigurnosti, privatnosti, upotrebljivosti i održivosti; uspostava platformi kojima se podupire komunikacija među svim partnerima i subjektima uključenima u postupak (kao i stvaranje postupovnih podataka relevantnih za praćenje programa); kampanju za širenje inicijative i osnaživanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti ili subjekata za tehničko ocjenjivanje koji podupiru certifikacijske pečate u tim područjima; i
- „Digitalnoinovacijski centri (DIH)": usluga za potporu poduzećima da postanu konkurentnija u digitalnoj sferi kako bi se poboljšali njihovi proizvodni procesi automatizacijom ili uvođenjem disruptivnih tehnologija. Tim se ulaganjem jača i

---

47 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01).

48 Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

49 To se izuzeće ne primjenjuje na aktivnosti u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, u kojima su aktivnosti u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

50 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

dopunjuje mreža koja se već razvija u okviru programa Digitalna Europa kako bi se obuhvatilo ukupno 16 digitalnoinovacijskih centara s poslovnim nastanom u Portugalu.

Kad je riječ o natječajima povezanima s uspostavom digitalnoinovacijskih centara i za odabir korisnika koje podupiru digitalnoinovacijski centri, kako bi se osiguralo da mjera bude u skladu s tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01), kriterijima prihvatljivosti sadržanima u opisu poslova za buduće pozive na podnošenje projekata ne uzima se u obzir sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu[51]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[52]; iii. djelatnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[53] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[54]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

[51] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01).

[52] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[53] To se izuzeće ne primjenjuje na aktivnosti u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, u kojima su aktivnosti u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[54] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

P.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
16.1	TD-C16-r31	Ključna etapa	Stupanje na snagu preispitivanja sadržaja osposobljavanja uključenog u katalog nacionalnih kvalifikacija u pogledu modula u području digitalnih vještina i zakonodavstva ili propisa za stvaranje digitalnih potpisa i pečata	Stupanje na snagu preispitivanja sadržaja osposobljavanja uključenog u katalog nacionalnih kvalifikacija u pogledu modula u području digitalnih vještina i zakonodavstva ili propisa za stvaranje digitalnih potpisa i pečata				1.	2022.	Stupanje na snagu sljedećih zakona ili propisa: (1) preispitivanje sadržaja strukovnog i obrazovnog osposobljavanja uključenog u nacionalni katalog kvalifikacija u području digitalnih vještina, odnosno modula osposobljavanja povezanih s tehnologijama i alatima, kako bi se razvile vještine koje su uglavnom potrebne u profesionalnom kontekstu na temelju dijagnoze predviđanja vještina. (2) zakonodavstvo ili propisi potrebni za stvaranje digitalnih potpisa i pečata u području kibersigurnosti, privatnosti, održivosti i upotrebljivosti. Stvaranje tog pravnog okvira i promicanje digitalnog povjerenja uvjet su za provedbu ulaganja u digitalne pečate predviđenih tom komponentom.
16.2	TD-C16-i01	Ključna etapa	Početak portugalske digitalne akademije i zapošljavanja + Digitalni programi	Početak portugalske digitalne akademije i zapošljavanja + Digitalni programi				1.	2022.	Portugalska digitalna akademija – 1. internetska platforma operativna je i dostupna korisnicima, 2. definirani su dijagnostički postupci za ocjenjivanje preporuka o digitalnim vještinama za pripravnike i definiranje personaliziranih tečajeva osposobljavanja koji su im potrebni, a prvi skup osposobljavanja na internetu pokrenut je i dostupan polaznicima.

										Zapošljavanje + digitalno gospodarstvo – 1. utvrđuju se gospodarski sektori na koje se treba usmjeriti i utvrđuju se njihovi glavni digitalni izazovi koje tečajevi trebaju riješiti; 2. utvrđuju se partneri i dionici za provedbu programa; 3. pokreće se program osposobljavanja i započinje osposobljavanje uživo ili kombinirano osposobljavanje.
16.3	TD-C16-i01	Ciljna vrijednost	Zapošljavanje + digitalno osposobljavanje		Broj	0	200 000	3.	2025.	Broj sudionika u osposobljavanju koji su završili modul osposobljavanja uživo ili kombiniranog osposobljavanja u području prekvalifikacije i usavršavanja, s naglaskom na digitalnim vještinama kojima se rješavaju izazovi utvrđenih gospodarskih sektora u programu Zapošljavanje + digitalni program. Odabrani gospodarski sektori utvrđeni su u ključnoj etapi prvog tromjesečja 2022.
16.4	TD-C16-i01	Ciljna vrijednost	Portugalska digitalna akademija		Broj	0	800 000	3.	2025.	Broj sudionika osposobljavanja koji su primili dijagnostiku digitalnih vještina, pojedinačni plan osposobljavanja i koji su završili internetski, kombinirani ili osobni modul u programu Digitalna akademija Portugala.
16.5	TD-C16-i02	Ciljna vrijednost	MSP-ovi koje podupiru akceleratori digitalne trgovine		Broj	0	12 000	3.	2023.	Broj MSP-ova koji primaju potporu stvaranjem 25 lokalnih, regionalnih ili sektorskih akceleratora digitalne trgovine te sustavom financijskih poticaja za digitalizaciju poslovnih modela MSP-ova. Potpora se sastoji od procjene i dijagnosticiranja razine digitalizacije MSP-ova korisnika te pružanja ciljanih usluga i poticaja kako bi se povećalo prihvaćanje digitalnih tehnologija u poslovnom modelu korisnika. Kriterijima za odabir osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru ove mjere primjenom provjere održivosti, upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
16.6	TD-C16-i02	Ciljna vrijednost	Razvijeni pilot-proizvodi mreže nacionalnih ispitnih platformi		Broj	0	540	3.	2023.	Broj pilot-proizvoda razvijenih (s namjerom da se postigne barem razina tehnološke spremnosti 7) u mreži nacionalnih ispitnih blokova. Kriterijima za odabir osigurava se usklađenost Tehničkih smjernica „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01) podržanih transakcija u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje te zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

16.7	TD-C16-i02	Ciljna vrijednost	Testne baze odabrane za nacionalnu mrežu ispitnih blokova		Broj	0	30	3.	2022.	Broj ispitnih blokova odabranih za ugradnju s potrebnom opremom kako bi se omogućio razvoj i testiranje pilot-proizvoda u mreži nacionalnih ispitnih blokova. Opseg industrijskih sektora i njihovih podsektora odgovara onima koji su predviđeni za mrežu digitalnoinovacijskih centara (DIH) kako bi se stvorile sinergije i komplementarnosti s mrežom digitalnoinovacijskih centara. Kriterijima za odabir osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
16.8	TD-C16-i02	Ciljna vrijednost	Razvijeni pilot-proizvodi mreže nacionalnih ispitnih platformi		Broj	540	3 600	3.	2025.	Broj pilot-proizvoda razvijenih s namjerom postizanja razine tehnološke spremnosti 7 u nacionalnoj mreži ispitnih blokova. Kriterijima za odabir osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
16.9	TD-C16-i02	Ciljna vrijednost	Susjedstva digitalne trgovine		Broj	0	50	3.	2025.	Broj digitalnih trgovinskih četvrti u gradskim središtima, prigradskim ili ruralnim područjima. Ta ulaganja obuhvaćaju povezivost i lokalnu digitalnu infrastrukturu, posebno instalaciju (ili nadogradnju) postojeće opreme i instalaciju bežičnog pristupa internetu za korisnike u trgovačkim područjima. Obuhvaćaju i integraciju tehnoloških rješenja za upravljanje dostavom paketa i usvajanje elektroničkih sredstava plaćanja kako bi se digitaliziralo iskustvo potrošača i poslovni model trgovina. Kriterijima za odabir osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

16.10	TD-C16-i02	Ciljna vrijednost	MSP-ovi koje podupiru akceleratori digitalne trgovine		Broj	12 000	30 000	3.	2025.	Broj MSP-ova koji primaju potporu stvaranjem 25 lokalnih, regionalnih ili sektorskih akceleratora digitalne trgovine, kao i sustav financijskih poticaja za digitalizaciju poslovnih modela MSP-ova. Potpora se sastoji od procjene i dijagnosticiranja razine digitalizacije MSP-ova korisnika te pružanja ciljanih usluga i poticaja kako bi se povećalo prihvaćanje digitalnih tehnologija u poslovnom modelu korisnika. Kriterijima za odabir osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru ove mjere primjenom provjere održivosti, upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
16.11	TD-C16-i02	Ciljna vrijednost	MSP-ovi i inkubatori za novoosnovana poduzeća koji primaju izravnu potporu iz programâ digitalizacije		Broj	0	8 900	3.	2025.	Broj MSP-ova (8 500) i inkubatora za novoosnovana poduzeća (400) koji primaju potporu iz jednog od sljedećih programa: (1) internacionalizacija putem e-trgovine; (2) mjere osposobljavanja 4.0 kojima se podupiru poslovni modeli za digitalnu tranziciju; (3) vaučeri za novoosnovana poduzeća za razvoj novih zelenih i digitalnih proizvoda; (4) vaučeri za novoosnovane inkubatore i akceleratore za njihov tehnološki razvoj. Kriterijima za odabir osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
16.12	TD-C16-i02	Ciljna vrijednost	Novoosnovana poduzeća mapirana na platformi Startup Portugal		Broj	0	5 000	3.	2025.	Broj utvrđenih novoosnovanih poduzeća utvrđivanjem njihovih glavnih obilježja poslovanja na portugalskoj platformi Start-up Portugal. Novom platformom prati se ekosustav novoosnovanih poduzeća, posebno, među ostalim, poduzeća koja se temelje na digitalnim tehnologijama. Platforma je dostupna cijelom ekosustavu (novoosnovana poduzeća, ulagači, akceleratori/inkubatori, javna tijela).

16.13	TD-C16-i03	Ciljna vrijednost	Digitalnoinovacijski centri (DIH)		Broj	0	16	4.	2021.	Broj konzorcija digitalnoinovacijskih centara odabranih odobrenjem ponuda. Osnivanje svakog digitalnoinovacijskog centra podrazumijeva naknadno osnivanje inkubatora/akceleratora za poticanje poduzetničkog ekosustava povezanog sa sektorima obuhvaćenima čvorištem. Tim se ulaganjem jača i dopunjuje mreža koja se već razvija u okviru programa Digitalna Europa. Kriterijima za odabir osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
16.14	TD-C16-i03	Ključna etapa	Uspostava platformi za slanje digitalnih računa i certifikaciju u području kibersigurnosti, privatnosti, upotrebljivosti i održivosti	Uspostava platformi za slanje digitalnih računa i certifikaciju u području kibersigurnosti, privatnosti, upotrebljivosti i održivosti				4.	2022.	Uspostavit će se pet novih platformi za: 1. slanje digitalnih računa; i 2. kibersigurnosnu certifikaciju, 3. certifikaciju privatnosti, 4. certifikaciju upotrebljivosti i 5. certifikaciju održivosti; uključujući povezane kampanje širenja informacija na svim platformama. Platforme za certificiranje podupiru zahtjeve i podnošenje zahtjeva za certifikaciju, upravljanje postupcima, izdavanje i centralizirani repozitorij izdanih potvrda i pečata. Platforme za certificiranje podupiru i komunikaciju među svim partnerima i subjektima uključenima u postupke te generiraju postupovne podatke relevantne za praćenje programa. Platforme moraju biti operativne i dostupne predviđenim korisnicima.
16.15	TD-C16-i03	Ciljna vrijednost	Korisnici savjetodavnih usluga digitalnoinovacijskih centara		Broj	0	4 000	3.	2025.	Broj poduzeća koja su primila savjetodavne usluge od mreže digitalnoinovacijskih centara kako bi automatizacijom ili uvođenjem disruptivnih tehnologija poboljšala znanje i proizvodne procese. Kriterijima za odabir osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Q. KOMPONENTA 17.: Kvaliteta i održivost javnih financija

Tom se komponentom rješavaju izazovi povezani s visokim udjelom javnog duga u BDP-u Portugala, koji se dodatno pogoršao zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19. Veličina udjela javnog duga u BDP-u Portugala ograničava raspoloživi fiskalni prostor i, kada to gospodarski uvjeti dopuste, zahtijeva da se srednjoročno osigura fiskalna održivost. U tom se kontekstu očekuje da će jači okvirni uvjeti za fiskalnu politiku pridonijeti većoj fiskalnoj održivosti koja će više pogodovati rastu.

Cilj je komponente poboljšati upravljanje javnim financijama u Portugalu i premostiti postojeće nedostatke u fiskalno-strukturnim reformama. Među ostalim, ti ciljevi uključuju:

- ostvarivanje potpune i učinkovite provedbe Zakona o proračunskom okviru za 2015. i povezanih strukturnih promjena u pogledu izrade proračuna te računovodstvenih i informacijskih sustava;
- povećanje ušteda na učinkovitosti većim korištenjem centraliziranih revizija javne nabave i potrošnje, koje se planiraju uključiti u redovni proračunski postupak i koje podliježu sustavnim *ex post* evaluacijama;
- poboljšanje financijskih rezultata poduzeća u državnom vlasništvu s pomoću veće transparentnosti, pojačanog praćenja i snažnijeg upravljanja, pri čemu uprava postaje odgovornija i usmjerenija na rezultate; i,
- povećanje učinkovitosti upravljanja prihodima, uključujući Poreznu i Carinsku upravu i usluge socijalne sigurnosti, iskorištavanjem dostupnog prostora za veću digitalizaciju i poslovnu pristupačnost.

Komponenta pridonosi rješavanju preporuke za Portugal za poboljšanje kvalitete javnih financija, uz istodobno jačanje kontrole ukupnih rashoda, troškovne učinkovitosti i odgovarajuće izrade proračuna (preporuka za Portugal 1, 2019.), preporuke za poboljšanje financijske održivosti poduzeća u državnom vlasništvu, istodobno osiguravajući pravodobnije, transparentnije i sveobuhvatnije praćenje (preporuka za Portugal 1, 2019.) te preporuke da se, kada to gospodarski uvjeti dopuste, nastave provoditi fiskalne politike usmjerene na postizanje razboritog srednjoročnog fiskalnog položaja i osiguravanje održivosti duga (preporuka za Portugal 1, 2020.). Komponenta pridonosi i provedbi preporuke za Portugal o usmjeravanju ulaganja na digitalnu tranziciju (preporuka za Portugal 3, 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

Q.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TD-r32: Modernizacija i pojednostavnjenje upravljanja javnim financijama

Glavni je cilj reforme poboljšanje kvalitete i održivosti javnih financija, a posebno jačanje kontrole rashoda i odgovarajuće izrade proračuna. Reformom se također nastoji povećati transparentnost i učinkovitost uporabe javnih resursa integriranijim upravljanjem administrativnim i financijskim procesima u svim subjektima opće države.

Reforma je sveobuhvatna fiskalno-strukturna reforma koja se sastoji od inicijativa koje se međusobno nadopunjuju.

- Prvo, postupnim koracima pridonosi se potpunoj i učinkovitoj provedbi Zakona o proračunskom okviru iz 2015. To uključuje izradu proračuna po programima i njegovo

uključivanje u proračunsko planiranje i praćenje te početak rada računovodstvenog tijela države. Očekuje se i da će se planiranom znatnom nadogradnjom informacijskih sustava za upravljanje javnim financijama olakšati poštovanje računovodstvenog sustava na temelju nastanka poslovnih događaja.

- Drugo, planira se da će revizije rashoda postati strukturna značajka proračunskog postupka Portugala boljom integracijom u godišnji proračunski ciklus i *ex post* evaluacijom mogućih povećanja učinkovitosti.
- Treće, poboljšanja u području centralizirane nabave radi jačanja učinkovitosti.
- Četvrto, planira se dvodijelni pristup za poduzeća u državnom vlasništvu, pri čemu mjere za povećanje transparentnosti u otkrivanju financijskih podataka treba dopuniti mjerama za jačanje upravljanja, među ostalim poboljšanim ugovorima o upravljanju kako bi se potaknule upravljačke prakse utemeljene na poticajima, te potpisivanjem proračunskih planova i planova aktivnosti kojima će se omogućiti veća autonomija u kombinaciji sa snažnijom odgovornošću i nadzorom.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TD-C17-i01: Informacijski sustavi upravljanja javnim financijama

Cilj je ulaganja operacionalizacija povezane reforme upravljanja javnim financijama s ciljem poboljšanja kvalitete i održivosti javnih financija. Ulaganje je posebno ključno za potpunu i učinkovitu provedbu Zakona o proračunskom okviru iz 2015.

Ulaganje se sastoji od komplementarnih podulaganja koja bi zajedno trebala doprinijeti integriranom upravljanju javnim prihodima i rashodima. Prvo, podulaganja su usmjerena na rješenja informacijske tehnologije kojima se omogućuje praćenje državnih transakcija, nadovezujući se na digitalizaciju postupaka, automatizaciju računovodstva i integraciju u središnje sustave Ministarstva financija, što će koristiti proračunskom planiranju, praćenju i odgovornosti. To uključuje razvoj informatičkih rješenja kojima se omogućuje integrirano upravljanje državnom riznicom preko državnog računovodstvenog tijela, kao i potpora pripremi državnog proračuna i srednjoročnom proračunskom planiranju uvođenjem programskog proračuna i pridržavanjem računovodstvenih načela na temelju nastanka poslovnih događaja. Drugo, dodatna poboljšanja predviđena su i u informacijskim sustavima za centraliziranu nabavu te upravljanje javnim vozilima i nepokretnom imovinom.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje TD-C17-i02: Modernizacija informacijskih sustava Porezne i carinske uprave za oporezivanje ruralne imovine

Cilj je ulaganja unaprijediti digitalizaciju svih postupaka povezanih s oporezivanjem ruralne imovine, posebno povezanih informacija, to jest mapiranjem i povezanim značajkama (kao što su usjevi i gospodarski potencijal) te uvođenjem prethodnog popunjavanja posebnih deklarativnih obveza.

Ulaganje se sastoji od nekoliko podulaganja koja se sastoje od sljedećeg: i. digitalizacija informacija o potpori za matrice nekretnina; ii. jačanje infrastrukture informacijske tehnologije za očuvanje digitaliziranih informacija o nekretninama; iii. razvoj mehanizama savjetovanja i vizualizacije za matrice nekretnina; iv. razvoj informacijskog sustava za potporu pojednostavnjenoj katastarskoj procjeni ruralne imovine; v. razvoj georeferenciranog rješenja za upravljanje informacijama; i vi. razvoj deklarativnih usluga predispunjavanja (posebno za oporezivanje nepokretne imovine i posebne transakcije koje podliježu plaćanju administrativne pristojbe).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TD-C17-i03: Digitalna tranzicija usluga socijalne sigurnosti

Cilj je ulaganja unaprijediti digitalizaciju usluga socijalne sigurnosti kako bi bile pristupačnije korisnicima, poticale učinkovitost te suzbile prijevare i utaje.

Ulaganje se sastoji od koraka za: i. poboljšanje oblikovanja i organizacije usluga socijalne sigurnosti na temelju nadogradnje temeljnih informacijskih sustava u području socijalnih naknada, socijalnih doprinosa, sprečavanja prijevara, upravljanja informacijama, kanala plaćanja; ii. razvoj i provedbu novog modela odnosa, za koji se očekuje da će integrirati različite kanale interakcije između građana, poduzeća i službi socijalne sigurnosti s pomoću višekanalnog pristupa; iii. prilagodbu radnih mjesta službi socijalne sigurnosti kako bi se omogućili fleksibilniji radni uvjeti, kao što je rad na daljinu; iv. uvođenje infrastrukture informacijske tehnologije koja se temelji na rješenjima u oblaku koja imaju potencijal za potporu učinkovitosti i interoperabilnosti; i v. preispitivanje unutarnjih postupaka i osposobljavanje radnika u području socijalne sigurnosti kako bi se podržala neometana provedba prethodno navedenih ulaganja i strukturnih promjena.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Q.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
17.1	TD-C17-r32	Ciljna vrijednost	Dovršiti izradu i provedbu novih modela javne nabave za nacionalni središnji sustav javne nabave kako je predviđeno strateškim planom za razdoblje 2020.–2023. tijela za zajedničke usluge javne uprave		Broj	0	10	4.	2022.	Broj revidiranih okvirnih sporazuma i modela ugovaranja kako bi se ostvarilo sljedeće: i. promicanje administrativnog pojednostavnjenja; ii. jačanje mehanizama praćenja i kontrole; iii. poticanje troškovne učinkovitosti i racionalizacije; iv. proširenje popisa robe i usluga koje podliježu centraliziranoj nabavi; i v. promicanje suradnje među unutarnjim i vanjskim dionicima.
17.2	TD-C17-r32	Ključna etapa	Stupanje na snagu zakonodavstva na kojem se temelji državni računovodstveni subjekt	Stupanje na snagu zakonodavstva na kojem se temelji državni računovodstveni subjekt				4.	2022.	Stupanje na snagu sekundarnog zakonodavstva (i/ili upravnih smjernica) kojim se uređuje koje se posebne stavke prihoda i rashoda uključuju u proračun računovodstvenog tijela države, u potpunosti u skladu s člancima 49. i 55. Zakona o proračunskom okviru za 2015.
17.3	TD-C17-r32	Ključna etapa	Završetak i odobrenje modela za praćenje proračunskog i financijskog izvršenja opće države	Završetak i odobrenje modela za praćenje proračunskog i financijskog izvršenja opće države				4.	2022.	Dovršavanje i odobravanje modela kontrole i praćenja proračunskog i financijskog izvršenja opće države od strane Ministarstva financija, u potpunosti u skladu s odredbama Zakona o proračunskom okviru za 2015. i načelima računovodstvenog standarda za javnu upravu koja se temelje na obračunu.

17.4	TD-C17-r32	Ključna etapa	Donošenje troškovnog modela za izradu proračuna programa	Donošenje zakonodavstva o troškovnom modelu za izradu proračuna programa				4.	2025.	Donošenje sekundarnog zakonodavstva (i/ili administrativnih smjernica) za utvrđivanje načela za troškove i praćenje usklađenosti s pokazateljima uspješnosti utvrđenima za svaki proračunski program i javnu politiku, s ciljem stupanja na snagu do prvog tromjesečja 2027.
17.5	TD-C17-r32	Ključna etapa	Provedba mehanizama za uključivanje analiza potrošnje u redovni proračunski postupak, uključujući *ex post* evaluaciju ušteda u pogledu učinkovitosti	Izvješće o uključivanju revizija potrošnje u redovni proračunski postupak i njihovoj *ex post* evaluaciji				4.	2024.	Za revizije potrošnje razvija se strukturni i institucionalni okvir kako bi ih se u potpunosti integriralo u godišnji proračunski postupak i portugalski srednjoročni proračunski okvir. Postupak uključuje dijagnozu, osmišljavanje rješenja i definiranje modela kojim se omogućuje povećanje učinkovitosti u pružanju javnih usluga, promicanje proširenja revizija potrošnje na dodatne sektore u okviru opće države i oslobađanje resursa za digitalnu i zelenu tranziciju povećanjem učinkovitosti. Osim uključivanja analiza potrošnje u godišnji proračunski postupak, oni podliježu djelotvornim godišnjim *ex post* evaluacijama kako bi se utvrdili ostvareni dobici u pogledu učinkovitosti. To može uključivati veće korištenje zajedničkih usluga i centralizirane javne nabave na temelju upotrebe tehnoloških platformi i zajedničkih resursa.
17.6	TD-C17-r32	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju u okviru novog sustava poticaja/sankcija za upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju				4.	2021.	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju koji treba potpisati s javnim upraviteljima imenovanima u upravnim odborima poduzeća u državnom vlasništvu kako bi se povećala odgovornost u upravljanju javnim sredstvima s pomoću novog sustava poticaja/kazni usmjerenih na uspješnost.
17.7	TD-C17-r32	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog modela za analizu i objavljivanje financijskog stanja i rezultata poduzeća u državnom vlasništvu	Stupanje na snagu novog izvješća o financijskom stanju i rezultatima poduzeća u državnom vlasništvu				4.	2022.	Stupanje na snagu novog izvješća o redovitom i pravodobnom financijskom stanju i rezultatima poduzeća u državnom vlasništvu, uključujući financijske podatke prikupljene putem novog informacijskog sustava poduzeća u državnom vlasništvu.

17.8	TD-C17-r32	Ciljna vrijednost	Broj proračunskih planova i planova aktivnosti poduzeća u državnom vlasništvu koje su dosljedno odobrili ministar financija i odgovarajući resorni ministar (ministri)		Broj	74	136	4.	2025.	Pravodobno procijeniti proračun i planove aktivnosti poduzeća u državnom vlasništvu. Riječ je o trogodišnjim strateškim planovima upravljanja u kojima poduzeća u državnom vlasništvu definiraju i pregovaraju s ministrom financija i odgovarajućim resornim ministarstvima, njihovim glavnim smjerovima djelovanja, portfeljem usluga, ljudskim resursima, planom ulaganja, razinama aktivnosti pomoći i financijskim izvještajem za razdoblje od tri godine te objašnjavaju povećanje učinkovitosti i produktivnosti kojima će se osigurati njihova financijska održivost u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju.
17.9	TD-C17-i01	Ključna etapa	Završetak provedbe nacionalnog računovodstvenog subjekta	Završetak provedbe nacionalnog računovodstvenog subjekta				4.	2023.	Dovršiti provedbu nacionalnog računovodstvenog tijela, u potpunosti u skladu s člancima 49. i 55. Zakona o proračunskom okviru za 2015.
17.10	TD-C17-i01	Ključna etapa	Početak rada informacijskog sustava za preoblikovanje i provedbu proračunskog postupka, uključujući planiranje programa	Početak rada informacijskog sustava za preoblikovanje i provedbu proračunskog postupka				4.	2024.	Početak rada informacijskog sustava kako bi se osiguralo da sva tijela opće države prikazuju proračunske/računovodstvene informacije u skladu s novim formatima utvrđenima u Zakonu o proračunskom okviru za 2015., među ostalim u pogledu novih proračunskih programa koji se temelje na uspješnosti.
17.11	TD-C17-i01	Ključna etapa	Početak rada informacijskog sustava potpore za novi model proračunskog i financijskog nadzora	Informacijski sustav u radu				4.	2025.	Početak rada informacijskog sustava potpore kako bi se osigurala kontrola i praćenje proračunskih/računovodstvenih informacija u skladu s novim formatima utvrđenima u Zakonu o proračunskom okviru iz 2015. koje provode sva tijela opće države.
17.12	TD-C17-i01	Ciljna vrijednost	Dovršetak modernizacije i pojednostavnjenja informacijskih sustava nacionalnog središnjeg sustava javne nabave		Broj	0	11	4.	2024.	Broj moderniziranih i pojednostavnjenih informacijskih sustava nacionalnog središnjeg sustava javne nabave sa sljedećim ciljevima: i. promicanje administrativnog pojednostavnjenja; ii. jačanje mehanizama praćenja i kontrole; iii. poticanje troškovne učinkovitosti i racionalizacije; iv. proširenje popisa robe i usluga koje podliježu centraliziranoj nabavi; i v. promicanje suradnje među unutarnjim i vanjskim dionicima. Ostvarenje tog cilja mjeri se brojem novih informacijskih sustava koji su u funkciji.
17.13	TD-C17-i01	Ciljna vrijednost	Dovršetak modernizacije informacijskih sustava za vozila u državnom vlasništvu		Broj	0	2	2.	2026.	Broj novih informacijskih sustava koji su u funkciji za inventuru i praćenje vozila u državnom vlasništvu.

17.14	TD-C17-i01	Ključna etapa	Dovršiti uspostavu sigurnosnog operativnog centra	Dovršetak uspostave sigurnosnog operativnog centra				4.	2025.	Dovršetak uspostave sigurnosnog operativnog centra kako bi se omogućila veća sigurnost informacija i pristup podacima te provedba sigurnosnih politika i rješenja za kibersigurnost.
17.15	TD-C17-i02	Ključna etapa	Dovršiti provedbu prethodnog ispunjavanja obrasca 1. izjave o općinskom porezu na nekretnine (IMI) na temelju podataka dostupnih Poreznoj i carinskoj upravi.	Dovršiti provedbu prethodnog ispunjavanja obrasca 1. izjave o općinskom porezu na nekretnine (IMI)				2.	2022.	Razmjena podataka između Porezne i Carinske uprave i općina za prethodno ispunjavanje obrasca 1. izjave o općinskom porezu na nekretnine („Imposto Municipal sobre Imóveis", IMI), iskorištavanjem postojećih informacija o nekretninama u odgovarajućim informacijskim sustavima.
17.16	TD-C17-i02	Ključna etapa	Pružanje i operacionalizacija završne verzije informacijskog sustava kojim se podupire pojednostavnjena procjena ruralnih posjeda	Pružanje i operacionalizacija završne verzije informacijskog sustava kojim se podupire pojednostavnjena procjena ruralnih posjeda				4.	2025.	Isporuka informacijskog sustava kojim se podupire pojednostavnjena procjena ruralnih posjeda kao pomoćna mjera općoj revalorizaciji te vrste imovine.
17.17	TD-C17-i02	Ciljna vrijednost	Dovršiti edafo-klimatsko-morfološku (tlo i klima) karakterizaciju i procjenu gospodarskog potencijala ruralnih posjeda		%	0	90	4.	2025.	Postotak ruralnog područja kopnenog dijela Portugala čija se edafo-klimatsko-morfološka (tlo i klima) karakterizacija i procjena gospodarskog potencijala dovršavaju, uz potporu razvoja georeferenciranog rješenja za upravljanje informacijama.
17.18	TD-C17-i03	Ciljna vrijednost	Proširenje funkcionalnosti internetske stranice *Segurança Social Direta* dodavanjem pet novih internetskih usluga		Broj	3	8	4.	2025.	Broj novih internetskih usluga dodanih na internetsku stranicu *Segurança Social Direta* kako bi se proširile njezine funkcije, i to: i. informacijski sustav za tehničku pomoć sudovima – postupak građanskog skrbništva te postupak promicanja i zaštite; ii. dopunska davanja – izjava o statusu nezaposlenosti; iii. obiteljska davanja – ponovna procjena; iv. subvencije zbog obustave aktivnosti; i v. mirovina za nadživjele osobe. Cilj je povećati relativnu težinu elementa *Segurança Social Direta* u svim komunikacijskim kanalima sa socijalnom sigurnošću, u kontekstu uvođenja plana vizije od 360°.

17.19	TD-C17-i03	Ciljna vrijednost	Smanjenje prosječnog broja dana potrebnih za dodjelu socijalnih naknada doprinosne prirode za 80 % za one koji imaju prosječno razdoblje odobravanja dulje od 10 dana		Broj	109	22	4.	2025.	Smanjenje prosječnog broja dana potrebnih za dodjelu socijalnih naknada doprinosne naravi za 80 % za one koji imaju prosječno razdoblje odobravanja dulje od 10 dana, kao rezultat poboljšanja provedenih na internetskoj stranici *Segurança Social Direta* (u vezi sa starosnim mirovinama umirovljenika s radničkom karijerom samo u Portugalu).
17.20	TD-C17-i03	Ciljna vrijednost	Provedba inteligentnih modela nadzora za potporu sprečavanju prijevara, na temelju procesa strojnog učenja		Broj	0	2	4.	2025.	Provode se i stavljaju u funkciju dva inteligentna modela nadzora u kojima se koriste procesi strojnog učenja. Dva modela koja treba izraditi i provesti su: i. prediktivni model kojim se mogu označiti subjekti koje treba pregledati na temelju rezultata algoritama učenja, koristeći se povijesnim podacima iz informacijskog podsustava nadzora informacijskog sustava socijalnog osiguranja, kako bi se provele usmjerenije mjere nadzora, uz manje operativnih napora i odlučnije rezultate, poboljšanje djelotvornosti i učinkovitosti sustava nadzora te iskorištavanje drugih izvora informacija; ii. model indeksa rizika za korisnike socijalnih naknada.

R. KOMPONENTA 18.: Ekonomska pravda i poslovno okruženje

Komponenta se bavi problemom neučinkovitosti portugalskog pravosudnog sustava, kao i preostalim uskim grlima u licenciranju poduzeća. Trajanje upravnih i poreznih postupaka posljednjih se godina poboljšava, ali je i dalje jedno od najviših u EU-u, a broj neriješenih predmeta i dalje je relativno visok. Poslovno okruženje otežano je i niskom učinkovitošću zakonâ o kolateralu i stečaju te zbog strogih postupaka licenciranja u nekim sektorima.

Cilj je komponente ojačati i učiniti učinkovitijima odnose između građana i poduzeća s državom te smanjiti opterećenje i složenost koji ometaju poslovne aktivnosti i utječu na produktivnost. Bavi se dvama dugotrajnim pitanjima: preprekama pri dobivanju dozvola za poslovanje i neučinkovitosti u pravosudnom sustavu, kao i usvajanjem paradigme „digitalizacije po definiciji” u pravosudnom sustavu i njezinim promicanjem u postupcima izdavanja dozvola u pogledu funkcioniranja sudova i interakcije s dionicima.

Ovom se komponentom nastoje riješiti različiti izazovi utvrđeni u preporukama za Portugal (preporuka za Portugal 4, 2019. i 2020.), odnosno preostale neučinkovitosti u području stečajnih postupaka te upravnih i poreznih sudova, te pitanje zahtjeva za izdavanje dozvola za poduzeća, istodobno za okvir reguliranih profesija (koji je uključen u istu preporuku za Portugal), iako su ograničeni na profesiju upravitelja u slučaju nesolventnosti (problem reguliranih profesija rješava se u komponenti 6.). Komponenta pridonosi i provedbi preporuke za Portugal o usmjeravanju ulaganja na digitalnu tranziciju (preporuka za Portugal 3, 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

R.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TD-r33: Ekonomska pravda i poslovno okruženje

Reforma uključuje utvrđivanje prepreka ulaganjima u području izdavanja dozvola kako bi se smanjila postupovna neučinkovitost i iskoristile prednosti digitalizacije i interoperabilnosti među uslugama, uz primjenu načela „samo jednom”, kao ključnog fokusa reforme u pogledu poslovnog okruženja. Predviđa se da će promjene pravnog okvira kojima se uklanjaju takve prepreke stupiti na snagu do trećeg tromjesečja 2025.

U području pravosuđa reforme su usmjerene na povećanje učinkovitosti upravnih i poreznih sudova uspostavom pravnog okvira kojim se promiču sudske i izvansudske nagodbe, uspostavom pravnog okvira za dobrovoljnu upravnu arbitražu i osnivanjem specijaliziranih vijeća na višim sudovima, dok preispitivanje okvira za nesolventnost uključuje jačanje uloge upravitelja u slučaju nesolventnosti, preispitivanje pravnog okvira kojim se jačaju prava zajmodavca te uvođenje obvezne djelomične raspodjele u posebnim slučajevima.

Nadalje, predviđenom reformom osigurava se pravna osnova za digitalizaciju procesa i postupaka u cijelom pravosudnom sustavu, među ostalim u području forenzičkih i kaznenih istraga.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2025.

Ulaganje TD-AP-C18-i1: Ekonomska pravda i poslovno okruženje

Cilj je ulaganja osigurati digitalnu tranziciju i otpornost portugalskih pravosudnih IT sustava. Cilj mu je integrirati paradigmu „digitalizacije po definiciji” u pravosuđe i registre, među ostalim u pogledu interakcija s građanima i poduzećima.

Digitalna tranzicija temelj je tog ulaganja usmjerenog na pravosudni sustav koji se dijeli na pet klastera:

- Razvoj i provedba digitalnih platformi za pravosudni sustav (koje obuhvaćaju sve sudove) čiji je cilj promicanje digitalizacije svih sudskih procesa i postupaka te iskorištavanje prednosti inherentnog povećanja učinkovitosti za rješavanje postojećih neriješenih predmeta. Nadalje, razvijaju se nova sučelja za interakciju s relevantnim dionicima;
- Razvoj digitalnih platformi za građane i poduzeća (uključujući migraciju podataka), stavljanje novih usluga na raspolaganje na internetu i osiguravanje potpune dematerijalizacije nekih usluga. Cilj je tog ulaganja osigurati integrirane uslužne platforme za poduzeća i građane tijekom njihova „životnog ciklusa”, uključujući sve različite registre (nekretnine, vozila, državljanstvo, komercijalna i kaznena evidencija te registracija i provjera patenata);
- Digitalne platforme za kaznene istrage i forenziku, razvoj i modernizaciju informacijskih sustava i osiguravanje povezanosti s europskim mrežama;
- Razvoj i provedba platformi za upravljanje znanjem u pravosuđu, uključujući zajedničku platformu za zajedničke usluge, upravljanje dokumentima, razvoj platforme za prikupljanje statističkih podataka i pokazatelja te pojednostavnjenje jezika koji se upotrebljava u komunikacijama i digitalnim uslugama u interakcijama s građanima i poduzećima (uključujući elektroničke obavijesti);
- Poboljšanje tehnološke infrastrukture i opreme, uključujući podatkovni centar, instrument za katastrofe/oporavak, digitalne arhive, platformu otvorenih podataka, upravljanje digitalnim identitetom te stvaranje digitalnog kontaktnog centra i službe za podršku u području pravosuđa.

To ulaganje ima koristi od snažnih sinergija s komponentom 19. – digitalna javna uprava, provedbom paradigme „digitalizacije po definiciji” i osiguravanjem usklađenosti s Nacionalnom strategijom za kibersigurnost i strategijom oblaka.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

R.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
18.1	TD-C18-r33	Ključna etapa	Osnivanje specijaliziranih vijeća na upravnim i višim poreznim sudovima	Osnivanje specijaliziranih vijeća na upravnim i višim poreznim sudovima				1.	2023.	Osnivanje specijaliziranih vijeća na upravnim i višim poreznim sudovima: redovne upravne presude, socijalne upravne presude, presude u području javne nabave, redovne porezne presude, porezna ovrha i presude o upravnim prekršajima
18.2	TD-C18-r33	Ključna etapa	Stupanje na snagu pravnog režima za poticanje sudskih i izvansudskih nagodbi	Stupanje na snagu pravnog režima za poticanje sudskih i izvansudskih nagodbi				1.	2023.	Stupanje na snagu pravnog režima kojim se stvara zakonski sustav poticaja za okončanje postupka sudskim i izvansudskim nagodbama

18.3	TD-C18-r33	Ključna etapa	Stupanje na snagu revidiranog pravnog okvira za nesolventnost i naplatu	Stupanje na snagu revidiranog pravnog okvira za nesolventnost i naplatu				2.	2024.	Stupanje na snagu revidiranog pravnog okvira za nesolventnost i spašavanje poduzeća s ciljem ubrzanja tih postupaka i njihove prilagodbe „automatiziranoj digitalizaciji”, uključujući sljedeće: a) revizija Zakonika o nesolventnosti radi optimizacije postupaka u slučaju nesolventnosti, koja odražava i prenošenje Direktive 2019/1023 i uspostavu isključivo elektroničkih postupaka; (b) u slučaju nesolventnosti, povjeravanje zadaće upravitelju da izradi plan likvidacije s vremenski ograničenim ciljevima za izvršenje imovine koja čini nesolvencijsku masu; (c) pojednostavnjenje postupka ispitivanja obveza i rangiranja tražbina u stečajnom postupku na način da se upravitelju u slučaju nesolventnosti dodijeli odgovornost da zajedno s popisom priznatih tražbina podnese prijedlog za njihovo rangiranje, čime se sucu omogućuje da, u slučaju sporazuma i bez osporavanja, odobri oba dokumenta, čime se omogućuje fleksibilniji postupak; (d) institucija obvezne djelomične raspodjele ako je nesolvencijska masa dio prihoda od likvidacije imovine u vrijednosti od 10 000 EUR ili više, čije vlasništvo nije sporno i postupak nije u mogućnosti izvršiti konačnu raspodjelu; (e) preispitivanje sustava prvokupa prava na zadržavanje kada je suočen s hipotekom (*Código Civil*); (f) smanjenje ograničenja na izvršavanje upravitelja u slučaju nesolventnosti. (g) uklanjanje ograničenja u fazi poziva, u pravilu uspostavlja elektroničku dostavu pravnih osoba, posebno u postupcima u slučaju nesolventnosti (CPC); (h) osnivanje i rad specijaliziranih vijeća na višim sudovima za trgovačke stvari.
18.4	TD-C18-r33	Ključna etapa	Stupanje na snagu zakonodavnog paketa o uklanjanju prepreka licenciranju	Stupanje na snagu zakonodavnog paketa o uklanjanju prepreka licenciranju				3.	2025.	Stupanje na snagu revidiranog pravnog okvira za nesolventnost i spašavanje poduzeća s ciljem ubrzanja tih postupaka i njihove prilagodbe „automatiziranoj digitalizaciji”, uključujući sljedeće: Stupanje na snagu zakonodavstva o uklanjanju prepreka licenciranju, utvrđeno u izvješću radne skupine osnovane zajedničkim redoslijedom odgovornih članova vlade

18.5	TD-C18-i01	Ključna etapa	Modernizirani IT sustav za kaznene istrage	Modernizirani IT sustav za kaznene istrage u funkciji				4.	2023.	Početak rada moderniziranog IT sustava za kaznene istrage. Modernizacija uključuje uvođenje sučelja i nadogradnju sustava za presretanje te osiguravanje interoperabilnosti s europskim i međunarodnim partnerima.
18.6	TD-C18-i01	Ključna etapa	Informacijski sustav „Poduzeće 2.0”	Informacijski sustav „Poduzeće 2.0” u funkciji				1.	2024.	Početak rada informacijskog sustava „Poduzeće 2.0”, nove platforme koja uključuje informacije o životnom ciklusu poduzeća (stvaranje, upravljanje i prestanak poslovanja).
18.7	TD-C18-i01	Ključna etapa	Novi informacijski sustav za digitalnu transformaciju sudova i državnog odvjetništva	Novi informacijski sustav za digitalnu transformaciju sudova i državnog odvjetništva u funkciji				4.	2025.	Početak rada novog informacijskog sustava za obradu elektroničkih sudskih postupaka. Novi informacijski sustav dostupan je na otprilike 400 sudova i odjela za kazneni progon za vođenje elektroničkih sudskih postupaka koji obuhvaćaju sve nadležnosti, postupovne korake (uključujući istrage) i pravosudna tijela, a njime se koriste suci, tužitelji, sudski službenici i predstavnici. Sva komunikacija Suda s dionicima digitalizira se.
18.8	TD-C18-i01	Ključna etapa	Provedba novog tehnološkog plana	Provedba novog tehnološkog plana				4.	2025.	Provedba novog tehnološkog plana za pravosudnu opremu i infrastrukturu s puštanjem u rad sljedećih komponenata: (a) Novi podatkovni centar; (b) Otvorena podatkovna platforma za pravosuđe; (c) Sustav za upravljanje informacijama za sve subjekte u pravosuđu; (d) Upravljanje digitalnim identitetom i (e) Sustav za povrat zaplijenjene imovine i upravljanje njome u sudskim postupcima
18.9	TD-C18-i01	Ključna etapa	Platforme za upravljanje znanjem u pravosuđu	Operativne platforme za upravljanje znanjem u pravosuđu				4.	2025.	Početak rada sljedećih platformi za upravljanje znanjem: (a) Zajedničke službe za podršku (b) Statistika i pokazatelji (c) Platforma za upravljanje informacijama (sustav za upravljanje dokumentima)

S. KOMPONENTA 19.: Digitalna javna uprava

Ovom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost rješava se izazov potrebe za pružanjem boljih, jednostavnijih i digitalnijih javnih usluga. Iako je Portugal u dobrom položaju kad je riječ o pružanju digitalnih usluga, rascjepkanost i udvostručavanje zahtjeva i dalje su ključne prepreke učinkovitoj javnoj upravi usmjerenoj na korisnike. Tom se komponentom nastoje riješiti ti izazovi.

Komponenta je usmjerena na bolju javnu uslugu poticanjem upotrebe tehnoloških rješenja i jačanjem blizine radi jednostavnijeg, sigurnog, djelotvornog i učinkovitog pristupa za građane i poduzeća, čime se smanjuju troškovi konteksta. Nadalje, cilj joj je promicanje učinkovitosti, modernizacije, inovacija i osnaživanja javne uprave, jačanje njezine otpornosti, poboljšanje vještina državnih službenika i jačanje doprinosa državne i javne uprave gospodarskom i društvenom rastu i razvoju.

Ova je komponenta usmjerena na provedbu paradigme „digitalizacije po definiciji" i načela „samo jednom" u portugalskoj javnoj upravi, uz istodobno ulaganje u usavršavanje radne snage.

Ovom se komponentom pridonosi rješavanju sljedećih preporuka za Portugal:

- davanje prednosti rashodima kojima se potiče rast (preporuka za Portugal 1, 2019. i 2020.), iskorištavanjem povećanja učinkovitosti koje proizlazi iz digitalizacije;
- poboljšanje razine vještina stanovništva (preporuka za Portugal 2, 2019.) u pogledu javne službe;
- usmjeravanje ulaganja na digitalnu tranziciju (preporuka za Portugal 3, 2020.), ulaganjem u međusektorske i sektorske sustave javne uprave; i
- smanjenje regulatornog i administrativnog opterećenja za poduzeća (preporuka za Portugal 4, 2019.) pojednostavnjenjem i povećanjem učinkovitosti odnosa između poduzeća i javnih tijela, posebno provedbom načela „samo jednom".

  Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

S.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TD-r34: Digitalne, jednostavne, uključive i sigurne javne usluge za građane i poduzeća

Cilj je reforme uvesti paradigmu „digitalizacije po definiciji" u javnim uslugama kako bi se povećala usmjerenost na korisnike, povećala pristupačnost i smanjilo administrativno opterećenje za građane i poduzeća, među ostalim oslanjajući se na korištenje usluga računalstva u oblaku.

Reforma se sastoji od provedbe mjera kojima se osigurava uspostava potrebnog pravnog okvira za digitalnu tranziciju, posebno za provedbu jedinstvenog digitalnog pristupnika i načela „samo jednom", s pomoću koordiniranog postupka među javnim subjektima koji su uključeni u strategiju i akcijski plan za digitalnu transformaciju javne uprave za razdoblje 2021.–2023. i 2024.–2026., uz provedbu potrebnih mjera zaštite informacijske sigurnosti, uključujući one specifične za kibersigurnost.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2021.

Reforma TD-r35: Funkcionalna i organizacijska reforma javne uprave

Cilj je te reforme restrukturiranje i racionalizacija javnih usluga radi promicanja moderne i učinkovitije javne uprave, uz iskorištavanje prednosti sinergija koje proizlaze iz provedbe reforme TD-r34. Trenutačno postoji disperzija i redundantnost u središnjim državnim službama, što dovodi do ponavljanja usluga unutar ministarstava i visoke razine rigidnosti modela za dostavu radova u javnom sektoru, koji se oslanja na stroge zapovjedne lance i dovodi do nepotrebne birokratizacije.

Tom se reformom revidira model funkcioniranja države i javne uprave općenito kako bi se poboljšale sinergije i iskoristile mogućnosti koje pruža tehnologija. To uključuje centralizaciju zajedničkih i dijeljenih usluga, rješavanje problema disperzije i redundantnosti unutar odjela središnje državne uprave, odgovarajuću specijalizaciju sektorskih izravnih i neizravnih tijela javne uprave prema područjima stručnosti, specijalizaciju ključnih funkcija potpore vladinim aktivnostima i usmjeravanje državnih ureda u jedinstveni fizički prostor te promicanje unutarnje revizije i referentnih vrijednosti, usmjerenost na učinkovitost procesa, stalno poboljšavanje i širenje praksi najvišeg upravljanja među tijelima javne uprave. Ta se reforma provodi osnivanjem strukture misije (radne skupine) za dijagnozu i definiranje plana reorganizacije središnjih državnih službi, koji će se financirati u okviru TD-C19-i07.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Reforma TD-r36: Javna uprava osnažena za stvaranje javne vrijednosti

Ta je reforma usmjerena na usavršavanje javnih službenika, među ostalim u području digitalnih vještina, te se njome provode novi modeli rada (tj. rad na daljinu). Ta je reforma u skladu s mjerama predviđenima u komponenti 6.

Tom reformom, koja se odražava u Strategiji za inovacije i modernizaciju državne i javne uprave iz srpnja 2020., jača se struktura za upravljanje i osposobljavanje javnih službenika i uprave uspostavom strukture za koordinaciju aktivnosti osposobljavanja (Instituto Nacional de Administração), kojom se upravlja promicanjem naprednog osposobljavanja, kao što su vještine upravljanja, podatkovna znanost i specijalizacija, te produbljivanjem programa *Qualifica AP* kako bi se kratkoročno/srednjoročna razina kvalifikacija javnih službenika unaprijedila. Usporedno s time, ovom se reformom nastoji iskoristiti potencijal rada na daljinu u javnoj službi.

Neodvojivo je povezana s ulaganjem TD-C19-i07 – Osnaživanje javne uprave, koje predviđa digitalne programe kapacitiranja, programe stručnog stažiranja, više i napredno osposobljavanje u upravljanju i općenito poboljšanje vještina javnih službenika.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. lipnja 2021.

Ulaganje TD-C19-i01: Ponovno osmišljavanje javnih i konzularnih usluga

Cilj je ovog ulaganja uvesti paradigmu digitalno po definiciji u interakciju između dionika i portugalske javne uprave, s ciljem povećanja učinkovitosti i smanjenja birokracije. Cilj mu je i povećati učinkovitost konzularnih službi i osigurati digitalnu tranziciju subjekata pod nadzorom Ministarstva vanjskih poslova.

Tom se mjerom reorganizira glavni ured javnih i konzularnih službi uspostavom višekanalnog kapaciteta za odgovor (jedinstveni digitalni pristupnik, pozivni centar i osobne usluge), zajedno sa sustavom međusektorskog upravljanja, iskorištavanjem računalstva u oblaku i upotrebe 5G mreža, za inovacije, poboljšanje kvalitete i smanjenje asimetričnosti u pružanju javnih usluga. To ulaganje uključuje i osnivanje novih prostora *Espaços cidadão* i *Lojas do Cidadão* u novim energetski učinkovitim prostorima.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

Ulaganje TD-C19-i02: Održive elektroničke usluge

Cilj je ovog ulaganja pružiti potrebnu potporu prethodnom ulaganju i usmjeriti se na jačanje vrednovanja i iskorištavanja podataka od strane javnih službi, jačanje interoperabilnosti i razmjene podataka te interoperabilnost s vanjskim subjektima i prekogranično (povezivanje s europskim jedinstvenim podatkovnim portalom).

To se ulaganje temelji na reformi TD-r34 u uspostavi koordiniranog upravljanja ekosustavom podataka javne uprave, uključujući sigurna rješenja za identifikaciju, mehanizme kontrole pristupa podacima i statističke informacije. Ona promiče ponovnu uporabu podataka koje su prikupila javna tijela, primjenjujući načelo „samo jednom" oslanjajući se na interoperabilnost i integraciju IT sustava te šireći upotrebu rješenja elektroničke identifikacije. Nadalje, promiče otvorene podatke i dostupnost podataka za potrebe istraživanja te istodobno potiče podatkovne znanstvene vještine.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

TD-C19-i03: Jačanje općeg okvira za kibersigurnost

Cilj je ovog ulaganja poboljšati standarde i postupke informacijske sigurnosti u pogledu podataka na internetu. Ulaganje je povezano s ulaganjima TD-C19-i01 i TD-C19-i02.

Cilj je te mjere jačanje nacionalnog osnaživanja u području kibersigurnosti i informacijske sigurnosti te stvaranje fizičkih i tehnoloških uvjeta za provedbu i operacionalizaciju novog modela koordinacije kibersigurnosti i informacijske sigurnosti. Uključuje četiri mjere:

- Povećanje izgradnje kapaciteta u području kibersigurnosti i informacijske sigurnosti osnivanjem centara za kompetencije za razvoj rješenja za kibersigurnost za MSP-ove i javnu upravu;
- Povećati sigurnost u upravljanju životnim ciklusom informacija razvijanjem nacionalne sposobnosti kriptografije i nadzora nad klasificiranim podacima;
- Provesti nacionalni referentni okvir za kibersigurnost (u skladu s reformom TD-r34) uspostavom nacionalnog sustava kibersigurnosne certifikacije, uključujući akreditaciju tijela (usklađivanjem i iskorištavanjem mjera uključenih u komponentu 16.); i
- Stvoriti fizičke i tehnološke uvjete za operacionalizaciju novog modela koordinacije kibersigurnosti i informacijske sigurnosti (uz potpuno ovlaštenje relevantnih novih tijela).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

TD-C19-i04: Učinkovita, sigurna i zajednička ključna digitalna infrastruktura

Cilj je ove komponente povećati otpornost ključnih digitalnih infrastruktura, odnosno komunikacijskih mreža za hitne slučajeve i sigurnost, kao i vladine računalne mreže (RING).

Ta je mjera usmjerena na vladinu IT mrežu, poboljšava pokrivenost i kapacitet državne komunikacijske mreže u hitnim slučajevima i nacionalne mreže unutarnje sigurnosti te preispituje arhitekturu informacijskih sustava i procesa sigurnosnih snaga. To uključuje sljedeće:

- Obnova tehnoloških sustava za upravljanje granicama i nadzor granica, policijsku i pravosudnu suradnju;
- Operativni centri, projekt 112 – ažuriranje u skladu s novim normama (Nova generacija 112);
- Projekt nacionalne mreže unutarnje sigurnosti – prikladnost sustava IT arhitekture i tehnoloških alata te izgradnja i operacionalizacija novog podatkovnog centra;

- Projekt državne komunikacijske mreže za hitne slučajeve (SIRESP) – ulaganje uključuje promicanje promjene tehnologije zemaljske infrastrukture SIRESP-a (pozadina), od E1 do IP (internetski protokol), stvaranje centra za oporavak od katastrofa za informacijske sustave povezane sa SIRESP-om, kao i uvođenje hercnih snopova na nekim mrežnim stranicama zamjenom veza bakrenih i optičkih vlakana kako bi se osigurao redundantni sustav;
- Provedba zajedničkih usluga u sigurnosnim snagama i službama, uklanjanje viškova u tehničkim procesima, stvaranje zajedničkih sustava i smanjenje operativnih troškova; i
- RING – Popravljanje i razvoj tehnološke infrastrukture i informacijskih sustava vladinog centra za upravljanje IT mrežom, osposobljavanje zaposlenika, osiguravanje integriranog multimedijskog sustava te sigurni komunikacijski sustavi i upravljanje.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

TD-C19-i05: Digitalna tranzicija javne uprave Madeire

Cilj je tog ulaganja otpornija javna uprava, čime se digitalne tehnologije stavljaju na raspolaganje za pružanje javnih usluga.

Ta ulaganja slijede pristup prihvaćen u ulaganjima TD-C19-i01 do i03 u cilju modernizacije ključne infrastrukture i informatičke arhitekture, stavljanja digitalnih alata na raspolaganje u skladu s potrebama javne uprave i građana, usavršavanja ljudskih resursa (posebno u području digitalnih vještina), dostupnosti raznih javnih usluga te interoperabilnosti i povezivosti. Tom se mjerom javnoj upravi regije osigurava infrastruktura, alati, interoperabilnost usluga te znanje i iskustvo kako bi se osiguralo pružanje digitalnih javnih usluga, istodobno osiguravajući usklađenost sa kibersigurnosnim zahtjevima iz reforme TD-r34 i ulaganja TD-C19-i03.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2025.

TD-C19-i06: Digitalna tranzicija javne uprave na Azorima

Cilj je tog ulaganja poduprijeti digitalnu tranziciju javnog sektora i smanjiti administrativno opterećenje za pružanje boljih javnih usluga građanima i poduzećima.

Ovom se mjerom podupire digitalna tranzicija javne usluge, također u okviru višekanalnog pristupa, oslanjajući se na interoperabilne digitalne usluge ako su transakcijske usluge dostupne na internetu. Njome će se preoblikovati javna služba kako bi se omogućile jednostavnije i brže usluge te će se povećati tehnološki uvjeti za dematerijalizaciju radnih mjesta u javnoj službi osiguravanjem virtualnog radnog okruženja i osposobljavanja osoblja (kao što su digitalne vještine, upravljanje i kolaborativni rad). Kako bi se osigurala sigurnost podataka, osniva se operativni centar za kibersigurnost.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

TD-C19-i07: Javna uprava osnažena za stvaranje javne vrijednosti

Cilj je tog ulaganja osigurati da javna služba raspolaže potrebnim znanjem i iskustvom, posebno u pogledu upravljačkih vještina i tehnologije, za pružanje visokokvalitetne usluge javnosti.

Cilj je tog ulaganja razviti ponudu osposobljavanja za radnike i rukovoditelje u javnoj upravi, promicati privlačenje talenata ponudom programa pripravništva i promicati rad na daljinu. Konkretno, obuhvaća digitalne programe kojima se omogućuju digitalno osposobljavanje, više i napredno osposobljavanje u upravljanju te opće osposobljavanje i usavršavanje državnih službenika.

Ta mjera uključuje i osnivanje Centra za stručnost za planiranje, politiku i predviđanje u javnoj upravi, koji je relevantan za jačanje kapaciteta za potporu definiranju i provedbi javnih politika, evaluaciji politika i predviđanju.

Osim toga, kako je navedeno u reformi TD-r35, u okviru tog ulaganja uspostavlja se struktura misije za potporu reorganizaciji javnih usluga.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

S.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
19.1	TD-C19-i01	Ciljna vrijednost	Javne usluge dostupne na pojednostavnjen i dosljedan način putem različitih kanala		Broj	0	5	4.	2022.	Broj usluga koje su zabilježene u Katalogu subjekata i usluga i dostupne su putem nekoliko kanala: Jedinstveni portal digitalnih usluga, kontaktni centar, *Lojas do Cidadão*/*Espaços Cidadão*. Ovaj pokazatelj podrazumijeva preoblikovanje tih usluga u skladu s načelom „samo jednom" i njihovu dostupnost u okviru višekanalnog pristupa.
19.2	TD-C19-i01	Ciljna vrijednost	Javne usluge dostupne na pojednostavnjen i dosljedan način putem različitih kanala		Broj	5	25	1.	2026.	Broj usluga koje su zabilježene u Katalogu subjekata i usluga i dostupne su putem nekoliko kanala: Jedinstveni portal digitalnih usluga, kontaktni centar, *Lojas do Cidadão*/*Espaços Cidadão*. Ovaj pokazatelj podrazumijeva preoblikovanje tih usluga u skladu s načelom „samo jednom" i njihovu dostupnost u okviru višekanalnog pristupa.
19.3	TD-C19-i01	Ključna etapa	Uspostavljen novi model konzularnog upravljanja	Uspostavljen novi model konzularnog upravljanja				1.	2026.	Potpuna provedba novog modela konzularnog upravljanja: i. nematerijalne konzularne usluge dostupne državljanima/nedržavljanima u inozemstvu s 80 % digitaliziranih usluga koje pruža Ministarstvo vanjskih poslova; ii. funkcioniranje centra *Centro de Atendimento consular* i dostupnost u najmanje 15 zemalja.
19.4	TD-C19-i02	Ciljna vrijednost	Javne usluge koje su sigurno dostupne putem elektroničkog identiteta i poštujući načelo „samo jednom"		Broj	0	5	3.	2022.	Broj digitalnih javnih usluga dostupnih građanima i poduzećima koje ponovno upotrebljavaju podatke dostupne u katalogu IAP-a (dostupno na iap.gov.pt), obuhvaćene elektroničkim identitetom (ako to zahtijevaju službe) i Sustavom za kontrolu osobnih podataka u javnoj upravi te objavom otvorenih podataka na www.dados.gov.pt.

19.5	TD-C19-i02	Ciljna vrijednost	Javne usluge koje su sigurno dostupne putem elektroničkog identiteta i poštujući načelo „samo jednom”		Broj	5	25	1.	2026.	Broj digitalnih javnih usluga dostupnih građanima i poduzećima koje ponovno upotrebljavaju podatke dostupne u katalogu IAP-a (dostupno na iap.gov.pt, obuhvaćene elektroničkim identitetom (ako to zahtijevaju službe) i Sustavom za kontrolu osobnih podataka u javnoj upravi te objavljuju otvorene podatke na www.dados.gov.pt.
19.6	TD-C19-i02	Ciljna vrijednost	Teritorijalna informacijska infrastruktura		Broj	0	150	1.	2026.	Broj izvora podataka integriranih u teritorijalnu infrastrukturu informiranja koja obuhvaća stambene, demografske, socijalne i gospodarske informacije. Izvori podataka uključuju administrativne i anketne mikropodatke (obično na razini pojedinca ili organizacije/poduzeća) koji se postupno integriraju u statistiku Portugala (putem njegove nacionalne podatkovne infrastrukture), u rasponu od socijalne sigurnosti, Porezne uprave i nekoliko tijela javne uprave u vladinim područjima obrazovanja, rada, zdravlja i pravosuđa, među ostalim, i proširenja obuhvaćenih godina (godišnjih ili infragodišnjih informacija) u mjeri u kojoj je to moguće. Svaki se izvor podataka stabilizira (prijenos), obrađuje i analizira kako bi bio spreman za integraciju i izradu statističkih podataka na najdetaljnijoj razini, posebno u okviru regionalne dimenzije.
19.7	TD-C19-i03	Ciljna vrijednost	Osposobljavanje stručnjaka za informacijsku tehnologiju radi jačanja sposobnosti kibersigurnosti i informacijske sigurnosti		Broj	0	9 800	1.	2026.	Broj stručnjaka za informacijske tehnologije koji su osposobljeni za mrežu sedam novostvorenih centara za stručnost u području kibersigurnosti. Centri pružaju napredne vještine u području kibersigurnosti i informacijske sigurnosti putem programa osposobljavanja i stažiranja u Nacionalnom centru za kibersigurnost (CNCS) za zaposlenike u području IKT-a javne uprave (osposobljavanje uživo ili osposobljavanje na daljinu).

19.8	TD-C19-i03	Ciljna vrijednost	Donošenje portugalskog kriptografskog rješenja od strane javnih tijela		Broj	0	150	1.	2026.	Broj javnih tijela koja su opremljena kriptografskom opremom koja je u skladu s pravnim zahtjevima [*Resolução do Conselho de Ministros, n.º 16/96, de 22 de março - Instruções para a Segurança Nacional, Segurança das Telecomunicações (SEGNAC 3), Capítulo 3*/Rezolucija Vijeća ministara, br. 16/96, 22. ožujka – Upute za nacionalnu sigurnost i sigurnost telekomunikacija (SEGNAC 3), poglavlje 3.].
19.9	TD-C19-i03	Ciljna vrijednost	Provedba nacionalnog okvira za kibersigurnost		Broj	0	47	1.	2026.	Broj novih subjekata u javnoj upravi obuhvaćenih nacionalnim okvirom za kibersigurnost (vidjeti reformu TD-r34). Od tih se subjekata zahtijeva da izrade kibersigurnosne pokazatelje, provode nacionalni regulatorni okvir i regulatorni okvir EU-a za kibersigurnost, među ostalim putem tijela za ocjenjivanje sukladnosti i novih revizora, te definiraju i prate model upravljanja suradnjom i razmjenom informacija u području znanja i informacijske sigurnosti.
19.10	TD-C19-i03	Ključna etapa	Dovršetak izgradnje tijela nadležnih za kibersigurnost i informacijsku sigurnost	Dovršetak izgradnje tijela nadležnih za kibersigurnost i informacijsku sigurnost				1.	2026.	Dovršetak građevinskih radova i instaliranje opreme s odgovarajućim tehnološkim i sigurnosnim uvjetima za izgradnju triju tijela za kibersigurnost i informacijsku sigurnost.
19.11	TD-C19-i04	Ciljna vrijednost	Sigurni mobilni komunikacijski sustav za državne službenike		%	0	95	2.	2022.	Postotak zaposlenika u državnom području koji imaju pristup sigurnom sustavu za glasovnu komunikaciju, razmjenu poruka i videokomunikaciju.
19.12	TD-C19-i04	Ključna etapa	Završetak nadogradnje ključnih digitalnih infrastruktura	Završetak nadogradnje nacionalne mreže unutarnje sigurnosti i državne komunikacijske mreže za hitne slučajeve				4.	2023.	Dovršetak nadogradnje ključnih digitalnih infrastruktura: i. 60 % provedbe dodatnog kapaciteta u okviru nacionalne mreže unutarnje sigurnosti, uključujući visok kapacitet za obradu podataka, otpornost i sigurnost; ii. 55 % provedbe pune teritorijalne pokrivenosti, kapaciteta i otklanjanja viškova u Državnoj komunikacijskoj hitnoj mreži.
19.13	TD-C19-i04	Ključna etapa	Završetak nadogradnje ključnih digitalnih infrastruktura	Završetak nadogradnje nacionalne mreže unutarnje sigurnosti i državne				4.	2025.	Dovršetak nadogradnje ključnih digitalnih infrastruktura: i. početak rada dodatnog kapaciteta u okviru nacionalne mreže unutarnje sigurnosti, uključujući visok kapacitet za obradu podataka, otpornost i sigurnost: ii. provedba novih tehnoloških arhitektura, sustava i alata sa sposobnošću pametne automatizacije i sofisticiranosti;

				komunikacijske mreže za hitne slučajeve						iii. državna komunikacijska mreža za hitne slučajeve: postizanje potpune teritorijalne pokrivenosti i poboljšanje kapaciteta te otklanjanje viškova
19.14	TD-C19-i04	Ključna etapa	Nadogradnja IT sustava sigurnosnih snaga i službi	Nadogradnja IT sustava sigurnosnih snaga i službi				4.	2024.	Nadogradnja IT sustava sigurnosnih snaga i službi: a) početak rada obnovljenih informacijskih sustava SEF-a (upravljanje granicama i nadzor granica, policijska i pravosudna suradnja i zajednički europski sustav azila) b) zajedničke IT usluge u sigurnosnim snagama i službama
19.15	TD-C19-i04	Ključna etapa	Jačanje vladinog centra za upravljanje IT mrežom (RING)	Jačanje vladinog centra za upravljanje IT mrežom (RING)				1.	2026.	Cilj je ojačati RING poboljšanjem pet ključnih tehnoloških infrastruktura RING-a (zaštita vatrozida; računarstvo, pohrana i sigurnosna kopija; VoIP telefonija; videokonferencije; i aplikacijski ekosustav i oblak) i nadogradnjom razvoja glavnih informacijskih sustava
19.16	TD-C19-i05-RAM	Ciljna vrijednost	Javne usluge za građane, posjetitelje i poduzeća u Autonomnoj regiji Madeiri		Broj	0	5	2.	2025.	Broj novih pojednostavnjenih digitaliziranih javnih usluga dostupnih građanima i poduzećima
19.17	TD-C19-i05-RAM	Ključna etapa	Modernizacija ključne infrastrukture i računalne arhitekture javnih službi u Autonomnoj regiji Madeiri	Modernizacija ključne infrastrukture i računalne arhitekture javnih službi u Autonomnoj regiji Madeiri				2.	2025.	Dovršetak digitalne tranzicije u javnoj upravi Autonomne regije Madeire, koja obuhvaća: – Uvođenje 5G i optičkih vlakana u Autonomnu regiju Madeiru – Mobilni nadzorni centar za šumske požare – Centralizacija i obnova postojećih podatkovnih centara regionalne javne uprave – Provedba arhitekture kibersigurnosti (vidjeti r34) – Povezivost u zgradama regionalne javne uprave – Alati digitalne mobilnosti za zaposlenike u javnom sektoru – Digitalno osposobljavanje zaposlenika u javnom sektoru – Uspostava IT sustava za upravljanje javnim financijama – Isporuka sustava upravljanja javnim nekretninama – Interoperabilnost pravosudnog sustava Autonomne regije Madeire s nacionalnim IT sustavima – Pametni projekt povezivanja AP-a
19.18	TD-C19-i06-RAA	Ključna etapa	Digitalizacija	Digitalizacija				4.	2025.	Završetak pet projekata:

			regionalne javne uprave Autonomne regije Azora	regionalne javne uprave Autonomne regije Azora						– Dostupna, uključiva i otvorena javna uprava u okviru programa APR+ – prilagodljivije javne usluge u okviru programa APR+ – APR+ Proactiva – Mobilni portal za regionalnu javnu upravu – Program APR+ prikladan za budućnost
19.19	TD-C19-i07	Ciljna vrijednost	Program stažiranja za osobe s diplomom		Broj	0	1 500	4.	2023.	Broj diplomanata koji pohađali pripravnički program u javnoj upravi uspostavljen u okviru *Resolução do Conselho de Ministros* br. 11/2021
19.20	TD-C19-i07	Ciljna vrijednost	Zaposlenici u javnim službama u radu na daljinu		%	0	25	4.	2023.	Postotak radnika s funkcijama kompatibilnima s radom na daljinu koji učinkovito rade na daljinu
19.21	TD-C19-i07	Ciljna vrijednost	Osposobljavanje zaposlenika javne uprave		Broj	0	114 000	1.	2026.	Broj sudionika u osposobljavanju u sljedećim programima izgradnje kapaciteta: - *Programa de capacitação digital* – Napredno i visoko obrazovanje u području upravljanja – Osposobljavanje za *Lojas do Cidadão/Espaços Cidadão* - Program *Qualifica AP* – PlanAPP – projekt planiranja i predviđanja vještina
19.22	TD-C19-r34	Ključna etapa	Stupanje na snagu pravnog okvira za digitalnu transformaciju javne uprave	Stupanje na snagu pravnog okvira za digitalnu transformaciju javne uprave				3.	2021.	Stupanje na snagu pravnog okvira za digitalnu transformaciju javne uprave: i. Strategija i transverzalni akcijski plan za digitalnu transformaciju javne uprave i ii. Zakonodavni paket (uključujući uredbu o CNCS-u) o nacionalnom okviru za kibersigurnost, koji se temelji na Zakonu 46/2018
19.23	TD-C19-r35	Ključna etapa	Stupanje na snagu zakonodavnog paketa za reorganizaciju javne uprave	Stupanje na snagu zakonodavnog paketa za reorganizaciju javne uprave				4.	2023.	Stupanje na snagu zakonodavstva potrebnog za provedbu funkcionalnih i organizacijskih promjena središnje javne uprave na temelju izvješća tijela *Estrutura de missão*, koje je osnovano rezolucijom Vijeća ministara

19.24	TD-C19-r36	Ključna etapa	Osnivanje Nacionalnog administrativnog instituta, I.P.	Osnivanje Nacionalnog administrativnog instituta, I.P. pravnim aktom				2.	2021.	Osnivanje tijela *Instituto Nacional de Administração, IP* pravnim aktom, kojim se omogućuju aktivnosti osposobljavanja za javnu upravu

T. KOMPONENTA 20.: Digitalna škola

Portugal je 2019. imao vrijednosti ispod europskih prosjeka u pogledu svakodnevnog korištenja internetom (65 %), korištenja internetskih javnih usluga (41 %) i stručnjaka za IKT na tržištu rada (2,4 %) (podaci Eurostata/Promatračka skupina digitalnih vještina) te je postavio ambiciozne ciljne vrijednosti do 2025. za te pokazatelje (80 %, 75 % odnosno 5 %). Među stručnjacima za IKT na tržištu rada žene su činile 18,3 %, a muškarci 81,7 % (podaci Eurostata).

Ciljevi komponente su stvaranje uvjeta za obrazovnu, pedagošku i upravljačku inovaciju portugalskog sustava osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja. To će se postići razvojem digitalnih vještina nastavnika, učenika i školskog osoblja, integriranjem digitalnih tehnologija u različita kurikularna područja te osiguravanjem odgovarajuće opreme. Očekuje se da će to doprinijeti digitalnoj tranziciji te uključivom i održivom rastu gospodarstva.

Komponenta pridonosi rješavanju preporuke za Portugal o poboljšanju razine vještina stanovništva, posebno njihovoj digitalnoj pismenosti (preporuka za Portugal 2, 2019.) i podupiranju upotrebe digitalnih tehnologija kako bi se osigurao jednak pristup kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju (preporuka za Portugal 2, 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

T.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TD-r37: Reforma digitalnog obrazovanja

Ciljevi su mjere razvoj novog digitalnog pristupa obrazovanju, uz iskorištavanje postojećih politika javnog obrazovanja, posebno sustava autonomije i fleksibilnosti u nastavnim planovima. Cilj je te reforme uvođenje kvalitativnog koraka u pedagoško korištenje digitalnih tehnologija i način na koji će se one integrirati u proces stjecanja znanja. Cilj je reforme i ublažavanje rizika od isključenosti i nepovoljnog položaja u procesima učenja smanjenjem društvenih i obrazovnih nejednakosti u pristupu digitalnim tehnologijama. Reforma digitalnog obrazovanja usmjerena je na obrazovnu zajednicu (učenici, nastavno osoblje i nenastavno osoblje).

Reforma se sastoji od toga da se 95 % nastavnika u mreži javnog obrazovanja osposobljava u osnovnim ili naprednijim digitalnim vještinama, među ostalim u pogledu integracije digitalnih tehnologija u kurikulum.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TD-C20-i01: Digitalna tranzicija u obrazovanju

Ciljevi ovog ulaganja su sljedeći: i. ukloniti prepreke pristupu kvalitetnom internetu u školskom okruženju; ii. ukloniti ograničenja integrirane upotrebe tehnološke i digitalne opreme i ukloniti nedostatak specijalizirane opreme za razvoj digitalnih vještina i poticati nastavak karijera u područjima STEAM-a, promicati ravnopravno sudjelovanje djevojčica i dječaka; iii. prevladati nedovoljnu upotrebu digitalnih obrazovnih resursa u procesu učenja i postupku ocjenjivanja; i iv. prevladati raspršenost i neučinkovitost upravljačkih i informacijskih sustava obrazovnog sustava preispitivanjem i ažuriranjem metodologija i postupaka školskog upravljanja i administracije.

Ulaganje se sastoji od sljedećeg:

- Povećanje povezanosti škola proširenjem internetske povezivosti proširene mreže obrazovanja s 40 na 300 Gbps, povezivanjem osnovnih i srednjih škola s proširenom mrežom obrazovanja i omogućivanjem povezivosti od najmanje 1 Gbps i proširenjem lokalne mreže s prosječno 40 novih pristupnih točaka za svaku školu.
- Osiguravanje 600 000 računala učenicima i nastavnicima, nadogradnja opreme za projekciju u učionicama (40 000 projektora) i osiguravanje digitalnih obrazovnih laboratorija za škole opremljenih naprednim obrazovnim tehnologijama kao što su 3D pisači i obrazovni roboti (1 300).
- Razvoj i usvajanje novih digitalnih obrazovnih resursa (95 % predmeta u osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovnom kurikulumu, uključujući tjelesni odgoj i sport), uključujući digitalizaciju testova procjene.
- Pružanje školama „jedinstvenog sustava identiteta" za upravljanje školskom zajednicom, usklađivanje i integraciju informacijskih sustava za upravljanje obrazovanjem te osiguravanje odgovarajućih informatičkih rješenja za upravljanje, 15 000 komada različite opreme (računala, skenera i pisača) kako bi se postiglo učinkovitije i transparentnije funkcioniranje obrazovnog sustava, uključujući racionalizaciju rashoda škola.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TD-C20-i02-RAA: Digitalno obrazovanje (Azori)

Ciljevi su mjere osigurati pristup upotrebi digitalnih tehnologija, promicati jednake mogućnosti i dovesti do znatnih poboljšanja u sredstvima učenja, u skladu s Akcijskim planom Europske unije za digitalno obrazovanje.

To ulaganje sastoji se od poticanja razvoja digitalnih vještina obrazovne zajednice usmjerenih na učenike i nastavnike te uključuje ciljane mjere u sljedećim područjima:

- Oprema: 24 900 komada nove mobilne informatičke opreme za predškolsko, osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje, uključujući nadogradnje i softver te opremanje škola s najmanje 330 novih interaktivnih zaslona, 100 novih specijaliziranih laboratorijskih uređaja, 100 novih 3D pisača, 150 novih videoprojektora i 150 novih obrazovnih robota;
- Digitalni obrazovni resursi: digitalizacija obrazovnih resursa s ciljem osiguranja digitalnih priručnika za 100 % učenika u autonomnoj regiji Azorima;
- Digitalne kompetencije: 24 modula osposobljavanja posvećena nastavnicima i školskom osoblju;
- Povezivost: mjere za poboljšanje povezanosti škola u Autonomnoj regiji Azorima na najmanje 1 Gbps.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TD-C20-i03-RAM: Ubrzavanje digitalizacije obrazovanja u Autonomnoj regiji Madeiri

Ciljevi su mjere stvaranje proaktivnijeg, inovativnijeg, uključivijeg, autonomnijeg, pravednijeg i otvorenijeg obrazovnog sustava u autonomnoj regiji Madeiri.

Ulaganje se sastoji od pružanja kvalitetnog učenja, osposobljavanja i kvalifikacija, pripreme djece i učenika za suočavanje s izazovima 21. stoljeća, uključujući digitalnu tranziciju, posebnim mjerama u sljedećim područjima:

- Digitalni obrazovni resursi i oprema: U okviru projekta „Digitalnih priručnika" nastoji se osigurati više digitalnih obrazovnih resursa u različitim formatima i različitih tipova (animacije, simulacije, trodimenzionalni videozapisi ili drugo) te osigurati opremu

(tablete) i pristup digitalnim udžbenicima. Za sve učenike svake godine (15 410 učenika) uključuje: 1 tablet, 1 virtualna školska dozvola za pristup koja vrijedi za svaku školsku godinu; 1 osobna i neprenosiva dozvola za digitalnu verziju svakog školskog priručnika odabranog za školovanje.

- Povezivost i oprema za škole: s ciljem opremanja škola „inovativnim okruženjem za učenje" (25 prostora za inovativnu praksu u području okoliša; 22 laboratorija „Makerspace"; 15 prostora za učenje o skrbi za djecu; 20 „Inovativnih prostora" – temeljenih na konceptu sobe Snoezelen[55] – za promicanje uključenosti i digitalne pismenosti, s „Obrazovnim inovacijskim centrima za programiranje i robotizaciju", po jedan za svaku školu, te za poboljšanje povezanosti škola (najmanje 1 Gbps).
- Digitalne kompetencije: uz aktivnosti osposobljavanja koje se nude nastavnicima i nastavnicima.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

[55] Prostorije koje su postavljene tako da utječu na osjetilni sustav radi podražavanja ili smirivanja

T.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Indikativni vremenski plan dovršetka		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Mjerna jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Tromjesečje	Godina	
20.1	TD-C20-r37	Ciljna vrijednost	Osposobljavanje nastavnika i nenastavnog osoblja u području digitalnih vještina u javnoj obrazovnoj mreži		%	0	95	4.	2025.	Postotak nastavnika u javnoj obrazovnoj mreži koji su prošli osposobljavanje o osnovnim ili naprednijim digitalnim vještinama, uključujući (za učitelje) o integraciji digitalnih tehnologija u kurikulum
20.2	TD-C20-i01	Ključna etapa	Potpisivanje ugovora za kupnju pojedinačnih računala za učenike i nastavnike	Potpisan ugovor				4.	2021.	Potpisivanje ugovora za kupnju 600 000 novih prijenosnih računala za posudbu učiteljima i učenicima
20.3	TD-C20-i01	Ciljna vrijednost	Računala za individualnu uporabu učenika i nastavnika		Broj	450 000	1 050 000	4.	2022.	Broj prijenosnih računala namijenjenih učiteljima i učenicima u javnim osnovnim i srednjim školama
20.4	TD-C20-i01	Ciljna vrijednost	Nadogradnja povezivosti osnovnih i srednjih škola		%	0	95	4.	2023.	Postotak javnih osnovnih i srednjih škola u kontinentalnom Portugalu koje 1. su povezane s proširenom mrežom obrazovanja od 300 Gbps s vezom od najmanje 1 Gbps; i 2. imaju lokalne školske mreže s najmanje 40 Wi-fi pristupnih točaka.
20.5	TD-C20-i01	Ciljna vrijednost	Instalirani laboratoriji za digitalno obrazovanje		Broj	0	1 300	4.	2023.	Broj novih digitalnih obrazovnih laboratorija instaliranih u javnim osnovnim i srednjim školama u kontinentalnom Portugalu sa specijaliziranom projektnom opremom kao što su oprema za robotiku, 3D pisači, oprema za mjerenje i testiranje, razni alati, razvojni i simulacijski moduli, elektroničke komponente, laserski strojevi za snimanje i rezanje ili drugi, za razvoj i povećanje broja eksperimentalnih računalnih, programskih i robotskih klubova.
20.6	TD-C20-i01	Ciljna vrijednost	Učionice s novom opremom za projekciju		Broj	0	40 000	4.	2023.	Broj učionica u osnovnim i srednjim javnim školama s novom opremom za projekciju

20.7	TD-C20-i01	Ciljna vrijednost	Osnaživanje upravljanja školama		%	30	95	4.	2024.	Postotak javnih osnovnih i srednjih škola u kontinentalnom Portugalu koje su 1. usvojile jedinstveni sustav identiteta; 2. povezane s informacijskim sustavima za upravljanje obrazovanjem Ministarstva obrazovanja i 3. prihvatile sustav Škole 360, uključujući nabavu 15 000 računala koja će se koristiti u aktivnostima upravljanja školama.
20.8	TD-C20-i01	Ciljna vrijednost	Digitalni obrazovni resursi		%	0	95	4.	2025.	Postotak predmeta u osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovnom programu, uključujući tjelesni odgoj i sport, za koje je dovršena proizvodnja digitalnih obrazovnih resursa.
20.9	TD-C20-i01	Ciljna vrijednost	Digitalni testovi i ispiti u školama		%	0	95	4.	2025.	Postotak digitaliziranih testova i ispita završnih ocjena škola.
20.10	TD-C20-i02-RAA	Ciljna vrijednost	Masovni otvoreni internetski tečajevi za nastavnike i roditelje u Autonomnoj regiji Azorima		Broj	0	4	4.	2022.	Broj masovnih otvorenih internetskih tečajeva (MOOC) uspostavljenih radi promicanja razvoja digitalnih vještina za obrazovanje u učionicama i učenje na daljinu, uključujući pružanje uputa i portala za nabavu digitalnih kompetencija. MOOC-ovi su besplatno dostupni na internetu nastavnicima i roditeljima
20.11	TD-C20-i02-RAA	Ciljna vrijednost	Nova prijenosna računala i tableti za škole u Autonomnoj regiji Azorima		Broj	0	24 900	4.	2025.	Broj novih prijenosnih računala i tableta za predškolsko obrazovanje, 1. i 2. ciklus osnovnoškolskog obrazovanja i srednjoškolsko obrazovanje, uključujući nadogradnju RAM memorije i softver
20.12	TD-C20-i02-RAA	Ključna etapa	Digitalna oprema i digitalni obrazovni sadržaji škola u Autonomnoj regiji Azorima	Isporuka digitalne opreme i digitalnih obrazovnih sadržaja školama u Autonomnoj regiji Azorima				4.	2025.	Završetak distribucije sljedeće digitalne opreme školama u Autonomnoj regiji Azorima: internetska veza od najmanje 1 Gbps u 95 % škola, 330 novih interaktivnih zaslona, 100 novih specijaliziranih laboratorijskih uređaja, 100 novih 3D pisača, 150 novih videoprojektora i 150 novih obrazovnih robota. Osim toga, sve škole moraju ponuditi digitalne priručnike za sve učenike.
20.13	TD-C20-i02-RAA	Ciljna vrijednost	Masovni otvoreni internetski tečajevi za nastavnike i roditelje u Autonomnoj regiji Azorima		Broj	4	24	4.	2025.	Broj masovnih otvorenih internetskih tečajeva (MOOC) uspostavljenih radi promicanja razvoja digitalnih vještina za obrazovanje u učionicama i učenje na daljinu, uključujući pružanje uputa i portala za nabavu digitalnih kompetencija. MOOC-ovi su besplatno dostupni na internetu nastavnicima i roditeljima
20.14	TD-C20-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Digitalni priručnici za učenike u 2. i 3. ciklusu osnovnoškolskog obrazovanja te za učenike srednjih škola		Broj	0	5 120	4.	2022.	Broj učenika u 2. i 3. ciklusu osnovnoškolskog obrazovanja te u srednjoškolskom obrazovanju koji su tijekom školske godine imali pristup digitalnom priručniku i upotrijebili ga u Autonomnoj regiji Madeiri.

20.15	TD-C20-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Povezivanje škola u Autonomnoj regiji Madeiri		%	0	95	4.	2024.	Postotak osnovnih i srednjih škola u Autonomnoj regiji Madeiri koje su povezane sa strukturiranom bežičnom mrežom Autonomne regije Madeire s internetskom vezom od najmanje 1 Gbps za svaku školu
20.16	TD-C20-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Digitalni priručnici za učenike u 2. i 3. ciklusu osnovnoškolskog obrazovanja te za učenike srednjih škola u Autonomnoj regiji Madeiri		Broj	5 120	15 410	4.	2025.	Broj učenika u 2. i 3. ciklusu osnovnoškolskog obrazovanja te u srednjoškolskom obrazovanju koji su tijekom školske godine imali pristup digitalnom priručniku i upotrijebili ga u Autonomnoj regiji Madeiri.
20.17	TD-C20-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Osposobljavanje nastavnika u području digitalnih kompetencija u Autonomnoj regiji Madeiri		Broj	0	6 500	4.	2025.	Broj nastavnika i učitelja sa svih razina obrazovanja (od predškolske do srednje škole) koji su sudjelovali u osposobljavanju o digitalnim i tehnološkim vještinama u Autonomnoj regiji Madeiri
20.18	TD-C20-i03-RAM	Ključna etapa	Isporuka znanstvene i tehnološke opreme školama u Autonomnoj regiji Madeiri	Isporuka znanstvene i tehnološke opreme školama u Autonomnoj regiji Madeiri				4.	2025.	Škole u Autonomnoj regiji Madeiri imaju koristi od distribucije sljedeće znanstvene i tehnološke opreme: Kompleti za eksperimentiranje u području robotike (za 129 škola i 100 predškolskih ustanova); Kompleti za eksperimentiranje u području znanosti (za 129 škola); STEAM kompleti (za 129 škola); Kompleti za biologiju, fiziku i kemiju (za 35 škola); Polivizualni/multimedijski kompleti (za 40 škola), 100 novih alata za računalnu znanost (za 94 škole 1. ciklusa osnovnoškolskog obrazovanja). Osim toga, uspostavljaju se 82 inovativna okruženja za učenje kako bi se omogućili novi metodološki pristupi u procesu poučavanja i učenja.

2. Procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost

Procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost Portugala iznose 16 643 679 377 EUR.

DIO 2.: FINANCIJSKA POTPORA

1. Financijski doprinos

Obroci iz članka 2. stavka 2. organizirani su na sljedeći način:

1.1.Prvi zahtjev za plaćanje (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
6.13	RE-C06-r15	Ključna etapa	Stupanje na snagu zakona o posebnim natječajima za pristup visokom obrazovanju
5.4	RE-C05-r12	Ključna etapa	Odobrenje Inovacijskog programa za poljoprivredu
5.2	RE-C05-r11	Ciljna vrijednost	Proširenje mreže priznatih suradničkih laboratorija
2.19	RE-C02-r04	Ključna etapa	Stupanje na snagu Uredbe sa zakonskom snagom kojom se odobrava pravni okvir za Nacionalni plan hitnog i privremenog stambenog zbrinjavanja
6.14	RE-C06-r15	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog pravnog okvira kojim se uređuje suradnja visokih učilišta s javnom upravom i poduzećima
7.4	RE-C07-i01	Ključna etapa	Odabir područja poslovnog prihvata za intervencije za poboljšanje okolišne održivosti i digitalizacije
19.24	TD-C19-r36	Ključna etapa	Osnivanje Nacionalnog administrativnog instituta, I.P.
3.20	RE-C03-r08	Ključna etapa	Donošenje nacionalne strategije za suzbijanje siromaštva
5.11	RE-C05-i03	Ključna etapa	Postupak nadmetanja za istraživačke i inovacijske projekte
5.15	RE-C05-i04-RAA	Ključna etapa	Donošenje Uredbe o instrumentu dokapitalizacije poduzeća na Azorima
5.16	RE-C05-i04-RAA	Ključna etapa	Donošenje ulagačke politike za instrument dokapitalizacije poslovanja na Azorima
8.17	RE-C08-r19	Ključna etapa	Pravni okvir o obveznom zakupu ruralnog zemljišta u šumskim područjima
8.19	RE-C08-r21	Ključna etapa	Zakon o uspostavi integriranog sustava upravljanja za ruralne požare (SGIFR)
12.1	TC-C12-i01	Ključna etapa	Potpisivanje Protokola za 2021. za program „Resineiros vigilantes”
12.5	TC-C12-r25	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog općeg sustava gospodarenja otpadom
14.1	TC-C14-r29	Ključna etapa	Stupanje na snagu Uredbe o nacionalnoj transportnoj mreži plina i Uredbe o nacionalnoj distribucijskoj mreži plina
14.2	TC-C14-i01	Ključna etapa	Prvi poziv na podnošenje ponuda za projekte proizvodnje plina iz obnovljivih izvora
19.22	TD-C19-r34	Ključna etapa	Stupanje na snagu pravnog okvira za digitalnu transformaciju javne uprave
1.4	RE-C01-r02	Ključna etapa	Stupanje na snagu nove Uredbe sa zakonskom snagom o mentalnom zdravlju kojom se utvrđuju načela organizacije usluga mentalne zdravstvene zaštite

1.29	RE-C01-i05-RAM	Ključna etapa	Uvođenje klasifikacijskog sustava, funkcionalnog profila i sustava upućivanja korisnika za regionalni model integriranih usluga kontinuirane skrbi na Madeiri
2.13	RE-C02-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Intervencije u fondu javnih stanova u Autonomnoj regiji Azorima
2.14	RE-C02-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Intervencije u javnom stambenom fondu Autonomne regije Azora – obnova
3.17	RE-C03-i05	Ključna etapa	Objava ponude za „Izgradnju digitalne infrastrukture za dostupnost 360°"
3.21	RE-C03-r06	Ključna etapa	Donošenje nacionalne strategije za uključivanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.–2025.
3.22	RE-C03-r05	Ključna etapa	Stupanje na snagu pojednostavnjenog režima ugradnje socijalne opreme
3.23	RE-C03-r07	Ključna etapa	Odobrenje akcijskih planova za zajednice u nepovoljnom položaju u velegradskim područjima Lisabona i Porta
5.1	Re-C05-r09	Ključna etapa	Ažuriranje smjernica za strategiju za tehnološke i poslovne inovacije za Portugal 2030.
5.3	RE-C05-r11	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog pravnog režima za tehnološke i inovacijske centre
7.6	RE-C07-i02	Ključna etapa	Potpisan ugovor za 1 cestovni projekt
7.13	Re-C07-i05-RAA	Ključna etapa	Potpisan ugovor za 2 cestovna projekta
10.1	TC-C10-r23	Ključna etapa	Stupanje na snagu revizije akata Ministarstva mora povezanih s jačanjem financijskih kapaciteta za morsko gospodarstvo i inovacije putem Plavog fonda
11.1	TC-C11-i01	Ključna etapa	Prvi poziv na podnošenje ponuda za projekte dekarbonizacije industrije
16.13	TD-C16-i03	Ciljna vrijednost	Digitalnoinovacijski centri (DIH)
17.6	TD-C17-r32	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju u okviru novog sustava poticaja/sankcija za upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu
20.2	TD-C20-i01	Ključna etapa	Potpisivanje ugovora za kupnju pojedinačnih računala za učenike i nastavnike
		Iznos obroka	*636 139 080 EUR*

1.2.Drugi zahtjev za plaćanje (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
1.13	RE-C01-i01	Ključna etapa	Stupanje na snagu uvjeta za upućivanje na hitne slučajeve pregledane u bijeloj, plavoj ili zelenoj boji u hitnim bolničkim službama za druge vrste zdravstvenih usluga, uključujući usluge primarne zdravstvene zaštite
1.20	RE-C01-i02	Ključna etapa	Stupanje na snagu uredbe o dodjeli financijske potpore od strane regionalnih zdravstvenih tijela
3.24	RE-C03-i06	Ključna etapa	Potpisivanje sporazuma između općina Lisabon/Porto i lokalnih tehničkih jedinica kojima se utvrđuje područje primjene mjera koje treba podržati.
8.4	RE-C08-i02	Ključna etapa	Prijelaz na platformu BUPI 2.0
8.7	RE-C08-i03	Ključna etapa	Objava ugovora o mreži za strukturiranje primarnih prekida za gospodarenje gorivom (RPFGC)
9.9	RE-C09-i02	Ključna etapa	Objava planske dokumentacije o mjeri, u koju su u potpunosti uključeni svi rezultati i uvjeti iz procjene utjecaja na okoliš
15.10	TC-C15-i04	Ključna etapa	Potpisivanje ugovora o izgradnji brze tranzitne linije između trga Praça do Império i trga Praça Albuquerque Mouzinho u Portu

16.1	TD-C16-r31	Ključna etapa	Stupanje na snagu preispitivanja sadržaja osposobljavanja uključenog u katalog nacionalnih kvalifikacija u pogledu modula u području digitalnih vještina i zakonodavstva ili propisa za stvaranje digitalnih potpisa i pečata
16.2	TD-C16-i01	Ključna etapa	Početak portugalske digitalne akademije i zapošljavanja + Digitalni programi
1.6	RE-C01-r03	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju
3.3	Re-C03-i01	Ključna etapa	Dodjela ugovora o potpori tijelima za promicanje stvaranja i širenja mreže socijalnih ustanova/socijalnih odgovora.
4.1	Re-C04-i01	Ključna etapa	Tehnološke specifikacije za mrežu kulturnih ustanova
5.18	RE-C05-i05-RAA	Ključna etapa	Objava Programa za inovacije i digitalizaciju u poljoprivredi na Azorima
8.14	RE-C08-i05	Ciljna vrijednost	Stvaranje regionalnih i podregionalnih struktura Nacionalnog tijela za hitnu i civilnu zaštitu (ANEPC)
8.15	RE-C08-i05	Ključna etapa	Objava početnog izvješća Instituta za očuvanje prirode i šume, I.P
12.2	TC-C12-i01	Ključna etapa	Odobrenje projekata koje je konzorcij podnio za razvoj novih proizvoda biogospodarstva, tehnologija i postupaka u tekstilnom sektoru i sektoru odjeće, obuće i prirodne smole
17.15	TD-C17-i02	Ključna etapa	Dovršiti provedbu prethodnog ispunjavanja obrasca 1. izjave o općinskom porezu na nekretnine (IMI) na temelju podataka dostupnih Poreznoj i carinskoj upravi.
19.11	TD-C19-i04	Ciljna vrijednost	Sigurni mobilni komunikacijski sustav za državne službenike
		Iznos obroka	*1 967 365 517* EUR

1.3.Treći zahtjev za plaćanje (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
2.1	Re-C02-i01	Ciljna vrijednost	Program potpore za pristup stanovanju – potpisani sporazumi o suradnji ili financiranju
2.4	RE-C02-i02	Ciljna vrijednost	Nacionalna bespovratna sredstva za hitne slučajeve i privremeni smještaj – potpisivanje sporazuma o financiranju za hitni i prijelazni smještaj
7.7	RE-C07-i02	Ključna etapa	Potpisan ugovor za 2 cestovna projekta
7.9	RE-C07-i03	Ključna etapa	Dovršena je prva procjena utjecaja na okoliš
10.5	TC-C10-i03	Ključna etapa	Potpisivanje ugovora za višenamjensku pomorsku platformu i operativni centar
12.6	TC-C12-r25	Ključna etapa	Stupanje na snagu revidirane nacionalne strategije za zelenu javnu nabavu
15.1	TC-C15-i01	Ključna etapa	Potpisivanje ugovora o proširenju mreže podzemne željeznice u Lisabonu
15.12	TC-C15-i05	Ključna etapa	Potpisan ugovor o kupnji čistih autobusa u okviru Programa dekarbonizacije javnog prijevoza
16.7	TD-C16-i02	Ciljna vrijednost	Testne baze odabrane za nacionalnu mrežu ispitnih blokova
19.4	TD-C19-i02	Ciljna vrijednost	Javne usluge koje su sigurno dostupne putem elektroničkog identiteta i poštujući načelo „samo jednom”
1.3	Re-C01-r01	Ciljna vrijednost	Završetak procesa decentralizacije odgovornosti u području zdravlja u općinama
1.8	RE-C01-r03	Ciljna vrijednost	Uspostava novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama nacionalne zdravstvene službe

1.24	RE-C01-i03	Ključna etapa	Razvoj mjera za podizanje svijesti i osposobljavanje za „izgradnju putova za pacijente” u kontekstu demencije
1.32	RE-C01-i06	Ciljna vrijednost	Nadogradnja lokalnih mreža informacijske tehnologije
1.33	RE-C01-i06	Ciljna vrijednost	Uvođenje funkcionalnosti za telezdravlje i praćenje na daljinu.
2.9	Re-C02-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Potpora stanovanju u autonomnoj regiji Madeiri
3.11	Re-C03-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Dovršeni projekti za integraciju beskućnika.
4.6	RE-C04-i02	Ključna etapa	Uspostava mreže „Saber Fazer”
5.5	RE-C05-i01.01	Ciljna vrijednost	Sklapanje ugovora za razvoj nove robe i usluga u relevantnim strateškim područjima (programi inovacija).
5.7	RE-C05-i01.02	Ciljna vrijednost	Sklapanje ugovora za razvoj nove robe i usluga u strateškim područjima relevantnima za niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama.
5.9	RE-C05-i02	Ciljna vrijednost	Sklopljeni ugovori sa subjektima za sučelje, uključujući suradničke laboratorije (*Colab*)
6.15	RE-C06-r16	Ključna etapa	Stupanje na snagu zakona o reguliranim profesijama
7.1	Re-C07-i00	Ciljna vrijednost	Dodatne javno dostupne stanice za punjenje električnih vozila
8.18	RE-C08-r20	Ključna etapa	Sustav praćenja kopnenog pokrova (SMOS)
10.8	TC-C10-i04-RAA	Ključna etapa	Početak ugovora o javnim radovima za tehnički centar MARTEC
16.14	TD-C16-i03	Ključna etapa	Uspostava platformi za slanje digitalnih računa i certifikaciju u području kibersigurnosti, privatnosti, upotrebljivosti i održivosti
17.1	TD-C17-r32	Ciljna vrijednost	Dovršiti izradu i provedbu novih modela javne nabave za nacionalni središnji sustav javne nabave kako je predviđeno strateškim planom za razdoblje 2020.–2023. tijela za zajedničke usluge javne uprave
17.2	TD-C17-r32	Ključna etapa	Stupanje na snagu zakonodavstva na kojem se temelji državni računovodstveni subjekt
17.3	TD-C17-r32	Ključna etapa	Završetak i odobrenje modela za praćenje proračunskog i financijskog izvršenja opće države
17.7	TD-C17-r32	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog modela za analizu i objavljivanje financijskog stanja i rezultata poduzeća u državnom vlasništvu
19.1	TD-C19-i01	Ciljna vrijednost	Javne usluge dostupne na pojednostavnjen i dosljedan način putem različitih kanala
20.3	TD-C20-i01	Ciljna vrijednost	Računala za individualnu uporabu učenika i nastavnika
20.10	TD-C20-i02-RAA	Ciljna vrijednost	Masovni otvoreni internetski tečajevi za nastavnike i roditelje u Autonomnoj regiji Azorima
20.14	TD-C20-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Digitalni priručnici za učenike u 2. i 3. ciklusu osnovnoškolskog obrazovanja te za učenike srednjih škola
		Iznos obroka	*2 404 557 471* EUR

1.4.Četvrti zahtjev za plaćanje (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
1.5	RE-C01-r02	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog Zakona o mentalnom zdravlju kojim se utvrđuju načela koja se odnose na prava osoba s mentalnim bolestima i uređuje obvezna hospitalizacija ili liječenje
1.12	RE-C01-r03	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog sustava ekskluzivnog rada u Državnoj zdravstvenoj službi

6.16	RE-C06-r17	Ključna etapa	Stupanje na snagu zakona kojim se uređuje rad putem platforme
8.10	RE-C08-i04	Ciljna vrijednost	Isporuka vozila, strojeva i opreme
15.7	TC-C15-i03	Ključna etapa	Potpisivanje ugovora o izgradnji linije za laki željeznički prijevoz između Odivelasa i Louresa
18.1	TD-C18-r33	Ključna etapa	Osnivanje specijaliziranih vijeća na upravnim i višim poreznim sudovima
18.2	TD-C18-r33	Ključna etapa	Stupanje na snagu pravnog režima za poticanje sudskih i izvansudskih nagodbi
1.1	Re-C01-r01	Ključna etapa	Stupanje na snagu pravnih akata u području primarne zdravstvene zaštite
3.6	RE-C03-i02	Ciljna vrijednost	Stambeni objekti s poboljšanom pristupačnošću za osobe smanjene pokretljivosti
7.11	RE-C07-i04	Ključna etapa	Potpisan ugovor za 10 cestovnih projekata
7.14	Re-C07-i05-RAA	Ključna etapa	Potpisan ugovor za 8 cestovnih projekata
8.12	RE-C08-i04	Ciljna vrijednost	Ugradnja radara s dvojnom polarizacijom
15.2	TC-C15-i01	Ključna etapa	Izvješće o napretku proširenja lisabonske podzemne mreže
15.4	TC-C15-i02	Ključna etapa	Potpisivanje ugovora o proširenju mreže podzemne željeznice Porto
		Iznos obroka	*1 253 016 092* EUR

1.5.Peti zahtjev za plaćanje (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
2.2	Re-C02-i01	Ciljna vrijednost	Program potpore za pristup stanovanju – kupljeni, izgrađeni (visoka energetska učinkovitost) ili obnovljeni (s boljom energetskom učinkovitošću) stanovi za kućanstva
2.6	RE-C02-i02	Ciljna vrijednost	Nacionalna bespovratna sredstva za hitne slučajeve i privremeni smještaj – Stambeni objekti s građevinskim radovima započetima građevinskim objektima za hitne i prijelazne smještaje (koji će se izgraditi sa standardom energetske učinkovitosti ili obnoviti s boljom energetskom učinkovitošću) u izgradnji
4.7	RE-C04-i02	Ciljna vrijednost	Potpisani ugovori za obnovu i očuvanje zgrada kulturne baštine i nacionalnih kazališta
16.5	TD-C16-i02	Ciljna vrijednost	MSP-ovi koje podupiru akceleratori digitalne trgovine
16.6	TD-C16-i02	Ciljna vrijednost	Razvijeni pilot-proizvodi mreže nacionalnih ispitnih platformi
1.2	Re-C01-r01	Ciljna vrijednost	Omogućavanje pristupa instrumentu za stratifikaciju rizika radi potpore kliničkom upravljanju u funkcionalnim jedinicama skupina zdravstvenih centara
1.14	RE-C01-i01	Ciljna vrijednost	Izgradnja novih zdravstvenih jedinica
1.22	RE-C01-i02	Ciljna vrijednost	Jačanje kapaciteta za odgovor nacionalnih mreža integriranih usluga kontinuirane skrbi i palijativne skrbi u kućnoj njezi
2.15	RE-C02-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Intervencije u fondu javnih stambenih objekata Autonomne regije Azora – izgradnja zgrada
2.16	RE-C02-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Intervencije u javnom stambenom fondu Autonomne regije Azora – obnova
6.3	Re-C06-i01	Ciljna vrijednost	Poboljšane stanice za osposobljavanje
6.5	RE-C06-i02	Ciljna vrijednost	Financijska potpora za ugovore na neodređeno vrijeme

8.5	RE-C08-i02	Ciljna vrijednost	Osposobljavanje o BUPI-ju
10.6	TC-C10-i03	Ključna etapa	Dovršetak akademije Alfeite Arsenal
11.2	TC-C11-i01	Ključna etapa	Potpisivanje ugovora o dodjeli financijske potpore
14.4	TC-C14-i02-RAM	Ključna etapa	Ugradnja novog sinkronog kompenzatora
14.5	TC-C14-i02-RAM	Ciljna vrijednost	Dodatni instalirani kapacitet za proizvodnju hidroenergije
14.12	TC-C14-i03-RAA	Ciljna vrijednost	Dodatna proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora u Corvu
15.11	TC-C15-i04	Ciljna vrijednost	Dovršena izgradnja brze tranzitne linije između trga Praça do Império i trga Praça Albuquerque Mouzinho u Portu
15.13	TC-C15-i05	Ciljna vrijednost	Kupnja novih autobusa s nultim emisijama (električnih ili hidrogenskih) koji se upotrebljavaju za javni prijevoz
15.14	TC-C15-r30	Ciljna vrijednost	Potpisani ugovori za usluge javnog prijevoza putnika u velegradskim područjima i međuopćinskim zajednicama
17.9	TD-C17-i01	Ključna etapa	Završetak provedbe nacionalnog računovodstvenog subjekta
18.5	TD-C18-i01	Ključna etapa	Modernizirani IT sustav za kaznene istrage
19.12	TD-C19-i04	Ključna etapa	Završetak nadogradnje ključnih digitalnih infrastruktura
19.19	TD-C19-i07	Ciljna vrijednost	Program stažiranja za osobe s diplomom
19.20	TD-C19-i07	Ciljna vrijednost	Zaposlenici u javnim službama u radu na daljinu
19.23	TD-C19-r35	Ključna etapa	Stupanje na snagu zakonodavnog paketa za reorganizaciju javne uprave
20.4	TD-C20-i01	Ciljna vrijednost	Nadogradnja povezivosti osnovnih i srednjih škola
20.5	TD-C20-i01	Ciljna vrijednost	Instalirani laboratoriji za digitalno obrazovanje
20.6	TD-C20-i01	Ciljna vrijednost	Učionice s novom opremom za projekciju
		Iznos obroka	*1 879 522 989* EUR

1.6.Šesti zahtjev za plaćanje (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
1.7	RE-C01-r03	Ključna etapa	Stupanje na snagu novog računovodstvenog plana upravljanja Nacionalne zdravstvene službe
9.1	Re-C09-i01	Ciljna vrijednost	Dodatne instalirane točke za praćenje resursa podzemnih voda (SM3)
18.6	TD-C18-i01	Ključna etapa	Informacijski sustav „Poduzeće 2.0”
1.11	RE-C01-r03	Ključna etapa	Stupanje na snagu akcijskog plana za jačanje centraliziranih mehanizama nabave lijekova
3.25	RE-C03-i06	Ključna etapa	Objava izvješća o praćenju metropolitanskih područja Porta i Lisabona u pogledu mjera poduzetih u svakom od 12 područja intervencije.
5.19	RE-C05-i05-RAA	Ciljna vrijednost	Nove (zamjena za zastarjele) ili prekvalificirane strukture odgovorne za klanje životinja i certificiranje kvalitete mlijeka i sigurnosti hrane
9.5	Re-C09-i01	Ključna etapa	Donošenje ažuriranog plana (ako je potrebno) mjere zahvaćanja u Guadiani, koji u potpunosti uključuje sve rezultate i uvjete iz procjene utjecaja na okoliš (SM5)
9.7	Re-C09-i01	Ključna etapa	Donošenje ažuriranog plana (ako je potrebno) mjere desalinizacije, koji u potpunosti uključuje sve rezultate i uvjete iz procjene utjecaja na okoliš (SM6)
9.12	Re-C09-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Dodatni kilometri obnovljenih kanala
13.1	TC-C13-i01	Ciljna vrijednost	Obnova privatnih stambenih zgrada radi povećanja energetske učinkovitosti
15.5	TC-C15-i02	Ključna etapa	Izvješće o napretku proširenja mreže podzemne željeznice Porto
15.8	TC-C15-i03	Ključna etapa	Izvješće o napretku u izgradnji linije za laki željeznički prijevoz između Odivelasa i Louresa
18.3	TD-C18-r33	Ključna etapa	Stupanje na snagu revidiranog pravnog okvira za nesolventnost i naplatu
		Iznos obroka	*1 111 064 368* EUR

1.7.Sedmi zahtjev za plaćanje (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
1.37	Re-C01-i08-RAA	Ciljna vrijednost	Uvođenje imenovanja za telemedicinu u regionalnu zdravstvenu službu Azora
2.5	RE-C02-i02	Ciljna vrijednost	Nacionalna bespovratna sredstva za hitne slučajeve i privremeni smještaj – potpisivanje sporazuma o financiranju za hitni i prijelazni smještaj
1.10	RE-C01-r03	Ciljna vrijednost	Jačanje bolničkih intervencija u bolnicama Državne zdravstvene službe
1.34	RE-C01-i06	Ciljna vrijednost	Provedba administrativnih modula informacijske tehnologije, osnovnih kliničkih modula i kliničkih modula za hitne slučajeve
1.35	RE-C01-i07-RAM	Ciljna vrijednost	Nova računalna oprema za regionalnu zdravstvenu službu Madeire.
2.10	Re-C02-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Potpora stanovanju u autonomnoj regiji Madeiri
3.2	Re-C03-i01	Ciljna vrijednost	Osnivanje timova za socijalnu intervenciju (Radar Social)
3.13	RE-C03-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Nova mjesta za osobe s invaliditetom u centrima za profesionalne aktivnosti
3.18	RE-C03-i05	Ključna etapa	Digitalna informacijska platforma za osobe s invaliditetom

4.4	Re-C04-i01	Ključna etapa	Izgradnja modernizirane tehnološke infrastrukture za mrežu kulturnih ustanova
6.17	RE-C06-r18	Ključna etapa	Uspostaviti portugalsku normu za sustav upravljanja jednakim plaćama.
6.18	RE-C06-r18	Ključna etapa	Obavješćivanje poduzeća s više od 50 radnika u kojima postoje znatne razlike u plaćama među spolovima
7.2	Re-C07-i00	Ciljna vrijednost	Dodatne javno dostupne stanice za punjenje električnih vozila
8.13	RE-C08-i05	Ciljna vrijednost	Jačanje tijela Ministarstva unutarnjih poslova (MAI) vozilima i operativnom opremom
14.6	TC-C14-i02-RAM	Ciljna vrijednost	Obnovljeni i instalirani kapacitet za proizvodnju hidroenergije
14.7	TC-C14-i02-RAM	Ciljna vrijednost	Dodatni instalirani kapacitet u sustavu za pohranu baterija
17.5	TD-C17-r32	Ključna etapa	Provedba mehanizama za uključivanje analiza potrošnje u redovni proračunski postupak, uključujući ex post evaluaciju ušteda u pogledu učinkovitosti
17.10	TD-C17-i01	Ključna etapa	Početak rada informacijskog sustava za preoblikovanje i provedbu proračunskog postupka, uključujući planiranje programa
17.12	TD-C17-i01	Ciljna vrijednost	Dovršetak modernizacije i pojednostavnjenja informacijskih sustava nacionalnog središnjeg sustava javne nabave
19.14	TD-C19-i04	Ključna etapa	Nadogradnja IT sustava sigurnosnih snaga i službi
20.7	TD-C20-i01	Ciljna vrijednost	Osnaživanje upravljanja školama
20.15	TD-C20-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Povezivanje škola u Autonomnoj regiji Madeiri
		Iznos obroka	*1 357 966 667* EUR

1.8.Osmi zahtjev za plaćanje (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
6.1	Re-C06-i01	Ciljna vrijednost	Specijalizirani tehnološki centri obnovljeni ili izgrađeni
6.8	RE-C06-i04	Ciljna vrijednost	Dodatni broj studenata sa završenim tercijarnim obrazovanjem u području STEAM-a
8.6	RE-C08-i02	Ključna etapa	Karte pokrova i uporabe zemljišta (COS) 2023.
10.9	TC-C10-i04-RAA	Ključna etapa	Isporuka istraživačkog plovila
13.5	TC-C13-i02	Ciljna vrijednost	Energetska obnova zgrada središnje vlasti
13.8	TC-C13-i03	Ciljna vrijednost	Energetska obnova zgrada za privatne usluge
13.2	TC-C13-i01	Ciljna vrijednost	Obnova privatnih stambenih zgrada radi povećanja energetske učinkovitosti
14.8	TC-C14-i02-RAM	Ciljna vrijednost	Dodatni kapacitet za integraciju nove instalirane snage u elektroenergetski sustav
19.16	TD-C19-i05-RAM	Ciljna vrijednost	Javne usluge za građane, posjetitelje i poduzeća u Autonomnoj regiji Madeiri
19.17	TD-C19-i05-RAM	Ciljna vrijednost	Modernizacija ključne infrastrukture i računalne arhitekture javnih službi u Autonomnoj regiji Madeiri
		Iznos obroka	*862 209 195* EUR

1.9.Deveti zahtjev za plaćanje (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
1.36	Re-C01-i08-RAA	Ciljna vrijednost	Povećani pristup korisničkom portalu regionalne zdravstvene službe Azora
1.38	RE-C01-i09	Ciljna vrijednost	Završetak provedbe programa „Školska sportska zajednica" i „Školski sport na kotačima" u školama
1.39	RE-C01-i09	Ključna etapa	Pokretanje nacionalne kampanje za univerzalni sustav aktivnog života i povezane tehnološke platforme
3.10	Re-C03-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Nova mjesta u domovima za njegu
5.12	RE-C05-i03	Ciljna vrijednost	Završetak inovacijskih i istraživačkih projekata usmjerenih na zelene aspekte inovacijskog programa za poljoprivredu do 2030.
5.13	RE-C05-i03	Ciljna vrijednost	Završetak inovacijskih i istraživačkih projekata usmjerenih na digitalne aspekte inovacijskog programa za poljoprivredu do 2030.
6.7	RE-C06-i04	Ciljna vrijednost	Dodatni klubovi „Ciência Viva"
8.1	Re-C08-i01	Ciljna vrijednost	Razvoj programa prostornog planiranja i upravljanja (PRGP) na područjima koja su definirana kao ranjiva.
8.2	Re-C08-i01	Ciljna vrijednost	Objava operacija integriranog upravljanja krajolikom (OIGP) u Diário da Republica
8.3	RE-C08-i01	Ciljna vrijednost	Sela s projektima gospodarenja gorivom
8.8	RE-C08-i03	Ciljna vrijednost	Utvrđeno područje služnosti
9.10	RE-C09-i02	Ključna etapa	Ovisno o pozitivnoj procjeni utjecaja na okoliš koja je u potpunosti i sadržajno u skladu s pravnim kriterijima, donošenje ažuriranog plana proizvodnje i navodnjavanja brane, hidroenergije i sunca, pri čemu su u potpunosti uključeni svi rezultati i uvjeti iz procjene utjecaja na okoliš.
13.3	TC-C13-i01	Ciljna vrijednost	„Vaučeri za učinkovitost" koji se raspodjeljuju kućanstvima u energetskom siromaštvu kako bi zamijenili staru opremu i usvojili energetski učinkovita rješenja
16.3	TD-C16-i01	Ciljna vrijednost	Zapošljavanje + digitalno osposobljavanje
16.4	TD-C16-i01	Ciljna vrijednost	Portugalska digitalna akademija
16.8	TD-C16-i02	Ciljna vrijednost	Razvijeni pilot-proizvodi mreže nacionalnih ispitnih platformi
16.9	TD-C16-i02	Ciljna vrijednost	Susjedstva digitalne trgovine
16.10	TD-C16-i02	Ciljna vrijednost	MSP-ovi koje podupiru akceleratori digitalne trgovine
16.11	TD-C16-i02	Ciljna vrijednost	MSP-ovi i inkubatori za novoosnovana poduzeća koji primaju izravnu potporu iz programâ digitalizacije
16.12	TD-C16-i02	Ciljna vrijednost	Novoosnovana poduzeća mapirana na platformi Startup Portugal
16.15	TD-C16-i03	Ciljna vrijednost	Korisnici savjetodavnih usluga digitalnoinovacijskih centara
18.4	TD-C18-r33	Ključna etapa	Stupanje na snagu zakonodavnog paketa o uklanjanju prepreka licenciranju
1.9	RE-C01-r03	Ciljna vrijednost	Uspostava novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama nacionalne zdravstvene službe
1.21	RE-C01-i02	Ciljna vrijednost	Jačanje kapaciteta za odgovor nacionalnih mreža integriranih usluga kontinuirane skrbi i palijativne skrbi u bolničkoj i izvanbolničkoj skrbi
1.23	RE-C01-i03	Ciljna vrijednost	Obnova forenzičkih psihijatrijskih jedinica i opreme
1.25	RE-C01-i03	Ključna etapa	Dovršetak jačanja mreže za mentalnu zdravstvenu skrb

1.30	RE-C01-i05-RAM	Ciljna vrijednost	Povećanje broja mjesta za integrirane usluge kontinuirane skrbi u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire
2.17	RE-C02-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Intervencije u fondu javnih stambenih objekata Autonomne regije Azora – izgradnja zgrada
2.18	RE-C02-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Intervencije u javnom stambenom fondu Autonomne regije Azora – obnova
3.7	RE-C03-i02	Ciljna vrijednost	Stambeni objekti s poboljšanom pristupačnošću za osobe smanjene pokretljivosti
3.8	RE-C03-i02	Ciljna vrijednost	Javni prostor s poboljšanom pristupačnošću za osobe smanjene pokretljivosti
3.9	RE-C03-i02	Ciljna vrijednost	Javne usluge s poboljšanom pristupačnošću za osobe s ograničenom pokretljivošću
3.12	RE-C03-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Osposobljavanje obitelji obuhvaćenih dohotkom za socijalnu uključenost
3.14	RE-C03-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Vozila kupljena za Instituições Particulares de Solidariedade Social
3.15	RE-C03-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Projekt starenja u vlastitom domu
3.16	RE-C03-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Mjere za borbu protiv ranog napuštanja školovanja djece i mladih.
3.19	RE-C03-i05	Ključna etapa	Pozivni centar za portugalski znakovni jezik
3.26	RE-C03-i06	Ciljna vrijednost	Potpuna provedba najmanje 90 % mjera
4.2	Re-C04-i01	Ciljna vrijednost	Financijska potpora digitalnoj tranziciji knjižara
4.3	Re-C04-i01	Ključna etapa	Digitalizacija i virtualizacija javnih zbirki
4.5	Re-C04-i01	Ciljna vrijednost	Financijska potpora za prevođenje i izdavanje književnih djela
4.8	RE-C04-i02	Ciljna vrijednost	Dovršeni radovi na obnovi i očuvanju zgrada kulturne baštine i nacionalnih kazališta
5.6	RE-C05-i01.01	Ciljna vrijednost	Završetak provedbe 6 ugovora (paktovi o inovacijama ili pokretanje projekata)
5.8	RE-C05-i01.02	Ciljna vrijednost	Dovršeni proizvodi, postupci ili usluge relevantni za niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama
5.10	RE-C05-i02	Ciljna vrijednost	Poduzeća koja imaju koristi od usluga koje pružaju subjekti sučelja, uključujući kolaborativne laboratorije (*colab*)
5.14	RE-C05-i03	Ciljna vrijednost	Obnova/modernizacija inovacijskih središta u poljoprivredi
5.17	RE-C05-i04-RAA	Ciljna vrijednost	Isporuka ukupno 125 000 000 EUR nefinancijskim društvima u regiji u obliku vlasničkog i kvazivlasničkog kapitala, u skladu s politikom ulaganja instrumenta. Okvirno se procjenjuje da se najmanje 300 poduzeća podupire dovršenjem plana.
5.20	RE-C05-i05-RAA	Ciljna vrijednost	Projekti koji primaju potporu u okviru programa potpore za restrukturiranje poduzeća u sektoru prerade i marketinga
5.21	RE-C05-i05-RAA	Ciljna vrijednost	Projekti koji primaju potporu u okviru programa potpore za restrukturiranje poljoprivrednih gospodarstava
5.22	RE-C05-i05-RAA	Ciljna vrijednost	Poljoprivredna gospodarstva koja primaju specijaliziranu tehničku potporu u okviru programa za jačanje položaja poljoprivrednika
6.2	Re-C06-i01	Ciljna vrijednost	Specijalizirani tehnološki centri obnovljeni ili izgrađeni
6.4	Re-C06-i01	Ciljna vrijednost	Poboljšane stanice za osposobljavanje
6.9	RE-C06-i04	Ciljna vrijednost	Dodatni broj studenata sa završenim tercijarnim obrazovanjem u području STEAM-a
6.10	Re-C06-i05-RAA	Ciljna vrijednost	Dodatni broj odraslih osoba upisanih u postsekundarno i tercijarno obrazovanje u autonomnoj regiji Azorima
6.11	RE-C06-i05-RAA	Ciljna vrijednost	Unaprijeđene stručne škole u autonomnoj regiji Azorima
6.12	RE-C06-r14	Ključna etapa	Otvaranje slobodnih radnih mjesta za osposobljavanje

6.6	RE-C06-i03	Ciljna vrijednost	Dodatni sudionici u mjerama za potporu usavršavanju vještina odraslih
7.3	Re-C07-i00	Ciljna vrijednost	Dodatne javno dostupne stanice za punjenje električnih vozila
7.5	RE-C07-i01	Ciljna vrijednost	Završetak intervencija u odabranim područjima poslovnog prihvata
7.8	RE-C07-i02	Ciljna vrijednost	Izgrađene ili obnovljene ceste
7.10	RE-C07-i03	Ciljna vrijednost	Izgrađene ili obnovljene ceste
7.12	RE-C07-i04	Ciljna vrijednost	Izgrađene ili obnovljene ceste
7.15	Re-C07-i05-RAA	Ciljna vrijednost	Izgrađene ili obnovljene ceste
8.9	RE-C08-i03	Ciljna vrijednost	Provedba mreže za strukturiranje primarnih prekida za gospodarenje gorivom (RPFGC)
8.11	RE-C08-i04	Ciljna vrijednost	Isporuka lakih i srednjih vatrogasnih helikoptera
8.16	RE-C08-i05	Ciljna vrijednost	Provedba nacionalnog programa osposobljavanja
9.6	Re-C09-i01	Ključna etapa	Početak rada zahvaćanja u Guadiani uz potpuno poštovanje rezultata i uvjeta utvrđenih procjenom utjecaja na okoliš (SM5)
9.11	RE-C09-i02	Ključna etapa	Početak rada brane, hidroenergije i solarne energije te navodnjavanje, uz potpuno poštovanje rezultata i uvjeta utvrđenih procjenom utjecaja na okoliš te postizanje dobrog stanja relevantnih vodnih tijela
9.13	Re-C09-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Dodatna količina vode koja je dostupna na južnom dijelu otoka Madeire za javnu opskrbu i navodnjavanje
10.2	TC-C10-i01	Ciljna vrijednost	Završetak modernizacije škole plavog centra i jačanje opskrbe i opreme
10.3	TC-C10-i01	Ciljna vrijednost	Završetak instalacije i/ili nadogradnje plavih centara
10.4	TC-C10-i02	Ciljna vrijednost	Odobrenje završnih izvješća za 70 projekata kojima se podupiru inovacije, energetska tranzicija i smanjenje utjecaja na okoliš subjekata u sektoru ribarstva
10.7	TC-C10-i03	Ključna etapa	Primanje i prihvaćanje višenamjenske pomorske platforme i operativnog centra
10.10	TC-C10-i04-RAA	Ključna etapa	Završetak eksperimentalnog centra za istraživanje i razvoj povezanog s morem na Azorima (centar MARTEC)
11.3	TC-C11-i01	Ciljna vrijednost	Financijska potpora za projekte dekarbonizacije industrije
12.3	TC-C12-i01	Ciljna vrijednost	Novi proizvodi, tehnologije i pilot-procesi koji uključuju biološke resurse
12.4	TC-C12-i01	Ciljna vrijednost	Razvoj morskih borovih šuma s potencijalom za proizvodnju smole
13.4	TC-C13-i01	Ciljna vrijednost	Dodatni kapacitet za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju i za uporabu u zajednicama energije iz obnovljivih izvora u privatnom stambenom sektoru
13.6	TC-C13-i02	Ciljna vrijednost	Energetska obnova zgrada središnje vlasti
13.7	TC-C13-i02	Ciljna vrijednost	Dodatni kapacitet za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju i za uporabu u zajednicama energije iz obnovljivih izvora u zgradama središnje vlasti
13.9	TC-C13-i03	Ciljna vrijednost	Energetska obnova zgrada za privatne usluge
13.10	TC-C13-i03	Ciljna vrijednost	Dodatni kapacitet za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju i za uporabu u zajednicama energije iz obnovljivih izvora u sektoru privatnih usluga
14.3	TC-C14-i01	Ciljna vrijednost	Dodatni kapacitet za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora i plina iz obnovljivih izvora
14.9	TC-C14-i02-RAM	Ciljna vrijednost	Ugradnja pametnih brojila
14.10	TC-C14-i02-RAM	Ciljna vrijednost	Zamjena točaka za uličnu rasvjetu

14.11	TC-C14-i03-RAA	Ciljna vrijednost	Dodatni i obnovljeni instalirani geotermalni proizvodni kapacitet
14.13	TC-C14-i03-RAA	Ciljna vrijednost	Novi sustavi za pohranu energije iz baterija i sustavi za upravljanje energijom u Autonomnoj regiji Azorima
14.14	TC-C14-i03-RAA	Ciljna vrijednost	Ugradnja malih fotonaponskih postrojenja za lokalnu proizvodnju i potrošnju električne energije
15.3	TC-C15-i01	Ciljna vrijednost	Dovršeno proširenje mreže podzemne željeznice u Lisabonu
15.6	TC-C15-i02	Ciljna vrijednost	Dovršeno širenje mreže podzemne željeznice Porto
15.9	TC-C15-i03	Ciljna vrijednost	Dovršena izgradnja lake željezničke pruge između Odivelasa i Louresa
17.4	TD-C17-r32	Ključna etapa	Donošenje troškovnog modela za izradu proračuna programa
17.8	TD-C17-r32	Ciljna vrijednost	Broj proračunskih planova i planova aktivnosti poduzeća u državnom vlasništvu koje su dosljedno odobrili ministar financija i odgovarajući resorni ministar (ministri)
17.11	TD-C17-i01	Ključna etapa	Početak rada informacijskog sustava potpore za novi model proračunskog i financijskog nadzora
17.14	TD-C17-i01	Ključna etapa	Dovršiti uspostavu sigurnosnog operativnog centra
17.16	TD-C17-i02	Ključna etapa	Pružanje i operacionalizacija završne verzije informacijskog sustava kojim se podupire pojednostavnjena procjena ruralnih posjeda
17.17	TD-C17-i02	Ciljna vrijednost	Dovršiti edafo-klimatsko-morfološku (tlo i klima) karakterizaciju i procjenu gospodarskog potencijala ruralnih posjeda
17.18	TD-C17-i03	Ciljna vrijednost	Proširenje funkcionalnosti internetske stranice *Segurança Social Direta* dodavanjem pet novih internetskih usluga
17.19	TD-C17-i03	Ciljna vrijednost	Smanjenje prosječnog broja dana potrebnih za dodjelu socijalnih naknada doprinosne prirode za 80 % za one koji imaju prosječno razdoblje odobravanja dulje od 10 dana
17.20	TD-C17-i03	Ciljna vrijednost	Provedba inteligentnih modela nadzora za potporu sprečavanju prijevara, na temelju procesa strojnog učenja
18.7	TD-C18-i01	Ključna etapa	Novi informacijski sustav za digitalnu transformaciju sudova i državnog odvjetništva
18.8	TD-C18-i01	Ključna etapa	Provedba novog tehnološkog plana
18.9	TD-C18-i01	Ključna etapa	Platforme za upravljanje znanjem u pravosuđu
RAM	TD-C19-i04	Ključna etapa	Završetak nadogradnje ključnih digitalnih infrastruktura
19.18	TD-C19-i06-RAA	Ključna etapa	Digitalizacija regionalne javne uprave Autonomne regije Azora
20.1	TD-C20-r37	Ciljna vrijednost	Osposobljavanje nastavnika i nenastavnog osoblja u području digitalnih vještina u javnoj obrazovnoj mreži
20.8	TD-C20-i01	Ciljna vrijednost	Digitalni obrazovni resursi
20.9	TD-C20-i01	Ciljna vrijednost	Digitalni testovi i ispiti u školama
20.11	TD-C20-i02-RAA	Ciljna vrijednost	Nova prijenosna računala i tableti za škole u Autonomnoj regiji Azorima
20.12	TD-C20-i02-RAA	Ključna etapa	Digitalna oprema i digitalni obrazovni sadržaji škola u Autonomnoj regiji Azorima
20.13	TD-C20-i02-RAA	Ključna etapa	Masovni otvoreni internetski tečajevi za nastavnike i roditelje u Autonomnoj regiji Azorima
20.16	TD-C20-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Digitalni priručnici za učenike u 2. i 3. ciklusu osnovnoškolskog obrazovanja te za učenike srednjih škola u Autonomnoj regiji Madeiri
20.17	TD-C20-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Osposobljavanje nastavnika u području digitalnih kompetencija u Autonomnoj regiji Madeiri
20.18	TD-C20-i03-RAM	Ključna etapa	Isporuka znanstvene i tehnološke opreme školama u Autonomnoj regiji Madeiri
		Iznos obroka	*2 011 821 839* EUR

1.10. Deseti zahtjev za plaćanje (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
1.16	RE-C01-i01	Ključna etapa	Dovršiti nacionalnu pokrivenost programima probira i rane dijagnostike u primarnoj zdravstvenoj zaštiti
3.1	Re-C03-i01	Ciljna vrijednost	Isporuka električnih vozila
3.4	Re-C03-i01	Ciljna vrijednost	Stvaranje novih mjesta i obnova postojećih mjesta u socijalnim ustanovama
3.5	Re-C03-i01	Ciljna vrijednost	Korisnici i osoblje usluga kućne podrške koji primaju tablete, opremu za tehničku pomoć ili pristup osposobljavanju.
9.2	Re-C09-i01	Ciljna vrijednost	Završetak mrežnih intervencija za smanjenje gubitka vode
9.3	Re-C09-i01	Ciljna vrijednost	Modernizacija zemljišta za kolektivnu uporabu u hidropoljoprivrednoj uporabi i pojedinačno navodnjavanje (SM2)
9.4	Re-C09-i01	Ciljna vrijednost	Broj uređaja za pročišćavanje kako bi se osigurala proizvodnja i pročišćavanje pročišćenih otpadnih voda (SM4)
9.8	Re-C09-i01	Ključna etapa	Početak primjene mjere desalinizacije uz potpuno poštovanje rezultata i uvjeta utvrđenih procjenom utjecaja na okoliš (SM6)
19.2	TD-C19-i01	Ciljna vrijednost	Javne usluge dostupne na pojednostavnjen i dosljedan način putem različitih kanala
19.3	TD-C19-i01	Ključna etapa	Uspostavljen novi model konzularnog upravljanja
19.5	TD-C19-i02	Ciljna vrijednost	Javne usluge koje su sigurno dostupne putem elektroničkog identiteta i poštujući načelo „samo jednom”
19.6	TD-C19-i02	Ključna etapa	Teritorijalna informacijska infrastruktura
19.7	TD-C19-i03	Ciljna vrijednost	Osposobljavanje stručnjaka za informacijsku tehnologiju radi jačanja sposobnosti kibersigurnosti i informacijske sigurnosti
19.8	TD-C19-i03	Ciljna vrijednost	Donošenje portugalskog kriptografskog rješenja od strane javnih tijela
19.9	TD-C19-i03	Ciljna vrijednost	Provedba nacionalnog okvira za kibersigurnost
19.10	TD-C19-i03	Ključna etapa	Dovršetak izgradnje tijela nadležnih za kibersigurnost i informacijsku sigurnost
19.15	TD-C19-i04	Ključna etapa	Jačanje vladinog centra za upravljanje IT mrežom (RING)
19.21	TD-C19-i07	Ciljna vrijednost	Osposobljavanje zaposlenika javne uprave
1.15	RE-C01-i01	Ciljna vrijednost	Izgradnja novih zdravstvenih jedinica
1.17	RE-C01-i01	Ključna etapa	Povećanje kapaciteta centara primarne zdravstvene zaštite za odgovor i širenje njihovih područja intervencije
1.18	RE-C01-i01	Ključna etapa	Obnova zdravstvenih ustanova i opreme kako bi se osigurali dostupnost, kvaliteta i sigurnosni uvjeti u centrima za primarno zdravstvo
1.19	RE-C01-i01	Ključna etapa	Jačanje skrbi u zajednici, intervencija u kući i zajednici
1.26	RE-C01-i04	Ključna etapa	Nabava opreme za bolnice East Lisbon, Seixal i Sintra
1.27	RE-C01-i05-RAM	Ciljna vrijednost	Povećanje broja dostupnih mjesta u sustavu kućnog bolničkog sustava regionalne zdravstvene službe Madeire
1.28	RE-C01-i05-RAM	Ciljna vrijednost	Osnivanje timova za mentalno zdravlje u zajednici u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire
1.31	RE-C01-i05-RAM	Ciljna vrijednost	Preuređenje usluga primarne zdravstvene zaštite u okviru regionalne zdravstvene službe Madeire
2.3	Re-C02-i01	Ciljna vrijednost	Program potpore za pristup stanovanju – kupljeni, izgrađeni (visoka energetska učinkovitost) ili obnovljeni (s boljom energetskom

			učinkovitošću) stanovi za kućanstva
2.7	RE-C02-i02	Ciljna vrijednost	Nacionalna bespovratna sredstva za hitne slučajeve i privremeni smještaj – stvoreni hitni i prijelazni smještaj (izgrađeni sa standardom energetske učinkovitosti ili obnovljeni s boljom energetskom učinkovitošću) i isporučeni razvojnim inženjerima
2.8	RE-C02-i02	Ciljna vrijednost	Smještaj isporučen razvojnim inženjerima snaga sigurnosti
2.11	Re-C02-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Potpora stanovanju u autonomnoj regiji Madeiri
2.12	Re-C02-i03-RAM	Ciljna vrijednost	Broj obnovljenih stambenih objekata u privatnom vlasništvu, uključujući poboljšanu energetsku učinkovitost
17.13	TD-C17-i01	Ciljna vrijednost	Dovršetak modernizacije informacijskih sustava za vozila u državnom vlasništvu
		Iznos obroka	*423 631 066* EUR

2. <u>Zajam</u>

Obroci iz članka 3. stavka 2. organizirani su na sljedeći način:

2.1.Prvi zahtjev za plaćanje (potpora u obliku zajma):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
5.23	RE-C05-r10	Ključna etapa	Stupanje na snagu uredbe o utvrđivanju djelatnosti i statuta banke Banco Português de Fomento (BPF)
5.27	RE-C05-i06	Ključna etapa	Stupanje na snagu uredbe sa zakonskom snagom kojom se uređuje mjera kapitalizacije BPF-a
5.28	RE-C05-i06	Ključna etapa	Razvoj politike ulaganja (kapitalizacija) i donošenje od strane upravitelja vozila.
		Iznos obroka	*700 000 000* EUR

2.2.Drugi zahtjev za plaćanje (potpora u obliku zajma):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
5.30	RE-C05-i06	Ključna etapa	Obavijest Europskoj komisiji o uspješnom donošenju ocjene na temelju stupova BPF-a
5.31	RE-C05-i06	Ključna etapa	Kapitalni transfer u iznosu od 250 000 000 EUR od portugalske vlade BPF-u i donošenje politike ulaganja za BPF
		Iznos obroka	*125 000 000* EUR

2.3.Treći zahtjev za plaćanje (potpora u obliku zajma):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv

5.24	RE-C05-r13	Ključna etapa	Stupanje na snagu revizije pravnog okvira za subjekte za zajednička ulaganja
2.20	RE-C02-i05	Ciljna vrijednost	Pristupačni javni stanovi – dodijeljeni stanovi (izgrađeno s visokom energetskom učinkovitošću ili sanirano s poboljšanom energetskom učinkovitošću)
2.25	RE-C02-i06	Ključna etapa	Studentski smještaj uz prihvatljive troškove – pokretanje natječaja
5.25	RE-C05-r13	Ključna etapa	Stupanje na snagu revidiranog Zakonika o vrijednosnim papirima
		Iznos obroka	*275 000 000* EUR

2.4.Četvrti zahtjev za plaćanje (potpora u obliku zajma):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
2.26	RE-C02-i06	Ciljna vrijednost	Studentski smještaj po pristupačnim cijenama
5.26	RE-C05-r13	Ključna etapa	Razvoj tržišta kapitala – stupanje na snagu zakonodavstva
5.29	RE-C05-i06	Ciljna vrijednost	Isplata instrumenta kapitalizacije u ukupnom iznosu od 1 300 000 000 EUR portugalskim nefinancijskim društvima u obliku potpore vlasničkog i kvazivlasničkog kapitala, u skladu s njihovom politikom ulaganja
		Iznos obroka	*685 000 000* EUR

2.5.Peti zahtjev za plaćanje (potpora u obliku zajma):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
2.21	RE-C02-i05	Ciljna vrijednost	Pristupačni javni stanovi – dodijeljeni stanovi (izgrađeno s visokom energetskom učinkovitošću ili sanirano s poboljšanom energetskom učinkovitošću)
2.22	RE-C02-i05	Ciljna vrijednost	Pristupačni javni stanovi – dodijeljeni stanovi (izgrađeno s visokom energetskom učinkovitošću ili sanirano s poboljšanom energetskom učinkovitošću)
2.27	RE-C02-i06	Ciljna vrijednost	Studentski smještaj po pristupačnim cijenama
		Iznos obroka	*585 000 000* EUR

2.6.Šesti zahtjev za plaćanje (potpora u obliku zajma):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
2.23	RE-C02-i05	Ciljna vrijednost	Pristupačni javni stanovi – dodijeljeni stanovi (izgrađeno s visokom energetskom učinkovitošću ili sanirano s poboljšanom energetskom učinkovitošću)
5.32	RE-C05-i06	Ciljna vrijednost	Potpisano je 100 % jamstava stavljenih na raspolaganje povećanjem kapitala.

		Iznos obroka	*180 000 000* EUR

2.7.Sedmi zahtjev za plaćanje (potpora u obliku zajma):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
2.28	RE-C02-i06	Ciljna vrijednost	Studentski smještaj po pristupačnim cijenama
2.24	RE-C02-i05	Ciljna vrijednost	Pristupačni javni stanovi – dodijeljeni stanovi (izgrađeno s visokom energetskom učinkovitošću ili sanirano s poboljšanom energetskom učinkovitošću)
		Iznos obroka	*149 000 000* EUR

DIO 3.: DODATNI ARANŽMANI

1. Aranžmani za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost

Praćenje i provedba plana za oporavak i otpornost Portugala odvija se u skladu sa sljedećim aranžmanima:

Uredbom sa zakonskom snagom br. 29-B/2021 uspostavlja se model upravljanja na četiri razine:

a) Međuministarska komisija, kojom predsjeda premijer, zadužena je za stratešku koordinaciju i koordinaciju politika te opće političko usmjeravanje;
b) Nacionalna komisija za praćenje, koju čine predstavnici raznih socijalnih i gospodarskih partnera i ključnih aktera civilnog društva i kojom predsjeda neovisna osoba, prati provedbu plana za oporavak i otpornost i njegove rezultate, promiče njegovo pravilno promoviranje među građanima, poduzećima i drugim organizacijama te ispituje sva pitanja koja utječu na njegovu uspješnost i iznosi preporuke;
c) Administrativna struktura „Estrutura de missao Recuperar Portugal" („radna skupina"), osnovana Rezolucijom Vijeća ministara br. 46-B/2021, zadužena je za provedbu plana za oporavak i otpornost, zajedno s Agencijom za razvoj i koheziju (nadzor nad upotrebom sredstava EU-a te kontrola rizika od dvostrukog financiranja i usklađenosti s drugim inicijativama) i Ministarstvom financija;
d) Odbor za reviziju i kontrolu (CAC), kojim predsjeda Glavni inspektorat za financije (IGF), odgovoran je za aktivnosti revizije i kontrole.

Portugal je uspostavio institucionalne aktere koji su odgovorni za provedbu pojedinačnih reformi i ulaganja na razini komponenta. Nadležna ministarstva ili akteri uključeni u provedbu svake reforme i ulaganja redovito se povezuju s radnom skupinom, koja je zadužena za koordinaciju rada na planu za oporavak i otpornost, potpisivanje ugovora s izravnim korisnicima i međukorisnicima, provjeru ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti i slanje zahtjeva za plaćanje Europskoj komisiji.

2. Aranžmani kojima se Komisiji pruža potpun pristup osnovnim relevantnim podacima

- Radna skupina „Estrutura de missao Recuperar Portugal", zajedno s Agencijom za razvoj i koheziju i Ministarstvom financija, kao središnje koordinacijsko tijelo za

portugalski plan za oporavak i otpornost i njegovu provedbu, odgovorna je za cjelokupnu koordinaciju i praćenje plana. Konkretno, djeluje kao koordinacijsko tijelo za praćenje napretka ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, za praćenje i, prema potrebi, provedbu aktivnosti kontrole i revizije te za izvješćivanje i zahtjeve za plaćanja. Ona koordinira izvješćivanje o ključnim etapama i ciljnim vrijednostima te relevantnim pokazateljima, ali i o kvalitativnim financijskim informacijama i drugim podacima, primjerice o krajnjim primateljima. Kodiranje podataka odvija se u centraliziranom IT sustavu.

- U skladu s člankom 24. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241, nakon što ostvari relevantne dogovorene ključne etape i ciljne vrijednosti iz odjeljka 2.1. ovog Priloga, Portugal Komisiji dostavlja propisno obrazložen zahtjev za plaćanje financijskog doprinosa i, prema potrebi, zajma. Portugal osigurava da Komisija na zahtjev ima potpun pristup osnovnim relevantnim podacima kojima se potkrepljuje propisno obrazloženje zahtjeva za plaćanje, kako za procjenu zahtjeva za plaćanje u skladu s člankom 24. stavkom 3. Uredbe (EU) 2021/241, tako i za potrebe revizije i kontrole.